

MERKUR

SVETILA
SIJAJ
HRASTNIK

30%

POPUSTA

Odprte strani.

PROFI

V E T R A U

Ljubljanska banka

Gorejska banka Kranj

GORENJSKI BANKA FORMULA

PRIHRANKA

Kako trden bo tolar

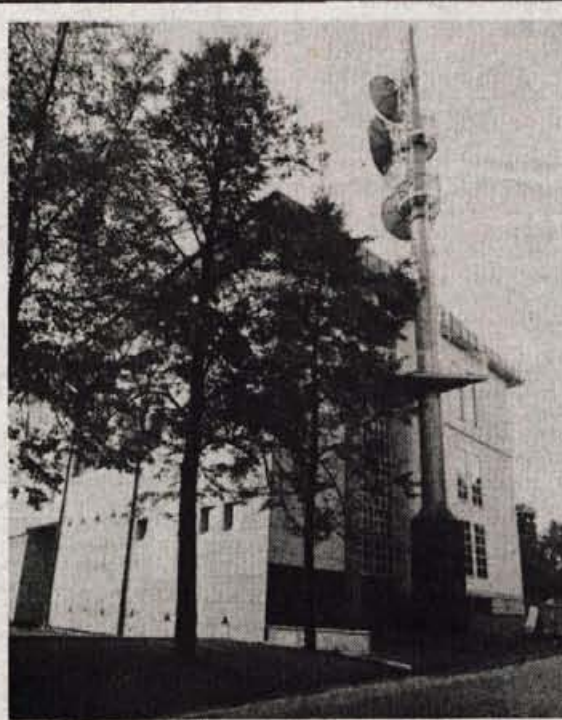
Po prvem navdušenju ob zamenjavi dinarja s tolarjem že poslušamo tudi bolj treznejše glasove, podprte s povračilnimi ukrepi bivše Jugoslavije, ki je včeraj prekinila plačilni promet s Slovenijo. Nedvomno je to največji udarec, saj so grožnje z blokado bančnih računov v tujini veliko bolj iztrte zvite, kar sta nemudoma in dovolj jasno potrdila Kranjc in Mencinger.

Povračilni ukrepi z juga (verjetno jih bo še več) so seveda hud udarec za slovensko gospodarstvo, ki izgublja v preteklosti tako hvaležne južne trge, kar bo seveda moralo vplivati na trdnost tolarja. Svet Narodne banke, ki se nam je predstavil dan pred objavo plačilne blokade, je s to nevarnostjo računalo. Velimir Bole ocenjuje, da bo slovensko gospodarstvo izgubilo 22 odstotkov trga. Dr. Ivan Ribnikar pa je slikovito dejal, da ekonomist v Londonu tolar razume kot prispevek k slovenski blaznosti, kajti nora je poteza, ki gospodarstvu trg s 20 milijonov zmanjša na 2 milijona potrošnikov.

Trdnosti tolarja bo domet določala problematika javnega dolga, s katerim naj bi razrešili devizne prihranke varčevalcev, razrešiti bodo morali tudi vprašanje prihrankov ljudi v filijah Ljubljanske banke v Zagrebu, Sarajevu in Skopju. Prav tako še ni urejeno vprašanje kontaminiranih bančnih plasmajev, torej posojil, ki jih posojiljemalci ne morejo oziroma jih ne bodo nikoli vrnil. Takšna luknja v bančni aktivni pa je kar 40-odstotna.

Tolarska politika bo odvisna tudi od socialnih nemirov, če bodo ljudje protestirali pred slovensko skupščino, srđita zdravstvena stavka, ki ji danes še ni videti konca, to naravnost potrjuje. Brez sporazuma med vlado in sindikati ne bo trdnega tolarja, kakor ga tudi ne bo, če ne bo podprt z ustrezno davčno politiko.

Ze zdaj torej lahko rečemo, da bodo ugledni ekonomski in finančni strokovnjaki v svetu Banke Slovenije večkrat morali zarđeti, ko bodo določali vrednost tolarja, saj je stvarnost pač taka, da je tolarjska politika lahko le pahljajčasta. ● M. Volčjak

Aplenc v jeseniški Železarni

Jesenice, 16. oktobra - Jeseniško Železarno sta v sredo, 16. oktobra, obiskala Andrej Aplenc, novi direktor Slovenskih železarn in njegov pomočnik za razvoj, strategijo in plan Vasilij Prešeren, vodstvo jima je predstavilo program poslovanja jeseniške Železarne v prihodnjem letu.

Andrej Aplenc je direktor Slovenskih železarn postal 1. oktobra, to je bil njegov prvi obisk ene od slovenskih železarn, dolžnost direktorja je prevzel, ker verjame v stvarne možnosti za preživetje in obstoj železarn v Slovenije ter v njihove kadrovske zmogljivosti. Najprej bo potrebno rešiti njihove finančne probleme, nato urediti tudi tehnološko in socialno področje. Vse železarne je potrebno obravnavati kot eno podjetje in uskladiti posamezne aktivnosti, poenotiti nastopanje, predvsem pa razmejiti proizvodne programe. Vodstvo jeseniške Železarne je predstavilo program poslovanja v prihodnjem letu, ki temelji na pogojih, kakršni veljajo v Evropi. Direktor Aplenc je pohvalil pripravljene analize in opozoril, da morajo biti vsi podatki podprti z realnimi dejstvi, kar je seveda v sedanjim razmerah težko.

Pogovorov sta se udeležila tudi jeseniški župan Božidar Brudar in predsednica izvršnega sveta Rina Klinar, direktor Aplenc si je ogledal jeklarno, vročo in hladno valjarno na Beli, se seznanil z zgodovino železarstva na Jesenicah v Tehniškem muzeju Železarne in se sestel s predstavnikmi sindikata.

Zdravstvo vztraja v stavki

Pravičnejša porazdelitev družbenih bremen

Ljubljana, 17. oktobra - Vlada in stavkovni odbor stavkajočih v zdravstvu po osmih dneh nista našla skupnega jezika. Ta teden sta s stavkajočimi pogovarjala tudi predsednik in podpredsednik vlade Lojze Peterle in Matija Malešič in obljubila izdelavo skupnih kalkulatvinih elementov za določitev OD v vseh družbenih dejavnostih.

Ze ves teden traja stavka v slovenskih zdravstvenih in socialnih zavodih. Na skupni seji stavkovnega odbora z resorni-

ma ministroma, predsednikom in podpredsednikom vlade so predstavniki zdravstva znova poudarili, da so pripravljeni

nositi breme osamosvojitve, le naj bodo pravičnejše porazdeljena med zaposlenimi v javnih službah. Vlada je zaenkrat lahko obljubila porazdelitev bremen le v družbenih dejavnostih, ki prihaja v obliki skupnih kalkulatvinih osnov za plače. Lojze Peterle je stavkajočim ponudil za 14 odstotkov več sredstev v masi za osebne dohodke. S tem se je vlada že bolj približala zahtevam zdravstva, vendar stavkovni odbor brez pooblastila stavkajočih v zavodih ni mogel sprejeti ponujene roke, brez pisnega zagotovila pa tudi ni bil voljan popustiti.

Ta teden sta stavkovni odbor sprejela tudi Milan Kučan in Ciril Zlobec, ki sta pokazala razumevanje za težave zdravstvenih delavcev in bolnikov. Slednji med stavko lahko iščejo le nujno medicinsko pomoč, omilili pa so stavkovni režim pri izdaji zdravil, saj bolniki poleg z recepti z datumom istega dne lahko dobijo tudi zdravila, ki so v prosti prodaji.

Kako stavko in razloge zanjo doživljajo v nekaterih gorenjskih zdravstvenih zavodih, si preberite na strani 5. ● D. Ž.

Stavka kranjskih učiteljev je bila končana v enem dnevu. Zdravstvo pa v stavki vztraja že osmi dan. Več o obeh na strani 5. Na slikah: shod šolnikov pred kranjsko skupščino in izpraznjeni beli hodniki. - Foto: G. Šinik

Trdno na poti

Kranj, 18. oktobra - Danes bodo v Kranju odprli novo glavno digitalno telefonsko centralo, ki strokovno na področju telekomunikacij pomeni v tem trenutku največji razvojni dosežek Gorenjske v povezavah do telefonskih naročnikov, kakor tudi v povezavah z Ljubljano in z drugimi centralami v Sloveniji.

Pred letom in pol je bilo odločeno, da se PTT podjetje Kranj, ki letos beleži 30-letnico delovanja in razvoja, poda na pot osvajanja najsodobnejše tehnologije, ki v svetu že deluje, in stopi v korak s tistimi, ki jim je osnovno izhodišče sodobna, kvalitetna, hitra in dostopna PTT storitev. Začeli so se na Gorenjskem pripravljati na ta slovesen in tokrat tudi svečan trenutek že pred tremi leti z uvajanjem digitalnih central in digitalnega prenosa. Zdaj pa so z izgradnjo prizidka k obstoječi stavbi in z vključitvijo GATC v sistem Iskra EWSD že trdno na poti tehnološke preobrazbe telekomunikacijskega omrežja.

PTT podjetje Kranj s tem uresničuje pogoj, da se bo tudi gorenjsko gospodarstvo na tem področju lahko in lažje vključevalo v tehnološko zahtevni mednarodni trg.

Telekomunikacijski center, ki bo poslej srce Gorenjske v telekomunikacijskih stikih in povezavah, s sodobno tehnologijo omogoča v prihodnje širjenje telefonskih priključkov na 250.000, 60.000 prenosnikov, milijon pozivov in tako imenovani glavni prometni uri. To pa pomeni, da dolgoročno zadovoljuje vse tovrstne prometne zahteve Gorenjske. Gorenjski zdaj to omogoča 3000 novih telefonskih povezav, Kranju na ožjem mestnem območju 2000 novih telefonskih priključkov in 5000 v primestnih krajevnih skupnostih.

Pomembnost današnje svečanosti in otvoritve sodobnega telekomunikacijskega centra pa ob 30-letnici PTT podjetja Kranj utrjuje tudi podatek, da bo še letos vključeno 50.000. telefonski naročnik na Gorenjskem. ● A. Žalar

Podpisana je slovenska olimpijska listina

Ljubljana, 15. oktobra - Na prisrčni slovesnosti, ki so se je v terek v Cankarjevem domu udeležili številni naši sedanjí in nekdanji vrhunski športniki, politiki in gospodarstveniki, so predstavniki vseh olimpijskih športnih panog podpisali ustanovno listino Olimpijskega komiteja Slovenije, še posebej slovesna pa sta bila podpisa naših nekdanjih zlatih olimpijcev Leona Štuklja in Mira Cerarja. Ustanovno listino je prebrala Mateja Svet, delo ob ustanavljanju Olimpijskega komiteja Slovenije pa je opisal predsednik iniciativnega odbora Miro Cerar. V slavnostnem vzdušju je pomembnega dogodek našega športa zaključil predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan, ki je skupaj s športniki, športnimi funkcionarji, gospodarstveniki in novinarji spil kozarec šampanjca v pozdrav ustanovni listini. Foto: V. Stanovnik

Kranj, 17. oktobra - Podjetje Dolnov iz Kranja bo danes, 18. oktobra, ob 12. uri slovesno odprlo nove poslovne prostore za projektivni inženiring, slavnostni govornik bo Vladimir Mohorič, predsednik kranjskega izvršnega sveta. Kdor se bo odločil za gradnjo, bo v podjetju Dolnov dobil načrte, nasvete in material, samo pa bo prevzelo tudi manjše gradnje. Širitev podjetja je zanimiva, ker je to prvo, pravilno lastninjeno podjetje pri nas, s čimer je kranjska vlada pred dvema letoma bivši Inženiring rešila pred stečajem. Pogovor z direktorjem Petrom Žibertom objavljamo na 10. strani. M. V., foto: A. Gorišek

Kranj, 17. oktobra - Na sklepni promociji sejma "Slovenski proizvod - slovenska kakovost" so podelili znak kandidata SQ tistim, ki so priznanje pridobili v podaljšanem roku. Naknadno je 42 izdelovalcev prijavilo 180 izdelkov, priznanja je prejelo 33 izdelovalcev za 67 izdelkov. Skupaj so tako podelili priznanja 50 izdelovalcem za 120 izdelkov. Med njimi jih je kar 40 iz tekstilne branže, 25 pa iz prehranske. Dalj smo pobudo, ki si je ne lasti ne Kranj ne Gorenjski sejem, zavedamo se, da mora podeljevanje znak SQ urediti slovenska država, je na podelitvi dejal Vladimir Mohorič, predsednik organizacijskega odbora sejma SQ, ki ga je pred kratkim pripravil Gorenjski sejem. M. V., foto: G. Šinik

OBLAČILA ZAME

GORENJSKA OBIACIA

Oblacila, ki povežejo Jeseno, Zimo in Zrnsko v zampno modno prijetstvo.

VELIKA IZBIRA POHIŠTVA ZA OPREMO STANOVANJ IN POSLOVNIH PROSTOROV

UGODNI KREDITI IN POPUSTI V SALONU POHIŠTVA

JAKOB

NAD PIVNICO EVROPA V KRANJU

Tel. (064)216.661

Sava Kravn

AVTOMOBILSKE PREPROGE

Avto je predrag, da bi ga zamenjali!

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Košnjek

JOŽE KOŠNJEK

Oblasti se mudi

Čeprav je plebiscit trdno zavezal slovensko oblast, da mora biti pol leta po njem sprejeta nova ustava, večina oblasti za nov najvišji pravni akt nastajajoče države ni kazala pretiranega navdušenja. Opozicija je bila sprva edini goreč zagovornik sprejetja nove ustave, če že do junija ne, pa vsaj do jeseni, vendar so se znova in znova pojavljali resni in tudi izmišljeni zapleti, da do soglasja o novi ustavi ni prišlo. Ko so pogajalci in usklajevalci že prišli do točke, ko bi bil možen sporazum, se je že našel kdo, ki je vse skupaj zapletel in postavil vso stvar na začetek. Sedaj prihajajo z obeh strani, s pozicijske in opozicijske, glasovi, da problemov pri uskladitvi ustavnega dopolnila niti ni toliko in da bi se jih dalo preseči v sorazmerno kratkem času. Ta ugotovitev najverjetneje nima korenin samo v vedno bolj zapletenem in na trenutke popolni blokadi podobnem skupščinskem sistemu, kar lahko prereže samo nova ustava ali predčasne volitve, ampak je marsikdo od naših politikov med obiski v tujini moral požreti očitek, da smo pač država z napako, saj nimamo nove ustave, ampak staro, zakrpano z natančno 100 dopolnili. S stalnim dopolnjevanjem stare ustave smo dosegli ravno nasprotno, kar smo želeli: dobiti kratak, sodoben, pregleden in v prihodnost usmerjen ustavni akt, ki ne bo ščitil države, ampak državljanse pred pritiskom vedno nevarne države.

Ustavo bomo slej ko prej sprejeli. Vendar je vprašanje, ali jo bo sedanja skupščina ali povsem nova, ustavodajna, ki naj bi jo izvolili na predčasnih volitvah. Pred časom, ko je bila oblast gluha za zahteve po ustavi, je predčasne volitve terjala opozicija, sedaj pa je pri zahtevah po predčasnih volitvah agresivnejša Demosova večina. Hitrica je zanjo razumljiva: sprejem lastninske zakonodaje je v veliki meri blokiran in mu v doglednem času ni videti razpeta, razcep v Slovenski demokratični zvezi pa je omajal koalicio do te mere, da lahko pade vlada na prvem glasovanju o njeni zaupnici. Načinov, kako razplesti ta voz, je teoretično več, praktično pa so zadeve zapletenejše. Ali sprejeti k sedanji ustavi še 101. amandma (če jih imamo 100, imejmo še enega več pravi Janša), ki bi poenostavil sedanji skupščinski sistem, predvsem pa ukinil zbor združenega dela in potem bi vse zaplete lažje rešili. Teoretično je to lahko izvedljivo, praktično pa težje, saj je to ustavna tematika, zanjo pa je potrebna v skupščini dvotretjinska večina. Tudi za razpust sedanje skupščine in za razpis predčasnih volitev je potrebna maksimalna večina, zanjo pa je potrebno soglasje o bistvenih vprašanjih, sicer bodo vsa prizadevanja brezpredmetna. Če že moramo imeti predčasne volitve, jih lahko izpeljemo na dva načina: da na njih izvolimo povsem novo skupščino z normalnimi zakonodajnimi nalogami, ali pa samo ustavodajno z edino nalogo, sprejem nove ustave z rokom za volitve v novi parlament.

Politiki in pravni teoretiki bodo morali povedati svoje, saj se oblasti očitno mudi, tako poziciji kot opoziciji. V karkoli bomo šli, v normalen sprejem nove ustave, ki bo določila rok za prihodnje redne volitve, ali v predčasne volitve, bo nujno politično soglasje o problemih, ki sedaj razdvajajo slovensko politiko. Sicer pri tej zgodbi ne bomo nikdar prišli do konca.

Nadaljevanje prekinjene seje

Škofja Loka, 18. oktobra - V ponedeljek, 21. oktobra, ob 16. uri bodo delegati vseh treh zborov škofjeloške občinske skupščine nadaljevali 16. skupno sejo, prekinjeno 21. septembra. Dnevni red, ki jim je tedaj ostal, je kratak, ni pa rečeno, da bo zato tudi seja kratka. Govor bo namreč o morebitni spremembi datuma občinskega praznika, o čemer so mnenja škofjeloških strank, krajevnih skupnosti in posameznikov zelo različna. Največ predlogov je za ohranitev občinskega praznika 9. januarja.

Prekinjeni 16. seji bo nato sledila še 17. skupna seja vseh treh zborov. Osrednja točka z dnevnega reda je gotovo osnutek odloka o podeljevanju priznanj občine Škofja Loka. V družbenopolitičnem zboru bodo zatem volili še novega predsednika zborov. Predlagan je Simon Jelovčan. ● H. J.

Ponovni sklic seje zborov

Jesenice, 17. oktobra - Že drugič v tem mandatnem obdobju na skupni seji vseh treh zborov skupščine občine Jesenice ni bilo navzočih predpisano število delegatov zborov združenega dela, zato tudi delegati ostalih dveh zborov skupščine niso mogli razpravljati in odločati o predlaganih točkah dnevnega reda. Čeprav je bilo navzočim delegatom predlagano, da se zbori skupščine ponovno sestanejo v ponedeljek, 21. oktobra, pa zaradi drugih obveznosti članov predsedstva in izvršnega sveta ponovno sklicujejo skupno sejo vseh treh zborov v torek, 22. oktobra, ob 16. uri v sejni dvorani skupščine občine Jesenice. ● D. S.

Nezaposlenost mladih je za družbo velika izguba in nevarnost

Prisilna mladost v čakalnici brezposelnih

Ljubljana, 16. oktobra - Odbor za mladinska vprašanja pri Skupščini Republike Slovenije je danes organiziral predparlamentarno razpravo o problemu prve zaposlenosti mladih v Sloveniji, kjer se je po dobro pripravljenih uvodnih razvila živahna razprava o možnostih zaposlitve mladih v sedanjih družbenih razmerah. Da so izobraženi mladi največji in skoraj edini ne dovolj izkoriščeni slovenski kapital, ni nihče oporekal, da pa si mladi, kot skupina brezposelnih zasluži posebno pozornost in prednost, pa so bila mnenja deljena.

Splošna gibanja brezposelnosti v Sloveniji, ki se s tem poslabša od dolgoletne izredno visoke polne zaposlenosti, so znana. Ker smo na posvetu slišali najnovejše podatke (stanje konec septembra) povzemimo nekatere: v Sloveniji je 82.096 brezposelnih, kar je 48 odstotkov več kot decembra lani, od tega je 40.529 mladih (do 26 let) in med njimi 20.076 iskalec prve zaposlitve. Najhitreje narašča število nezaposlenih, ki so izgubili delo zaradi stečajev (kar 120 odstotkov več kot decembra), medtem ko število mladih in iskalec prve zaposlitve stagnira. Stopnja brezposelnosti, ugotovljena po mednarodnih merilih, znaša 9 odstotkov, kar je že več, kot znaša povprečje dežel OECD, to pa pomeni, da smo na pragu množične brezposelnosti tudi po mednarodnih merilih. Ministrica za delo Jožica Puhar je predstavila različne ukrepe v okvirih aktivne zaposlovalne politike, med katerimi je največ uspeha (zlasti pomembnega za mlade) dalo sofinanciranje pripravništva. Od skupno približno 17.000 mladih, ki vsako leto v povprečju zapuste šole, jih je kar 8.000 dobilo prvo zaposlitev oz. možnost, da opravijo vsaj pripravništvo na tak način. Naj omenimo še ostale: preusmerjanje in preusposabljanje glede na deficitarnost oz. suficitarnost po-

sameznih poklicev, javna dela, ki sicer nudijo le začasno delovno aktiviranje, ki pa zlasti za mlade izredno pozitivno vpliva na delovne navade, znanja in interese, direktna vlaganja za odpiranje novih delovnih mest, usposabljanje za podjetništvo ter stimuliranje zaposlovanja invalidov in drugače hendikepiranih oseb. Ministrica je tudi najavila nove ukrepe: spremembo davčne zakonodaje, ki bo predvidela večje oprostitve za reinvestiranje in za odpiranje novih delovnih mest, snuje pa se tudi andragoški center, ki naj bi usklajeval dejavnost ljudskih univerz, pri katerih naj bi se razvile nove dodatne izobraževalne oblike, ki jih zahteva prav stanje na področju zaposlovanja.

Izredno prizadeto razpravo o položaju in zlasti pomenu nezaposlenosti mladih je podala prof. dr. Mirjana Ule, ki je opozorila, da pomeni nezaposlenost mladih svojevrstni premor v razvoju in vključevanju v družbo z izredno negativnimi posledicami. Mladi, ki ne dobe dela, se ne morejo ekonomsko osamosvojiti in s tem, po merilih družbe, prestopiti praga odraslosti, to pa lahko vodi v blokado sposobnosti, pridobljenih znanj (ki hitro zastarevajo), vse to pa utegne imeti za posledico preusmeritev na represivne vedenjske vzorce. Neizko-

riščeno znanje, nove ideje in misliljska gibljivost so zanemarljeni potenciali, v katere je družba tudi veliko vložila, armada frustriranih mladih pa je tudi lahek plen za politično manipulacijo.

Nadaljnja razprava se je začela s poudarkom, da so v veliko težjem položaju starejši ljudje, ki zaradi stečajev izgubljajo delo. Zlasti v manjših krajih, kjer ponekod propadajo nosilci gospodarskega razvoja, kjer ni razvita siva ekonomija, pomenijo starejši (zlasti tisti brez izobrazbe) tiste, ki so trajno nezaposleni. In takih bo v roku enega leta v Sloveniji 70.000. Zaskrbljujoče je dejstvo, da še vedno, kljub zaostritvam, nimamo strategije razvoja te družbe, saj je zaposlovanje in reševanje brezposelnosti lahko utemeljeno le na tej ravni.

Poleg rušenja gospodarskega sistema so vse pogostejši pojavi mešanja socialne politike s štipendijsko, pojavi propadanja družbenih dejavnosti, pa lahko problematiko nezaposlenosti še bistveno zaostre. Opazne so razlike v podjetniški kulturi, kjer ponekod neusmiljeno in brez odgovornosti, če je potrebno tudi z navideznimi stečajji, krčijo delovno silo, znani pa so primeri, ko s spodbujanjem podjetništva znotraj podjetij, organiziranim svetovanjem in pomočjo, dosegajo lepe rezultate. Tudi ta razprava lahko pripomore, k širjenju te kulture, je bilo ob koncu ugotovljeno, izmenjava novih idej in na razvidnem stanju osnovani potrebni sistemski ukrepi, pa lahko olajšajo ta vse bolj zastrašujoč problem naše družbe. ● S. Zargl

Nova šolska politika
Prihodnje leto spet pouk na Koprivniku

Za začetek oddelk male šole

Radovljica, 14. oktobra - Radovljiški izvršni svet je na današnji seji soglašal, da bi v podružnični šoli na Koprivniku letos uvedli oddelk male šole. Pobudo za to je dala krajevna skupnost Koprivnik - Gorjuše, podprl pa jo je tudi občinski odbor za otroško varstvo, ki med drugim ugotavlja, da v določbah o organizaciji vzgojno-izobraževalnega dela ni ovir za uvedbo oddelka, saj šole z majhnim številom učencev lahko organizirajo tudi individualno in skupinsko delo. Malo šolo bi obiskovalo pet otrok, ki že obiskujejo priprave na šolo v Bohinjski Bistrici, dva, ki sta letos lahko vpisana pogojno, in najmanj trije otroci, ki bodo vpisane pogoje izpolnjevali naslednje šolsko leto; bila pa bi dvakrat na teden po tri ure. Uvedba oddelka bi po sedanjih cenah stala (plača in stroški) nekaj manj kot 11 tisoč tolarjev.

Krajevna skupnost Koprivnik - Gorjuše sodi med demografsko ogrožena območja, za katera bodo v republiki do konca leta sprejeli posebne standarde in normative za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti. Oddelk male šole je le prvi korak k ponovnemu oživljanju pred dvema letoma zaprte šole, v kateri pa bo že prihodnje leto zaradi nove šolske politike in ugodnega mnenja zavoda za šolstvo spet pouk. ● C. Z.

Javna predstavitev potrdila predlog
Vodnjak se vrača na glavni kranjski trg

Kranj, 16. oktobra - Na današnji seji kranjske vlade je bilo podano poročilo o rezultatih javne razgrnitve predloga postavitve vodnjaka na glavnem trgu v Kranju, iz katerega sledi, da je velika večina za to, da se vodnjak v čimbolj avtentični obliki ponovno postavi. Vlada je zato sklenila, da se nadaljuje vsi potrebni postopki za uresničitev tega predloga.

Ponovna postavitve vodnjaka na glavnem trgu v Kranju je predvidena s programskimi izhodišči zazidalnega načrta revitalizacije starega mestnega jedra Kranja in avgusta letos so bile pridobljene konzervatorske smernice za oblikovanje vodnjaka. Vodnjak naj bi stal na nekdanji lokaciji in bil izdelan po ohranjeni skici iz 19. stoletja v kamnu z osmerokotnim tlorisom. Kot prvotna izvedba iz leta 1883 naj bi spodnji del imel stopnice in litoželezni bazen, zgornji del pa naj bi bil oblikovan z litoželeznim nastavkom v podobi dirjajajočih konj. Zagotoviti je potrebno materiale, ki bodo čimbolj podobni prvotnim, voda naj bi se pretakala v zaprtem sistemu, neposredna okolica pa naj bi bila primerno urejena in osvetljena. Tak predlog je bil od 22. avgusta do 4. oktobra na ogled v avli občinske stavbe in v priloženo knjigo je bilo vpisanih 133 mnenj, stališč in predlogov. Velika večina - 80 odstotkov zabeleženih mnenj je za postavitve vodnjaka, čeprav nekateri izražajo dvom, če so časi za tako investicijo res primerni. Na podlagi teh rezultatov se je Izvršni svet odločil, da se nadaljuje s pripravami in izdelavo potrebne dokumentacije.

Sicer pa je bila vlada danes seznanjena, da je bil po enodnevni stavki prosvetnih delavcev osnovnih šol dosežen sporazum, po katerem je bilo ugodeno zahtevam učiteljev, saj se je v spremenjenih okoliščinah (renominacija proračuna, manjše obrestne mere) našla možnost najetja kredita, ki to omogoča. ● S. Z.

Umik armade z Gorenjskega
Zapleti v zadnjem trenutku

Kranj, 17. oktobra - Na včerajšnjem sestanku poveljstva teritorialne obrambe za Gorenjsko s komandantom kranjske vojašnice so govorili o sklepih s sestanka med delegacijama Republike Slovenije in ZSLO 15. oktobra 1991 v Beogradu. Kot je znano, je delegacija ZSLO med drugim predlagala, naj bi do opravljene delitvene bilancje premične armade zbrali v dveh do treh vojašnicah v Sloveniji, druga sredstva pa bi predali organom Republike Slovenije. Predlagala je tudi, naj se pripadniki armade umaknejo iz Slovenije z osebno oborožitvijo in opremo prek Luke Koper, po doseženem soglasju o tem pa bo armada razminirala vojne objekte in vlakovne kompozicije. Teritorialni obrambi naj bi tudi začeli takoj vračati orožje in vojaško opremo.

Čeprav so se na sestanku v Kranju dogovorili, da bodo načrtovane naloge opravili po mirni poti, je nočni incident na kranjski železniški postaji zapletel položaj v zadnjem trenutku. Trije neznanci so namreč ugrabili starejšino armade v tamkajšnjem bifeju in ga odpeljali proti Škofji Loki; pozneje so ga spustili v Kranju nepoškodovanega, vendar brez pištole.

Incident raziskuje policija, poveljstvo štaba TO za Gorenjsko pa je še naprej v stikih s komandantom kranjske vojašnice. Zaenkrat je znano le to, da bodo vprašanja v zvezi z zapletom pri umiku armade z Gorenjskega reševali na višji ravni. ● S. Saje

Liberalnodemokratska stranka
Podpora stavgajočim

Odbor za zdravstveno in socialno politiko Liberalno demokratske stranke se je postavil na stran stavgajočih v zdravstvu in socialnem skrbstvu. Odbor ugotavlja, da se je slovenska vlada odločila za najprimitivnejši način reševanja nasprotij med ekonomskimi možnostmi družbe in potrebami prebivalstva. To nujno vodi v socialne nemire in politično nestabilnost v najzahtevnejšem razvojnem obdobju Republike Slovenije. Liberalnodemokratska stranka je že dalj časa opozarjala na vladno podcenjevanje družbenih dejavnosti, kar je pripeljalo do stavke v zdravstvu. Sedanje zavlačevanje vlade v pogajanjih s stavgajočimi pa je še eno neodgovorno dejanje vlade. Pozivanje na poklicno etiko v razmerah, ko zdravstvene organizacije nimajo

dovolj denarja niti za nakup zdravil in najnujnejših aparatov, je zato skrajni cinizem. Ob tem pa vlada v integralnem proračunu velik del sredstev, namenjenih zdravstvu, prosto deli drugim. Stranka poziva vodstvo skupščine, naj skliče skupno sejo zborov in predlaga razpravo o zdravstvu. Na razpravo naj povabi tudi predstavnike stavgajočih ne glede na izid pogajanj.

Občinski odbor Liberalnodemokratske stranke Kranj pa podpira stavko osnovnošolskih učiteljev.

Zal se stavgovni val vse bolj omejuje na socialni položaj šolstva, ki pa je zgolj posledica širših nesorazmerij v šolski politiki.

Kranjski odbor podpira zahtevo po odstopu ministra Petra Venclja in podpredsednika kranjskega izvršnega sveta Marjana Kneteta kot odgovornih oseb za področje šolstva na republiški in občinski ravni. Od predsednika Peterleta

pričakujejo, da bo postavil za ministra osebo, ki bo znala izdelati vizijo bodočega šolstva. Zato se zahteve stavgajočih ne smejo omejitvi zgolj na socialne težave, ki so le posledica širše neurejenosti razmer.

Slovenska demokratična zveza - NDS

Podpora Hrvaški

Delegati 3. kongresa Slovenske demokratične zveze - Narodne demokratične stranke ugotavljajo, da prav v času kongresa poteka strahotna agresija na sosednjo državo Hrvaško. Izjava je izraz podpore legitimnim organom države Hrvaške. Kot politična organizacija in kot posamezniki bomo storili vse, da se brutalna vojna na Hrvaškem ustavi, da se ugotovi odgovornost za storjene zločine in da se posledice te tragedije čimprej odpravijo.

Stranka demokratične prenovе

Podcenjevalni odnos

Politična direkcija Stranke demokratične prenovе Slovenije je na strani prosvetnih delavcev, ki so s svojim organiziranim pritiskom uspeli uveljaviti svoje, več kot upravičene zahteve po dostojnem plačilu. Stranka obenem ugotavlja, da za razliko od ljubljanskih oblasti republiška vlada in njeno ministrstvo za zdravstvo izražata neodgovoren in nerazumljivo podcenjevalni odnos do stavke zdravstvenih delavcev. Tak odnos je vlada pokazala že ob proračunski razpravi, ko ni sprejela pobude stranke, da se denar za zdravstvo ne sme trošiti za druge potrebe. Stranka terja, naj o tem razpravlja parlament, oče ter terja od njiju, da najdeta sporazum s stavgajočimi zdravstvenimi delavci. ● Zbrl J. Košnjek

KUPON (Izrežite skupaj z vašim naslovom)
za brezplačen mail oglas v Gorenjskem glasu

Besedilo za objavo _____

Kupon pošljite na: **ČP GORENJSKI GLAS, 64000 Kranj.**

Opomba: za brezplačno objavo je besedilo lahko le v obsegu do 50 znakov. Ne pozabite upoštevati presledkov in potrebnega prostora za ločila. Prosimo, da pišete z **VELIKIMI TISKANIMI ČRKAMI.** Oglas nad 50 znakov, pod šifro in oglaš po telefonu zaračunamo po ceniku.

Stoletnica prve papeževе socialne okrožnice Rerum novarum (O novih stvareh)

Kdor zna, je bogat in razvit

Leta 1891 je papež Leon XIII izdal prvo okrožnico s socialno vsebino Rerum Novarum (O novih stvareh), sto let kasneje, 1. maja letos, pa je sedanji papež Janez Pavel II izdal okrožnico Centesimus Annus (Ob stoletnici), ki pri nas, predvsem zaradi vojne, ni vzbudila zaslužene pozornosti.

Ljubljana, 14. oktobra - Vse okrožnice, ki jih izdajajo papeži, so kolektivno delo in globoko premišljene. To velja tudi za zadnjo Ob stoletnici. Sicer pa dajejo takšne papeževе okrožnice samo moralna izhodišča, stroka in politika pa morata ta izhodišča udejaniti. Cerkvena hierarhija za to ni poklicana.

Papeževa okrožnica Ob stoletnici (Centesimus Annus) ponavlja misel Leona XIII izpred sto let, da Cerkev ne sme molčati o let, da Cerkev ne sme molčati o zadevah, ki se dogajajo pred očmi vseh, ki kršijo človekove pravice, vnašajo med ljudi razdor, ustvarjajo nasprotja. Nasprotniki

tudi danes vidijo v takšnem družbenem nauku Cerkev vmešavanje v politične zadeve, vendar Cerkev to zanika. To je zanjo sredstvo evangelizacije, uresničevanje načela o pomoči "najmanjšim bratom", revnim, zatiranim, bolnim, ogroženim. Razmere so

Dr. Valenčič: Človek oblikuje družbo

Dr. Rafko Valenčič, strokovnjak za papeževе okrožnice, pravi, da so se napovedi, ki jih je pred 100 leti v okrožnici Rerum Novarum zapisal papež Leon XIII, uresničile. Cerkev gradi na človeku, ki je postavljen v družbo. Vendar le-ta ne sme oblikovati človeka, kar je značilnost vsakega totalitarnega sistema, ampak mora človeka oblikovati družbo. Papeževa okrožnica je kritika vsakega totalitarizma, tudi znotraj Cerkev, ki mora delati s človekom posameznikom.

se do danes spremenile, vendar je ogroženost človeka ostala.

Drugo poglavje najnovejšega družbenega oziroma socialnega nauka Cerkev je posvečeno novim stvarim. Rerum Novarum je pred sto leti govorila o načrtih socializma. Njegov načrt je propadel, predvsem pa je človeka omejil pri vrsti pravic, predvsem pa je zanikal človeka kot avtonomni subjekt moralnih odločitev ter zavrgel njegovo transcendenco.

Tretje poglavje obravnava leto 1989. Povezano je z dogajanjem v Vzhodni in Srednji Evropi, predvsem pa z detronizacijo marksistične ideologije ter propadom drugih totalitarnih režimov v deželah tretjega sveta. Poleg ekonomske in politične je potrebna moralna prenova, utemeljena na poštenosti, delavnosti, pravičnosti, solidarnosti, resnicoljubnosti.

Liberalni kapitalizem ni rešitev

Padec real-socializma ne pomeni zmage liberalnega kapitalizma kot edino uspešnega modela, pa tudi Cerkev ne daje novega modela. Oznanja pa nov stil življenja in odnosov, utemeljen na kulturi bivanja, na družini kot nosilki življenja, na humani ekologiji in skrbi za moralno zdravo okolje, na kulturi imetja, rabe in razdelitve dobrin, na solidarnosti od sedanjih in prihodnjih rodov. V vseh teh procesih je v ospredju človek kot razumni in etični pa tudi inovativni subjekt in dejavnik, je zapisano v papeževi okrožnici Ob stoletnici.

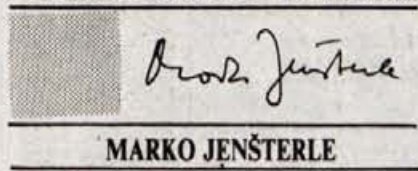
V polnosti je treba spoštovati človeka kot osebo in avtonomni subjekt.

Četrto poglavje je najpomembnejše, saj govori o zasebni lastnini in namenosti dobrin vsem ljudem. To so vprašanja, ki dobivajo sedaj nov obraz. Zemlja, njeni sadovi in bogastva, oplenjeni z delom so bili in so prvotni vir individualne in skupne lastnine. Sedaj prihajamo v postindustrijsko družbo, v katerem sta v spredju znanje in prenos znanja. Kdor ima znanje, je bogat in razvit, njegova je prihodnost. Naravna bogastva ne zadoščajo. Potrebna je nova razporeditev dobrin, tako gmotnih kot duhovnih, sadov znanja in duha, ki jih posameznik ali skupina ne sme zadržati zase. Nerazvite dežele so v vedno večjem zaostanku zaradi dolgov, zato brez solidarnosti in drugačnega pristopa ni mogoče rešiti tega vprašanja.

V petem poglavju terja papež Janez Pavel II pravno državo. Demokracija pomeni zanj tudi spoštovanje človekovih pravic.

Zadnje, šesto poglavje, utemeljuje opredelitev, zakaj se Cerkev ukvarja z družbenimi vprašanji. Za temi vprašanji je namreč človek, ki upa, trpi in dela. ● J. Košnjek

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

MARKO JENŠTERLE

Dinarski plaz nad Beogradom

Neverjetna hitrost, s katero je slovenski vladi uspelo v pičlih treh dneh zamenjati dinarje s tolarji, je, kot kaže, dobesedno šokirala jug naše države, kjer so bili očitno prepričani, da Slovenije še vedno ni mogoče odklopiti od Jugoslavije. Navadno v svetu denar zamenjujejo precej dlje časa, vendar gre pri tem za drugačen proces. Z inflacijo okuženi denar države menjajo predvsem zato, ker se je na bankovnih nabralo preveč ničel, novi denar pa še vedno ostaja v okviru nespremenjenih fizičnih meja teh držav. V Sloveniji je bila stvar drugačna. Tolarji dinarjev niso zamenjali zato, ker bi hiperinflacija že doživela svoj poln razcvet (čeprav se bo to v kratkem zgodilo), ampak zato, da se je Slovenija na ta način tudi finančno osamosvojila in s tem zaščitila pred monetarnim spodkopavanjem njene samostojnosti, saj v Beogradu na veliko tiskajo ničvedne dinarje. Denar se potem po vsej verjetnosti preliva tudi v orožje, s katerim vojska vse povprek ubija ljudi in ruši infrastrukturo.

Zamenjava denarja v Sloveniji je takoj povzročila skok deviz na trgih v Zagrebu, Sarajevu in Beogradu (ter verjetno tudi drugod, od koder zaenkrat informacije še ne prihajajo), tolarje pa je pozitivno začela vrednotiti tudi tujina. Predvsem naši neposredni zamejski sosede, ki so od slovenskega denarja pogosto življenjsko odvisni. Tako, kot špekulanti na ljubljanskem živilskem trgu, ki še nekaj dni pred uvedbo bonov niso hoteli nič slišati o kakršnem koli drugem denarju razen dinarjih, takoj po pojavi tolarjev pa so jih brez problemov začeli sprejemati.

Specifična slovenske zamenjave denarja je v tem, da uvedba tolarjev ne pomeni tudi prispevka k jugoslovanski hiperinflaciji. Slovenski finančniki so zamenjane dinarje skrbno shranili v bančne trezorje, kjer sedaj delujejo kot nekakšno kritje slovenske valute, hkrati pa predstavljajo resno grožnjo jugu. V svetu je znanih kar nekaj primerov, da v državah ob uradnem denarju obstajajo tudi boni. Eden najbolj znanih je Argentina, kjer si guvernerji posameznih provinc zaradi »skoposti« zvezne vlade kar sami natisnejo bone in s tem »rešujejo« finančne probleme v njihovih provincah. Ti boni, za razliko od slovenskih, na tržišču krožijo vzporedno z uradnimi avstrali in bistveno prispevajo k hiperinflacijskim tokovom.

Slovenska finančna politika je torej v tem oziru povsem drugačna. Dinarji v trezorjih slovenske banke zdaj kot plaz grozijo Beogradu in ga s tem nekako silijov to, da bo slej ko prej moral sprejeti pogajanja o jugoslovanskih deviznih rezervah, pa tudi zunanjem dolgu države. Slovenija je že precej časa pred osamosvojitvijo opozarjala, da je za sporazumno razdružitve, ki temeljijo na civilizacijskih dogodovih, vendar je nihče ni poslušal.

Po vsem tem, kar se dogaja v Jugoslaviji, pa je bolj ali manj jasno, da je srčka slovensko-jugoslovanskega problema skrita v dveh popolnoma nasprotujočih si mentalitetah. Ena stran je prepričana, da na pragu enaidvajsetega stoletja veljajo samo še dialog in dogovori, druga pa meni, da je različne poglede najbolje reševati s silo, čeprav jo ves svet opozarja, da za to obstaja vrsta drugih, mirnejših in predvsem kulturnejših poti.

Toda gluhi za vsa ta opozorila v Beogradu še naprej vztrajajo pri svojem »zgodovinskem dostojanstvu« velike Srbije, pa si tako, po pravici rečeno, resnično ne zaslužijo drugega kot obnovitve monarhije, na katero se protimiloševićvska opozicija tako resno pripravlja. Z ustoličenjem srbskega kralja bi bilo končno tudi jasno, da živimo v dveh popolnoma drugačnih časih, v katerih je nemogoče imeti eno državo.

Socialdemokratska stranka Slovenije Vprašanja ministrici Puharjevi

Stranka v javnih vprašanjih ministrici za delo Jožici Puhar ugotavlja, da vprašanja, obravnavana na majskem sestanku stranke z ministrstvom, niso razrešena. Dr. Pučnik v imenu stranke sprašuje, ali je v programu ministrstva predvidena priprava ustreznega zakona o soodločanju zaposlenih in kdaj bo osnutek pripravljen za razpravo, kako bo urejeno socialno partnerstvo, saj pri nas ni urejena družbena funkcija ne sindikatov ne delodajalcev, kdo je delodajalec v družbenem podjetju, kdo zastopa delavce, ki niso včlanjeni v sindikat, kdo sankcionira kršitev kolektivnih pogojev, zakaj pri nas niso zakonsko regulirane stavke, ki se že pojavljajo tudi v javnih službah in upravi, pa so v bistvu "divje" stavke, v kolikšni meri izpolnjujemo evropsko socialno listino, ki jo je sprejela evropska dvanajstercica, kdaj bomo to storili, da bi se tudi po tej plati približali Evropi. Srečujemo se s škandaloznim pojavom, da podjetja, ki bredejo v izgubah, enostavno ne izplačujejo plač, vendar delajo naprej z brezplačno delovno silo. Zakaj ne gre do tečaj, da bi dobili delavci vsaj minimalno podporo. Kdo je za to odgovoren. Zajamčeni osebni dohodek je pravna institucija. Kako sledi rasti življenjskih stroškov. Kaj se zgodi podjetjem, ki zajamčenega osebnega dohodka ne spoštujejo. Stranka meni, da osebni dohodki vodilnih v družbenih podjetjih ne morejo biti tajni, saj je lastnik žal še vedno družba. Na razgovoru ste zagotovili, da ni prav nobene pravne podlage za tajnost, vendar se ta praksa nadaljuje. Kaj je s tem. Kdo nadzira te dohodke in v čigavem imenu. Ker gre za pomembna vprašanja, pričakujem javne odgovore, pravi dr. Jože Pučnik. ● J. K.

Dr. Stres: Socialno partnerstvo in civilna družba

Dr. Anton Stres, profesor na Teološki fakulteti v Ljubljani in predstojnik Instituta za filozofijo in družbeno etiko pravi, da je za postkomunistične družbe pomemben prehod do civilne družbe, do socialnega partnerstva. Pri nas se še vedno obračamo na državo. Država je samo pravni okvir, vse drugo pa je stvar civilne družbe, partnerjev, ki zastopajo različne družbene interese. Stvari je treba reševati čim bolj "pri tleh", med ljudmi.

Krekova veličina

Septembra je bil v Rimu organiziral simpozij o Janezu Evangelistu Kreku. Kot je povedal dekan Teološke fakultete v Ljubljani dr. Metod Benedik, je simpozij ponovno ovrednotil Kreka kot duhovnika, politika, človeka, socialnega delavca, gospodarstvenika in vernika. Krek je že leta 1894 začel delovati na socialnem področju, torej še pred izidom okrožnice papeža Leona XIII. Svojo pozornost je najprej namenil dijakom, nato pa tudi drugim slojem. Veliko je deloval na Dunaju in prinasa k nam izkušnje iz slovenskega in germanskega sveta. Leta 1903 je takratni ljubljanski škof Jeglič sklical sinodo, na kateri je bilo duhovnikom posebej naročeno, naj študirajo tudi socialna vprašanja in se z njimi tudi ukvarjajo. Njegov globok socialni čut, je ugotovil dr. Benedik, je predvsem raste iz njegove globoke vernosti. Čeprav je imel za časa življenja precej nasprotnikov, so si bili ob njegovi smrti vsi enotni, da smo Slovenci izgubili velikega moža. Krek je zelo aktualen tudi danes.

STRANKARSKÉ NOVICE STRANKARSKÉ NOVICE

Liberalno demokratska stranka ne bo več sodelovala

Ne bomo si več mazali rok

Po mnenju kranjskih liberalnih demokratov je bil njihov poskus sodelovanja pri oblasti v kranjski občini onemogočen, zato so se odločili, da z odstopi iz vseh funkcij, svojo odgovornost odložijo.

Kranj, 16. oktobra - V nasprotju z razmerami v republiškem parlamentu in organih oblasti na tej ravni, ko se Liberalno demokratska stranka, kljub velikemu volilnemu rezultatu, ni vključila v upravljanje družbe, so v kranjski občini liberalni demokrati poskusili s tovrstnim sodelovanjem, z upanjem, da bodo tako uspeli uresničiti vsaj del svojega programa in s tem interese svoje volilne baze. Popolno zavračanje dialoga pri reševanju perečih aktualnih zadev jih je pri tem onemogočilo, zato so se odločili, da se svoje soodgovornosti za nastale razmere razbremenijo.

V poročilu o zadnjem zasedanju kranjske občinske skupščine smo že opozorili, da so se funkcionarji iz vrst LDS odločili za odstop s funkcij. Tako so odstopili podpredsednik občinske skupščine, podpredsednik družbenopolitičnega zbora in član izvršnega sveta. V pogovoru, na katerega so nas povabili, z vodstvom občinskega odbora LDS in nekaterimi prizadeti, ki so odstopili, smo se pozanimali za razloge takega ravnanja.

Rastko Tepina, dosedanji vodja poslanskega kluba: Po volitvah smo ocenjevali, da je vredno poskusiti, kljub drugačnemu ravnanju na ravni republike prispevati svoj delež k razvoju kranjske občine s tem, da bi zagotovili politično sredino brez strasti, ki bo pragmatično omogočala kompromise v korist Kranja. Vendar so prav strasti peljale v neproduktivnost, ki se odraža v nerazreševanju nekaterih ključnih zadev in blokadi dela občinske skupščine, za kar je mogoče nasketi vrsto konkretnih primerov. Naši poskusi za dogovor so bili odbiti, kar v bistvu pomeni, da v upravljanju občine participiramo zgolj le formalno, kar pa je določena odgovornost, ki je v takem stanju nismo več pripravljene nositi. Ključni problem je predsednik občinske skupščine Vitomir Gros, ki ni sposoben niti pripravljati za pogovor, hkrati pa ugotavljamo, da kot republiški poslanec (Zbor občin!) ne zastopa interesov in mnenj občine Kranj.

Vitomir Gros je spreten politik, ki je namerno blokiral skupščino, da lahko vlada vlada mimo nje. Naš predlog za njegovo zamenjavo je bil z Demosovim glasovalnim strojem zavrnjen, zato bomo začeli akcijo zbiranja podpisov za njegovo odstavitev. Nujno potrebno je ustvariti prostor za dialog, za konstruktivno delo skupščine, v LDS pa imamo strokovnjake, ki lahko pri tem pomembno prispevajo.

Mišo Dačić, predsednik občinskega odbora LDS Kranj: Naša participacija v občinskih organih je naletela na zid ideološko homogenizirane Demosa. Za kranjske stranke v tej koaliciji je značilno, da med seboj niso prepoznavne, saj jih popolnoma prevzema dosledno nasprotovanje vsemu, kar izvira iz prejšnjega režima, s katerim pa mi nimamo ničesar skupnega. Ideološka identifikacija ja naravnost stranska, konstruktivnost pa pogosto grobo onemogočena. Večinsko smo v občinskem odboru ocenili, da si s participacijo "na oblasti" v takih razmerah kršenja vseh norm političnega (so)delovanja mažemo roke in da je zato najsmotnejši umik iz razmer takega "divjega zahoda" in neregularnega dela.

Darko Zupanc, ki je odstopil s funkcije podpredsednika družbenopolitičnega zbora: V letu in pol dela na funkciji, ki sem jo opravljal, imam izključno negativne izkušnje. Menim, da se je občinska skupščina v pretežni

meri ukvarjala s proceduralnimi vprašanji, kar je posledica slabe priprave sej. V predsedstvu občinske skupščine, kjer sem po funkciji sodeloval, je bil vsak poskus za drugačno pripravo sej s strani predsednika zavrnjen, čeprav menim, da je prav to poglavitna naloga tega organa. Vsak razgovor o drugačnem pristopu, potrebi po predhodnem usklajevanju je bil blokiran z utemeljitvijo, da je znano težavno delo občinske skupščine normalno za demokracičen parlament. Tako pa se je na predsedstvih tehnika prilagajala ciljem in potrebnim sklopom, vztrajanje na skupnih zasedanjih pa je bila možnost za njih dosego. Prepričan sem, da ni problem, če (zmagovalno) enumje prevladuje v izvršnih organih, da le skupščina deluje pluralno. Tega pa za kranjsko skupščino ni mogoče trditi. Čutim se odgovornega in krivega, hkrati pa sem spoznal, da sem v prizadevanjih za drugačno delo popolnoma onemogočen. Naj poudarim, da na začetku nisem bil proti nekaterim ciljem Demosa, celo več, večina mi jih je bila zelo blizu. Ne morem pa se sprijazniti z logiko: "Če nisi z nami, si proti nam!" Problemi naj se z argumenti razčistijo na organih, na skupščini pa naj se odloča brez pocieni populizma, ki žal sedaj prevladuje.

Miran Tivadar, ki je ponudil odstop kot član Izvršnega sveta odgovoren za zaposlovanje: Neposredni povod mojega ponujenega odstopa je nesporazum v zvezi s sredstvi za podjetništvo in zaposlovanje. Delo sekretariata za finance je popolnoma nesprejemljivo (to ni bil prvi primer), saj samo podpisovanje računov in odredb za kvalitativno delo v današnjih financah še zdaleč ne zadostuje. Tu ni nobenega pravega

načrta, spremljanja prilivov in temu ustreznega ukrepanja, da ne govorimo o obračanju denarja oz. smotrnejšem gospodarjenju. Na mestu sekretarja bi bila nujna zamenjava. Kar zadeva področje, ki ga pokrivam, mislim, da smo napravili precej ob podpori večine IS, zlasti sekretariata za gospodarstvo, tako da so nas ob vidnih uspehih drugi začeli posnemati. Žal je prevladala smer, ki tem prizadevanjem ni naklonjena, zato ne vidim možnosti za nadaljevanje dela, ki me v strokovnem smislu zelo zanima, nisem pa polovičar. V zvezi s prej povedano trditvijo, da vlada dela mimo skupščine, pa bi lahko rekli, da sem slišal za določene zlorabe posameznih članov Izvršnega sveta in samo stvar časa je, kdaj se bodo tudi te zadeve odprle.

Ob koncu pogovora smo povprašali predstavnike LDS o najaktualnejših dogajanjih na slovenskem političnem prizorišču - razcepju v SDZ. Ocenili so, da gre za dogodek, ki so v bistvu enako prelomni, kot je bilo uvajanje političnega pluralizma pri nas, da politično "osamosvojitve" dela SDZ pozdravljajo in da so pripravljeni, zaradi sorodnosti stališč in pogledov, podobna gibanja na Gorenjskem oz. v Kranju tudi s konkretno pomočjo svoje stranke podpreti, kot smo to delali tudi na začetku dela nekaterih strank, ki so danes v Demosu. ● S. Žargi

brother **STREICHER**

brother B 530 OWERLOCK neto ATS

4.990.-

NUDIMO VAM VSE ŠIVALNE, PLETILNE IN OWERLOCK STROJE ZNAMKE PFAFF, BROTHER, BABY LOCK, JUKI, ELNA, BERNINA, HUSQVARNA itd.

CELOVEC (CENTER) 10. OKTOBERSTR. 22 TEL.: 9943-463-513648

Na Rupi imajo zbiralnico mleka - V vaški skupnosti Rupa v krajevni skupnosti Vodovodni stolp v kranjski občini so si kmetje že dolgo časa želeli vaško zbiralnico mleka. Zdaj so to željo uresničili, saj so v torko v podaljšku soseskine hiše na Rupi odprli novo sodobno zbiralnico. Ob pomoči občine, Mlekarnice Kranj in KZ Naklo (slednja je zbiralnico tehnično opremila) in krajevne skupnosti Vodovodni stolp so za izgradnjo veliko, z delom in denarjem, prispevali predvsem krajanji sami. Sicer pa je akcijo vodil odbor vaške skupnosti s predsednikom Francem Perčičem, ki je ob otvoritvi pojasnil, da je bilo najprej treba pridobiti vso potrebno gradbeno in drugo dokumentacijo in se nato lotiti tudi finančnega projekta. Slednji sicer še ni povsem sklenjen, vendar je okrog 90 odstotkov kmetovalcev že poravnalo dogovorjeni delež oziroma soudeležbo pri izgradnji. Na otvoritvi je zapel kvartet Rožmarin iz Kranja, zbiralnico pa je blagoslovil tudi župnik fare na Rupi Milan Grden. Za vodenje celotne akcije pa se je predsednik sveta krajevne skupnosti Ivan Jelen ob otvoritvi še posebej zahvalil predsedniku vaške skupnosti Rupa Francu Perčiču. - A. Ž.

Izkušnje

Domala v istem trenutku, ko ljudje iz občinske vlade na primer v kranjski občini na sestanku s predsedniki krajevnih skupnosti in delegati v zboru krajevnih skupnosti že ne vem katerič poslušajo očitek, da v krajevnih skupnostih v vodstvih niso izvoljeni za to, da bodo hodili od vrat do vrat, da bodo čistili kanale, kosili travo ob cesti, menjavali žarnice javne razsvetljave..., v sosednji občini ugotavljajo, da jim zmanjkuje denarja v občinskem proračunu za tako imenovano redno dejavnost oziroma vzdrževalna dela v krajevnih skupnostih. Zato so se odločili, da skupaj z enoto Zavoda za zaposlovanje in s krajevnimi skupnostmi sklenejo sporazum, da tovrstna vzdrževalna dela skupaj "pokrijejo" z javnimi deli.

Izkušnje iz mestnih in primestnih krajevnih skupnosti ali tistih v večjih središčih že kažejo, da so na ta način uspešno rešili kar nekaj problemov hkrati. V krajevnih skupnostih, kjer najbolj poznajo razmere in različne "kamne spotike", le-te zdaj postopoma in dokaj uspešno odpravljajo. Občina, ki nikdar in najbrž še nekaj časa ne bo imela dovolj denarja ali ustreznih služb za tovrstna dela, na ta način vendarle vsaj deloma obvladuje, če ne drugega vsaj zunanji izgled in prijazen podoba kraja, ki je le korak od središča mesta. Enota za zaposlovanje pa s tem "zmanjšuje" naraščajoči fond prijavljenih za zaposlitev.

Pa bi o takšni "slepoti izkušenj" lahko govorili še kje, saj ob vladanju, urejanju, iskanju rešitev in nenazadnje tudi preživetju, dobrih poti in primerov ne manjka. Kot na primer tista, da naj se v krajevnih skupnostih dogovorijo, kaj namenjajo na prostorskem in z njim povezanim urejanjem opredeliti v jutrišnjih programih, v občinah pa je v ta namen skupina arhitektov, ki jim bo opredeljene začrtala kot podlago za kasnejšo dokumentacijo.

Gre torej za razmislek, morda celo za razmislek o prepričanju, ali so sosedove izkušnje res tako bogokletne, da je ponekod smrtni greh celo pomisliti nanj. ● A. Žalar

Samopostrežna prodajalna
GRINTAVEC
PLANINA KRANJ

TRGOVINA IN GOSTINSTVO
KRANJ

VAS VABI NA PRODAJNI DAN

Pripravili smo vam degustacije in prodajo izdelkov znanih proizvajalcev, po zelo ugodnih cenah!

KK "Vipava", Ljubljanske mlekarne "JATA" Ljubljana, "Kranjski kolaček"

DEGUSTACIJE:

- ocvrte sardela
- pivo UNION
- piščančji narezki
- sladice

in bogata ponudba vseh vrst prehranbenega blaga, ter ozimnice.

V PETEK 18. 10. 1991
od 11. do 17. ure

Koncert na Primskovem - darilo krajanom za praznik

Še društvo za gradnjo cest

Ob delu, prizadevanjih in uspehih posameznih društev v KS Primskovo človek nehote pomisli, da bi tudi cestne probleme že rešili, če bi imeli v krajevni skupnosti društvo za gradnjo cest.

Primskovo, 18. oktobra - "Plan dela, ki smo ga sprejeli v začetku leta, smo po svojih najboljših močeh skušali uresničiti," je v uvodniku glasila, ki je izšlo ob krajevnem prazniku v KS Primskovo, zapisal predsednik sveta Drago Česnik. V pogovoru pred praznikom, ki so ga tudi letos obeležili s številnimi prireditvami, pa so Drago Česnik, Darko Mesec, predsednik skupščine krajevne skupnosti in tajnica Helena Kalan kot v opravičilo poudarili, da so veliko energije vložili, da bi v krajevni skupnosti premaknili z mrtve točke enega najhujših problemov. To pa so ceste.

Pa ni razlogov za malodušje in skromnost pri ocenjevanju ob prazniku. Komunalne dejavnosti so sicer res že lep čas nekakšno nepisano pravilo uspešnega delovanja krajevne skupnosti. Vendar pa komunalne ne gre izpostavljati do te mere, da potem kar nekako zapostavljeno izzevni na primer živahnost na drugih področjih. Prav glede te, živahnosti namreč, pa so v krajevni skupnosti Primskovo lahko več kot zadovoljni.

"Res je. Imamo zelo delavne gasilce. Z njimi se po aktivnosti lahko primerjajo športniki. Balinarji so na primer prav pred praznikom, dokončali izgradnjo še tretje in četrte pokrite steze in imamo zdaj v Kokrškem logu prvo štiristozno pokrito balinišče v občini," ugotavlja predsednik skupščine KS Darko Mesec.

Pa ne le balinarji. Na športnem področju so prav tako aktivni in uspešni nogometaši, ki bodo prihodnje leto zabeležili že 20. obletnico obstoja in uspešnega delovanja nogomet-

Darko Mesec

nega kluba. "Ob tem, ko smo letos pričeli dokončni razrešitvi telefonije v krajevni skupnosti, asfaltiranju dela Jezerske ceste, obetavnim končnim pripravam za izgradnjo trgovskega centra Emone, ki bo, upamo, čez leto dni zgrajen in odprt, je treba priznati in podčrtati prav zavzetost športnikov in med njimi nogometašev. Morda glede Kokrškega loga in njegove ureditve resnično še najbolj potrebujemo projekt, ki bo temeljil na sporazumnem in dogovornem jeziku tako glede aktivnosti kot kraja-

Drago Česnik

nov ob njem," ocenjuje predsednik sveta KS Drago Česnik. Pa tudi izgledi, da bodo rešeni cestni in prometni problemi v krajevni skupnosti, so. Za Jezersko cesto sta na primer izdelani lokacijska dokumentacija in projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja. Uresničitev pa se nekako povezuje z usklajeno ureditvijo ob izgradnji trgovskega centra Emone. V KS načrtujejo tudi izgradnjo dveh avtobusnih postajališč. In zelo radi bi se lotili oziroma nekako uredili parkirni prostor ob Ulici Jaka Platiša ter območje, kjer je bilo gradbišče. In prikrito nezadovoljstvo je kljub pojasnilu in razlagi, zakaj se sistem kabelske TV mreže še ni začel graditi.

Zadovoljni pa so vseeno, da so kljub vsem denarnim zapletom in kriterijem uspeli obdržati v krajevni skupnosti mesto tajnika. "Denarja za delo tajnika sicer ni dovolj. Vendar pa za-

Helena Kalan

to dela v krajevni skupnosti s 5700 prebivalci ne manjka. Za "preživetje" pa je pač treba poskrbeti. Za zdaj nekako gre," pravi Helena Kalan, ki je pred praznikom delala veliko na primer pri pripravi praznične številke časopisa.

Sicer pa voljo, skrb, pripravljenost zasledimo tudi v kulturnem društvu, folklori, ki bo prihodnje leto beležila 40-letnico, ali v pevskem zboru, ki ima v Kranju najdaljšo tradicijo, saj deluje že 45 let. Organizacija RK v krajevni skupnosti pa sodi med tiste, ki so ji prav najstarejši krajanji že nekaj let hvaležni za prijetna srečanja.

Prijetno je bilo ta in minul teden na različnih prireditvah v KS. Osrednja prireditev s prazničnim koncertom pa bo drevi ob 19. uri v združenem domu, na katerega so prost vstop krajanom omogočili nekateri sponzorji iz krajevne skupnosti. ● A. Žalar

Praznik velesovskih gasilcev

Nova cisterna za društveni jubilej

Velesovo, 12. oktobra - Prihodnjo nedeljo, 20. oktobra 1991, bodo člani GD Velesovo s priložnostno svečanostjo označili 70-letnico društva. Kot ocenjuje sedanjí predsednik Janez Ribnikar, ki sodeluje v društvu že štiri desetletja, je opazen viden napredek v razvoju. Zahvaljuje se za pomoč prebivalcev krajevne skupnosti Velesovo.

Koliko dajo prebivalci krajev Velesovo, Trata, Adergas, Češnjek in Praprotna polica na gasilstvo, pove že podatek, da so skoraj vsi krajanji podporni člani Gasilskega društva Velesovo. Društvo ima sicer dve desetini, ki sta usposobljeni za gašenje požarov; predlani je kar 17 mladih opravilo izpit za izprašanega gasilca. Tudi najmlajši sledijo zgledom starejših; letos je končalo tečaj z izpitom tudi 20 pionirjev.

"V štirih letih, kolikor sem predsednik," pohvali Janez Ribnikar, »nisimo imeli dela s požari. Gotovo se pozna, da med preventivnimi pregledi domačij vsako leto opozarjamo na pomanjkljivosti. Poskrbimo tudi, da je okrog 70 gasilnih aparatov po hišah redno pregledanih. Da ne bi bilo težav z vodo pri gašenju, smo letos obnovili dotrajan bazen v Praprotni polici. Enako delo nas čaka še na Trati. Če prav je težko dobiti ljudi skupaj, s prostovoljnimi delom opravimo marsikaj. Pred dobrim letom smo v nekdanjih skladiščih uredili dve garaži, letos poleti pa smo popravili dimnik v domu. Še pred zimo moramo izolirati ploščo nad dvorano v domu. Celó vaje izkoristimo za delo; pred izdelavo fasade na cerkvi v Adergasu smo sprali vse stene stavbe. Našo usposobljenost preverjamo tudi z redno udeležbo na občinskih tekmovanjih,

kjer so naše ekipe vedno v prvi polovici sodelujočih.«

Po oceni predsednika Ribnikarja je njihovo društvo zadovoljivo opremljeno. Zadnja pridobitev je nova traktorska cisterna s črpalko, ki jo bodo uporabljali razen za gašenje tudi za prevoz pitne vode ob suši. Napravo bodo svečano izročili v uporabo 20. oktobra ob 14. uri med proslavo ob 70-letnici društva. Med slovesnostjo bodo predstavili zgodovino društva in podelili priznanja zaslužnim članom, sestali pa se bodo tudi na slavnostni seji. Čeprav se bodo takrat zahvalili krajanom in drugim za pomoč, jim predsednik že danes izreka priznanje za sodelovanje. ● Stojan Saje

KS Stražišče in Jošt

Asfaltirana cesta in obnovljena cerkev

Kranj - V krajevnih skupnostih Stražišče in Jošt v kranjski občini bo jutri (v soboto) in v nedeljo slovesno. Jutri bodo slovesno odprli obnovljeno in asfaltirano cesto od Stražišča do Jošta, v nedeljo pa bo cerkvena slovesnost v cerkvi sv. Jošta.

Urejena in asfaltirana cesta iz Stražišča v krajevno skupnost Jošt je bila dolgoletna želja krajanov. Zdaj je večina del končanih in jutri, 19. oktobra, ob 10. uri bo v Stražišču v vznožju Jošta svečana otvoritev ceste Stražišče - Pševo - Javornik - Jošt. Slavnostni govornik bo predsednik izvršnega sveta občine Kranj Vladimir Mohorič, v programu pa bosta sodelovala tudi Obrtniški pevski zbor Janez Bleiweis in Pihalna godba Kranj. V cerkvi na Joštu pa bo uro za tem (ob 11. uri) slavnostna akademija ob 250-letnici dograditve in letošnji obnovitvi cerkve sv. Jošta.

Sicer pa bodo glavne cerkvene svečanosti ob 250-letnici cerkve v nedeljo, 20. oktobra, ob 15. uri, ko bo v cerkvi sv. Jošta maševal ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Župnijski urad Kranj-Smartin pa je za to priložnost izdelal tudi zbornik o zgodovini cerkve sv. Jošta nad Kranjem. Prireditelji so se tudi odločili, da bodo v nedeljo udeleženci svečanosti lahko parkirali avtomobile do vasi Javornik, za starejše obiskovalce pa bo v nedeljo od 13.30 naprej z Javornika na Jošta organiziran prevoz s kombijem. ● A. Ž.

Vila Bistrica oddana v najem

Tržič, 15. oktobra - Na razpis tržiškega izvršnega sveta se je javilo 5 ponudnikov, ki bi prevzeli v najem nekdanji protokolarni objekt Vila Bistrica nad Tržičem. Za najemnika je izbran M. Bedina.

Komisija je ponudbe ocenjevala glede na namen uporabe objekta, ki naj bi ne bil zaprtega tipa, sedež najemnika naj bi bil v Tržiču, imel pa naj bi tudi ustrezen zagonski kapital. Najugodnejšo ponudbo je poslal M. Bedina, ki je predlagal, da bi Vila Bistrica namenil za organiziranje kulturno-umetniških in poslovno tehničnih prireditev, malega kongresnega turizma ter drugih dopolnilnih dejavnosti. Tu naj bi se odvijale razne poletne glasbene šole, glasbeni koncerti, monodrame, organizirane naj bi bile razstave različnega narodnega blaga, promocije in predstavitve izdelkov in poslovnih programov obrti in podjetij, tu naj bi se odvijali mali kongresni turizem, to naj bi bilo mesto dogovorov podjetnikov s tujimi poslovneži, namenjena pa bi bila tudi porokam in drugim svečanostim, k sodelovanju pa bi bili povabljeni tudi tržiški gostinci. Najemnik bo poleg ostalega v vili obnovil tudi sobe za prenočišča in uredil vrt.

Najemna pogodba naj bi veljala 5 let, v veljavo pa bo stopila 1. januarja 1992. ● D. Dolenc

Pobuda za prodajo rib - Škofja Loka - Krajevni skupnosti Škofja Loka - mesto in Kamnitnik predlagata, da je na območju obeh krajevnih skupnosti oziroma mesta poleg prodaje na tržnici organizirana prodaja rib še na nekaterih drugih krajih in sicer: na Spodnjem trgu (bivša tržnica) ob torkih in četrkih od 13. ure do 14.30, v naselju Pod Plevno pred Mini marketom ob torkih od 14.30 do 15.30 in na tržnici v Šolski ulici ob torkih in četrkih od 11. ure do 13.30. Vodstvo obeh krajevnih skupnosti s tem tudi predlaga, da se ponovno prouči možnost za prodajo rib v prostoru v Šolski ulici, ki je bil zgrajen prav v ta namen. ● (až)

Pevci že vadijo - Kranj - Pevski zbor društva upokojencev v Kranju bo čez dve leti praznoval 30-letnico. Njegov prvi vodja je bil Bogo Klobučar, za njim pa sta zbor vodila Tone Marold in Edo Ošabnik. Zdaj delo v zboru nadaljuje Vencelj Sedej. Po poletnem odmoru so pevci v začetku tega meseca že začeli z rednimi vajami. Vadijo vsak torek ob 17. uri v pevski sobi Društva upokojencev v Kranju v Tomšičevi ulici. V zbor vabijo člane društva in druge, da se jim pridružijo. ● (ip)

Stavka v Psihiatrični bolnišnici Begunje

Za zdravnika nenaravno stanje

Begunje, 14. oktobra - V psihiatriji je veliko človeške stiske in nemara je kolektiv begunske bolnišnice zavoljo tega bolj potrpežljive narave, kot to velja za somatsko medicino. Kljub temu skupaj s drugimi slovenskimi zdravstvenimi delavci že teden dni stavka, kajti s preostalo medicino ga družijo nizke plače, nepriznavanje materialnih stroškov, neurejen položaj zdravstva in še marsikaj drugega, kar so nam nanizali člani tamkajšnjega stavkovnega odbora.

Pričakovanja, da se bo materialno stanje v zdravstvu končno uredilo, in da bodo s plačami vendarle nekoč prišli na zeleno vejo, je tudi zaposlene v psihiatriji dolgo držalo v navideznem socialnem miru. Da slednji skupaj z drugimi stavkajo, je dokaz, da ni več mogoče zategovati pasu, ker je na njem zmanjkalo luknj. Tako je stavko v kolektivu Psihiatrične bolnišnice v Begunjah komentiral tamkajšnji direktor dr. Janez Romih. Ta v primerjavi s somatsko dokaj skromna in tehnološko poceni veja medicine bi bila lahko bolj izenačena z drugimi zdravstvenimi ustanovami, pravijo. To dokazujejo s ceno oskrbnega dne, ki je nižje vrednoten kot v somatskih bolnišnicah, pa tudi normativi so v psihiatriji nižji. Na eno posteljo jim namreč pripada le 0,8 zaposlenega. V tehnološkem smislu so resda cenejši, potrebe po novejših aparatih, ki jih izpovedujejo somatske bolnišnice, so otipljivi dokaz za več denarja. V psihiatriji pa se z razvojem stroke pojavljajo potrebe po novih me-

todah zdravljenja, ki si jih materialno osiromašeni ne morejo več privoščiti in stroka na žalost caplja na mestu.

Konkretni dokazi o materialnem stanju nam je nanizala Andreja Jan, sindikalna zaupnica in predsednica stavkovnega odbora: »Poleg povečanja osebnih dohodkov in podpisa kolektivne pogodbe stavkajoči zdravstveni delavci zahtevamo, da se skupščinski poslanci pogovorijo tudi o priznavanju materialnih stroškov zdravstva. V naši ustanovi smo porabili 40 odstotkov več denarja, kot nam ga prizna vlada, pa ne zato, ker bi ne bili varčni. Nasprotno, že dolgo smo skrajno finančno disciplinirani. Trenutno imamo za 5 milijonov neporavnanih računov za nazaj, grozi blokada, ta čas pa lahko z razpoložljivimi sredstvi lahko plačujemo šele junijske račune. Medtem pa od plačnika dobimo denar za september, ki zadošča le za izplačilo plač, te dni pa zapadejo tudi prispevki. Za nepravilne dolgove nam taista vlada, od katerih za zdravstvo ni rednih prilivov,

KV stavkovnem odboru Psihiatrične bolnišnice sodelujejo: Andreja Jan, Lidija Aljaž, Milena Volk, dr. Marija Ribič - Turk, Nada Hribar, dr. Andrej Žmitek in Viktor Gerkman.

zaračunava zamudne obresti. Glede plač smo primerjaje z drugimi psihiatričnimi ustanovami v Sloveniji na dnu, regres nam je uspelo izplačati le do polovice, saj nam je bil priznana le 6.800 dinarjev deleža skupne porabe na osebo, iz česar gre poleg regresov še vse drugo, denimo jubilejne nagrade.«

Denar in plače, to sta vselej najjasnejša razloga, zaradi katerih zaposleni stavkajo. Zakaj stavka zdravnik, ki je zavezan k strožjim etičnim načelom, pa nam je povedal dr. Andrej Žmitek, specialist psihiater: »Kot zdravnik stavkam ne le zaradi plače, temveč zlasti zaradi pogojev dela in zaradi neurejenega financiranja zdravstva, ki že povzroča škodo, ki se v zdravstvu ne

bo dala kmalu odpraviti. Zaradi takega položaja je zdravnikom manj dostopno izobraževanje, ki bi moralo biti v zdravstvu stalno, kajti znanje na teh področjih naglo zastareva. Tudi strokovne literature je veliko manj na voljo, da o nekdanjih izpopolnjevanjih v tujini sploh ne govorimo. Ob nizkih plačah pa z bojaznijo za eksistenco pada tudi motivacija za strokovno delo. Skrbi nas tudi slab zaslužek sodelavcev v teamu (sester, strežnikov), ki utegnejo zaradi tega kmalu spremeniti odnos do pacientov. Nenazadnje se znižuje tudi standard pacientov, ki v naši ustanovi že poprej ni bil posebno visok. V evropskih standardih psihiatrične ustanove uživajo višji standard kot somatske bolnišnice. Pri nas pa ni izjema, da je v sobah več kot 20 pacientov.«

Pacienti v begunjski bolnišnici so po pripovedi zdravnikov stavko sprejeli z razumevanjem. Tudi zato, ker jih vsakdanje stanje v zdravstvu bolj prikrajuje kot enotedenska stavka. ● D. Z. Žlebir, Foto: G. Šinik

Kranjski šolniki na protestnem shodu pred občino

Grenko zmagoslavje učiteljskega štrajka

Občinska vlada popustila zahtevam stavkovnega odbora že prvi dan stavke.

Kranj, 16. oktobra - Zahteve stavkovnega odbora sicer niso bile sprejete v celoti - smisel pogajanj je pač kompromis - vendar je blizu 700 zaposlenih v osnovnih šolah kranjske občine z izkupičkom zadovoljnih. Če povzamemo v nekaj besedah, bodo iz občinske blagajne dobivali (od 1. julija naprej) za plače toliko denarja, da bodo "držale" 19-odstotno prednost pred povprečjem gospodarstva, za materialne stroške pa bodo, prav tako s poračunom za nazaj, dobili za 38 odstotkov več denarja. Plačan bo tudi dan stavke.

Zmaga v pogajanjih z občinskim izvršnim svetom je rahlo grenka. Je bila stavka sploh potrebna, so učitelji v torek dopoldne res morali pred občinsko hišo? V njihovih držah se je videlo nelagodje, celo sram, javni protest je bil zanje res samo dejanje skrajne nuje.

Ljubo Čalič, učitelj športne vzgoje: »Šolniki se najmanj radi odločamo za štrajk - zaradi otrok. Vendar je bil tokratk potreben. Občinska vlada, ki je pristojna za financiranje šolstva, ni izpolnila obveznosti. Naše plače so v primerjavi z gospodarstvom preveč padle; poleti na indeks 93, čeprav naj bi bili mi vsaj za 19 odstotkov nad povprečjem gospodarstva. Kljub septembrskemu povečanju dotacij za 23 odstotkov naše plače še naprej zaostajajo. V gospodarstvu si jih povečujejo tudi na druge, neobdavčene načine, zlasti z boni. V šolah ne manjka le denarja za plače; materialni položaj šol je izredno slab, preliwa se v plače, pa je še premalo. Krivda za naš štrajk je izključno na strani ustanovitelja oziroma občinske vlade.«

Mirjana Rudolf, učiteljica prvega razreda: »Štrajk je dobesedno prisila. Z njim hočem doseči pravičnejšo porazdelitev bremen. Vemo, da smo finančno vsi ogroženi, vendar nekateri, med njimi prav učitelji, bolj kot drugi. S stavko hočemo doseči priznanje učiteljevega dela in zagotoviti normalno vzdrževanje šol. Šola ni pisarna, ne borimo se samo zase, ampak tudi za otroke. O protestnem shodu pred občino smo imeli veliko pomislekov, sramujemo se ga. Upamo, da bomo kmalu spet v šoli. V šolah smo med stavko poskrbeli za varstvo otrok, kuhinja dela, tudi vrtci so odprti, potrudili smo se, da otroci in starši zaradi naše stavke ne bi bili prizadeti.«

Nada Pajntar, profesorica slovenskega jezika: »Moja zadnja neto plača je bila 8.600 tolarjev, skupaj z dodatkom za izmensko delo in deset let delovne dobe pa nekaj manj kot 10.000 tolarjev. Če se primerjam z ljudmi z visoko izobrazbo, ki delajo drugje, ugotavljam, da nisimo vsi enako na slabem. Če bi bili, bi bili učitelji tihi. Težko se odločamo za štrajk. Do zadnjega sem upala, da ne bo treba pred občino. V desetih letih, kar učim, smo se že prej večkrat kregali za plače, tako nizke kot zdaj pa osnove še niso bile. Denarja ni za krožke - sem mentorica šolskega radia in časopisa - otroci po njih vsak dan sprašujejo in ne razumejo, zakaj jih ni.« ● H. Jelovčan, slike: G. Šinik

in deset let delovne dobe pa nekaj manj kot 10.000 tolarjev. Če se primerjam z ljudmi z visoko izobrazbo, ki delajo drugje, ugotavljam, da nisimo vsi enako na slabem. Če bi bili, bi bili učitelji tihi. Težko se odločamo za štrajk. Do zadnjega sem upala, da ne bo treba pred občino. V desetih letih, kar učim, smo se že prej večkrat kregali za plače, tako nizke kot zdaj pa osnove še niso bile. Denarja ni za krožke - sem mentorica šolskega radia in časopisa - otroci po njih vsak dan sprašujejo in ne razumejo, zakaj jih ni.« ● H. Jelovčan, slike: G. Šinik

JELOVICA

PRIHRANEK ČASA IN DENARJA IN ŠE PRISPEVEK V BOJU ZA ČISTEJŠE OKOLJE ...

To je KOMBINIRANI PREVOZ z vlakom in avtobusom od doma do delovnega mesta ali šole. In nazaj, seveda.

Kranj: posebni avtobusi od Mlake do železniške postaje. Vmes ustavljajo na vseh pomembnejših postajališčih. Drugi avtobus pelje od Dijaškega doma preko Planine do železniške postaje. Vozni redi avtobusov so usklajeni z voznim redom vlakov, ki peljejo v Ljubljano ali na Jesenice.

Škofja Loka: avtobus iz Podlubnika do železniške postaje. Vmes ustavlja na vseh pomembnejših postajališčih. Tudi ta vozni red je usklajen z voznim redom vlakov, ki peljejo v Ljubljano ali v Kranj oziroma naprej na Jesenice.

Če želite z vlakom iz Kranj ali Škofje Loke v Ljubljano, vam ni treba prav do ljubljanske železniške postaje. Izstopite lahko na postajališču Litostroj, kjer čakajo posebni avtobusi mestnega potniškega prometa za smer proti Bežigradu, Centru in Viču.

MLAKA - BEŽIGRAD: 50 MINUT!
PODLUBNIK - BEŽIGRAD: 40 MINUT!

Vse vrste železniških popustov veljajo tudi za kombinirani prevoz.

železniško gospodarstvo ljubljana

Psihiatrična bolnišnica v Begunjah nam je poslala podatke o plačah, ki so jih avgusta izplačali za najbolj tipična dela. Tako je strežnik zaslužil 7.532 dinarjev bruto (4.869 neto), kv strežnik 8.448 (5.460), kuharica 9.644 (6.234), srednja medicinska sestra 10.876 (7.030), višja medicinska sestra 14.080 (8.856), zdravnik specialista 19.923 (12.049) in direktor 25.097 (14.821) dinarjev. Kot pišejo, ne zahtevajo nižjemo visokih plač, pač pa pravičnejšo porazdelitev družbenih bremen, saj nočejo biti več med najbolj podcejevanimi segmenti družbe. Nasprotujejo tudi sedanjemu razmerju plač, ko je odnos med strežnikovo in zdravnikovo plačo pri brutu le 1 proti 2,64 (pri netu 1 proti 2,47).

Dr. Darko Gregorač Kmalu bomo lahko zdravili le še z etiko

Kranj, 16. oktobra - Zdravstvo ni stroj, ki bi se ga dalo zlahka izklopiti, pravi dr. DARKO GREGORAČ, predsednik sindikata in stavkovnega odbora v Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo v Kranju, ki skupaj z drugimi zdravstvenimi zavodi te dni sodeluje v nekakšnem »mehkem štrajku«.

Stavkajoči zatrjujejo, da ne stavkate le zaradi plač. Zakaj torej?

»Kot sindikalistu se mi v zdravstvu zdi nesprejemljivo, da se za zdravstvo zbrani denar preliwa neznanu kam. Svoje delo, povezanem z velikimi materialnimi stroški, že s težavo opravljamo. Za plače najemamo kredite, jih potem odplačujemo, spet ostane brez sredstev in ne moremo iz začaranega kroga. Pa ni tako samo pri plačah, temveč tudi materialnih stroških, kjer so zaradi neplačevanja računov omejene dobave, manjka nam nujnih materialov. Nekateri sanitetnega materiala imamo v zalogi samo za dva dni. Drugi razlog za stavko je nepripravljenost vlade za podpis pazočne kolektivne pogodbe, zdaj ko velja že splošna pogodba za negospodarstvo. Treji razlog, zaradi katerega smo z vlado tudi v ustavnem sporu, pa je neresena prerazdelitev integralnega proračuna.«

Kakšne so vaše pleče?

»V našem kolektivu je nekaj ljudi ta čas pri zamčenih osebnih dohodkih. V celoti vzeto pa nismo čisto na robu, vsaj kar zadeva branžo. V ilustracijo naj omenim plači srednje medicinske sestre in zdravnika specialista. Neto plača prve je avgusta znašala okoli 7.000 dinarjev, drugega pa 12.000 dinarjev. Z dodatki se sicer lahko zasluži več, toda varčevalni ukrepi so nas prisilili v restrikcije pri izplačevanju raznih stroškov in dodatkov in črtanje nekaterih pravic iz delovnega razmerja. Tožbe o preniknem zaslužku so utemeljene zlasti tedaj, ko jih primerjamo z nekaterimi plačami drugih proračunskih obratov. Slišati je denimo, da miličnik, ki je pravkar prišel iz kadetnice, zasluži 17 tisočakov, ob tem je krivično, da zdravnikova osnovna plača znaša le 12 tisočakov.«

Življenje v porodnišnici mora kljub stavki teči naprej. Kako?

»Velik del dejavnosti zavod izvaja tudi v teh okoliščinah: sprejemali smo nujne primere, potekali so porodni in operacije, kadar smo presodili, da sta žena in otrok ogrožena. Večina naročenih storitev pa je odložena. Tudi zasedeni smo polno, vsaj na ginekološkem oddelku, medtem ko smo glede porodov ta čas v nizkem ciklu.«

Ministrstvo za zdravstvo očita stavkajočim neodgovorno in neetično obnašanje. Kakšen je vaš komentar?

»Očitek ni na mestu. V ministrstvu očitno ne vedo, da bomo brez materialnih pogojev kmalu res lahko zdravili samo še z etiko in polaganjem rok. Žal se le z vzvišeno etično držo boleznim ne more zdraviti. Poudarjamo, da nam v zdravstvu ne gre le za plače, temveč za izboljšanje celotnega zdravstvenega sistema. Sicer pa je pozicija vlade povezana z novo zakonodajo in z višjimi računici.«

Kako na stavko v zdravstvu gledajo vaši pacienti?

»Različno. Eni so nam zelo grenki, drugi pa razumejo, da stavkamo tudi zaradi izboljšanja njihovega zdravstvenega varstva.« ● D. Z. Žlebir Foto J. Cigler

Ljubo Čalič, učitelj športne vzgoje: »Šolniki se najmanj radi odločamo za štrajk - zaradi otrok. Vendar je bil tokratk potreben. Občinska vlada, ki je pristojna za financiranje šolstva, ni izpolnila obveznosti. Naše plače so v primerjavi z gospodarstvom preveč padle; poleti na indeks 93, čeprav naj bi bili mi vsaj za 19 odstotkov nad povprečjem gospodarstva. Kljub septembrskemu povečanju dotacij za 23 odstotkov naše plače še naprej zaostajajo. V gospodarstvu si jih povečujejo tudi na druge, neobdavčene načine, zlasti z boni. V šolah ne manjka le denarja za plače; materialni položaj šol je izredno slab, preliwa se v plače, pa je še premalo. Krivda za naš štrajk je izključno na strani ustanovitelja oziroma občinske vlade.«

Mirjana Rudolf, učiteljica prvega razreda: »Štrajk je dobesedno prisila. Z njim hočem doseči pravičnejšo porazdelitev bremen. Vemo, da smo finančno vsi ogroženi, vendar nekateri, med njimi prav učitelji, bolj kot drugi. S stavko hočemo doseči priznanje učiteljevega dela in zagotoviti normalno vzdrževanje šol. Šola ni pisarna, ne borimo se samo zase, ampak tudi za otroke. O protestnem shodu pred občino smo imeli veliko pomislekov, sramujemo se ga. Upamo, da bomo kmalu spet v šoli. V šolah smo med stavko poskrbeli za varstvo otrok, kuhinja dela, tudi vrtci so odprti, potrudili smo se, da otroci in starši zaradi naše stavke ne bi bili prizadeti.«

Z družinami v Topolšico

Kranj, 18. oktobra - Spomladi smo povabili k akciji Gorenjskega glasa družine z veliko otroki in jim za sodelovanje obljubili jesenski družinski izlet. Obljubo bo naša časopisna hiša v sodelovanju z nekaterimi sponzori izpolnila prihodnjo soboto, 26. oktobra, ko bomo osem v akciji sodelujočih družin odpeljali v naravno zdravilišče Topolšico.

Prihodnjo soboto se bomo torej odpravili v terme Topolšica, kjer našim družinam za uvod pripravljajo dobrodošlico s krajšim izletom v Rotovnikovo jamo. Po kosilu bodo gostitelji predstavili zdravilišče in njegove posebnosti, popoldne pa bo minilo v znamenju družabnih iger, nekateri pa se bodo prav gotovo radi namočili v termalnem bazenu, kjer bo neplavalcem in otrokom na voljo tudi učitelj plavanja. Ne pozabite torej na kopalke. Poslovili se bomo po čajanki, kjer bodo gostitelji ponudili več vrst čajev in čajnega peciva.

Več o izletu v prihodnjih dveh številkah Gorenjskega glasa. Tokrat omenimo še udeležence. Z nami na pot gre družina Balohiz Kranja, s katero smo marca začeli akcijo »Predstavljamo vam družine z veliko otroki«. Odpotujejo tudi Joštovi iz Strahinja, Kimovčevi iz Sebenj, Tolarjevi iz Martinj vrha, družina Cvetek iz Broda v Bohinju, družina Potočnik iz Dvorj pri Cerkljah, pa Stržinarjevi iz Dolnje Žetne v Poljanski dolini in Peterneljevi iz Bačen pri Gorenji vasi. Veseli nas, da so se družine domala polnoštevilno odzvale našemu povabilu in do zadnjega kotička napolnile Integralov avtobus, ki nas bo odpeljal sobotnim dogodivščinam naproti! ● D. Z.

Odprti telefon

Od jutri novi stanovanjski zakon

Kranj, 18. oktobra - V Uradnem listu Republike Slovenije je že objavljen novi stanovanjski zakon, ki stopi v veljavo z jutrišnjim datumom, 19. oktobrom. Ker prinaša pomembne novosti v stanovanjskem gospodarstvu, uvaja namesto stanovanjske pravice najemno razmerje, omogoča pa tudi ugodno odkupovanje družbenih stanovanj, se med stanovalci nedvomno pojavlja veliko vprašanj. Tem bomo prihodnji teden, od 21. do 25. oktobra, med 8. in 12. uro, odprli telefon Gorenjskega glasa. Pokličete lahko na številki: 211-860 in 211-835. Vaša vprašanja bomo zastavili strokovnjakom s področja stanovanjskih razmerij in jih objavili v eni prihodnjih števil Gorenjskega glasa.

Vrtci se prilagajajo socialnim razmeram

Kranj, oktobra - Starši, ki imamo otroke v kranjskih vrtcih, smo se svoje čase pogosto jezili, ker smo morali kljub otrokovi odsotnosti plačevati domala poln delež oskrbnine. Tudi če je otrok v vrtcu manjkal ves mesec, je bilo na položnici odšteti le nekaj skromnih odstotkov. Od letošnjega 1. maja je drugače, saj se oskrbnina ob odsotnosti bistveno zmanjša. Kranjski vrtci se očitno prilagajajo spremenjenim socialnim okoliščinam v Kranju.

Predtem je bila polna oskrbnina za manjkajoče dneve odšteta v primeru, da je bil otrok zaradi bolezni odsoten dva tedna, zdaj to velja že za pet dni. Starši to možnost uveljavijo s potrdilom zdravnika. Odkar je v kranjski občini veliko problematičnih podjetij, kjer so pogosti prisilni dopusti (čakanje na delo doma), lahko starši v vrtcih uveljavijo »popust« pri polni oskrbnini s potrdilom svoje firme. Če pa je otrok iz vrtca odsoten mesec dni, kar se navadno dogaja čez počitnice, staršem oskrbnine ni treba plačati.

Kot sta nam povedala ravnateljica kranjskih vrtcev Mihaela Renko in tamkajšnji računovodja Boris Podobnik, se to pri njihovih finančnih ni bistveno poznalo. Čez poletje jih je bilo sicer strah primanjkljaja, kasneje pa se je izkazalo, da izpad dohodka ni večji od lanskega (ali prejšnjih let) v enakem času. Ob polletju so namreč vselej beležili manjko oskrbnin za mesec dni. Letos je bilo tudi tako, prihrali pa so si večno razburjenje staršev, ki so vedno plačevali kljub dejstvu, da so otroci manjkali. Poletna odsotnost je pravilo predvsem pri malih šolarjih, ki se poslavljajo od vrtca, starši pa jih iz njega večidel izpišejo že junija. Starši večidel slovo od vrtca pojmujejo kot nekaj samoumevnega, namesto da bi otroka pravi čas tudi uradno odjavili. Ko dobijo položnico, pa je ogenj v stehi. Zato so letos v vrtcih uvedli nekakšne »izpisnice«, da bodo prihranjeni tudi tovrstni nesporazumi.

Kaže, da je predsanacijsko stanje pred dvema letoma kranjski vzgojnovarstveni zavod doobra izučilo, da se zdaj po eni plati obnaša tržno (manj se zanaša na podporo države), po drugi pa se prilagaja socialnim okoliščinam, ki pomembno krojijo tudi vpise otrok. Letos je v 99 oddelkov vpisanih 1850 otrok, kar je za štiri oddelke manj kot lani, vendar tolikšen osip še ni kritičen. Še vedno so prek normativov polni vrtci Stražišče, Klanec, Janina, Kekec, Ciciban, medtem ko je prostor še v vrtcih na Planini. Resda je tako zaradi demografskih gibanj, pogled v strukturo staršev (plačnikov ali subvencionirancev) pa pove, da je v velikih vrtcih na Planini zbrana večidel otroška družina iz nižjih socialnih slojev. D. Z. Žlebir

JANEZ SLAPAR

General, ki se v svoji koži dobro počuti

Tržičan, ki je po nedavni trinajstdnevni vojni v Sloveniji postal general. Brez vojaških akademij, s končno kranjsko Gimnazijo in Višjo upravno šolo. Osnova njegovega vojaškega znanja je opravljeni tečaj v Bileci med služenjem vojaškega roka - opravil je šolo za rezervne starešine. Več kot dvajsetletno službo v teritorialni obrambi je začel na sekretariatu za ljudsko obrambo v Tržiču, leta 1975 je bil prestavljen v pokrajinski štab TO za Gorenjsko, oktobra 1989 pa je postal njen komandant. Janez Slapar je general, ki pravi, da se v svoji koži dobro počuti. Eden redkih v tem času na tem koncu sveta, bi lahko dodali.

Danes je 9. oktober, drugi dan po preteku moratorija. Kako je minil vaš včerajšnji dan, prvi delovni dan v tako rekoč neodvisni in samostojni Sloveniji?

"Kar se dela tiče, se bistveno ni razlikoval od prejšnjih dni, ker je bilo v tem preteklem obdobju dela dovolj. Seveda smo nekatere naloge včerajšnjemu dnevni tudi prilagodili. Z včerajšnjim dnevom je Slovenija prevzela nadzor nad značnim prostorom, seveda smo prevzeli določene ukrepe, da varnost tega značnega prostora tudi zagotovimo. To so predvsem ukrepi, ki se nanašajo na protizračno obrambo. Imamo učinkovita sredstva, seveda pa je vprašanje, ali imamo sredstev dovolj, relativno. Ljudi smo usposobili praktično v tem obdobju od konca vojne. Organizacijsko smo nekatere stvari dopolnili, materialno smo se tudi popolnili, in ljudi usposobili za uporabo teh sredstev. V prejšnjem tednu smo nova sredstva, ki smo jih dobili tudi praktično preizkusili. Mislim, da v tem trenutku lahko govorimo, da določeno varnost značnega prostora Sloveniji lahko zagotovimo."

Prednosti novega orožja?

"Prednosti so v tem, da lahko zadenemo cilje na večjih razdaljah, s tem, da lahko na ta cilj, npr. letalo v zraku, streljamo v doletu in odletu. Medtem ko smo doslej imeli v glavnem samo raketna sredstva, ki so bila sposobna zadeti letalo samo v odletu."

Torej včeraj kakšnih posebnih priprav, vojaško-operativnih ni bilo?

"Ne, ker smo izvajali v bistvu vse ukrepe, ki jih izvajamo vse to obdobje od konca vojne. To so pa naloge, ki so vezane na varovanje določenih objektov, potem varovanje tistih objektov, ki smo jih prevzeli od jugoslovanske armade in seveda izvajanje usposabljanja naših mirnodobnih potencialov in usposabljanje rezervnih sestavov."

Ste mogoče pričakovali ponovitev noči, ko se je v Sloveniji začela vojna?

"Ne, ker ocenjujem, da je v tem trenutku armada premočno angažirana na območju hrvaškega ozemlja in ni sposobna storiti kajkoli na slovenskem ozemlju. Drugo pa je, da je na slovenskem ozemlju ostalo minimalno število pripadnikov jugoslovanske armade, to število pa ne predstavlja nevarnosti za Slovenijo. Edina enotna, ki je tu še bojno uporabna, je del oklepne brigade na Vrhniki, vendar je ta enota sposobna vzpostaviti neko konfliktno stanje, ni pa sposobna izvajati neke bojne aktivnosti."

V začetku avgusta ste v nekem intervjuju omenili, da je posredno varnost državljanov Slovenije odvisna od dogodkov na Hrvaškem in v Bosni. Kakšna je potem danes naša varnost glede na pokol na Hrvaškem in ob naraščanju vrelišča v Bosni?

"Boji v naši neposredni bližini ogrožajo varnost slovenskega prostora. Seveda garancija za mir tudi v prihodnje v Sloveniji je, da se v bližinah naših meja ne izvajajo bojne aktivnosti. Po drugi

strani pa trenutno angažiranje armade na hrvaškem prostoru zmanjšuje možnost angažiranja na slovenskem prostoru. Tudi te bojne aktivnosti v neposredni bližini slovenskih meja, ki so pripeljale do tega, da je pravzaprav del enot jugoslovanske armade, zlasti mislim na enote 32. korpusa v Varaždinu, razpadel. To so bile enote, ki so potencialno ogrožale slovenski prostor, zato se v tem delu ogroženost zmanjšuje. Čeprav ne smemo podceniti tehnične moči, v oborožitvi in sredstvih, jugoslovanske armade v tem trenutku. Namreč, tu je še sila letalstva, ki jo ima. Angažiranje armade se lahko predstavlja ogroženost za Slovenijo v naslednjem obdobju. Vse je odvisno predvsem od tega, kako se bodo razrešili oboroženi spopadi na Hrvaškem. Če bi bile hrvaške oborožene sile poražene, potem bi lahko Slovenija v naslednji fazi pomenila objekt napada."

Vztrajno se širijo govorice o slovenski pomoči Hrvaški, predvsem z orožjem. Župan nekega hrvaškega mesta se je na zagrebški TV nedavno celo javno zahvalil za takšno pomoč iz Slovenije. Pomagate z orožjem gardistom ali ne?

"S sredstvi vojaške opreme smo pomagali oboroženim silam Hrvaške."

V kolikšni meri?

"V taki količini, ki ni ogrožala vojne pripravljenosti naših enot."

Kaj to pomeni?

"To, da tistega kar mi po naših ocenah rabimo za teritorialno obrambo, ne moremo odstopiti."

So to vse vrste orožja, ki ga imamo, ali je kakšno, ki ga ne posedate?

"Tu gre predvsem za lažje pehotno orožje."

Ljudi ne "posojate"?

"Ne."

Menite, da bo armada na Hrvaškem doživela svojo apokalipso ali pa bodo naši sosedje tisti, ki bodo poraženi utonili v krvi?

"Jugoslovanska ljudska armada je v bistvu razpadla, začela je razpadati v Sloveniji. In armada je v bistvu že prešla v srbsko armado. In ta srbska armada bo seveda krčevito poskušala doseči cilj - velika srbska država. Glede na trenutno razmerje na Hrvaškem je praktično ta cilj skoraj, ali bi lahko rekel, v največji meri že realizirala. Če bo prišlo v naslednjem obdobju do spoštovanja te prekinitve, ki je bila včeraj tudi ponovno podpisana, se bo poskušalo doseženo stanje realizirati. Hrvaške oborožene sile - v preteklosti je bilo storjenih precej napak pri organizaciji teh oboroženih sil. Mislim, da je bila ena prvih, da so te oborožene sile gradili izključno znotraj Ministrstva za notranje zadeve. Drugo, da problem boja na Hrvaškem ni bil problem ali še vedno ni problem celotne Hrvaške. Organizacijsko hrvaške oborožene sile še zdaleč niso bile tako pripravljene, kot smo bili pripravljene v Sloveniji."

Kakšna je tu vloga predsednika Tuđmana?

"Osebnostno mislim, da je premalo upošteval mnenja stroke, premalo je upošteval mnenja, zlasti generala Špeglja, ki je bil pravzaprav nosilec priprav oboroženega boja na Hrvaškem."

Kdaj se bomo znebili zadnjih ostankov armade v Sloveniji?

"Rok še ni potekel, poteče 18. oktobra. Je pa dejansko potekel tisti skrajšani rok, ki ga je izdelala armada in po tem načrtu naj bi se armada umaknila do 15. septembra s slovenskega območja. Ta ocena, ki jo je izdelala armada, je bila vezana tudi na to, da bo prišlo do oboroženih konfliktov na Hrvaškem in da bo armada ta sredstva in te ljudi, ki so bili v Sloveniji, na teh območjih potrebovala. Potem pa se armada prek ozemlja Hrvaške ni mogla več umikati. Dejstvo je, da so hrvaške oborožene sile nekaj transportov zajele. Prišlo je do zastoja v umiku jugoslovanske armade. Do 18. oktobra se ta armada lahko umakne, znani so tudi pogoji pod kakšnimi se armada lahko umakne, kar je sprejela vlada Slovenije in predsedstvo republike Slovenije. Po 18. oktobru se bodo pripadniki JA na tem območju šele za pripadnike tujih oboroženih sil."

In kako potem nastopite vi?

"V bistvu bodo ujetniki. Oprema je seveda prav tako naša."

Prvi preizkusi prostovoljcev, ki so se javili za profesionalno vojaško službo, so mimo. Kako ste zadovoljni z izbranci?

"En del teh vojakov smo zaposlili. Gre predvsem za to, da v tem prehodnem obdobju izgradnje naših bodočih oboroženih sil zagotovimo en del mirnodobnih potencialov za opravljanje nalog v tem obdobju. Do sedaj smo vojake izbirali pravzaprav brez razpisa in praktično poskušali z neko selekcijo na usposabljanju izbrati najboljše. Po teh ocenah, ki

so, smo s pripravljenostjo za angažiranje izredno zadovoljni, vendar pa do neke mere pri določenem delu odstopa izobrazbena struktura. En del tudi ne pokaže tistih znanj, ki smo jih postavili kot osnovo pred vključitvijo v enoto. S tem bomo nadaljevali in poskušali dobiti neke minimalne dele naših enot, tako, da bomo potem določene dele preselili znotraj in jih zaposlili na sistemih za protizračno obrambo, en del bomo preselili in potem porabili kot inštruktorje v centrih za usposabljanje nabornikov, en del bo ostal v enotah vojaške policije. V bistvu bomo potem nadaljevali proces v sklopu izgradnje slovenskih oboroženih sil."

Moč in nemoč generalstva? "Čigavega?"

Vašega! Ali kako se počutite v koži generala?

"(Smeh) O tem nisem ne vem koliko razmišljal. Občutki so bili prijetni. To napredovanje sem vzletel tudi kot priznanje celotni TO. Dejstvo je, da v tem sistemu en človek ne pomeni nič. Da je vprašanje organizacije, da je vprašanje sodelovanja in tudi vprašanje podpore, ki smo jo v Sloveniji imeli s strani praktično vseh struktur in celotnega prebivalstva na našem prostoru. Mislim, da tisto, kar mora TO zagotoviti, zagotavlja. No, če je to rezultat čina, mislim pa da ni, ampak je pravzaprav tudi rezultat postavljene organizacije znotraj TO, sistema dela, ki smo ga uvedli ali pa, ki ga poskušamo uvesti. Ne želimo imeti takega sistema in tako krutih odnosov vezanih po vertikali, kot jih je imela jugoslovanska armada, ampak hočemo postaviti nekaj moderen sistem, ki naj bi temeljil na realizaciji tega našega skupnega cilja."

Torej se v tej koži le počutite dobro?

"(Smeh) Ja, zaenkrat se. To pa seveda pomeni, da za kakšne druge stvari zmanjkuje časa. Problem je v tem, ker sem veliko manj doma, kot sem bil v preteklosti. Če sta sinova kaj bolj ponosna name zaradi mojega čina? Ponosna sta, mislim pa, da čim pri domači vzgoji nič ne pomaga." ● Mojca Peternej, foto: J. Cigler

LOKA KAVA

okus in aroma vaših želja

okus in aroma vaših želja

okus in aroma vaših želja

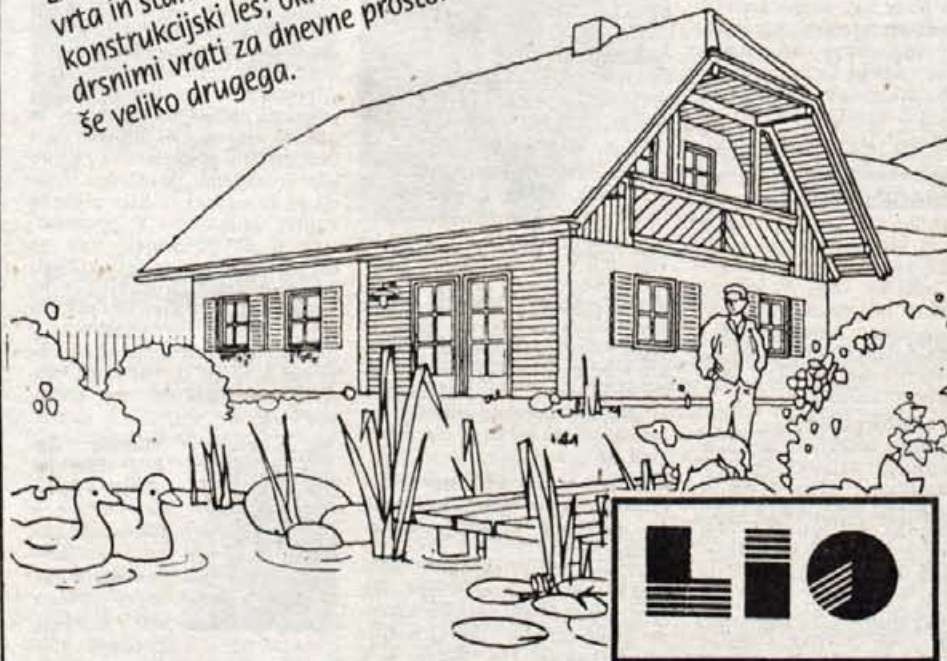
DOBER NAKUP JE PRI

NAKUP

NAŠ NASVET ZA DANES: LES ZA DOMAČNOST, PRIJETNO IN ZDRAVO BIVANJE

LIO vam nudi več kot 100 izdelkov potrebnih pri gradnji in opremlitvi hiše, vrta in stanovanja: obloge fasad; ograje balkonov, stopnišč in vrta; konstrukcijski les; okrasne letve; obloge stropov in tal; steklene stene z drsnimi vrati za dnevne prostore, terase; pohištvo iz smrekovega lesa in še veliko drugega.

POPUST ZA GOTOVINSKO PLAČILO

● UGODNI KREDITNI POGOJI

Presenečenje

Ob nakupu v vrednosti nad 1.000 din darilo

HOBI TRGOVINA

Na Trati v Škofji Loki odprta od 8. - 16. ure, ob sobotah od 8. - 12. ure, tel. 632-181

LESNA INDUSTRIJA IN OBJEKTI, p.o.

Kidričeva 56, 64220 Škofja Loka
Telefon: 064/632-181; Telefax: 064/631-114.

Osemdesetletnica Jaka Čopa

ZAČARAN OD GORA

Rodine - Še kot otrok je listal po Kugyjevih knjigah, poslušal doma, kaj so si o gorah pripovedovali planinci od očeta, do strica Jože Čopa in drugih znanih; ni čudno, da jo je ob prvi priložnosti mahnil tja gor v posebni kamniti svet in mu ostal zvest vse življenje. Delček tega je hotel drugim predstaviti s svojimi fotografijami, knjigami, predavanji, razstavami. Ena zadnjih razstav v počastitev njegovega življenjskega jubileja je te dni na ogled v galeriji Kosove graščine.

V dnevni sobi pri Čopovih je zavesa na oknu vedno toliko odgrnjena, da je odprt pogled na Julijce, na blejski grad, na bohinjsko predgorje. Ko je pred kakimi dvajsetimi leti izbiral prostor za postavitev hiše, je v Rodinah pod Karavankami na rahlo položnem svetu Jaka Čop našel idealno razgledišče na gorski svet, kjer pozna vsak kamen, stezo, vihar, bivač. Letošnje poletje je gore gledal le še od daleč, zadnjikrat je bil v Julijcih lani. "Enkrat mora biti zadnjikrat," se smeje tej svoji odločitvi, pa brez posebne grenkobe; bolj zveni kot trezna odločitev gornika, ki sicer pokončno nosi svojih osem križev, pa vendar ob tem dobro ve, kdaj je treba odnehati.

Nehali ste sicer hoditi v gore, toda vezi z njimi je ostalo ogromno. Te dni razstavljate zbirko fotografij o Julijcih na temo meglenih dni v gorah v jesenški Kosovi graščini. Bo iz te zbirke tudi kdaj nastala monografija, kot so bile dosedanje štiri knjige o gorah?

"Lepo bi bilo, toda danes je knjigo izdati zelo težko, predvsem pa zelo drago. Že kakih deset let imam na primer zbrano fotografsko gradivo o Trenti, tej lepi in zanimivi dolini, pa se izid knjige vedno odmika. Prav škoda, iz gradiva kakih 500 fotografij bi uporabil kakšno polovico za fotografsko črno-belo pripoved, tudi besedilo naj bi bilo zraven."

Gorski svet predstavljate navadno v črno-beli fotografiji. Takšne so monografije Svet med vrhovi, Raj pod Triglavom in Viharniki. Le v zadnji pred dvema letoma izdani monografiji Kraljestvo Zlatoroga ste posegli tudi po barvnih fotografijah. Zakaj?

"Na prvi pogled se zdi, da je barvna fotografija boljša, oči se dlje časa pomudijo na takšnih fotografijah. Toda poznavalci bolj cenijo le črno-belo fotografijo. Barvni ni kaj dodati, vse že sama pove, medtem ko črno-bela odpira prostor domišljiji, vsakomur govori po svoje, drugače, zato jo tudi tako cenim. To je svet svetlobe in senc, v katerem je prostora še

Jaka Čop: VIHARNIK

za človeško domišljijo, barvna fotografija pa je enostavno pre-gostobesedna."

Ste prehodili ves gorski svet?

"Sem. Prehodil sem vse, kar sem si zastavil, nič si nisem ostal dolžan. Zadnja leta sem sploh hodil zgolj v Julijske Alpe, hotel sem imeti fotografije gora še s te in druge strani, pa v takem in drugačnem vremenu, skratka želel sem gorski svet spoznati popolnoma. Toda ali je to sploh mogoče? Desetletja hodiš s fotoaparatom po gorah, potrpežljivo čakaš, da se z Jalovca odstro oblaki, da uloviš tisto posebno svetlobo, da dočakaš na nebu zanimive oblike oblakov, pa še ni dovolj. Tisoč obrazov gorskega sveta doživi planinec, pa še ni potesen. Če pa ima fotoaparatus seboj, pa še posebej ne. Včasih je vreme pravo, pa nisi prav razpoložen, včasih pa je ravno obratno. Ure in ure čakaš na podobo, ki jo nosiš v sebi, da bi jo končno odnesel tudi s fotografijo, pa ni nič. Ali pa se zazdi, da je končno skozi objektiv nastalo to, kar si hotel, ko

pa je film razvit, slika narejena, pa spet ni to, kar sem mislil. Pa je spet nov razlog tu, da je treba v gore."

Prehodili ste gorski svet podolgem in počez, doma in tudi v tujini. Kje je najlepše?

"Najlepši gorski svet je v Julijcih. Če bi moral izbrati kraj, kjer je najlepše, bi izbral Belo-peška jezera, morda so zdaj v jeseni še najlepša. Potem mi je pri srcu Srednji vrh, od koder je pogled na Špikovo skupino, pa Log pod Mangartom s pogledom na veličastni gorski amfiteater z Mangrtom, Jalovcem, Rombonom. Lepo je tudi drugod, tudi v švicarskih gorah, Dolomiti so krasni, toda ko prevzet hodiš po njih, veš, da te gore niso naše, hoja po domačih skalah je zato vse kaj drugega."

Od mladih nog ste zahajali v gore, za to so 'krivi' vaš oče, pa stric Jože Čop, znameniti gornik, in drugi 'ta pravi' planincev? Je danes še kaj pravih planincev?

"Seveda so. Ni planinec tisti, ki enkrat pride na Triglav, teče

gor, teče nazaj, ne da bi kaj drugega videl okoli sebe. Še so pravi planinci, ki hodijo v gore zaradi gora, veliko pa je danes takih, ki hojo v hribe jemljejo kot šport, rekreacijo, odnos do gora pa je na drugem mestu. V gorah sem najraje sam, sam sem hotel biti, kadar sem fotografiral, toda pogosto sem tudi vodil ljudi v gore. Moram reči, da se odnos ljudi do gora zdaj spreminja. Še pred dvajsetimi leti je bilo vse zasvinjano, zdaj pa otrok opomni očeta, da je treba odpadek nesti na pravo mesto nazaj v dolino. No, pravi planinci tega niso počenjali nikoli, brez odnosa do gora, do narave so le naključni obiskovalci. Tudi kričanja in glasnega govorjenja ter pravih veselje v gorskih kočah je manj, kot nekdanj."

Nekaj k tej vzgoji otrok in odraslih ste gotovo dodali tudi sami, ne samo s fotografijami prelepega in skrivnostnega gorskega sveta, pač pa tudi s predavanji. Še predavate otrokom?

"Predavam ravno ne, pripovedujem jim pravljico o Zlatorogu ob diapozitivih, vabijo me na vse konce, prav zdaj grem za nekaj dni na mariborske šole. Na otrokom razumljiv način pripovedujem, kako lep je gorski svet, narava, in verjamem, da bo med njimi zraslo veliko pravih ljubiteljev gora."

Če primerjate fotografije iz prve knjige Svet med vrhovi in današnjo podobo gorskega sveta - je opaziti kaj sprememb?

"Seveda so, pa ne le zaradi drugega zaraslih gozdov; spreminjajo se planine, izginjajo pastirski stanovi, drugi se modernizirajo. Vse se spreminja. V nekaterih nacionalnih parkih, na primer na Češkem in Slovaškem v Tatrah, ne smeš odlomiti niti vejice, ubirati bližnjic, pobirati parkljev poginulega gamsa, sicer plačaš kazen. Pri nas je Triglavski park še premo strogo zaščiten, tako mislim sam, vem pa, da nisem edini, pa tudi to vem, da vsi ne mislijo enako. Čas bo pokazal, kdo ima prav." ● Lea Mencinger

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše razstavlja grafike akad. slikarka *Alenka Kham - Pičman*. V stebrišni dvorani in galeriji Mestne hiše je na ogled *razstava ob petstoletnici dograditve župnijske cerkve*. V dvorani Gorenjskega muzeja, Tavčarjeva 43, je na ogled razstava karikatür *Aljane Primožič*. V foyerju Prešernovega gledališča razstavlja akad. slikar in grafik *Črt Frelj*. V Gauloises blondes klubu v Creini nastopa danes, v petek zvečer, *Zoran Predin* s programom *Sonček* je...

JESENICE - V galeriji Kosove graščine so še do 23. oktobra na ogled fotografije *Jaka Čopa*. V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava *Ustvarjalnost v občini Jesenice*.

VRBA - Prešernova hiša je odprta vsak dan, razen ponedeljka, med 9. in 16. uro.

DOSLOVCE - Finžgarjeva hiša je odprta med 9. in 15. uro, razen ob sobotah, ob nedeljah pa od 12.30 do 16. ure.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši bodo danes, v petek, ob 18. uri odprli razstavo likovnih del *iz stalne galerijske zbirke*.

SKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji so na ogled dela slikarja *Berka*. V galeriji Fara Fara razstavlja slikar *Martin Goricanec*. V galeriji Loškega gradu je še do ponedeljka, 21. oktobra, na ogled razstava del *Jožeta Tisnikarja - 25 let kasneje*. V Mini galeriji Skupščine občine Kranj razstavlja olja naivca *Simon Šubic* iz Zirov. *Zbirke Loškega muzeja* so odprte vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure. V okroglem stolpu je na ogled tudi razstava *Pripoved o Prazgodovinski hiši* - na fotografijah in s filmom - samo še danes do 17. ure.

KAMNIK - V dvorani nad kavarno Veronika bodo danes, v petek, ob 18. uri s krajšim kulturnim programom odprli *razstavo likovnih del* dijakov Srednje ekonomske in naravoslovne šole Rudolfa Maistra.

LJUBLJANA - V Mali galeriji je na ogled razstava del kiparja *Luja Vodopivca*. V novem atriju Narodnega muzeja je na ogled razstava *Pismo brez pisave* (Arheologija o prvih stoletjih krščanstva na Slovenskem).

GALLUSU V SPOMIN

Ljubljana - Letošnje leto kulturni svet sicer posveča obletnici Mozartove smrti. Pri nas pa bomo kot vse kaže vsem težavam navkljub dostojno proslavili tudi Gallusovo obletnico. Prihodnji teden se namreč v Ljubljani začnejo osrednje slovesnosti v spomin velikega skladatelja, ki je umrl 18. julija 1591. V ponedeljek, 21. oktobra, ob 20. uri bo v Cankarjevem domu koncert, na katerem sodelujejo Slovenski komorni zbor, The Tallis Scholars iz Londona, Praški madrigalisti, solisti Del Madrigale iz Piacenze in Hubert Bergant.

Sicer pa to ni edina prireditev velikemu mojstru v čast. Danes na primer je koncert v Ribnici. ZKOS je posvetil njegovi glasbi lanske in letošnje seminarje, festivale in tekmovanja. SAZU pa je izdala celotni opus Gallusovih del. Televizija Slovenije pripravlja oddajo o Gallusu avtorja in režiserja Frana Žižka, kjer Gallusovo muziko poje vokalna skupina Ave. Oktobrskim praznovanjem se je pridružil tudi dirigent Janez Bole, ki je vodil Slovenske madrigaliste na koncertu Gallusovih madrigalov in motetov minuli teden v Grobljah: zbor je s tem koncertom zaokrožil svoj štiriletni pevski projekt posvečen Gallusu. ● Tomaž Bole

GALLUSOVA SPOMINSKA POT

Kaže, da se bomo Slovenci v letu, ko se spominjamo Jakoba Gallusa ob njegovi 400. obletnici smrti, vendarle domislili najrazličnejših oblik počastitve. Še zdaleč sicer ne toliko, kot se glede Mozarta znajo domisliti naši sosedje, pa vendar. Ena takšnih novosti je tudi Gallusova spominska pot, ki jo organizirata podjetje Gallus Carniolus iz Lukovice in Tentours iz Domžal. Pot, ki jo bodo promovirali jutri, v soboto, poteka od samostana v Stični, rojstne Ribnice, Idrije kot "drugega" rojstnega kraja Gallusa, Sentviške gore in Zatolmina.

Center srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice

razpisuje prosto delovno mesto

UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA

za nedoločen delovni čas s polnim delovnim časom.

Pogoji za sprejem:

Poleg splošnih pogojev, ki so zahtevani v Zakonu o srednjem usmerjenem izobraževanju mora kandidat imeti visoko izobrazbo - profesor slovenskega jezika.

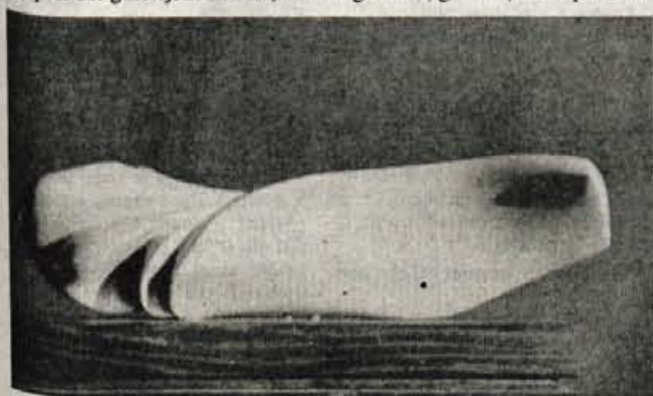
Nastop dela takoj.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v desetih dneh od dneva objave na naslov: Ravnatelj Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice, C. bratov Rupar 2.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od dneva izbire.

Razstava v Šivčevi hiši GALERIJSKA ZBIRKA

V petek, 18. oktobra, ob 18. uri bodo v Šivčevi hiši v Radovljici odprli del galerijske zbirke, ki obsega slike, grafike, male plastike

Negovan Nemeč: Prebujanje, marmor

in ilustracije otroških knjig devetintridesetih avtorjev, ki so jih zbrali v dobrem desetletju. S po enim ali več deli bodo predstavljeni: Marjan Amalietti, Martin Avsenik, Milan Bizovičar, Janez Boljka, France Boltar, Marjanca Jemeč-Božič, Boni Čeh, Peter Černe, Zvonko Čoh, Daniel Demšar, Tone Demšar, Črtomir Frelj, Ančka Gošnik-Godec, Tahir Hamid, Stane Jarm, Stane Kolman, Tone Lapajne, Kamilo Legat, Vladimir Makuc, Marjan Manček, Henrik Marchel, Negovan Nemeč, Polde Oblak, Marija Orthaber, Mirna Pavlovec, Dušan Premrl, Bine Rogelj, Štefan Simončič, Darko Slavec, Vida Sivnik-Belantič, Ejti Štih de Fernandez de Cordova, Andrej Trobentar, Izidor Urbančič, Miha Dalla Valle, Marija Vogelnik, Melita Vovk in Franc Vozel.

Drugi del stalne galerijske zbirke, ki obsega predvsem risbe iz likovnih kolonij, vezanih na Poletno akademijo za staro glasbo v Radovljici, bo galerija pokazala prihodnje leto v času Festivala Radovljica in v času načrtovane likovne kolonije, ki naj bi sodila v okvir Triglavskega narodnega parka. ● Maruša Avguštin

KARIKATURE ALJANE PRIMOŽIČ

Kranj - V Galeriji na Tavčarjevi ulici 43 (uprava Gorenjskega muzeja) je karikatüristka Aljana Primožič pripravila razstavo 54 po motiviki še svežih karikatür, ki so zanimiv in dragocen dokument dogodkov, ki so se zgodili v letošnjem letu.

Karikatüristi so bili nekoč in so danes kronisti časov in dogodkov, zato večina Aljaninih del pripada tipu politične karikature. Kot karikatüristka je danes namreč zaposlena pri Slovincu, veliko pa objavlja tudi drugod (Primorske novice, Delavska enotnost, Gorenjski glas, Moj mali svet, Kaj...). Politična karikatura postavlja zahtevo po ažurnosti, kajti njen poudarek je le na aktualnih dogodkih. Zato Aljana Primožič skorajda vedno ustvarja v naglici, ki pa je pri njenih karikatürah ne zaznamo. Pronicljivim analizam dnevnih dogodkov se enakovredno pridružujejo t. i. značajske karikature ali karikature nravi. To so majhne epizode in nerodnosti iz vsakdanjega družabnega, zakonskega in erotičnega življenja, ki so namenjene smešenju značajskih napak in zablod. Le s portretno karikatürto se Aljana Primožič ukvarja bolj malo.

Aljanine karikature so resda provokativne, saj drugače ne bi mogle doseči zaželenega učinka, vendar pa karikatüristka ne ustvarja z ironično distanco do upodobljencev in upodobljenih dogodkov. Zna se pošaliti tudi na svoj račun, o čemer pričča zvesta spremljevalka vseh Aljaninih karikatür - miniaturna avtoportretna »coprnica«, ki skupaj s podpisom tvori avtoričino signaturo. Lahko bi rekli, da so njene karikature včasih dobrodušno šegave, drugič ostro obsojajoče, saj jim ostrine ne manjka, nikoli pa niso zlonamerne.

Likovni pristop h karikatüram pri Aljani Primožič ni nikoli pomaknjen v drugi plan, kajti dobri karikatüristi so lahko le izvrstni risarji. Aljanine karikature, ki so izdelane v tehniki tuša in peresa, delujejo izredno čisto. To je namreč tudi grafično učinkujoča tehnika, ki še danes omogoča najbolj izčiščeno in nazorno reprodukcijo na časopisni papir. Le najnujnejše dekorativne podrobnosti v sicer bogato in polno učinkujočih celotah prav tako govorijo v prid lahke prepoznavnosti in jedrnatosti Aljaninih karikatür, ki kdaj pa kdaj delujejo mehko in tekoče, drugič pa spet razgibano in grobo. Aljana Primožič namreč ni začetnica. Dve leti je obiskovala ALU v Ljubljani, kar ji je omogočilo, da je že s prvimi karikatürami predstavila izviren avtorski slog, ki je tudi z likovne plati razumljiv in dostopen najširšemu občinstvu. Na trdnih predispozicijah zgrajen likovni svet, ki temelji na močni, odločni risbi in na stilizacijskih postopkih, Aljana Primožič lahko od karikature do karikature le malenkostno prilagaja.

Damir Globočnik

POSKRBITE ZA SVOJO POSTAVO!

SAISON

Slender You

☎ 064/218-323

56 57 58 59 60

S TEM KUPONOM IMATE 50 % POPUST DO KONCA MESECA

GOSPODARSKI KOMENTAR

Volčjak

MARIJA VOLČJAK

Meja se seli na jug

Se še spomnite, kako je mularija nosila priponke z napisom, ko bom velik, bom graničar na Kolpi. Ali pa, kako se je Ježek že zdavnaj šalil, da bo tam postavil zid in okence odprl le ob Novem letu. Zdaj tako zaželeno mejo imamo, zdi pa se, kot da sami sebi ne moremo verjeti, da jo res imamo. Tudi zato, ker se je vse skupaj zgodilo hitro, nikakršnih velikih priprav ni bilo na gradnjo mejnih prehodov, lopate so zasadili tik pred zdajci, cariniki pa so začeli delati dobesedno pod dežniki. Celo carinska uprava je le deset dni pred 8. oktobrom izvedela, da bomo poslej imeli mejo tudi s Hrvaško.

Meja je bila seveda postavljena z zamenjavo denarne valute, brez meje zamenjava dinarja s tolarjem ne bi bila učinkovita, še tako je bil pritisk na vnovčenje dinarjev velik, dosti so jih zavrnili. Slovenija je hitela pred vse bolj grozečo jugoslovansko hiperinflacijo, ukrepala je v strahu, da bo jugoslovanski dinar potopil tudi njo, uničil naše premoženje.

Drugače rečeno, izbrali smo manjše zlo, ki pa nikakor ni majhno. V marsikaterem podjetju se danes direktorji in komercialisti drže za glavo in se sprašujejo, bodo padli vsi posli z jugom ali bo kakšen vendarle ostal. Bodo morali zapreti prodajalne čevlje na jugu, predelovalne obrate, za katere material uvažajo slovenska podjetja, trgovska predstavništva, ki so blago uvažala prek Slovenije. Takšnih poslov, v katerih je bila Slovenija odskočna deska za druge republike, je bilo veliko, našli bi lahko veliko primerov, nemara najbolj ilustrativna so zdravila. Krka in Lek sta doslej polovično zalagala srbski trg, zdaj pa so v Srbiji že pisali Bayernu in drugim velikim svetovnim korporacijam, da želijo poslej sodelovati neposredno. Slovenija pa kot majhna dežela za velike svetovne firme sama po sebi seveda ne bo več tako mikavna, če sploh bo.

Velimir Bole z Bajtovega inštituta napoveduje, da bo zdaj padlo 22 odstotkov trga, zato se bo družbeni proizvod zmanjšal za 15 odstotkov, lani je padel za 13 odstotkov, kar pomeni, da bo naš življenjski standard v kratkem padel na raven leta 1969. Se še spomnite, kako je bilo? To so bili časi, ko so se ženske pogovarjale, ta ima pa vedno lepe čevlje! Časi, ko so gospodinje začele kupovati dvojno meso, poleg pol kilograma mesa za juho na teden še zmrznjenega kitajskega piščanca, ki je tehtal 80 dekagramov. Recesija bo strahotna in dolgotrajna, pravi Bole, za 18 odstotkov smo že pod ravno leta 1988.

Iluzije o odprti meji na jugu se hitro razblinjajo, carinska unija postaja nedosegljivi cilj, saj se politiki še o čem drugem ne pogovarjajo, kaj šele o tem. Pričakujemo lahko povračilne ukrepe, s tem pa se bo meja vse bolj selila na jug.

Sejem visokih tehnologij v Toulousu

V francoskem mestu Toulouse bo od 22. do 26. oktobra potekal sejem visokih (naprednih) tehnologij SITEF, na njem bodo predstavljeni tudi najnovejši slovenski znanstveno-raziskovalni in tehnološki dosežki. Ministrstvo za znanost in tehnologijo republike Slovenije je koordinator predstavitve slovenskih razvojnih organizacij in inštitutov pod skupnim naslovom "Slovenia-Eureka: New Idea from the New European Partner". Slovenija torej želi predstaviti sposobnost obvladovanja in ponudbe mednarodno zanimivih visoko zahtevnih tehnologij, hkrati pa dokazati svojo produkcijsko in življenjsko moč v kritičnih trenutkih mednarodnega sodelovanja. Sodelovalo bo 17 slovenskih razvojnih inštitutov in podjetij, z Gorenjskega bo sodeloval Inštitut Zoran Rant iz Škofje Loke, ki se bo predstavil s tremi izdelki: Juole-Thompsonov kriogeni mikrohlađilnik, Stirlingov kriogeni mikrohlađilnik in Pre air monitor PAM 88-121.

REMOINT

KRANJ - LABORE

p.o. Kranj

Ponovno sprejema vplačila za vozila Renault in Skoda. Dobava vozil takoj.

Prodaja tudi po sistemu staro za novo - znamka rabljenega vozila ni pomembna. Podrobnejše informacije dobite v avtosalonu na Laborah ali po tel. 223-276.

ŽELITE PERSPEKTIVNO DELO

Vabimo vse, ki si želijo kreativno delo na področju zastopstva ali financ, da nam pošljejo pisne ponudbe. Nudimo vam stimulatívno delo, strokovno izobraževanje, možnost hitrega napredovanja in finančni uspeh.

Naš naslov:
ELPRO d. o. o., Tržaška 2, Ljubljana
tel.: (061) 155-259, 158-212/385

Franc Košir, direktor republiške carinske uprave, med gorenjskimi direktorji

Zaradi slovensko-hrvaške meje veliko težav

Toplo vam priporočam, da se z mejo čim prej sprijaznite, je dejal Košir, kar seveda pomeni, da se bodo morali odpovedati mnogih poslom.

Kranj, 15. oktobra - Andrej Prislán, direktor Območne gospodarske zbornice v Kranju, je zadel v črno, ko je pripravil posvet gorenjskih direktorjev s Francem Koširjem, direktorjem republiške carinske uprave. Udeležba je bila izredno dobra, konkretna vprašanja so kar deževala, kar kaže, da slovensko-hrvaška meja slovenskemu gospodarstvu povzroča resnično velikanske probleme, predvsem pa vzbujata strah, bodo izgubili južne trge, saj so nekateri posli, zlasti reeksporní (ponovni izvoz uvoženega blaga) obviseli v zraku in Koširjev nasvet se je glasil: čim prej pozabite nanje.

Cariniki so na slovensko-hrvaški meji začeli delati tako rekoč pod dežniki, po besedah Franca Koširja v času moratorija niso mogli postavljati tam carinarnic. Najbrž pa bo nekaj resnice tudi v tem, da vsi skupaj nismo verjeli, da bo tam res prava meja. Zdaj smo jo postavili in moramo jo spoštovati, na njej veljajo enaki predpisi kot na drugih mejah Slovenije.

Slovenija pa svojih carinskih zakonov še ni nima, na tem področju je bil doslej sprejet zakon o deviznem poslovanju, pri vsem drugem so pristojnosti le prenesene z zveze na republiko, carinske na slovensko carino, s kontingenti se poslej ukvarja slovenska Gospodarska zbornica, če bodo pri njih težave, bo po Koširjevih besedah zadoščala tudi izjava.

Tedensko vlaganje deklaracij

Že prvi dnevi so prinesli kup težav, ki jih posebna delovna skupina sprti rešuje. Tako so že uvedli tedensko vlaganje carinskih deklaracij za blago pri izvozu ali uvozu v primerih, ko ga dnevno, tudi ponoči prevajajo čez mejo (pivo, mleko, sadje, meso, olje...). Podjetja lahko republiško carinsko upravo prosijo za soglasje za tedensko

Na slovensko-hrvaški meji je 34 mejnih prehodov, zdaj so vsi odprti 24 ur, verjetno kasneje ne bodo vsi. Glavni cestni mejni prehodi, kjer je moč udeležiti formalnosti pri prestopu meje, so: Dragonja, Jelsada, Metlika, Obrežje (Bregana), Gruškovlje in Središče. Glavna železniška mejna prehoda pa sta Dobova in Ilirska Bistrica.

vlaganje deklaracij, ta pa je o tem že izdala podrobno navodilo, ki so ga dobile vse carinarnice. Kolikor smo lahko razumeli Franca Koširja, teh soglasij ne bo težko dobiti, če bo kdo s tem soglasjem skušal prikriti špekulacije, bodo kazni ostre.

Do konca leta stvari ne bodo zapletali

Carinska uprava je prav tako že izdala navodilo, da plačilo carine ni zavezano blago, ki je bilo v drugih republikah ocarinjeno pred 8. oktobrom in v Slovenijo prihaja šele zdaj. Uvoznik mora vloži za oprostitev carinskega nadzora priložiti listine, s katerimi je bilo blago že ocarinjeno.

Za poslovne stike slovenskih

podjetij s podjetji v drugih republikah nova meja seveda prinaša velike spremembe. Njihova medsebojna blagovna menjava dobiva značaj uvoza oziroma izvoza, carin zaenkrat še ni, le 1-odstotna uvozna dajatev za carinsko evidenco, stroške pa bo seveda povečala administriranje zaradi meje. Stvari pa se zapletajo pri časnem uvozu, kjer dokončnih odločitev še ni, saj vse rešitve v (bivših zveznih) predpisih niso predvidene. Slovenska carinska uprava zadrego rešuje s kopicico prehodnih določb, s katerimi skuša razrešiti porajajoče se probleme, ustrezna navodila pa so te dni dobile vse carinarnice. Franc Košir je dejal, da do konca letošnjega leta stvari ne bodo po nepotrebnem zapletali, potem pa naj bi bile odločitve dokončne. Tako naj gospodarska škoda ne bi bila prevelika, saj bodo podjetja lahko dokončala začete posle, ki bodo kasneje zapadla plačilu carinskih davščin.

Tako bo do konca leta še možen začasni uvoz, ki ga jugoslovanska podjetja opravijo za slovenska, nato bo blago

Delavci iz drugih republik, ki so pri nas na časnem delu, lahko odnesejo domov tolarjev v vrednosti tisoč mark. Prihodnji teden bodo na mejnih prehodih odprli menjalnice, s potnim nalogom pa je moč čez mejo nesti dinarje za dnevnice, višina teh pa zdaj žal še ni predpisana.

Carina ima veliko dolžnikov. Franc Košir je napovedal, da bodo prihodnji teden strogo zahtevali plačila in nato carinarnicam sporočili imena podjetij, ki dolga niso poravnala, kar pomeni, da bodo imela težave na mejah.

ocarinjeno. Slovenska podjetja lahko blago uvažajo v druge republike, toda, če ga pripeljejo v Slovenijo, ga morajo prijaviti na meji, ko bo šlo v drugo republiko pa bo izvozno ocarinjeno. Seveda so to prehodne določbe, saj ustrezni zakon še ni postavljen. Enako stališče so zavzeli do uvoza zaradi izvoza (50. člen carinskega zakona), kar je Franc Košir komentiral kot pametno stališče, saj bi bili sicer čez noč presečkani številni posli.

Blago iz drugih republik, ki se nahaja v slovenskih skladiščih bodo prenapoteno v druge republike, seveda z dokumentom, da res ni slovensko. Veliko je uvožene opreme v zakupu, tudi za uporabnike v drugih republikah, kaj bodo storiili, še ni povsem jasno, saj se zastavlja problem deviznega plačila in carine, vsekakor pa do izteka sklenjenih pogodb carinskih dajatev ne bo potrebno plačati. Sadržje, zelenjavo, cvetje in podobno blago iz drugih republik za prodajo na naših trgih bodo ljudje lahko vozili še do konca oktobra, potem pa lahko le podjetja, registrirana za zunanjo trgovino. ● M. Volčjak

Kranjsko podjetje Dolnov prvo, pravilno lastninjeno podjetje pri nas

Dolnov odpira projektivni biro

Kranj, 15. oktobra - Podjetje Dolnov je v dveh letih nadomestilo 600 tisoč mark škode, ki jo je z nedokončanimi projekti povzročil bivši inženiring. Dobro zastavljeno poslovanje s podjetji iz drugih republik je prekinila vojna, vendar ne kaže izgubljati živcev, pravi direktor Peter Žibert, stvari se morajo obrniti na bolje. Poslovanje širijo na področje projektivnega in trgovskega inženiringa, podjetje so odprli na Cipru, ki je odskočna deska za posle v arabskem svetu.

"Odpirate nove prostore?"

"V novih prostorih s 460 kvadratnimi metri površine bo projektivni biro, inženiring za projektiranje celotnih sistemov, od hiše do hotela. Kdor se bo odločil za gradnjo, bo pri nas lahko dobil načrte, nasvet in blago, saj hkrati odpiramo trgovino, ki bi ji lahko rekli inženiring trgovina. Tam bo kupec lahko pustil načrte, naši strokovnjaki mu bodo izbrali material, mu svetovali, kaj je najboljši in najcenejši. Prodajalci bodo tudi tehnično izobraženi, v proizvodnji imamo denimo tehničnega direktorja, ki je specialist za odpadne vode in ogrevalno tehniko, izkoristili bomo znanje naših ljudi. V projektivni biro pa s 1. novembrom pride skupina arhitektov in statikov, za začetek štirje in pripravnik.

Naša ponudba bo celovita, od nakupa zemlje do postavitve in prodaje objekta, za začetek bodo to seveda manjše gradnje, te dni že prevzemamo prvo.

"Bo posla dovolj, saj je gradenj vse manj?"

"Ko sem prevzel to firmo, nikoli nisem računal na slabe čase, če bi, potem se v to avanturo ne bi podal."

"Dolnov je bilo prvo zasebno podjetje v Kranju?"

"Prvo pravilno lastninjeno podjetje, mislim, da celo v Sloveniji. To je bilo oktobra 1989, dejansko pa smo začeli z Novim letom, ko so bile urejene vse pravne formalnosti. Tedaj smo na občini prevzeli obvezo, da nikogar ne bomo odpustili in nikogar nismo, bilo jih je 27, nekaj jih je odšlo, nekaj prišlo, danes nas je 30. Aktivirali smo zunanjo trgovino, notranjo v letrogovino, saj se je program industrijske ekologije zelo zmanjšal, za najmanj dvajsetkrat. Firma je bila namreč specializirana za postavljanje galvanik in s tem za čistilne naprave za odpadne vode, tega je vse manj, v zadnjih treh letih je bila postavljena le ena, prepričan pa sem, da ima prav industrijska ekologija izredno perspektivo, ohranjali jo bomo za boljše čase."

"Tedaj ste prevzeli tudi dolgove bivšega inženiringa?"

"Prevzeli smo približno 600 tisoč mark dolga, v nedovršenih projektih, vse smo v dveh letih postopoma pripeljali do konca in dosegli celo boljše rezultate, kakor zahteva zakon. Inženiring smo tedaj zadnji dan rešili pred stečajem in

prevzeli njegove dolgove. Dolnov je tako mešano podjetje, ki ma 70 odstotkov zasebnega in 30 odstotkov družbenega kapitala, zaradi investicije bo kapital dvignjen in družbenega bo še približno 10 odstotkov."

"Kakšne so vaše upravljalске izkušnje v mešanem podjetju?"

"Imamo delavski svet, ki se sestane dvakrat letno in obravnava s statum predvidene stvari, kot so delovni čas, družbeni standard in podobno. Mislim, da je dobro, če delavci sodelujejo, za podjetje pa je bistveno, da ima večinskega lastnika, ki odloča, manj pomembno je, čigavo je podjetje."

"Kolikšen je promet vašega podjetja?"

"Dokler je bil dinar konvertibilen, preračunano v dinarje približno milijon mark mesečno, zdaj je to nekaj manj, zadnji mesec bistveno manj. Posli so nam v letošnjih štirih mesecih izredno dobro tekli, veliko smo jih imeli v Slavoniji, kjer smo nadomestili izpad srbskega trga. Zdaj je Hrvaška povsem blokirana, tudi Srbija, tja smo peljali prejšnji teden, danes so nas klicali s srbske carine, kakšno je poreklo blaga, poslali smo vsa potrebna spričevala."

"Nove težave povzročata uvedba tolarja, kako jo ocenjujete?"

"Trenutno slabo, dolgoročno je to rešitev, v tem trenutku pa stvari zelo zapleta, prej so blago naročili po telefonu in tovrnjak je odpeljal, zdaj je potrebna dolga procedura, ki se

Peter Žibert je vrsto let delal v tujini, nazadnje je vodil podjetje v Avstriji. Pred dvema letoma je prevzel propadajoči inženiring, dal mu je ime Dolnov, kar je domače, hišni ime njegove rodne domačije na Suhl pri Predosljah. Foto: A. Gorišek

je bo marsikdo ustrašil in raje naročil blago v svojem okolju, čeprav nekaj dražje. Mi smo plačevanje uredili že februarja lani in prodajali na avanse, posli so nam dobro tekli, zdaj se ustavljajo."

"Poslujete tudi s tujino?"

"Firmo smo odprli na Cipru, ki je odskočna deska za posle v arabskem svetu, tam je poslov veliko, pogajamo se že za nekaj stvari." ● M. Volčjak

Ugodne cene karamboliranih avtomobilov: AUDI 80 QUATRO 1991, PASSAT G60 VARIANT SYNCRO 1991, SEAT IBIZA 1988, VW POLO 1988; BUGAJSKI, Velden, Oberjeserz 39, tel. 9943-4274-4111

MARI VETRA

UREDNIK PRILOGE: TOMAŽ KUKOVICA
DESIGN: IGOR POKORN IN MURFI M. EINHEIT

U V O D N I K Podnevi svetnica, ponoči vlačuga

Sodobnemu sprehajalcu po domačih in tujih knjigarnah se utegne zazditi, da so t. i. »zakonski« priročniki iznajdba zadnjih let. Knjige, ki se tako ali drugače ukvarjajo z raznimi praksami, povezanimi z življenjem takih in drugačnih dvojic, so v tem času knjigotrške uspešnice. Iz tega lahko sklepamo - in pri tem bomo imeli močni konkurenci -, da je naveza svet / družba / družina / par itn. v krizi in da priročne knjige ter vrste gasijo svetovno katastrofo. Lahko pa, narobe, rečemo, da sta bili dvojica (par) / družina in njena vloga (kaj je »družba« v različnih obdobjih pričakovala od nje) od nekaj v središču pozornosti tako države in njenih institucij kot najrazličnejših strok, od filozofije do medicine in, pozneje, sociologije, antropologije in zgodovine. Ko so se v 19. in na začetku 20. stoletja drugim sferam, ki se polščajo privatnosti, pridružile še naravoslovne vede, se je zlasti razvil medicinski model razmišljanja, ki se zlepa ne pusti odpraviti.

Državo pustimo tokrat pri miru, čeprav je njegovo delovanje za raziskovanje zgodovine zasebnega življenja prava zakladnica. Že besedilo, ki ga v tem času berejo na uradnem poročnem obredu in katerega avtor je po besedah maticarja menda prof. dr. Matjaž Kmecl, je hvaležna podlaga za analizo: kot prvi razlog za sklenitev zakonske zveze navaja zlasti tovarštvo in občutek varnosti (»kako trdna bosta v nesrečah in stiskah, ki nikomur ne prizanesajo«, »zaveten pristan v najhujših življenjskih viharjih«) in šele potem na lestvici razlogov pride na vrsto »trdna, skladna in trajna družina«, ki je »pomembna osnova sleherne zdrave in rodovitne družbe slovenskega (!) naroda in jugoslovanske (!) skupnosti (matically je sklenil besedilo prireditelj okoliščinam in po lastnem predudarku izpušča geografska epiteta - slovenski, jugoslovanski; podatki so majski). Če kaj, potem si je treba zapomniti, da se leta 1991 ljudje odločajo za poroko zaradi tovarštva in občutka varnosti in šele potem zaradi progeneriturne.

V govoru, pripisujejo ga Demostenu, avtor nedvoumno kanonizira delitev vlog v družini in zunaj nje: »Hotnice imamo zaradi užitka, ljubice zaradi zadovoljstva v vsakdanjem življenju, soproge pa zato, da bi dobili zakonito potomstvo.« (Zadrega za nas nastopi že pri besedi soproga; nikakor ni nevtralna, diši po nafetalinu in evocira meščansko družino. Alternativa: konotacija ob zakonski ženi ali samo ženi pa niso Glembejavi, pač pa AFŽ, tovaršice in povojna izgradnja). Že kar tako, opirajoč se na Demostena, lahko rečemo, da se je to, kaj je »družba« pričakovala od enega člana (ženske) v strukturi, ki ji pravimo zakon, počasi spreminjalo. In da se je potemtakem spreminjala tudi vloga drugega člana - moža. Zakonski ženi je sicer dolgo pripadala le skrb za progenerituro in varstvo ognjišča - vsaj ves srednji vek, ko so imeli seksualni odnosi en sam namen, namreč rojevanje otrok, in je cerkev vsako razmerje, ki ni težilo k temu cilju, strogo preganjala. Grški model (užitek je izključen iz zakona) je z izjemno literarnih zgledov veljal vse do časa, ko je zakon izgubil svojo pogodbeno naravo in začel delovati na podlagi idej, ki so se počasi začele vrinjati pod vplivom francoske revolucije in romantike (ljubezen, enakopravnost, tovarštvo, pa - seveda - tudi progeneriturne).

Cerkev je sicer še v 19. stoletju strogo preganjala to, čemur so rekli »zakonska onanija«, se pravi vse vrste užitka brez tveganja zanositve (cf.: Jean-Louis Flandrin), hkrati pa so se v medicinskih priročnikih že začele kazati ideje eksaktnih znanosti, ki so bile takrat na pohodu. Seveda je bila prva naloga seksualnosti še vedno prokreacija (»Vsakič, ko se individuum /beri: možki/ preda prokreativnemu dejanju,

da del življenja, da bi prižgal novo življenje...«), vendar pa medicinska znanost (1) posveča glavno skrb nepotravnemu ravnanju s semenom in s tem v zvezi strahu pred žensko zmožnostjo uživanja, ki nima meja. Telo (moško) je stroj, ki mora delovati racionalno, in ne sme zapravljati tja v dan ne sokov ne energije. Termodinamika uči, da se toplota spreminja v energijo; prokreacijski užitek po tej logiki povzroča izgubo življenjske moči. Mlad možki pri najboljših močeh naj ima dva, največ tri spolne odnose na teden, soprogo, ki se približuje petdesetim, enega vsake tri tedne, kolikor ni tedaj že modro končati s to prakso. Odnosi naj bodo kratki (povprečje tri minute) in so strogo prepovedani bolnikom in pijancem (ti žalijo čut za ekonomijo časa, skratka se preveč obotavljajo). Ker kopulacija »zamegli duha«, priporoča dr. Réveille-Parise vsem, ki se ukvarjajo s pisanjem, da se med »redaction de leurs oeuvres« popolnoma vzdržijo spolnih odnosov.

Moški bi se že brzdali, ko ne bi bilo žensk, zanje pa se ve, da imajo »à l'état naturel« veliko večjo zmožnost zaporednih užikov kakor možki. Pierre Larousse to zmožnost celo matematično izrazi, dvainpolkrat večja je od možke. Moralo še zlasti ogrožajo sterilne ženske in tiste, ki so že v menopavzi, kajti njihove ekscesivnosti ne ogroža noben strah. Ženska želja in zmožnost užitka je brez meja, zato ženske izčrpavajo svoje partnerje in jih s svojo nenasičenostjo življenjsko ogrožajo. Vsa iniciativa mora zato biti pri možkem. Poleg skrbi za racionalno porabo (smo v francoskem 19. stoletju) sperme in primernost akta oplojevanja je tako pomembna soprogovalna naloga tudi umirjanje pretirane soprojne pohote, pohote, ki sicer v »normalni« ženski globoko spi, nimfomanke in histeričarke pa so zgled, kako nenadno in silno lahko privre na dan.

Za Slovence je zanimiva knjiga Vzgoja za zakon nemškega avtorja R. Gerlinga (2), ki je ena prvih zakonskih priročnikov pri nas, seveda prinesena iz nemškega civilizacijskega kroga. Njen avtor ni bil kdor si bodi; bil je dramaturg gledališča v Weimarju in v Berlinu, pozneje pa se je »poglobil v misterij narave« in je napisal 113 knjig v nakladi 5 milijonov (!), ki so »njegovu ljudstvu obvarovali marsikaterih ran, ki bi se sicer nikdar ne zacelile«, kot pravi prevajalec P. Debevec.

Knjiga temelji na modelu, ki je različen od francoskega, medicinski scientizem je zamenjal nemški obskurantizem z vso pezančno dediščino nemškega in francoskega fin de siècle (moški je žival, ženska je svetnica) in že rahlim nadhim freudizma («V njem /zakonu/ sprejme rastoče življenje otroka... prve vtiske, ki se, kot vemo, vse življenje ne izbrišejo, čeprav so bili nezavestno sprejeti» - str. 20).

»Poleg težkih dolžnosti soproge mora mlade žena,« pravi avtor, »opravljati tudi materinske dolžnosti (str. 67).« »Težke dolžnosti soproge« so ljubezen, tovarštvo, strpnost, odrekanje pa seveda tudi gospodinjstva spretnost. Če si sponodimo Demostena, je zakonska žena po tem modelu prijateljica /ljubica in mati/ varuhinja ognjišča? Ali je tudi hetera?

Moški in ženska se razlikujeta tako po telesu kakor po duši. »Moški ljubi pač drugače kakor ženska«, ženski namreč zadostujejo »nežnosti, poljubi, objemi«, njemu pa ne. Mnenje, da imajo tudi ženske »erotična poželjenja«, je nizkotojno obrekovanje. Ker ima možki »po naravi« čezmerno spolno poželjenje, s tem ogroža ženo zdravje. »Dokazano je,« pravi avtor, »da se pojavi pri nežnih ženah zelo trdovratno bolovanje, belo perilo, če njih mladi, krepki možje le predolgo obdržijo navade medenih ted-

Odprte strani

nov.« Zato ženska ne sme soproga dražiti (le od kod ji ta misel?), pač pa, narobe, brzdati. Poročna potovanja avtor odsvetuje, priporoča ločene postelje in spalnice. Skupna postelja povzroča »neprestane spolne dražitve, ki naj bi iz fizioloških razlogov rajši izostale«. O tem, kateri so ti fiziološki razlogi, avtor molči.

Ker se »po opojnosti medenih tednov izvrši popolnoma naravni prehod od ljubimca v zakonskega moža«, žene tega ne razumejo, rade bi, da jih mož »kar naprej obožuje«. To pa ne gre, saj možkega »žene njegov instinkt (podč. Z. S.), da skrbi in štiti družino (str. 54).« Moški je naravna žival, v katerem se bojujeta dva nagona: spolni in družinski. Ženska (žena?) se s tem, ko se modro prilagaja prvemu nagonu in ga brzda (lastne seksualnosti nima: »Mlada žena se strastno razvnetega soproga ne sme brniti niti se ne sme trdovratno upirati njegovi želji po združitvi - str. 53.«) in spodbija drugega, postavlja na stran razuma in kulture.

Z nekaj humorja in ironije lahko sklenemo, da je bil boj žena za pravico do nagonov v avstrij-

ske-nemškem kulturnem krogu težak; in da marsikje še traja. Vsekakor so si ženske pravico do materinskega nagona (»da skrbi in štiti družino«) veliko hitreje priborile kot spolnega. Prvi zakonski priročnik, ki med razlogi za sklenitev zakonske zveze poleg »ljubezni in tovarštva« in »razmnoževanja« navaja tudi »spolno intimnost« in ženski nedvoumno priznava pravico do spolnosti, je v slovenščini izšel leta 1959 z naslovom Pogovori o spolnosti in zakonu (3).

Opombe:

(1) Članek »La Petite Bible des jeunes époux« (v zborniku z naslovom *Amour et sexualité en Occident*, Seuil, 1991, uvod Georgea Dubya) povzema medicinske zakonske priročnike z druge polovice 19. stoletja in začetka 20. stoletja.

(2) R. Gerling: *Vzgoja in zakon*, Žena in dom, Ljubljana, Maribor. Knjiga nima letnice izida, vendar jo je brez tveganja mogoče umestiti v trideseta leta.

(3) Dr. Hannah M. in dr. Abraham Stone: *Pogovori o spolnosti in zakonu*, Naša žena, Ljubljana, 1959.

Zoja Skušek

U V O D N I K : MASAKRIRANJE IN KLANJE

Nemara še preden listje porumeni in odpade, back in front artisti kulturne scene začno z zlivanjem idej na papir, pisanjem režijskih knjig, presajevanjem literarnih predlog v ožji izbor bodočega repertoarja ter seštevanjem vsot, ki naj bi jih vbrizgnile finančne injekcije socialnih ali boljše zapisano - kulturnih institucij. Temu procesu naj bi se reklo ustaljena procedura, nujno zlo, pot do cekina.

A kaj, ko je (zopet nemara) še pred pomislekom umetniških vodij, režiserjev na proračun in izvedbo programa za glavno predstavo sezonske poskrbela generalna klika. Dejstvo, da so finančne vaje v rokah, bodisi obrambnih, bodisi agresorskih »kulturnikov«, je pomenilo, da bo vojna (ne)kultura postala prva umetnost in tudi konstantni izvozni material. Seveda vse to navaja na misel, da bo letošnja sezona čas tistih umetnikov, ki se borijo za duševno kultivacijo ljudstva, povsem na nož. Letošnja sezona bo po vseh militarističnih predigrah in medigrah pravo mesarsko klanje za občinstvo.

Prav gotovo so daleč tisti časi, ko so igralci z nasmeškom na obrazu pred pol prazno dvorano odigrali predstavo, saj so že pred tem računovodje pobrali denar od »neobveznih« abonmajev delovnih organizacij. Danes je nasmešek na obrazih komedijantov in tragedov prekril krčevit strah pred gladjo; igralcem so kruh odzrli borci na fronti, ki za razliko od njih ne doživljajo iluzorične katarze. Se pravi, naj bi po tej logiki teaterski igralci odšli v boj. Ne v boj, v mesarsko klanje za gledalca, ki še vedno potrebuje duhovnega futra.

Mnenja Kranjcev pa so glede boja kulture za polno skledo žgancev razdeljena v tri skupine: trda linija opazovalcev pravi, da je več pasulja na fronti, zakaj ga ne iščejo, kot je to počela nekoč propagandna mašinerija Hollywooda v drugi svetovni vojni. Lačna in obubožana vrsta ljudi cvili, da si niti želodca ne more napolniti, kaj šele dušo. In tretja linija? Tretja skupina opazuje, kako se trda roka vojnega humanizma prijemlje otrok, ki svojo vse večjo agresivnost, brutalnost do soljudi opravičujejo s ponosom. Ponos, ki temelji na krvavih krepljih, je beda manjakov. Toda ali bomo dopustili, da bodo naši otroci pod vplivom TV grozot in odsotnosti denarja za kulturo postali patološki morilci?

Res ni naključje, da se je famozno Hamletovo vprašanje: Biti ali ne biti, postavilo ravno na odru, v času, ko je žarek svetlobe osvetlil Evropo. Biti kulturno pismen, ali biti nepismen, dati denar za ogled predstave ali ne dati denarja za pivo. Ali je to sedaj sploh še vprašanje?

Drugo plat resnice predstavljajo institucije, ki šolstvo in kulturo ohranjajo pri življenju z malimi dozami transfuzij, odmerki, ki ločujejo vegetirajoče od mrtvih. Na eni strani je žalostno poslušati profesorje, ljudi s fakultetno izobrazbo, da so plače miserne, da šole nimajo denarja za nabavo osnovnih učnih pripomočkov, po drugi pa starše, katerih šoloobvezni otroci krepko obremenijo družinski proračun. In institucije?

Kranj slovensko javnost obvešča, da še živi po dveh specialitetah s področja Tespisove umetnosti: Teden slovenske drame in lutkovnimi sobotami. Prešernovo gledališče je že seznanjeno s tržnim gospodarstvom vsaj od trenutka, ko je večina njegovih abonmentov odšla v stečaj in med brezposelne. Kakopak se tu postavi vprašanje, koliko luknje v izkupičku zakrpajo šolski abonmaji, tako da je preživetje našega teatra odvisno od propagande, ki naj bi pripeljala gledalce na gledališki stol.

Nadgradnja teatra - lutkovni bratec, ki uvaja v carstvo kulture najmlajše, je pravtako žejen občinskih dotacij. Preprosto in jasno je, da starši, ki že tako plačajo vstopnino zase in otroka, ne morejo preplačati vstopnic, s katerimi bi organizator, ZKO Kranj pokrili najemnine dvorane. Torej; ali institucije dajo denar, ali pa otroci ne bodo videli svet čarobnih lutk.

Pravtako si je vredno vzeti v premislek pogled občinstva in institucij na kvaliteto repertoarja. Žal se v tej točki marsikaj zatakne; če si damo roko na srce, moramo priznati, da kvaliteta ni kdovekaj visoka. Predvsem bi lahko po številu igalskih skupin, teatrov in ponudbe govorili o kvantiteti gledališča. V vsak izbiren kupec duševne hrane bo raje buljil dobro kot slabo burko. Kot vidimo, klanje ne bo potekalo le za osvajanje občinstva s kakršnokoli vabo, temveč z dobrimi limanicami. To pomeni, da bodo med konkurenco teatrov ostali na odru le najmočnejši, tisti, ki bodo tako za finančne donatorje kot za gledalce mamljivi in kvalitetni.

Urednik

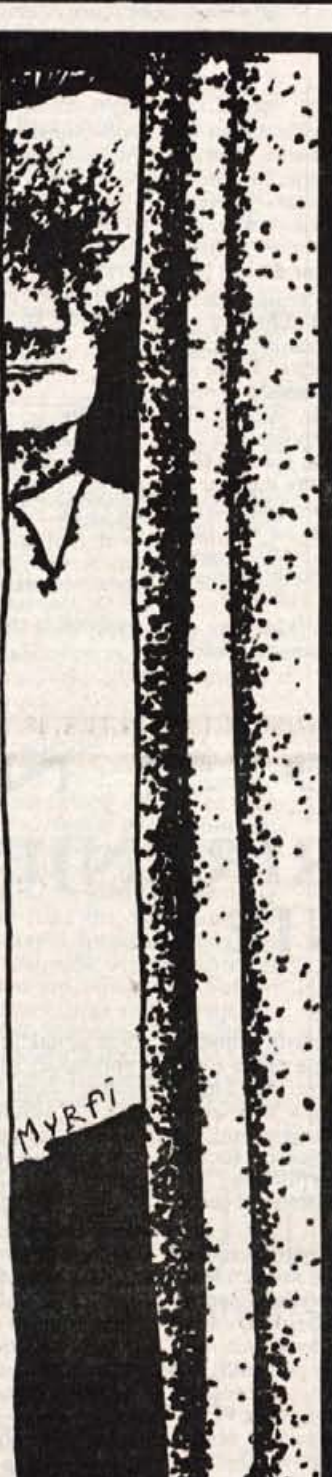
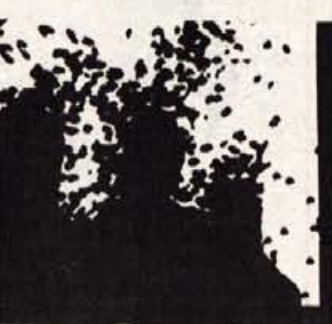
E S E

Jugoslavija je tam, kjer je žoga

Zgodbo o Jugoslaviji in žogi sem se namenil že nekajkrat povedati, pa sem priložnosti drugo za drugo zamudil. Iz rok so mi uhajale, ker sem si venomer govoril, čas naraščanja napetosti ni pravi za tak tekst. Napetosti pa so samo še naraščale. Povod se mi je ponujal ob svetovnem prvenstvu v nogometu lani v Italiji, ob evropskem prvenstvu v košarki za moške in svetovnem za ženske, ob pokalnem finalu Crvene zvezde v Bariju, ob nepričakovanem 2. mestu jugoslovanske moške reprezentance v namiznem tenisu na svetovnem prvenstvu, ob uspehih v Davisovem pokalu itn. Zdaj, ko so žogo dokončno potisnile v kot krogle, igrišča pa so zamenjala bojišča, so mi priložnosti za to pošle. Zgodba se zdaj v realnem odvijava v preteklem času in hkrati začena živeti kot spomin, pred katerim je bržčas dolgo obdobje njegovega ugašanja. Na začetku njenega drugega zamiranja, lahko s dolga distanco obudimo spomin na strasti, ki so zgodbo hkrati ohranjale pri življenju in bile izraz njene življenjske moči.

Izhodiščna teza je preprosta in temu primerno nesporna: kar zadeva kolektivne športe oz. igre z žogo, je bila Jugoslavija v samem svetovnem Olimpu. Edina država, ki je po lesketu konic in širini pahljače uspehov v igrah z žogo Jugoslavijo še dohajala, je bila Sovjetska zveza - še ena »bivša« država torej, ki je preminula s podobno diagnozo kot Jugoslavija. Za vsakogar, ki količikar spremlja šport, je vsako dokazovanje te teze že skoraj žaljivo početje. Bera medalj z evropskih in svetovnih prvenstev in z olimpijskih iger je v teh športih nad vse sijajna, njen sijaj pa nepretrgan: v rokometu in košarki (moški/ženske!), v vaterpolu, kegljanju in v balinanju (če kroglo nekoliko »elastično« razglasimo za togo žogo) je Jugoslavija krojila svetovni vrh, v nogometu ga je zalagala s svežimi močmi (Rdeča zvezda - zakaj tega imena tudi Slovenci ne bi prevajali tako, kot to izjemoma počnejo povsod na Zahodu - največji jugoslovanski nogometni oligopolist, je v evropskem finalu »srečala« samo sebe v podobi svoje zvezde prejšnjih let, Stojkovića, kar se bo ponovilo tudi v finalu medcelinskega pokala, ko bo v vlogi zrcala nastopil trener kluba Coco-Colo iz Santiaga de Cile, Jozić po imenu), le v odbojki in v športih, ki se jih nismo še resno lotili (rugby, baseball, cricket, polo, hokej na travi), odstopamo od superlativov. Piko na i dokazom, da so kolektivni športi z žogo Jugoslovanom kongenialni, nam dajejo t.i. individualni športi z žogo: namizni tenis in tenis. Odlidnost Jugoslovanov je postala nenadkriljiva, ko so ti individualni športi postali kolektivni. V Davisovem pokalu je Jugoslavija negotove dvoboje z dvojicami odločala sebi v prid v igri parov; podobno v namiznem tenisu, v dvojicah so Jugoslovan(i)nke vedno blestel-i/e. Na svetovnem prvenstvu letos so jih vpeljali tudi v moški ekipni del in Jugoslovani so nepričakovano prebili v finale.

Antična Grčija kolektivnih športov ni poznala. Tekmovalci so na panhelenske olimpijske igre prihajali od vsepovsod, kot zmagovalci ali poraženci so predstavljali sredino, iz katere so prišli, vendar le kot individualni heroji individualnih disciplin. Moštveni športi so nastali v srednjem veku kot oblika ljudskega razvedrila. V starofrancoskih igrah paume in saule lahko najdemo korenine

večine sodobnih ekipnih športov z »žogo«, od tenisa do rugbyja in hokeja. Vsekakor pa moramo tja postaviti premik v identifikaciji gledalcev: ti niso bili več usmerjeni na posameznike, temveč na moštvo, agregacijo borcev s svojim lastnim imenom. Z nastankom športnih klubov, nacionalnih držav in olimpijskega gibanja se je ta premik utrdil. Šport na ravni (nacionalnih) »reprezentanc«, kjer skupina tekmovalcev predstavlja neko socialno, kulturno in politično sredino njej sami in drugim sredinam, je v mirnodobnih časih XX. stoletja s pomočjo razmaha elektronskih medijev omogočil širitev mehanizma identifikacije /reprezentance na prebivalstva celih držav. Športna reprezentanca je postala dopolnilo reprezentativne demokracije, bravuroznosti reprezentantov so od tedaj sodobni pendant gestam nacionalnih herojev, prebijanje skozi kvalifikacije turnirjev pa to, kar je ostalo od nacionalnih

epopej; skratka, šport na reprezentančni ravni, ki nase veže močne afekte zelo širokega kroga ljudi, je mitotvorni element, ki prispeva h krepitvi vezi med vsemi, ki reprezentanco priznavajo za svojo, tj. se v njej identificirajo.

V tem pogledu imajo prav moštveni športi posebno mesto. Volkgeist se, bolje kot v genalnem posamezniku, ki bo pač ostal slejkoprej genialen posameznik, utelesi v moštvo in šele tako postane duh njihove enotnosti. Rezultat, učinkovitost in tudi spektakulska funkcija, novejša imena tega duha enotnosti je pri teh športih odvisna od interakcije članov ekipe, od njihove sposobnosti medsebojne porazdelitve vlog in njihove usmeritve, od kvalitete njihovega komuniciranja in sodelovanja.

Med kolektivnimi športi skupnost najbolje izrazijo in predstavijo tisti z žogo. Zakaj? Če pustimo ob strani moštvena merjenja moči, ki se v resnici odvijajo prek individualnih dvobojev, in se ozremo npr. k veslanju, vožnji z bobom ali k ekipni vožnji v kolesarstvu, ugotovimo, da v teh športih sicer najdemo elemente »delitve dela«, kljub temu pa je v ospredju uniformnost, to, da vsi člani ekipe »delujejo kot eden« (vesla se spustijo v vodo - kot eno veslo, telesa tekmovalcev v bobu na zavoju - kot nagib enega telesa, kolesarska ekipa - kot en klin itn.). Igre z žogo so neposreden dvoboj dveh ekip. Egalitativna logika »vsi kot eden« tu nima nobenega smisla več. Žoga in neposrednost dvoboja v te športe vnašata prevlado dialoga poteze in protipoteze, vzpodbujajo raznovrstnost strategij, inventivnost in improvizacijo, ki pušča prostor tudi t.i. »individualnim kvalitetam«. V tem smislu so igre z žogo izrazito moderne, celo postmoderne: ne poznajo modernističnega načela rekorda, ki temelji in ustvarja zaverovanost v nespremenljivost časa in prostora; ne priznavajo skupne mere v zgodovini, pač pa prinašajo nepopovnljivost vsakega srečanja, kjer uspeh temelji na diskurzivnih presenečenjih v taktiki, na dialektiki med sistemskimi rešitvami in pragmatičnostjo improvizacij tukaj in zdaj itn. Ekipni športi z žogo postavijo akcent na kolektivno imaginacijo, na sposobnost prevajanja in hipne predelave podane žoge od posameznika do posameznika na najbolj domisel in nepredvidljiv način, ki delpirira vsak horizont pričakovanj nasprotnika. Medtem ko je kopica športov, kjer prevara tako rekoč ni možna, ekipni športi na varavosti temeljijo.

Problem se zastavi, če narejene sklepe jemljemo resno. Če to naredimo, potem moramo ugotoviti, da so Jugoslovani (med njimi pa najbolj tisti, ki so si zdaj v najbolj ostrem sporu) na športnih igriščih vsemu svetu delili lekcije v disciplinah postindustrijske komunikacijske družbe in pri tem kazali spretnost utečene naveze borznih spekulantov. Problem je v tem, da se je mojstrstvo jugo-preigravanja pokazalo za enako uspešno, v tekmi, katere strategije nosijo čine. Uspešnost se kaže v tem, da je svoj slog igre vsililo nasprotniku in tekmo iz ranga balkanskega prvenstva tako že povišalo na tekmo za prvenstvo v Evropi, kjer je vse več iregularnih udarcev. Tu se moja pamet neha. Zapišem epifata 'Bila je tam, kjer je bila žoga' in žogo oddam v prazen prostor.

Igor Pribac

Televizija je sicer najmlajše sredstvo množičnega komuniciranja, vendar je porinila v stran vse druge oblike družbenega komuniciranja in ta je postala dominantno občilo.¹ Televizija je postala del naše vsakdanjosti.²

Televizija je torej samoumeven del naše vsakdanjosti, zaradi česar je brez smisla imeti kakršnokoli mnenje. Vendar pa postaja samoumevnost prikriva razsežnost, funkcionalnost in vplivnost televizije (TV) na samo družbo in obratno.

Fatalna »bližina« TV, ki gledalcu ponuja vstop brez napore v tudi najbolj oddaljen svet, zadovoljuje le njegovega poželenja, pač privedi zamegljuje realno odtujitev med ljudmi in stvarmi. Poleg tega pa je še vse, kar gledalec sploh zaznava in sprejema kot golo dejstvo, slo prek različnih postaj posredovanja. Če gledalec pripetljaj že dogodil, preden je TV bila na mestu samem. Tedaj je treba dogodek raziskati in rekonstruirati. Gledalec se tega ne zaveda. Tako vedno znova naseda mitu resnice in objektivnosti TV slik.

Kakor film lahko tudi TV prezentira le določene izseke dejanskosti, ki se na celoto nanašajo kot deli. Vsekakor se postopek uporablja zelo različno: bodisi skuša s analizo izseka po dejanskosti ustrezati dejanskosti sami, ali pa kar se pogosteje dogaja - podvrže dejanskosti enostranski, vnaprej določeni formi opisa in njena. Tedaj rabijo so potrebni za izkrivljanje dejanskosti.³ Dvoumjenje o verodostojnosti medija pa je tako ali tako pridrženo le obstranem. Večina gledalcev meni (rezultat ankete) da realnost, ki jim jo TV servira na dom v resnici, ustreza družbeni dejanskosti. Neposredni TV prenos dogodkov se jim zdi verodostojen in seveda neposreden, ker le-ta resnično daje vtis tek neposrednosti, sicer pa je to le režiserjeva interpretacija nekega dogodka, ki gledalcu nudi ogled konkretnega dogodka z najboljšega zornega kota, mu zraven vsili svojo ideologijo, pripetljaj pa (lahko) spremeni v epski dogodek, kar posebej velja pri prenosih športnih srečanj.

Prav dejstvo, da je TV množičen pojav, lahko bi rekli del opreme vsakega ali skoraj vsakega stanovanja, omogoča TV, da v očeh gledalca obstaja kot komunikacijsko sredstvo, ki je družbo v njeni realni podobi. S tem, da je TV postala čisto samoumeven del naše vsakdanjosti, je nastalo vprašanje, zakaj je tu in čemu oz. komu služi. Tako si je TV pridobila mitotvorni status, postala je fetiš. Posledica fetišizacije pa je padec ravni kritičnosti do fetišiziranega elementa, s tem pa tudi padec ravni kritičnosti resničnosti, ki za fetišiziranim elementom (TV) stoji. Temu je pripomogla tudi enostranska komunikativnost TV, pri kateri gledalec obsaja kot pasiven člen, sprejemnik. Gledalec je tudi svoboden le v tem, da TV vključuje ali izključuje, preklopi na drugi program, ne more pa neposredno vplivati na oblikovanje programa.

Prav obratno pa TV deluje na gledalca. TV oblikuje obveščeno, misljenje in svetovni nadzor svojih gledalcev. Neredko se prek sredstva množične kulture uveljavlja vsiljivo ali celo nasilno določen okus, določene ideje in določeni vzorci življenja, ki podrejajo človeka in s tem zmanjšujejo posameznikov delež pri razvoju družbenih odnosov.⁴ »TV ljudi bolj priklene na tisto, kar je neizogibno, kot pa jih spreminja. Verjetno jih še enkrat naredi za to, kar ta tako so, samo še bolj za take, kot so takoj in tako.«⁵ In kaj ti so? Nič drugega kot pasivni sprejemniki, ki besno goltajo ideologijo, nudi TV. TV pa ni nič drugega kot del ideološkega aparata države oz. sredstvo za določanje dominirajočega razreda. Kot del ideološkega aparata države, kakor pravi Althusser, TV pita »državljanec« vsak dan z ustreznimi količinami nacionalizma, sovinitizma, liberalizma, moralizma itn.⁶ »Državljanec« pa se le-tem v svoji pasivnosti in apatičnosti, ki jo TV še dobesedno stimulira, popolnoma prepušča.

TV kot ekskluzivno državno-nacionalni instrument informiranja bolj skrbi pravovernost kot zadovoljevanje gledalcev. Iz takega družbenega položaja TV izvira pomankljivost televizije in slike, ki popelje k produkciji manjkavosti. Informacije, ki jo gledalec tako sprejme, so manj in ni le slabša; je predvsem drugačnega, bolj »pravovernega«. Da bi bila v izražanju svojih pravovernosti še bolj prepričljiva, se odpremila s pravcato zalogo religioznega budičnega, »polastila se je pastoralne govornice standardnega in uspešnega vzvoda gospodovanja.«⁷ Ta je konstantno navzoča v vseh njenih programih (od pedagoške TV do izobraževalnih oddaj, dnevnika...). »TV je torej praksa ikonodulstva; brez teoloških disputov prakticira in inducira čaščenje podobe... Celotno predvanje filma zabelijo z molitvico.«⁸ Poravnane kot »nevtoralno govorjenje« pa je v bistvu oblastni nagovor.

Ob tem lahko le še enkrat ugotovimo, da je TV ideološki aparat države in se lahko vpraša ali ni celo njen aparat št. 1. »Posrečilo se je, če namreč, da je vzpostavila tisto hegemonistično povezavo, ki jo je svoj čas obvladovala in ki jo je s tolikšno vnemo, pa bolj ali manj brez uspeha, skušala pozneje zasesti šola, ki je bila državni paradni aparat: namreč zavestništvo z družino.«⁹

TV je družinski medij - ko se zvečer zbere družina k TV, kakor se je nekaj zbrala k molitvi, je ne drži skupaj nič drugega kakor ta prazni pogled - čista forma medija, da ostane patriarhalne družine, drži jo skupaj kot čisto formo, formo gospodarstva.¹⁰ Ali z drugimi besedami, kakor pravi Roland Barthes, »s

TV smo obsojeni na Družino, TV je zdaj njen gospodinski pripomoček, kakor je bilo nekoč ognjišče, ob katerem je stal skupni lonec.«¹¹ V deželah, kjer je katolicizem močnejši, je družina še zmeraj oporišče v boju proti državi: v deželah, kjer je zavladal katolicizem TV, pa je družina (lahko) tajni agent.¹²

Ideologijo TV družini oz. gledalcem in gledalcem (p)rodaja pod krinko ritualnega dialoga: gledalce sprašuje, kaj si ti želiš. Kot vemo, pa je želja vedno želja Drugega. In tako skozi program kot temeljno vez med gledalko, gledalcem in TV, TV prikazuje tisto, kar sama hoče, ali vsaj tisto, kar mora, če hoče obdržati svojo božjo pozicijo. »Ves program pa je nepretrgan spektakl« - vse je urejeno in organizirano, vse je v trdnem sistemu in nič ga ne more porušiti. Tu ni fragmentacije mišljenja, ni svobodnih konfliktov. Vsi družbeni konflikti - če se tu sploh lahko pojavijo - so organizirani po čvrstih programskih pravilih, natanko tako kot nogometna tekma. Nič čudnega, če je zaradi tega TV drama (nadaljevanje) najbolj popularna oddaja, prav tako pa tudi športni dogodki, ki niso nič drugega kot dramatično epsko dogajanje s povsem irelevantnimi rezultati. Popularna so tudi poročila o domačih in svetovnih dogodkih - prav zato, ker imajo jasen smisel in ker je divja narava zgodovinskega dogajanja tako lepo ukročena v idealne sheme in oblike in ker je vsa groza in kri današnjega trenutka - samo mikaven spektakl.¹³ Gledalka in gledalec v TV programu najdeta prav tisto, kar hoče ta od življenja (in TV) tj. »varnost v ritualu«. Samo gledanje TV je del hišnega, družinskega rituala in tudi program je ritual, nepretrgan, vsak teden ponavljajoči se spektakl. Vse je znano in prav zato prijetno, saj daje občutek varnosti; le-ta pa je še potenciran z občutkom udobnosti v že znanem okolju, doma.

Cilj TV je pritegniti gledalca /gledalko, ga/ jo zadržati pred TV, zadržati v njegovi /njeni običajni pozi, pasivnosti. To vsekakor omogoča neskončnost zabavnih oddaj (TV nadaljevanje, ciklusov, ...), ki tako jamči za paralelno obstojnost občinstva in TV figur. Liki iz oddaj tako postanejo del družine, hišni ljubljenci.

Zabavne oddaje na TV so alternativa tisti resničnosti, ki je za mnoge nerazumljiva, nenaravna, v kateri se ljudje počutijo odtujeno in s tem v nevarnosti. Ritual brezkončnosti pa jim nudi varnost, hkrati pa jih v varnem in udobnem okolju popelje v svet drugačen njihovemu vsakdanjku, vendar ne tako drugačen, da se v njem ne bi mogli identificirati.

TV redko spremeni človekovo psihologijo, zato pa znatno povečuje že obstoječo naravnanoost, predispozicije, ... skratka še bolj podpira pasivnost v pasivnem gledalcu, ga še bolj zaveže na vsakdanji ritual, ki vključuje tudi gledanje TV in mu z rastočo mero njegove pasivnosti še lažje vsili svojo ideologijo, ki jo kot podaljšek roke oblastnega mehanizma mora čim bolj eksponirati. Ali kot pravi nemški politik K. A. Schiller: »Kdor s pritiskom na gumb prižge TV, s tem odpre vladni na stečaj vrata v svojo hišo«. Družina postane tajni agent, v navezanosti na to svoje poslanstvo pa svojo osnovno funkcijo vzgoje in izobraževanja svojih naslednikov prepušča svojemu zvestemu učitelju in sopotniku, televiziji.

Šolska in vzgojna TV danes pri nas zavzemata že precejšen del rednega programa, drugod po svetu pa jima namenljajo posebne kanale, studie ali celo postaje. Raziskave pa kažejo, da gledalci vključno z mladino raje gledajo filme, nadaljevanke, šport in končno tudi informacijske oddaje kakor izobraževalne. Prav TV drama, ki so najbolj gledane, pa nudijo največ fikcije, potvorne realnosti, ki se najlažje kopiči v glavah mladine s še neizoblikovanimi predstavami o družbeni stvarnosti. Svet fikcije s tem (lahko) postane del predstavnih mladih gledalk in gledalcev ali pa celo njihova dominantna vizija družbene realnosti (vsekakor pa lažni realnosti vedno znova podlagajo tudi odrasli), nekateri izseki iz te izkrivljene realnosti pa so včasih preneseni v vsakdanjost.

Katerina Mirović

Opombe:

- Richard L. Meier, A Communications Theory of Urban Growth, v: SJM 68, Lj., 1968, str. 46.
- Rastko Močnik, TV: religiozni aparat države št. 1., Mladina, št. 14., 10. 4. 1987, Lj. str. 25.
- G. Dahlmüller, W. D. Hund, H. Kommer, M. La politična dramaturgija, Ekran, št. 3, 4, Lj., 1984, str. 29.
- Mirjana Borčić, Osnove filmske umetnosti, Lj.-MK, 1987, str. 3.
- Theodor Adorno, Prolog k televiziji, Ekran, št. 9, 10, Lj., 1978, str. 38.
- Louis Althusser, Ideologija in ideološki aparat države, v: Ideologija in estetski učinek (zbornik), CZ, 1980, str. 26.
- Rastko Močnik, TV: Religiozni aparat države št. 1., Mladina, št. 14, 10. 4. 1987, Lj. str. 25.
- ibid.
10. ibid, str. 26.
- Roland Barthes, Ko grem iz kina, Communications, št. 23, Pariz, 1975, tematska številka Psychanalyse et cinema, str. 3.
- Rastko Močnik, ibid.
- Boris Grabnar, Televizija, njena brezmejnost in njene meje, Lj., 1977, str. 64.

GLAS

Moda
in
kvaliteta

Elita

GORENJSKI GLAS, PETEK, 18. OKTOBRA 1991

KAM NA NEDELJSKO KOSILO

K JELENU

Da bo nedelja res vaš dela prost dan, si privoščite kosilo zunaj. Le tako bo imela gospodinja spet enkrat lep dan in z njo vred bo, verjemite, uživala vsa družina.

Tokrat vas vabimo na nedeljsko kosilo v hotel Jelen v Kranju na vrhu Jelenovega klanca.

In kaj vam bodo postregli prijazni natakari? Dobro domačo govejo juho, polnjena telečja prsa, pražen krompir, mešano solato in sadno kupo. Bogato kosilo za samo 130, otroško pa le za 80 tolarjev. Ne oklevajte!

Srečanje tržiških Abrahamov

Med tradicijami, ki jih v Trziču ohranjajo iz leta v leto, je tudi srečanje petdesetletnikov. Vsako leto se namreč na družabnem srečanju zbere generacija Trzičank in Trzičanov, ki v tem letu sreča Abrahama - letošnje srečanje bo prihodnjo soboto, 26. oktobra, v planinskem domu Pod Storžičem.

Vsakoletno srečanje tržiških Abrahamov, ki jih je v dolgih petdesetih letih življenjska pot zanesla na najrazličnejše konce, je eden osrednjih tržiških družabnih dogodkov.

Letošnje srečanje organizira odbor, ki bo še posebej vesel prijave tudi iz tržiške »generacije 1941«, o katerih nimajo podatkov o sedanjem domačem naslovu ali zaposlitvi. Prav zato vest o srečanju tržiških petdesetletnikov objavljamo tudi v Gorenjskem glasu - vsi iz tržiške generacije 1941, ki se še niste prijavili, čim prej pokličite Milico Ivnik, tel. (064) 50-117.

Prešernovo gledališče vabi

Prešernovo gledališče vas vabi v Osredo, 23. oktobra, ob 19. uri na premiero DO - RE - MI FEY - DEAU. Komedija, slovenska praznovedba, bo uprizorjena za izven.

V petek, 25. oktobra, bo ob 19.30 uri predvidoma zadnjič predstava Kdo se boji Virginije Woolf.

Izkupiček predstav Prešernovo gledališče namenja žrtvam agresije na Hrvaškem. ● D. S.

V R E M E

Jasno

Pratika nam za naslednji teden takole napoveduje vreme: v petek, 18. oktobra, mrzlo, v soboto, 19. oktobra, in v nedeljo, 20. oktobra, jasno, v ponedeljek, 21. oktobra, toplo, v torek, 22. oktobra, nestanovitno, v sredo, 23. oktobra, ščip, v četrtek, 24. oktobra, grom in v petek, 25. oktobra, tudi grom.

Lunine spremembe

Ker se Luna spremeni 23. oktobra ob 12. uri in 8 minut, ko bo ščip, bo po Herschlovem vremenskem ključu sneg in dež.

Koledar imen:

Petek, 18. oktobra: Luka, Lukež, Julij, Izak
Sobota, 19. oktobra: Pavle, Iša, Etbin, Edvin
Nedelja, 20. oktobra: Irena, Venó, Vendelin, Vanda
Ponedeljek, 21. oktobra: Urška, Radovan, Uroš, Urhan
Torek, 22. oktobra: Berta, Bertila, Zorka, Mimika
Sreda, 23. oktobra: Anamarija, Severin, Tilda, Živa
Četrtek, 24. oktobra: Tonč, Rafko, Breda, Feliks
Petek, 25. oktobra: Darja, Pino, Krispin, Darko...

Pridružite se folkloristom!

Folkloristi Iskre vabijo v svoje vrste nove plesalce, pevce in instrumentaliste.

Vpisovanje novih članov Folklorne skupine Iskra Kranj bo 18. oktobra od 19. do 20. ure v osnovni šoli v Predosljah, kjer skupina vadi in pripravlja svoje nastope.

Uspešno 13-letno delovanje folklorne skupine Iskra je sad prizadevanj in dela njenih številnih plesalcev, pevcev in instrumentalistov. Skupina je znana po nastopih doma in v svetu. Poleti so jo povabili na turnejo v Nemčijo. Posebno laskave ocene je dobila na mednarodnih folklornih festivalih. Na letošnjem Festivalu della

Latina v italijanskem mestu Sabaudija, kjer je prvič zastopala državo Slovenijo, je folklorna skupina dosegla največ možnih točk. Zato so jo tudi povabili na mednarodni festival folklorne od 12. do 16. septembra v Rimu.

Skupino sestavljajo dijaki, študenti in že zaposlena mladina. Poleg plesalcev skupino bogatita tamburaški orkester in narodni ansambel, ki plesne nastope popestrita z lepimi pesmimi iz naše preteklosti.

Skupina je prejela že številan priznanja, med drugim tudi malo Prešernovo plaketo.

Tudi letos je folklorna skupina Iskra Kranj pripravila obsežen program. Zato bi rada vključila še več mladih, ki radi plešejo, pojejo in igrajo.

Torej, ne oklevajte - pridružite se folklorni skupini Iskra ta petek v osnovni šoli v Predosljah. ● D. S.

VOLKSBANK BOROVLJE

LJUDSKA BANKA BOROVLJE, Hauptplatz 6, tel. 9943/4227-3756
PODRUŽNICE: LJUBELJ, ST. JAKOB V ROŽNI DOLINI
VAŠ NAJBЛИŽJI POPOLNI BANČNI SERVIS

VSI STARI IN NOVI VARČEVALCI
V ABLJENI

V SVETOVNEM TEDNU VARČEVANJA OD 25. 10. DO 31. 10. 91

ČAKA VAS DARILO!

STROJNO
VEZENJE
APLIKACIJ

OLGA BREZAR

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
9.00 Mozaik, ponovitev
9.00 Klub klobuk
10.10 Nancy Wake, avstralsko angleška nadaljevanka
11.05 Aerobika, 2. oddaja
11.20 Video strani
13.30 Poročila
15.00 Video strani
15.10 Sova, ponovitev
16.50 EP, Video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Mozaik, ponovitev: Tednik
18.05 EP, Video strani
18.10 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 EPP
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Forum
20.14 EPP
20.20 Črn usnjen jopič, angleška dokumentarna oddaja
21.10 EPP
21.15 Nikoli več, zadnji del angleške nadaljevanke
22.05 EPP
22.10 TV dnevnik, vreme
22.30 EP, Video strani
22.35 Sova
Pri Huxtablovih, ameriška nani-zanka
Ostermanov vikend, ameriški film
Dražljivo, francoski erotični program
1.10 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 17.15 Aerobika, ponovitev 2. oddaja
17.30 Regionalni programi TV Slovenija, studio Maribor: Tele M
19.00 Domači ansambli: Slovenski muzikantje, ponovitev
19.30 TV dnevnik ZDF
20.00 Koncert orkestra Slovenske filharmonije, prenos 1. dela
21.00 Mozart na turneji: Pariz, daleč od Salzburga
21.55 Oči kritike
22.35 Košarkarski turnir McDonalds, polfinale: Juventut - Slobodna Dalmacija, posnetek iz Pariza
0.35 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.00 Program za svobodo
7.00 - 18.00 Poročila
19.30 TV dnevnik
23.00 Poročila
1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

Program za svobodo

gostilna sejem STARA CESTA 25

Dnevno vam nudimo divjačino, ribe in vse vrste ostalih jedi po naročilu. Obenem pa vas vabimo, da preživite prijeten sobotni večer ob duetu Sezam. Sprejemamo rezervacije za poslovna kosila, zaključene družbe in ohceti. Rezervacije po telefonu 222-233.

Se priporočamo!

KANAL A

- 10.00 Ponovitev večernega sporeda
20.00 Dober večer
20.15 Informativno dokumentarni program
20.30
Zadnja arija, španska nadaljevanka

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
14.30 Čarobna svetilka
15.30 Rayanovi
16.00 Agent Pepper
17.00 Tutti frutti
18.30 Risanke
18.50 Odrpta meja
19.00 TV dnevnik
19.30 Čarobna svetilka, otroški program
21.00 Globus
21.30 Človek iz Shelforda, TV nani-zanka
22.20 TV dnevnik
22.30 Dokumentarna oddaja
23.00 Agent Pepper

TV AVSTRILIJA 1

- 9.00 Jutranji program: Čas v sliki
9.05 Pravica do ljubezni, ponovitev
9.30 Ruščina
10.00 Šolska TV
10.30 Ponovitev filma
12.05 1000 mojstrovina
12.10 Nekoč
12.15 Domača reportaža, ponovitev
13.00 Čas v sliki
13.10 Mi
13.35 Radi imam Kate
14.00 Liebling Kreutzberg
14.45 Mojstri jutrišnjega dne
15.00 Jaz in ti
15.05 Rakuni, risana serija
15.30 Am, dam, des
16.05 Nove dogodivščine Black Beauty
16.30 Mini kviz
17.00 Mini čas v sliki
17.10 Wurlitzer
18.00 Čas v sliki
18.30 Trije s štirimi pestmi
19.21 Znanost danes
19.30 Čas v sliki
20.00 Šport
20.15 Derrick
21.15 Znane osebnosti kuhajo
21.25 Pogledi s strani
21.35 Nevarno srečanje, 2. - zadnji del italijanskega TV filma
22.55 Šport
23.15 Umazana igra, ameriški film; Paul Newman
1.10 Čas v sliki

TV AVSTRILIJA 2

- 15.45 Leksikon umetnikov
15.00 Šport
16.05 Upor gledatorjev, italijansko-špansko-francoski film
17.30 Čudovite slike iz sveta živali
18.00 Simpsonovi
18.30 Milijonsko kolo
19.00 Lokalni program
19.30 Čas v sliki

- 20.00 Kultura
20.15 Diagnoza
21.00 Znanost
22.00 Čas v sliki
22.30 Kino kot čudežni kraj
1.30 Sanjuro, japonski film

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 6.50 Dobro jutro, otroci - 10.00 Dopoldanski dnevnik - 11.05 Petkovo srečanje + glasba - 12.00 Poročila - na današnji dan - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Obvestila, čestitke poslušalcev + EP - 17.00 Studio ob 17.00 - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Lahko noč, otroci - 20.00 Oddaja za pomorščake + glasba - 20.30-23.00 Slovencem po svetu - 22.00 Zrcalo dneva + EP + vreme - 23.05 Literarni nokturno - Desanka Maksimović: Rojenje - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

RADIO TRIGLAV JESENICE

- 11.45 - Začetek - 12.00 - Opoldanski telegraf - 12.15 - Horoskop - 13.00 - Opoldanski poročevalec - prenos Radio Slovenija - 14.30 - Domače novice 1 - 15.00 - Petkov ocvirek - 15.30 - Dogodki in odmevi - prenos Radia Slovenija - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Domače novice - 17.00 - Tema - 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP - 18.30 do 18.40 - Neposredni prenos večernih novic radia BBC - 18.59 - Odpoved programa

1. RADIO ŽIRI

- 16.00 - Napoved programa - EPP - 16.40 - Sportne novice - 17.00 - Obvestila - 17.15 - Časovni stroj - 19.00 - Odpoved programa -

PRO 7

- 6.20 Waltonovi 7.05 Rawhide 7.55 Risanke 8.40 Gospod Ed 8.45 Medvedje prihajajo 9.40 Agencija Maxwell 10.35 Rawhide 11.25 Deseterica izmed nas 11.50 Barney Miller 12.15 Caulfieldove vdove 13.10 Perry Mason 14.10 Risanke 15.00 Sreča na poti, nemška komedija 16.40 Trd, toda prsrčen 17.30 Poročila 18.35 Risanke 19.25 Cosby show 20.15 Glavna stvar so počitnice, nemška komedija 22.20 Ulice San Francisca 23.15 Ognjeni hrošči, ameriška grozljivka 1.35 Hawk

Najbogatejši na svetu

Časopis Fortune je pred kratkim sestavil spisek najbogatejših na svetu. Število tistih, katerih premoženje znaša najmanj milijardo dolarjev, se je v primerjavi z lani povečalo za 22 - zdaj jih je 222. Najbogatejši je sultan Brunea, ki ima vrednost v denarju in nakitu za 31 milijard dolarjev. Zanimivo je, da je največ milijarderjev med trgovci in gostinci.

KINO

18. oktobra

- CENTER amer. fant. akcij. spekt. TERMINATOR II. - SODNI DAN ob 15.30 uri, amer. rom. kom. ZELENA KARTA ob 17.45 in 20. uri STORŽIČ amer. fant. akcij. spekt. TERMINATOR II. - SODNI DAN ob 17.45 in 20. uri ŽELEZAR amer. pust. spekt. ROBIN HOOD - PRINC TATOV ob 17.30 in 20. uri DUPLICA amer. thrill. MISERY ob 19. uri KOMENDA amer. kom. BRANIM SVOJE ŽIVLJENJE ob 19. uri LAZE amer. psihol. thrill. KO JAGNEČKI OBMOLKNEJO ob 19. uri ČESNJICA amer. akcij. thrill. ŽIGOSAN ZA SMRT ob 20. uri RADOVLJICA amer. akcij. film POLICAJ IZ VRTCA ob 20. uri BLED amer. akcij. film ROCKY 5. del ob 20. uri

SLOVENIJA I SOVA
OSTERMANOV
VIKEND

ameriški barvni film; igrajo: John Hurt, Burt Lancaster, Rutger Haer, Sandy McPeak, Meg Foster, Chris Sarandon, Dennis Hopper in drugi.
Hollywoodski scenarist Bernie Osterman vsakič, ko pride na Vzhodno obalo, preživi prijeten vikend s tremi prijatelji in njihovimi ženami. Gostitelj vikenda, ki ga imenujejo Ostermanov, je John Tanner, urednik pomembnega TV programa. V njegovih hiši pa so to pot nameščene video kamere. Agent CIE Fasseti namreč trdi, da so Tannerjevi prijatelji do vrata zapleteni v vohunsko mrežo sovražne sile in od njega pričakuje, da jih bo pomagal razkrinkati. Vikend, dotlej vedno prijetno brezbrizen, zasenčijo bojazen, tesnoba in sumničenje. Šele ko Tanner vzame stvar v svoje roke, se mu razkrije presenetljiva resnica o mogočni in nevarni vohunski organizaciji z imenom Omega.

2.30 V vsakem pristanišču nevesta, ameriška komedija

RTL PLUS

6.00 Dobro jutro, poročila 9.00 Otroške oddaje 11.25 Divja vrtica 12.10 Vaš nastop, Al Mundy 13.05 Hammer 13.30 Kalifornijski klan 14.20 Springfieldska zgodba 15.05 Klan volkov 15.50 Chips 16.40 Tvegano 17.10 Vročiča nagrada 18.00 Divja vrtica 18.45 Poročila 19.15 Pacifiška eskadrilja 21.4 21.10 Skrivnosti iz Twin Peaksa 22.10 Poročila iz nemške nogometne lige 23.00 Tutti frutti 24.00 Erotični film 1.15 Film

SCREENSPORT

7.00 Eurobika 7.30 Golf - pokal Toyota 8.30 Ameriški nogomet 9.30 Eurobika 10.00 Motokros 11.00 Konjenstvo 12.00 Golf - Las Vegas 12.50 Golf - poročila 13.00 Formula 3000 14.00 Dirke japonskih prototipov 14.30 Golf - nizozemski moto šport 21.00 Golf - pokal Toyota 21.30 Rugby - svetovni pokal 22.30 Boks 23.30 Baseball - končnica

V želji, da po naših močeh pomagamo proti kruti vojni, smo se odločili za zbiranje podpisov proti temu divjanju. Prav tako bomo v tednu otroka zbirali igrače, oblačila za otroke begunce, katerim učenci in učitelji naše šole, želimo čimprejšnjo vrnitev v domače ognjišče, predvsem pa mir.

Vodji akcije Tonica Marin in Tonja Ahačič, OŠ heroja Bračiča Tržič

20 ZANA

Poziv k miru

NATAŠA LAVRA

Učenci v osnovni šoli heroja Bračiča v Tržicu in člani kluba OZN prosimo in pozivamo vse odgovorne v Jugoslaviji in svetu, da preprečijo še nadaljnje prelivanje krvi in vojaško brezumje. Želimo, da bi vsi mladi ne glede na kraj bivanja živeli v miru in uživali svojo mladost. Ali res mora umreti na tisoče ljudi, da se bosta svet in Evropa prebudila in zaustavila brezsrčne ljudi, ki si brezglavo z vsemi sredstvi podreajo ljudi, tuja ozemlja, domove in otroke. Sram nas je, za vas, ki v tej vojni sodelujete, zamerimo tistim, ki tega ne preprečijo.

Člani kluba OZN in učenci

Kateja Meglič 5. a
Urška Čadež 5. a
Maja Čtefe 5. a
Sordja Humar 5. a

**Spoštovani gospod
Perez de Cuellar
sekretar generalne skupščine OZN**

Smo učenci osnovne šole Franceta Prešerna iz Kranja, smo slovenski otroci, smo otroci tega sveta in prav ta teden je naš teden, teden otroka.

Prosimo Vas, preberite naše pismo in pomagajte. Mi iskreno upamo, da to lahko storite.

V naši šoli dela klub ZN (UN) že 25 let. ZN (UN) smo do danes imeli za varuha miru in za organizacijo, ki skrbi tudi za nas otroke. Sedaj pa smo globoko razočarani. Zakaj smo razočarani; zato, ker na ozemlju sosednje Hrvaške divja strašna vojna, ki po grozotah spominja na drugo svetovno vojno.

Generalna skupščina ZN (UN) je 20. novembra 1959. leta soglasno sprejela in razglasila Deklaracijo o pravicah otroka in v tej deklaraciji je zapisano, da človeštvo dolguje otroku vse najboljše, kar premore predvsem srečno otroštvo. Zapisano je tudi, da je treba otroke zavarovati pred okrutnostmi. Vemo, da to deklaracijo dobro poznate in vas zato sprašujemo, kje so ZN, kje je varnostni svet, kje je naša organizacija UNICEF.

Ali veste, da je v Sloveniji mnogo beguncev, največ je otrok, ki so pribežali pred kasetnimi bombami, pred izstrelki brzostrelk in celo noži podivjanih vojakov, pribežali so pred bombnimi napadi ortlov, migov in jastrebov.

Morda bi vas ganile solze teh malih bitij, ki so jih vojne grozote iztrgale iz prijaznih in samo njim lastnih domov.

Pridite k nam, pa boste srečali plahega dečka, ki ne razume našega jezika, ki z velikimi modrimi očmi zre v njemu popolnoma tuj svet, ki govori tako, da mu po obrazu sem in tja spolzi solza, na nepopisan list papirja v zvezku. V tej solzi so vse strahote in grozote te vojne.

Na koga misli, na očeta, ki ga bo videl ali ne, na prijatelje, ki so zbežali bog ve kam? Tako sam je, čisto sam s svojo bolečino, čeprav ga obkroža cel kup njemu enakih otrok.

Ne bomo Vam opisovali vojnih grozot, ki jih vidimo, k sreči do sedaj, le na televizijskih ekranih. Cel svet jih pozna. Poznajo jih vse evropske države, poznajo jih naše najbližje sosedo.

Zaradi vsega tega Vas otroci in učitelji naše šole prosimo in rotimo: ustavite morilsko vojno na Hrvaškem, opravčite ime, ki ga nosi organizacija ZN. Sprožite vprašanje vojne v Varnostnem svetu. Prosimo Vas tudi, naj UNICEF opravi svoje poslanstvo tudi na Hrvaškem.

Vsi podpisani Vas iskreno pozdravljamo in upamo, da nas ZN ne bodo razočarali in da bo Varnostni svet opravičeno nosil svoje ime.

Učenci OŠ Franceta Prešerna v Kranju

GENERALI!

Otroci se ne znamo in nočemo boriti z orožjem. Razmišljamo

Strah nas je, prosimo, ustavite vojno.

Težko bi rekli ljudje tistim, ki streljajo na nedolžne otroke.

Otroci se ne morejo braniti, zato jim pomagajte.

Pravica je vedno zmagala, upamo, da bo tudi tokrat.

Težko se bojo začela vsa zlomljena srca otrok.

Hočete nam uničiti otroštvo in mladost. Zakaj, generali?

Evropa, kaj čakaš? Ali še ni dovolj mrtvih?

War - vojna; včasih je bila le beseda v slovarju. Zdaj...

Ali so pravljice zamenjala poročila in krute slike na televiziji?

Risemo ptice in sonce in rože!

Izginij naj sovraštvo, naj bo ljubezen in mir.

Namesto krogel naj bi iz puškinih cevi leteli cvetovi, ptice...

Trpljenja je na svetu dovolj že brez vojn.

Hočemo svobodo, hočemo živeti.

Edino mir in ljubezen naj zmagata.

Namesto metuljev so nebo prekrižale granate.

Avioni odmetavajo smrtonosni tovor.

Mine rušijo tudi bolnice, domove za ostarele, cerkve, kulturne spomenike, Evropa pa ne more razumeti, da s razgovori ne bo spremenila balkanske miselnosti.

Omogočite Hrvaškim otrokom, da bodo lahko spet hodili v šolo.

Panatične generale postavite pred sodišče!

Cvetje naj raste v vrtovih, ne na grobovih.

Hočemo mir in brezskrbno otroštvo.

Izginij naj nesmiselno klanje.

Ljubezen naj se naseli v srca.

Dignite roke za mir!

Rane se bodo vedno težje celile.

Enkrat samkrat prisluhnite srcu, generali, če ga še imate.

Nikar ne pozabite, da ste bili tudi vi OTROCI.

Učenci osnovne šole 18. december Mojstrana

Vojna je kri KLEMEN ALMA

V vojni teče kri,
kri v potokih,
kri nedolžnih ljudi.
Kri se v zgodovini ne izgubi,
ostane v dušah mitoljubnih ljudi.
Toda vedno se najde človek,
ki brez duše živi
in odpre potok nedolžne krvi.
Kjerkoli ta človek živi,
naj se za vselej spremeni
ter pomisli na nedolžne ljudi.

TEJA TAMARA
ALEŠ NEVA
NEŽA

Edo Muranovič, 8. c r. OŠ Matije Valjavca Preddvor

Mi sedimo v šolskih klopih, se smejimo, si nagajamo, otroci na Hrvaškem pa jokajo. Tudi mi razmišljamo o njih in jim želimo:

- da bi se varno skrili v zaklonišča in ostali živi. JASNA
- da bi bili ves čas s starši in se jim tako ne bi bilo treba bati zanje. TOMO.
- da bi ostali živi. SANDRA
- da bi se končala vojna na Hrvaškem. MARTINA
- da ne bi več jokali in bi bili srečni. DAMJANA
- da bi imeli mir, potem bi se lahko igrali in smejali kot mi. MIRJANA
- da bi se lahko brez skrbi pred bombami ozrli v nebo. PETRA
- da bi vojniki nehali streljati. ROK
- da bi se lahko vrnili iz zaklonišč v svoje tople postelje. JANA
- da bi jim lahko pomagala. BARBARA

Učenci dopisniškega krožka OŠ Cvetka Golarja Škofja Loka

GORENSKI GLAS, PETEK, 18. OKTOBRA 1991 13. STRAN

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.05 Video strani
8.15 Mozaik, ponovitev
8.15 Angleščina - Follow me
8.40 Radovedni Taček: Čebela
9.00 Lonček, kuhaj: Polenta z gobami
9.15 Beatrix Bex: Žaba v črnliniku
9.25 Železniška postaja
9.40 Alf, ameriška nanizanka
10.05 Zgodbe iz školjka
11.00 Večerni gost: Niko Grafenauer in Josip Pavičič
11.50 Oči kritike
12.30 Mozart na turneji: Pariz, daleč od Salzburga
13.30 Poročila
13.40 Forum, ponovitev
13.55 Video strani
15.40 Video strani
15.50 Marlboro music show, ponovitev
16.20 Sova, ponovitev
16.50 EP, Video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Julijana, perujski film
18.40 EP, Video strani
18.45 V kaj drvimo skupaj z Zemljo?, ponovitev angleške poljudnoznanstvene serije
19.10 Risanka
19.15 TV okno
19.24 EPP
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Utrip
20.14 EPP
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 EPP
20.35 Show Rudija Carrella
22.10 Sova
Na zdravje, ameriška nanizanka
22.35 TV dnevnik, šport, vreme
22.55 EP, Video strani
23.00 Sova
Drzna Lucky, ameriška nadaljevanja
Mama, nehati moram, francoski film

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 17.00 Košarkarski turnir McDoland's, polfinale: Los Angeles Lakers - Limoges, posnetek iz Pariza
19.00 Garfield in prijatelji
19.30 TV dnevnik, Beograd
20.30 Pariz: Košarkarski turnir McDoland's, prenos finala
22.50 Videooč
1.50 Yutel, eksperimentalni programi

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.00 Program za svobodo
7.00 - 18.00 Poročila
19.30 TV dnevnik
23.00 Poročila
1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

Program za svobodo

KANAL A

- 10.00 Ponovitev večernega sporeda
20.15 Informativno dokumentarni program
20.30 Ljubljanski kinematografi predstavljajo
21.30 Letači zdravniki, avstralska nanizanka
22.30 Najeti morilec, ameriški barvni film

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
14.30 Čarobna svetilka
15.30 Rayanovi
16.00 Agent Pepper
17.00 Dokumentarna oddaja, ponovitev
17.30 Človek iz Shelforda, angleška nadaljevanja
18.30 Globus
19.00 TV dnevnik
19.30 Jutri je nedelja
19.30 Čarobna svetilka, otroški program
20.30 Rayanovi
21.05 Seks simbol, ameriški barvni vestern
22.30 TV dnevnik
22.40 Agent Pepper
23.30 Športna rubrika

TV AVSTRILIJA 1

- 9.00 Čas v sliki
9.05 Simpsonovi
9.30 Angleščina
10.00 Francoščina
10.30 Ruščina
11.00 Ne more si pomagati, ponovitev nemškega filma
12.30 Hello Austria, hello Vienna
13.00 Čas v sliki
13.10 Mi, ponovitev
13.35 Stisni zobe, komedija
15.05 Vandraje po Vorarlbergu
15.30 Jaz in ti, otroški program
16.00 Otroški Wurlitzer
17.00 Mini ČVS
17.10 Odštevanje
17.45 Športna abeceda, BMX in Mountainbike
18.00 Čas v sliki
18.05 Nogomet
18.30 Trojica s štirimi pestmi
19.30 Čas v sliki
19.53 Vreme
20.00 Sport
20.15 Družinski praznik
21.50 Naš šef je ženska
22.40 Blues Cop, francoski film
0.15 Čas v sliki
0.20 Bandit Kelly, avstralsko-britanski film

TV AVSTRILIJA 2

- 13.50 Leksikon umetnikov
14.00 Šport
17.00 Ljuba družina
17.45 Kdo me hoče? - Živali iščejo dom
18.00 Pravica do ljubezni
18.30 Magazin Alpe Jadran
19.00 Avstrilija danes
19.30 Čas v sliki
19.53 Vreme
20.00 Kultura
20.15 Jekyll and Hyde, britanski TV film
21.50 Čas v sliki
21.55 Sport
22.25 X-ray
22.55 The Story of Rock'n'roll
23.20 The Rhythm Divine
0.15 Backstage MTV
0.55 Dancin' thru the Nite
1.25 Čas v sliki
1.30 Ex libris

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Zabavna in narodnozabavna glasba + EP - 9.20 Dnevnikov odmev - 10.00 Dopoldanski dnevnik - 12.05 Na današnji dan - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.00 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Obvestila, čestitke poslušalcev + EP - 17.00 Studio ob 17.00 - Tedenski aktualni mozaik - 19.00 Radijski dnevnik + EP +

vreme - 19.45 Lahko noč, otroci - 20.00 Radio na dopustu - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Kratka radijska igra - 23.05 Literarni nokturno - Bruno Dubak: Čuvar meha - zgodovinarja - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

RADIO TRIGLAV JESENICE

11.45 - Začetek - 12.00 - Opoldanski telegraf - 12.10 - Duhovna obzorja - 12.30 - Horoskop - 13.00 - Opoldanski poročevalec - prenos Radia Slovenija - 13.40 - Kuharski nasvet - 14.30 - Domače novice 1 - 15.00 - Tečaj angleškega jezika - ponovitev - 15.30 - Dogodki in odmevi - prenos Radio Slovenija - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Domače novice 2 - 17.00 - Zabavno glasbena oddaja - 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP - 18.59 - Odpoved programa

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Razvedrilno popoldne na valovih Radia Žiri - vmes EPP in obvestila - 19.00 - Odpoved programa -

PRO 7

5.45 Pustolovščina divjina, ameriški dokumentarni film 6.15 V carstvu ognjenih gora, avstralski dokumentarni film 7.10 Papirnati mesec 7.35 Čarovnik 8.20 Muppet show 9.50 Moj ljubi bober 9.15 Mork in Mindy 9.45 Barney Miller 10.10 Cosby show 11.40 M.A.S.H. 11.10 Hardcastle & McCormick 12.00 Glavna zadeva so počitnice, nemška komedija, ponovitev 13.50 V carstvu ognjenih gora, avstralski dokumentarni film, ponovitev 15.00 V vsakem pristanišču nevesta, ameriška komedija, ponovitev 16.30 Blagoslovljena ekipa 17.25 Poročila in vreme 17.35 Puščavska pesem, ameriški pustolovski film 19.30 Cosby show 20.15 Asa triumfirata, italijanski pustolovski film 22.25 Smrtonosna melodija, italijanski vestern 1.05 Ulice San Francisca, ponovitev 2.10 M.A.S.H. 2.25 Ognjeni hrošč, ameriška grozljivka, ponovitev

RTL PLUS

6.00 Chips 7.10 Pravljice z vsega sveta 7.35 Dragi stric Bill 8.00 Različne

SLOVENIJA I SOVA NA ZDRAVJE!

Bliži se vikend, ki ga Sam vsako leto preživi v smučarskem letovišču s starimi prijatelji iz baseballskega moštva. Kaj vse se spada k tem velikim večerom v moški družbi, si ni težko predstavljati... Carla z največjim veseljem Diane razlaga Samove navade. Diane je prepričana, da jih bo letos zaradi nje spremenil, Carla pa verjame v dobrega starega Sama Malonea. Ta se v istem trenutku prikaže v lokalu z žalostno novico. Njegov stric Nathan je umrl, moral bo na pogreb. In to za vikend! Moje sočustvo, Carla pa verjame v dobrega starega Sama Malonea. Njene besede so namenjene Diane... Diane je prepričana, da Carlina brezobzirna namigovanja natančno odsevajo njeno primitivnost. Ona sama je dvome in ljubosumje že prerasla.

mladinske oddaje 9.30 Klack 10.10 Jetsonovi 10.35 Mr. T. 11.00 Različne mladinske oddaje 12.40 He Man 13.25 Super Mario Brothers 14.20 Adam 12.14.45 Mačke in psi 15.10 Doktor 16.05 Angel se vrača 17.00 Vroč nagrada 17.45 Čudovita leta 18.10 Novo v kinematografih 18.45 Poročila 19.20 Houston Knights 20.15 Film 23.00 Erotični film 0.15 Erotični film

SCREENSPORT

1.30 Golf - Las Vegas 2.20 Golf - poročila 2.00 Dirke dragsterjev 3.30 Nemški moto šport 4.30 Biljard snoker 6.30 Japonska formula 3000 7.00 Surfanje 7.30 Golf - pokal Toyota 8.30 Svet športa 9.00 Rugby - svetovni pokal 10.00 Britanska formula 3 10.30 Nemški moto šport 11.30 Argentinski nogomet 12.30 Rugby - 1. četrtfinale, prenos 14.45 Rugby - 2. četrtfinale, prenos 16.40 Golf - pokal Toyota, prenos 18.30 Super kolesarji 19.00 Mednarodni moto šport 20.00 Boks 21.00 Golf - pokal Toyota 21.30 Rugby - svetovni pokal 22.30 Ameriški nogomet - Notre Dame : Air Force 0.30 Surfanje

GORENJSKI GLAS

Tudi v Kranju proti vojni

Najbrž se še spominjate ljubljanskega Rock koncerta proti vojni v začetku oktobra. Se. Velika glasbena karavana se bo v četrtek, 24. oktobra, ustavila tudi v Kranju, točneje v dvorani kulturnega doma na Primskovem. Organizatorja Aligator (prodajalna Sonček) in Multimedia sta povabila Californio, Avtomobile, Tomaža Domicelja, Martin Krpan, Lačni Franz in Parni Valjak. Prihodek koncerta bo namenjen Rdečemu križu in Karitas, od tod pa na Hrvatsko.

KINO

19. oktobra

CENTER amer. fant. akcij. spekt. TERMINATOR II. - SODNI DAN ob 16.30, 18.45 in 21. uri STORŽIČ amer. akcij. film DNEVI GRMENJA ob 16. uri, amer. trda erot. POPOLDANSKE SLASTI ob 18. in 20. uri ŽELEZAR amer. pust. spekt. ROBIN HOOD - PRINC TATOV ob 16.30, 18.45 in 21. uri DUPLICA amer. psih. thrill. KO JAGENJČKI OBMOLKNEJO ob 17. in 19. uri, amer. thrill. MISERY ob 21. uri TRŽIČ amer. ris. OLIVER IN DRUŠČINA ob 17. uri, amer. akcij. thrill. ŽIGOSAN ZA SMRT ob 19. in 21. uri RADOVLJICA amer. krim. erot. HOT SPOT - VROČE MESTO ob 20. uri BLEED amer. akcij. film BELE NOČI ob 20. uri

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.10 Video strani
8.20 Otroška matineja
8.20 Živ žav
9.15 Nevarni zaliv, ponovitev kanadske nanizanke
9.45 Umetnost za vsak dan, ponovitev francoske dokumentarne nanizanke
10.40 Garfield in prijatelji, ponovitev
11.05 Videomeh
11.35 Obzorja duha
11.55 EP, Video strani
12.00 Murphy Brown, ameriška nanizanka
12.30 Poročila
12.40 Video strani
13.15 Križkraž, ponovitev
14.30 Za težave Bednarski, poljska nadaljevanka
15.20 Sova, ponovitev
16.50 EP, Video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Melodrama na Manhattnu, ameriški film (čb)
18.30 Novosti založb: Odrpta knjiga
18.40 Risanka
19.00 TV mernik
19.15 TV okno
19.20 Slovenski loto
19.24 EPP
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
20.00 Zrcalo tedna
20.15 EPP
20.20 Gallus, scenski esej
21.25 EPP
21.30 Zdravo
22.50 TV dnevnik, šport, vreme
23.10 EP, Video strani
23.15 Sova
Polna hiša, ameriška nanizanka
Drzna Lucky, ameriška nadaljevanka
0.20 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 14.00 Program HTV
19.30 TV dnevnik HTV
20.00 V orlovi deželi, angleška poljudnoznanstvena serija
20.50 Ciklus filmov Mauricea Pialata: Loulou, francoski film
22.30 In kakšen žar zamaknjenja
22.50 APZ Tone Tomšič ob 45-letnici delovanja
23.55 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.00 Program za svobodo
7.00 - 18.00 Poročila
19.30 TV dnevnik
23.00 Poročila
1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

Program za svobodo

KANAL A

- 10.00 Ponovitev večernega programa
20.00 Mesija, italijanski barvni film
22.00 Očkov mali dobitnik, ameriški film

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
14.30 Čarobna svetilka
15.30 Rayanovi
16.00 Agent Pepper

- 17.00 Aktualna tema
17.30 Seks simbol
19.00 TV dnevnik
19.30 Čarobna svetilka, otroški program: Nicholas Nickelby (risani film)
20.30 Rayanovi
21.00 Čas za ljubezen, ameriški barvni film
22.30 TV dnevnik
22.40 Agent Pepper
23.30 Športna rubrika

TV AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki
9.05 Yellow Submarine, britanski glasbeni film
10.25 Nekoč
10.30 Tednik
11.00 Tiskovna konferenca
12.00 Poročilo iz parlamenta
13.00 Čas v sliki
13.10 Pravica do ljubezni
13.35 Ples v svetlobo, ameriški film
15.10 Magične minute
15.15 Risanke
15.25 Biblija za otroke, Stvaritev
15.30 Otroški program, risanka
15.55 Jaz in ti, otroški program
16.10 Doktor, levja družina
17.00 Mini čas v sliki
17.10 Velikih deset
18.00 Čas v sliki
18.05 X-large, oddaja za mlade
18.30 Trojica s štirimi pestmi
19.30 Čas v sliki
19.48 Šport
20.15 Jaz o sebi
21.15 Glas Islama
21.20 Igramo vedno: Kdor to^ove, je pameten
22.10 Pravljičica, drama
0.00 Gustav Mahler - Rückertove pesmi
0.20 Čas v sliki

TV AVSTRIJA 2

- 4.50 Šport - formula 1 za VN Japonske
9.00 Čas v sliki
9.05 Kulturni tednik
9.30 Ob železnih vratih
10.15 Univerzum: Zrakoplovi spet letijo
11.00 Mozartov koledar
11.05 Mozartove skladbe leta 1789
12.30 Zakladnica Avstrije
12.50 Computeranimation
13.00 Dober dan, Koroška
13.30 Športno popoldne
17.15 Klubi za seniorje
18.00 Pravica do ljubezni
18.30 Slike Avstrije

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 5.00-8.00 Jutranji program, glasba
8.05 Radijska igra za otroke - 9.05 Pomnjenja - 10.00 Poročila - 11.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 18.00 Reportaža na kratko - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nohtur - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

RADIO TRIGLAV JESENICE

- 8.00 - Začetek - 8.05 - Oddaja za otroke - 9.15 - Horoskop - 9.45 - Špikov kot - 10.15 - Slovenci v svetu - 10.45 - Nasvet za nedeljsko kosilo - 11.00 - Radijski sejem - 12.00 - Čestitke poslušalcev - 13.00 - Tema - 14.00 - Čestitke - 15.00 - Razgovor - 16.00 - Čestitke poslušalcev - 17.00 - Tema - 18.00 - EPP - 18.59 - Odpoved programa

GORENJSKI GLAS

1. RADIO ŽIRI

- 9.00 - Napoved programa - radijski koledar - EPP - sprehod po kinodvoranah - 10.00 - Športne novice - 10.30 - Od tu in tam - 11.00 - Novice in dogodki - obvestila - mali oglasi - 12.00 - Nedeljska duhovna misel - 12.15 - EPP - 12.30 - Čestitke in pozdravi - 13.30 - Nedeljsko popoldne na frekvencah 91,2, 98,2 in 96,4 MHz - vmes kulturni kašipot - vremenska napoved - prometni servis - pregled slovenskega časopisja - aktualni športni dogodki in sprehod po naših kinodvoranah - 15.30 - Odpoved programa

PRO 7

- 5.35 Pustolovščina divjina 6.05 V carstvu divjih živali, ameriški dokumentarni film 6.50 Poročnik Preston 7.15 Vicki 7.40 Muppet show 8.35 Zaplešiva, ameriški glasbeni film 10.30 Cosby Show 11.00 M. A. S. H. 11.40 Blagoslovljena ekipa 12.20 V carstvu divjih živali, ponovitev 13.15 Ta človek ve preveč, ameriški vestern 14.40 Puščavska pesem, ameriški pustolovski film 16.35 Harcastle & McCormick 18.05 Hrošča pospravljata, nemška komedija 19.25 Cosby show 20.15 Perry Mason in hotel groze, ameriška kriminalka 22.15 Ulice San Francisca 23.20 Jaz, sodnik, ameriška kriminalka 1.45 FBI 2.45 Smrtonosna melodija, italijanski vestern, ponovitev

SCREENSPORT

- 1.00 Baseball - svetovna serija, 1. tekma, prenos 4.00 Francoske konjske

SLOVENIJA 2 20.50

LOULOU

francoski barvni film; glavne vloge: Gerard Depardieu, Isabelle Huppert. Premožna zakonca Andre in Nelly se po vrnitvi s plesa sporečeta. Ljubosumni mož ženi pramaže klofuto - očita ji, da je preveč strastno plesala z neznanecem. Nelly razburjena odide. Noč preživi pri moškem, ki ga je spoznala na plesu. Loulou je uživač in brezskrbnež, ki živi iz dneva v dan in se preživlja z drobnimi tatvinami in vlogi. Potem ko jo mož našene in se Nelly preseli k ljubimcu, se zanjo začne popolnoma novo življenje. Loulou je strasten ljubimec, impulziven in spontan...

GORENJSKI GLAS

dirke 4.30 Boks 5.30 Dirke japonskih prototipov 6.00 Ameriški nogomet 7.00 Dirke tovornjakov 8.00 Golf - pokal Toyota 8.30 Konjeništvu 9.00 Rugby - svetovni pokal 10.00 Ameriški nogomet - Notre Dame : Air Force 12.00 Britanske avto dirke 12.30 Rugby - 3. četrtfinale, prenos 14.45 Rugby - 4. četrtfinale, prenos 16.40 Golf - pokal Toyota, prenos 18.30 REVS - britanski moto šport 19.00 Baseball - svetovna serija, 1. tekma 21.00 Golf - pokal Toyota, prenos 21.30 Rugby - svetovni pokal 22.30 Dirke Indy, Monterey Laguna Seca, prenos 1.00 Baseball - svetovna serija, 2. tekma, prenos

Ribno, 17. oktobra - V hotelu Kompas v Ribnem je bila že 13. učna delavnica za zdravnike mentorje splošne medicine, ki dobijo v svoje ambulante študente medicine, ki opravljajo delovno prakso. Med številnimi zanimivimi in koristnimi tematikami se bodo letos posvetili komuniciranju med zdravnikom in pacientom, ki je sicer bolj malokrat v programih rednega izobraževanja. Med tehnikami tovrstnega komuniciranja so pogovor med zdravnikom in pacientom zaigrali tudi gledališki igralci, nakar je sledila strokovna analiza. M. G., slika G. Šinik

KINO

20. oktobra

- CENTER amer. fant. akcij. spekt. TERMINATOR II. - SODNI DAN ob 16.30 in 18.45 uri, prem. amer. thrill. MISERY ob 21. uri STORŽIČ amer. ris. OLIVER IN DRUŠČINA ob 16. uri, amer. trda erot. POPOLDANSKE SLASTI ob 18. in 20. uri ŽELEZAR amer. pust. spekt. ROBIN HOOD - PRINC TATOV ob 16.30 in 18.45 uri, amer. trda erot. TELESNA VROČICA ob 21. uri DUPLICA prem. amer. kom. BRANIM SVOJE ŽIVLJENJE ob 17. in 19. uri, prem. amer. ital. trde erot. MUNDIAL 90 ob 21. uri TRŽIČ amer. psih. thrill. KO JAGENJČKI OBMOLKNEJO ob 17., 19. in 21. uri RADOVLJICA amer. akcij. film POLICAJ IZ VRCTA ob 18. uri, amer. gangstr. film DOBRI FANTJE ob 20. uri BLEED amer. akcij. film ROCKY 5. del ob 18. uri, amer. akcij. film REŠITEV OB PRAVEM ČASU ob 20. uri BOHINJ amer. akcij. film BELE NOČI ob 20. uri

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
9.00 Mozaik, ponovitev
9.00 V znamenju dvojčkov: Čigava je hišica, lutkovna igrice
9.20 Utrinki s koncerta baletne šole v Ljubljani
9.50 Utrip
10.05 Zrcalo tedna
10.20 TV mernik
10.35 Video strani
13.30 Poročila
15.15 Video strani
15.25 Obzorja duha, ponovitev
15.45 Sova, ponovitev
16.50 EP, Video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Mozaik, ponovitev: Zdravo
18.25 EP, Video strani
18.30 Spored za otroke in mlade
18.30 Radovedni Taček: Balon
18.45 Ela Peroci: Moj dežnik je lahko balon
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.24 EPP
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.00 Slavnostni koncert Gallusovega leta, prenos iz Cankarjevega doma
22.00 EPP
22.05 TV dnevnik, vreme
22.25 EP, Video strani
22.30 Osmi dan
23.15 Sova
Drzna Lucky, ameriška nadaljevanja
Nedotakljivi, ameriška nanizanka
1.00 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Ljubljana
19.30 TV dnevnik Koper - Capodistrija
20.00 Pesem je... Greentown jazz band
20.30 Alternativni viri energije, angleška poljudnoznanstvena serija
20.55 Sedma steza
21.25 Omizje
Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVATSKA

- 7.00 Program za svobodo
7.00 - 18.00 Poročila
19.30 TV dnevnik
23.00 Poročila
1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

Program za svobodo

KANAL A

- 10.00 Ponovitev sobotnega programa
20.00 Dober večer
20.15 Informativno dokumentarni program
20.30 Modri, sin zemlje, francoska risana znanstvenofantastična nanizanka
21.00 Cezar proti gusarju, italijanski barvni film

GORENJSKI GLAS

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
14.30 Čarobna svetilka, otroški program
15.30 Rayanovi, ameriška nanizanka
16.00 Agent Pepper
17.00 Čas za ljubezen
18.30 Risanka
18.45 Odrpta meja
19.00 TV dnevnik
19.30 Čarobna svetilka - otroški program
Super Classic Show, risanke
20.30 Ponedeljkov športni pregled
22.00 Glasbena oddaja
22.30 TV dnevnik
22.40 Agent Pepper
23.30 Športna rubrika

TV AVSTRJA 1

- 9.00 Čas v sliki
9.05 Pravica do ljubezni
9.30 Slika Avstrije
10.00 Šolska TV
10.30 Peter Gunn, ponovitev ameriškega TV filma
12.00 Poročila iz parlamenta
13.00 Čas v sliki
13.10 Primer za tožilca
13.40 Bój za preživetje
14.10 Nekoč
14.15 Jack Clementi
15.00 Jaz in ti
15.05 Garfield in njegovi prijatelji, risanka
15.30 Am, dam, des
16.05 Nove dogodivščine Black Beauty
16.30 Video uspešnice in kviz
17.00 Mini CVS
17.10 Wurlitzer
18.00 Čas v sliki
18.05 Mi
18.30 Trojica s štirimi pestmi
19.30 Čas v sliki
20.00 Sport
20.15 Šport v ponedeljek
21.08 Kuharski mojstri
21.25 Hunter
22.15 Z, francoski film
0.15 Z in resničnost
0.20 Ekstaze
0.50 Dance House
0.55 Čas v sliki

TV AVSTRJA 2

- 16.25 Leksikon umetnikov
16.35 Smithsonian World - Smithsonianov svet
17.30 Lipova ulica, družinska serija
18.00 Pravica do ljubezni
18.30 Srček
19.00 Lokalni program
19.30 Čas v sliki
19.53 Vreme
20.15 Münchencana v Hamburgu
21.08 Kuharski mojstri
21.15 Teleskop
22.00 Čas v sliki
22.30 Avstrijski sosedi
23.15 Mednarodna publicistična nagrada Celovec 1991, reportaža
0.15 Hello Austria, hello Vienna
0.45 Čas v sliki

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Zabavna in narodnozabavna glasba + EP - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 12.05 Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 15.00 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Obvestila, čestitke poslušalcev + EP - 17.00 Studio ob 17, in glasba - 19.00 Radijski dnevnik + EP + vre-

me - 19.45 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nokturno - Boris Pangerc: Moji briegi - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

RADIO ŽIRI:
FREKVENCE:

Koprivnik: 98, 2 Mhz
Lubnik: 91,2 Mhz
Miklavš: 96,4 Mhz

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Napoved programa - EPP - 16.50 - Športne novice - 17.00 - Obvestila - 17.15 - Otroški program - 18.00 - Mladinski program - 19.00 - Odpoved programa -

GORENJSKI GLAS

RADIO TRIGLAV JESENICE

11.45 - Začetek - 12.00 - Opoldanski telegraf - 12.15 - Horoskop - 12.30 - Športni pregled - 13.00 - Opoldanski poročevalec - prenos Radio Slovenija - 14.00 - Glasbena rubrika: klasična glasba - 14.30 - Domače novice 1 - 15.30 - Dogodki in odmevi - prenos Radio Slovenija - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Domače novice 2 - 17.00 - Tema - 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP - 18.30 do 18.40 - Neposredni prenos večernih novic radia BBC - 18.59 - Odpoved programa -

SLOVENIJA 1 SOVA
DRZNA LUCKY

5/6 del ameriške nadaljevanke: Razsodba in primeru država Nevada proti Lucky Santangelo se glasi: ni kriva za naklepni umor Enzia Bonattija. Steven po sojenju sreča Eden - v družbi s Santinom. Pravi, da je producent njegova naslednjega filma. »Produce« Lucky zagrozi, da še ni konec. Slavnostna večerja je priložnost, da Gino predstavi novo spremljevalko, očarljivo Susan Maratino. Na večerji so tudi Olympia, njen oče in njen (morda) novi mož, rock zvezda Flash. Kakorkoli že, Lucky se dolgočasi. Zabavo poišče v hotelskem baru, kjer nastopa komik Larry. Njegove sarkastične šale jo tako podžrejo, da ga poišče v garderobi. In ga mimogrede še odpusti.

PRO 7

6.25 Agencija Maxwell 7.00 Rawhide, ponovitev 8.40 Richmond Hill 9.35 Čarovnik 11.20 Grk osvaja Chicago 11.50 Cosby show 12.15 Trd, toda prščen 13.05 Perry Mason in hotel groze, ameriška kriminalka, ponovitev 14.45 Risanke 15.45 Avtoman - superdetektiv 16.35 Deseterica izmed nas, ameriški film 17.10 Kolt za vsak primer 18.00 Risanke 20.15 To vašega Williija ni moglo prestrašiti, nemška komedija 22.10 Nočni sokol 23.10 Hollywood hot tubs 1.00 Ulice San Francisca 2.05 Dr. Holl, nemški film 3.55 Avtostopar

Knjiga v vsako hišo... Knjiga v vsako hišo...

Tržiška knjižnica pri Zavodu za kulturo in izobraževanje vas tudi v tem mesecu, mesecu knjige, vabi, da obiščete Bibliobus, ki vam bo pripeljal knjige skoraj na dom: **v ponedeljek, 21. oktobra, v Kovorju v novem naselju (na obračališču pri Zeličevi hiši) od 16. do 16.30; v Zvirčah (pred trgovino pri Mavriču) od 16.30 do 17.; v Podljubelj (pred gasilskim domom) pa od 17.30 do 18.30;**

v torek, 22. oktobra, v Križah (pred osnovno šolo) od 16.30 do 16.; v Snakovem (pri Titovi spominski plošči) od 16. do 16.30; na Podvasci (pri Gosarjevi hiši) od 16.30 do 17.; v Pristavi (pred bloki) od 17. do 17.30; v Lomu (pred osnovno šolo) pa od 18. do 19.;

v sredo, 23. oktobra, v Lešah (pred šolo) od 16. do 16.30; v Hudem Grabnu (pred Smolejevo hišo) od 17. do 17.30; na Brezjah (pri domu družbenih organizacij) pa od 17.30 do 18.30;

v četrtek, 24. oktobra, v Čadovljah (pred Ankovo hišo) od 16. do 16.30; v Dolini (pred osnovno šolo) od 17. do 17.30; v Jelendolu (pred gasilskim domom) pa od 18. do 19.;

v petek, 25. oktobra, v Seničnem (najprej pred cerkvijo) od 16. do 16.30, nato pa še v Novem naselju od 16.30 do 17.; v Sebenjah (pred trgovino) od 17.30 do 18.30; zaključila pa se bo celotedska pot bibliobusa v Žiganji vasi (pod lipo), kjer lahko pridete po knjige od 18.30 do 19. ure.

Ko mislite na ozimnico, ne pozabite tudi na knjigo... Lepo va-

bljeni!
Mesec knjige... Mesec knjige... Mesec knjige...

KINO

21. oktobra

CENTER amer. akcij. fant. spekt. TERMINATOR II. - SODNI DAN ob 15.30, 17.45 in 20. uri STORŽIČ in ŽELEZAR Danes zaprt! TRŽIČ amer. rom. kom. ZELENA KARTA ob 15. uri RADOVLJICA amer. krim. erot. film HOT SPOT - VROČE MESTO ob 20. uri BLEED amer. gangstr. film DOBRI FANTJE ob 20. uri

O VRTU, ROŽAH IN ŠE ČEM

Čebulnice

Sedaj je pravi trenutek za razmišljanje o sajenju cvetja, ki nam prvo naznanja prebujanje narave in bližajočo pomlad. To so čebulnice, rastline z izredno pomembno okrasno vrednostjo. Brez tulipanov, lilij, narcis in vseh tistih drobnih mikavnosti od zvončkov do jesenskih žefranov ne bi imeli pravega veselja s cvetjem. Te rastline pa imajo tudi dobro lastnost: zahtevajo manj znanja in truda kot druge okrasne rastline. Dolga leta jih lahko pustimo v zemlji na istem mestu, le nekateri, ki ne prenašajo mraza, je potrebno pred zimo spraviti v hladen suh prostor, ko pozebe prenehajo, pa jih zopet posadimo na stalno mesto. Čebulnice spadajo v eno izmed treh družin, to so lilijevke, narcisovke in perunikovke.

Čebulnice cvetijo predvsem zgodaj spomladi, le redke poleti in jeseni. Spomladanske čebulnice se v vrtu pojavljajo, ko druge rastline na videz še mirujejo. Družbo jim delajo le redko spomladi cvetoče grmovnice. Zato je pomembno, da sadimo čebulnice v večje skupine, ki imajo za ozadje zimzelene rastline.

Čebulnice v vrtu ustvarjajo posebno razpoloženje, zato je pomembno, da jih posadimo na vidno sončno mesto v bližini bivalnih prostorov. Tako jih bomo lahko opazovali, ne da bi morali na prosto. Kajti ob neprimerni namestitvi, odmaknjeni od hiše, se nam kaj lahko zgodi, da sploh ne bomo opazili njihove lepote.

Pri sajenju čebulnic pa ne smemo pozabiti na dobro pripravo prsti, ki v veliki meri vpliva na rast in cvetenje. Za sajenje so primerna lahka peščena in dobro prepustna tla, ki jih lahko še izboljšamo z dodatkom šotno humusnih gnojil (Biogrena, Humko bio gnojilo). Občutljivejše čebulnice, kot so lilije pa je potrebno zaščititi pred gnitjem z lesnim ogljem ali s Ceresanom.

čas saditve	čas cvetenja	sorta
JESENI		
september, oktober	februar	crocus, iris
november	marec	narcisa, tulpa, scila
	april	cesarski tulipan, muscari, narcisa, tulpa, hiacinta
	maj	šmarnica, luk, iris, tulipan
	junij	luk, prerijska lilija,
	julij	alozijeva lilija, iris, hemerocalis
	avgust	knipfofia, kraljeva lilija, agapanthus
SPOMLADI		
ko ni več nevarnosti	junij	
pozebe, jeseni jih izkopljemo	julij	abesinska gladiola
	avgust	monbreccija
POLETI		
čez zimo ostanejo v zemlji	september	
	oktober	nerina, jesenski podlesek, jesenski žefran

Pripravila Breda Bernik, dipl. ing.

PRAV JE, DA VEMO

Korenje in zdravi karotin

Korenje je dragocena vrtnina zaradi vrste dobrih lastnosti. V njem je veliko karotina, ki ga telo spreminja v vitamin A. Za ta vitamin vemo, da je nepogrešljiv za oči, kožo in sluznico. Samo 100 g korenja na dan moramo pojesti, pa zadostimo potrebi po vitaminu A. Pripravimo ga vselej z malo maščobe, ker se karotin topi samo v maščobi, ne pa v vodi.

Vse leto lahko kupujemo korenje, na trgu in v trgovinah, če ga nimamo na vrtu. Spomladi dobimo povezanega v šopke z zelenjem vred, pozimi pa iz zasipnice. Če ga imamo na vrtu, ga vzimimo. Najprej ga skrbno preberemo in odstranimo vse nagnite korenčke, zdrave pa potaknemo v vlažen pesek. Pred tem ga ne smemo oprati!

Korenčka rajši ne lupimo, ker je večina vitaminov - poleg karotina vsebuje še B1, B2 in K - tik pod lupino. Zdrgnimo ga pod tekočo vodo, pa se bodo dragocene snovi ohranile. Tudi pripravljati ga moramo obzirno, se pravi, ne smemo ga predolgo kuhati ali dušiti. Spomladanski korenček je kmalu mehak; če ga dušimo na malo maščobe, se zmešča že v kakih osmih minutah. Naj ostane še toliko čvrst, da čutimo ugriz. Zimsko korenje pa navadno kuhamo v rahlo osoljeni vodi in ustrezno dlje časa.

Drobno naribano korenje uporabljamo za solate. Če mu dodamo še naribano jabolko in žlico limoninega soka, imamo bogat vir vitaminov in okusno solato v času, ko druge zelenjave manjka ali je v trgovinah že vsa uvela in brez vrednosti. Kdor ima rad bolj začinjene jedi, naj si zameša v korenček kislo smetano in povrh namelje malo belega popra.

In še droben nasvet

Odpadlega sadja ne mečimo na kompostni kup, ker so na njem lahko jajčeca škodljivcev, ki bi se v kompostu posebno uspešno razvijali!

GOBARSKI KOTIČEK

Prehrambena vrednost gob

Zdravniki so mnenja, da sodijo gobe med težje prebavljivo hrano, vendar jih ljudje kljub temu radi uživamo zaradi prijetnega okusa, ki jim ga dajejo aromatične snovi. Sicer pa je v njih kar 80 do 90 odstotkov ovode, nekaj beljakovin, ogljikovih hidratov in maščob, vendar slednjih v tako majhnih količinah, da bi bile gobe primerna hrana za hujšanje, če bi jih seveda smeli uživati vsak dan. Presenetljiva pa je vsebnost rudnin (npr. fosfor, kalij...) in vitaminov (npr. B1, B2, B3, A, E in celo D).

Lahko torej zaključimo, da imajo gobe le bolj začinjeno vrednost in se po vsebnosti beljakovin in maščob nikakor ne morejo meriti z mesom. Le redke gobe lahko po svoji hranljivosti primerjamo z zelenjavo. Kljub temu pa predstavljajo gobe pomemben delež v naši prehrani, saj jih po nekaterih najnovjših podatkih na vsem svetu umetno vzgojijo že nad 2 milijona ton, od tega v Jugoslaviji okoli 10.000 ton in v Sloveniji nad 400 ton. Če k temu dodamo, da smo samo v 1988. letu iz Jugoslavije izvozili za več kot 65 milijonov USD naravno rastočih gob, lahko ugotovimo, da gobe predstavljajo tudi iskano izvozno blago, ki prinaša zaslužek mnogim nabiralcem in posrednikom. Pri tem pa sploh nismo omenili, koliko takšnih gob porabimo sami za svojo prehrano, saj je takšne podatke nemogoče zbrati.

Božo Malovrh, Kranj

Razstava in pokušina gob v Trziču

Gobarska družina Trzič pripravlja zanimivo razstavo gob, ki bo na ogled v dvorani Partizana (Sokolnica) v petek, 18. oktobra, od 8. do 23. ure in v soboto, 19. oktobra, od 8. do 14. ure. Tržiški gobarji bodo pripravili tudi okusne gobje jedi, kot je omleta z gobami, gobja obara, gobja pašteta in podobno. Z izrezanim oglasom za razstavo bodo bralci Gorenjskega glasa imeli vstop brezplačen.

* Ob koncu minulega tedna ni bilo niti enega radijskega ali televizijskega poročila, iz katerega ne bi zagrmelo, da se je stranka SDZ razpočila na dve krili: na sredinsko frakcijo in desničarsko narodnjaško strujo. Temu razkolu je bil dan tak dramatičen prizvok, da je še tiste Slovence, ki jih politika, čeprav slovenska, čisto nič ne zanima, zmrazilo pri srcu. Spet nekaj narodno usodnega, kot je v zadnjem času pri nas - mar res že spet ali še kar naprej? - prelomno in usodno prav vse?

Cisto nič ne moreš zameriti sosedu, ki te v mesariji na skrivaj in potihlo pocuka za rokav in poprosi za komentar k tej strankarsko razkolniški stvari, rekoč:

»Ti, povej mi no, kaj bo pa zdaj s Pučnikom?«

Ko ti že hoče uiti: »Madonca, saj Pučnik pa ja nima nič pri tem!«, se ugrizneš v jezik. Pa kaj potem, če prenekateri Slovenec tudi v teh prelomnih trenutkih ne ve prav, kdo je kdo in s kom, kaj šele, da bi se mu sanjalo, zakaj je kdo tam, kjer je in čemu noče tja, kjer ga ni?

V razvitem svetu bi bilo veliko več kot golo važičkanje, če bi se ob takih vprašanih superiorno napihnil in sproduciral predavanje o slovenskih strankah konkretno in nasploh. Bil bi akt praznega napuha, kajti enemu normalnemu pripadniku civilizacije strankarski razkoli in pokoli niti približno niso mar, kaj šele, da bi se pred slabše obveščeni sosedu napihoval kot žaba in jim razkrinkaval strankarska zakulisja. Ampak v postkomunizmu je strankarstvo jako interesentna kost za permanentno gledanje in glodanje. Šele tedaj, ko bo delovno ljudstvo spoznalo, da strankarstvo ni nič drugega kot le boj za oblast in ko se bodo taiste delovne množice preprosto uprle, da se jim strankarstvo zaje v vse pore javnega življenja, se bo udomačilo spoznanje, da čisto nič ne zamudiš, če vse strankarske pokole kar prespiš.

Razkol

Zato, ker je zaskrbljena sosedu v mesariji tako tiščala in tiščala, in ker imam navsezadnje redko priložnost, da tudi gospod mesar sliši moje kompetentno mnenje, smo začeli najprej z osnovnimi zadevami. Avditorij v mesariji je bil od moje osebe najprej poučen, da je gospod Pučnik samo šef Demosa, Demos pa ni stranka, ampak skupek več strank, ki so na oblasti - Demos pa se bere kot DEM-okratična O-pozicija Slovenije. Nakar je mesar prav nekompetentno zabrunda: »A mar niso O-pozicija tisti drugi, ta rdeči pa mladinci?« To umestno vprašanje je bilo najbolje preslišati; kam pa bi sicer prišli, če bi se že v začetku cufali okoli tega, ali Demos je ali ni pozabil spremeniti tistega opozicionalnega O-ja, ki si ga je nadel v vročih volilnih dneh. Če pa bi morali pod demos razumeti: demos = ljudstvo, bi pa res zvenelo preveč samoljubno.

Pučnik je torej šef združbe tistih strank, ki so si po volitvah planile v objem. Ta koalicija je bila enotna, združena, močna in odporna proti vsem strupenim puščicam, ki jim jih je večinoma zanalašč in privoščljivo pošiljala opozicija. Nakar se je sporeklo članstvo ene stranke Demosa, stranke SDZ, stranke intelektualcev, slovenskih razumnikov in tistih, ki so med prvimi - poleg litostrojskega upornika Tomšiča - zahtevali demokracijo na tleh Slovenskih. Tisti, ki so SDZ rodili - Rupel, Bavčar, Bučar, Spomenka, Omerza etc. - so s kongresa SDZ demonstrativno odkorakali v drugo dvorano. Razkol s sočlani, ki SDZ pač niso marali take, kakršna se je bila rodila in ki se danes imenujejo narodnjaki, je bil pričakovani in neizbežen: ne gre za verne ali neverne, gre za razhajanja o temeljnih stvareh žitja in bitja te družbe, tudi ali predvsem lastničenja. Narodnjaki se sučejo v desno, odhajajoči strankarski domorodci pa v center. Hudir bo zdaj v parlamentu: ob sopomoči neodvisnih poslancev naj se kakšen kujajoč SDZ-jevec obrne v levo, pa Demos nima več večine. In bo zbrka kompletna! Zato, a seveda ne samo zato, je danes vse več želja po predčasnih volitvah slovenskih...

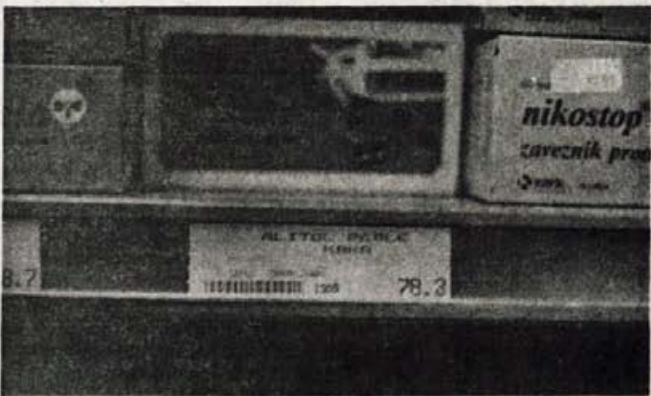
Ko je bil podan ta moj objektivni politični ekspozé, je pod mesarskimi kavljami zavladala mrtvaška tišina. Poslušalstvo je nemo zrló v kurja bedra. Zlomka zlomkastega! Mar je bilo vse napenjanje zaman in predavanju ne bo sledila živahna javna tribuna o strankarstvu na Slovenskem?

Končno je le gazda, gospod mesar, podelal vso to strankarsko klobasarijo, ko je razumno zavzel globalno gledišče do situacije nasploh, rekoč:

»Eh, eh - stranke gor ali dol! Za gospodarstvo se pa živ krst ne briga!« ● D. Sedej

Precej Save je že odteklo skozi Kranj od pobude zbora krajevnih skupnosti kranjskega parlamenta o preimenovanju zloglasne Ceste JLA (ob tej kratici povprečnega Slovenca zmrazi!) v Bleiweisovo cesto. Odtlej tečejo strokovno-politične razprave o (ne)ustreznosti tega imena, poslovni subjekti s sedežem ob tej osrednji kranjski prometnici pa so ukrepali po svoje. Gorenjska lekarna, Varnost, naš Gorenjski glas in še nekateri smo se že »priklopili« in v vsej poslovni korespondenci črtali Cesto JLA in jo nadomestili z Bleiweisovo. A vse kaže, da smo kolo zgodovine močno prehiteli - v KS Vodovodni stolp (kamor cesta sodi) so zoper naziv »Bleiweisova« ter predlagajo drugačne rešitve. Na sliki: podjetje Varnost Kranj je novo ime napisalo na izveske - pa menda ja ne bo treba še enkrat menjati?! (foto: J. Cigler)

Objektiv našega fotoreporterja Jurija Ciglerja je v Blagovnem centru Loka v Medvodah zabeležil nove tolarске cene artiklov na policah. Očitno čaka stotine (stote dele slovenskega tolarja!) zelo podobna usoda kot svoj čas aluminijaste dinarje, pare, nežice, nežke ter drugi dinarski drobiž. Računalniški izpis cen je namreč že požrl desetino tolarjevih stotinov - držali bomo pesti, da se bomo za stotine brigali tako, kot se npr. v Avstriji za groše. Stoti del nacionalne monete je namreč tudi denar - ali pa smo že na samem začetku slovenski tolar denominirali?

GORENJSKI GLAS

več kot 99%

Pomoč obrtnikom Hrvaške

Kranj, 17. oktobra - Obrtna zbornica Slovenije je sprožila akcijo zbiranja denarne pomoči obrtnikom Hrvaške, ki jih je prizadela brezobzirna vojna.

Slovenski obrtniki naj bi po svojih močeh pomagali stanovskim kolegom na Hrvaškem, prispevke lahko nakažejo na žiro račun 50100-743-50197 s pripisom "Pomoč obrtnikom Hrvaške".

Slovenska in hrvaška zbornica sta se pred kratkim v Ljubljani dogovorili, da bosta pri svojih vladah nastopali enotno glede vseh vprašanj, ki se bodo ali so se že pojavila v zvezi z gospodarskim sodelovanjem ene in druge države. Hkrati pa bosta nastopali tudi do sorodnih zbornic v tujini, zlasti v delovni skupnosti Alpe-Jadran in jih prosili za posredovanje pri takojšnji ustavitvi vojne na Hrvaškem in čimprejše priznanje obeh držav, Slovenije in Hrvaške.

Zeleni, kje ste?

Kostanje klatijo, da je veselje

Nikolaj Lapuh iz Radovljice v imenu lovcev in vseh, ki skrbijo za naravo, prosi in poziva nabiralce kostanja, naj kostanja ne klatijo, ampak pobirajo po tleh. Kostanj odpade, ko pade slana. Kostanjevi nasadi propadajo.

Oktober je čas za kostanj. Na rastiščih kostanja zato danes srečujemo številne nabiralce tega sladkega sadeža. Že nekaj zadnjih let pa jih je toliko, da predvsem lovci resno opozarjajo na posledice. Gre namreč za tiste nabiralce, ki pod kostanje ne pridejo z eno samo vrečko, ampak tiste, ki kostanj klatijo, odvažajo v velikih količinah in ga prodajajo.

Med lovci, ki opozarjajo na ta problem, je tudi **Nikolaj Lapuh** iz Radovljice. Nikolaj Lapuh je bil vse svoje življenje gozdar, je avtor gozdne učne poti v Radovljici in z vsem srcem pravi lovec. Nikolaj Lapuh pravi:

»Domači kostanj - *Castanea sativa* Mill. - poznamo zaradi uživanja njegovih sladkih plodov. Navadno ga ne pobirajo le samoodpadlega, ampak ga surovo klatijo, tolčejo ob debela z nogami, kamenjem, koli in drugim, s čimer na deblih in vejevju povzročajo rane, ki so vhodna mesta za njegovo najhujšo bolezen - kostanjevega raka ali kostanjevo kugo - *Endohtia parasitica*.

Domači kostanj je listopadno drevo. Cvete junija, plodovi pa v ježicah dozorevajo od začetka do sredine oktobra. Zraste tudi do 30 metrov visoko, izredni primerki pa do dveh metrov prsnega premera. Je plodonosni listavec in zato predstavlja pomemben vir prehrane divjadi, še posebej srnjadi, jelenjadi in divjim prašičem. Z zadostnim obrodом kostanja si divjad ob uživanju plodov že jeseni nabere nujno potrebno zalogo tolšče za preživetje dolge, surove zime.

Lovske družine so dolžne na različne načine zavarovati kmetijske površine, ki so posejane in posajene z agrokulturami. Zato v tem smislu nabavljajo in dodeljujejo uporabnikom električne pastirje, opravljajo nočno varovalno službo ob nekaterih kulturah, ravnajo razrito travno rušo, dopolnilno krmijo divje prašiče z namenom preventivnega odklona škode na poljščinah.

Komu so torej prvenstveno namenjeni sladki plodovi? Človeku, ki naj bi bil »drugotni« pobiralec ali divjadi, ki je tipičen prebivalec gozda in v njem pričaka ali poskuša prebiti dolgo, hudo zimo?

Lovske družine vzporedno z varstvom in gojenjem divjadi

Nikolaj Lapuh

načrtujejo tudi odstrel, ki se močno opira na kazalce počutja posamezne vrste divjadi v njenem življenjskem okolju. Zadnja leta pa očitno kažejo, da je divjad precej prikrajšana v izkoriščanju plodov, ker prihaja v zimo brez prepotrebni zalog tolšče.

Zato lovci sprašujemo vse tiste nabiralce kostanja, ki odnašajo iz gozdov polne vreče in nahrbtnike in odvažajo polne avtomobilske prikolice sladkih plodov - ali požrešnost res ne pozna meja ob ropanju življenjsko pomembne prehrane divjadi, hkrati pa jih prosimo in pozivamo, da s takim nesmiselnim prenehanjem, saj je tudi dreves domačega kostanja vse manj zaradi njegove hude, neustavljive bolezni!

Od pristojnih organov, predvsem pa zelenih, pa zahtevamo, da ukrepajo v smislu ekološke pomembnosti te drevesne vrste - po zahodnem vzoru - v našem ekosistemskem prostoru.

Navsezadnje, saj niti ne gre samo za kostanj. Gre za vse postranske gozdne proizvode, da bodo našli svoje mesto, kot jim gre v kulturnem svetu in preprečili nenasitnim požrešnežem kovanje dobičkov na račun tistih, ki jih ne čaka topla zimska peč, ampak dolga kruta zima s snegom brez sonca.

Tako v imenu lovcev in vseh, ki jim je kaj za ohranitev narave, prosi in poziva Nikolaj Lapuh. Kostanjeva rastišča na Gorenjskem propadajo že od leta 1965, ko jih je napadla bolezen. Da bi bilo še huje, so na območju radovljiškega in bley-

skega gozdnega gospodarstva leta 1984 doživeli hud vetrolom, ko je padlo okoli 200 tisoč kubičnih metrov lesa. Tudi kostanj.

Nikolaj Lapuh tudi pravi, da drugod po svetu velja, da obiskovalci ali nabiralci gozdnih sadežev zapustijo gozdne površine, ko se zmrachi, in ne lazijo po gozdovih, še preden zjutraj vzide sonce. Upoštevajo namreč, da lovci tedaj opravljajo svoje delo.

krmijo divjad ali poskrbijo za odstrel tiste divjadi, ki jo je v lovišču treba odstreliti. Pri nas pa dandanes še v mraku lovci naletijo na številne obiskovalce, ki nabirajo kostanj in vznemirjajo divjad.

Na neki način bo res treba poskrbeti, da bo v naših gozdovih več reda, kajti škoda bo vsako leto večja - škoda, ki je na žalost nepopravljiva... ● D. Sedej

David Pogačnik:

Bullterier je pohleven kot mucka

Zabrezničani ga poznajo kot velikega ljubitelja psov. Pravzaprav si Davida doma v Zabreznici in prebivalci naselij okrog Zirovnice sploh ne morejo zamisliti brez psa že od četrtega razreda osnovne šole dalje. Takrat je imel nemško ovčarko. Vsepovsod je šla z njim. Tudi na vlak, v Podnart se je vozil. Ko sta se vračala domov, ji je snel nagobčnik, potlačil vanj vrvico in aprot. Vedela je, kaj mora storiti: steči domov, spustiti nagobčnik na stopnice pred hišo in priteči nazaj k Davidu, da bosta imela oba veselo popoldansko potepanje. Če bi šel David domov, bi moral ostati doma in veselja bi bilo konec. Koliko lepih dni sta tako preživela skupaj! Vse dokler je nekega viharnega dne, ko so po Gorenjski divjale strele, ena ni pognala na slepo od doma in jo je povozil vlak.

Od takrat je imel še veliko psov, nemške ovčarje, boksarje, labradorce. Zdaj ima pet nemških ovčarjev in bullterierja. Mora imeti žival pri hiši, če ne, je ves nesrečen. Veterinar je hotel postati, a se mu ni uspelo zrniti na to tako zelo iskano in takoj polno srednjo šolo. Na kmetijsko se je potem vpisal, ki je bila njegovim željam vsaj malo bližja. Čez poletje sta s prijateljem Rokom pasla na Prevali, za pse pa je doma ta čas skrbel brat.

Brez psov ne bo nikoli. Resno razmišlja o poklicni vzgoji in reji psov. Morda se poda celo k policiji, kajti rad ima ostre pse. Rotweilerje bi rad imel v svojem pesjaku, pa boksarje in nemške ovčarje. No, tudi labradorce, ti so še posebej prijazni in pametni psi. Če kje omeni bullterierja, ljudi kar zazebe. Toda njegov je pohleven, prej nežen kot oster pes. Mama ga ima kar namesto mucke, pravi. Rotweilerje mu pa brani, tolikokrat je že prebrala kje v časopisih, kako nevarni so. Vendar upa, da bo vseeno obveljala njegova. Kakšen je pes, je končno odvisno tudi od vzgoje. On pa z živaljo zna ravnati. ● D. Dolenc

STROJNO VEZENJE APLIKACIJ
OLGA BREZAR BUKOVČIČ, A tel. 001-241-054

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
 9.00 Mozaik, ponovitev
 9.00 Zgodbe iz školjke
 11.25 Sedma steza
 11.55 Osmi dan
 12.40 Video strani
 13.30 Poročila
 14.30 Video strani
 14.40 Mozaik: Angleščina - Follow me, ponovitev 24. lekcije
 15.05 Sova, ponovitev
 16.50 EP, Video strani
 16.55 Poslovne informacije
 17.00 TV dnevnik
 17.05 Mozaik - šolska TV
 17.05 Velikani svetovne književnosti: Rolland
 17.35 Nekoč je bilo življenje: Dihanje
 18.00 EP, Video strani
 18.05 Spored za otroke in mlade
 18.05 Lonček kuhaj: Jota
 18.15 Alf, ameriška nanizanka
 18.40 Glina
 18.55 Risanka
 19.15 TV okno
 19.24 EPP
 19.30 TV dnevnik
 19.55 Vreme
 19.59 EPP
 20.05 Občutek krivde, angleška nadaljevanke
 20.55 EPP
 21.00 Novosti založb: Prelistajmo skupaj
 21.05 Carmen na ledu
 22.20 TV dnevnik, vreme
 22.40 EP, Video strani
 22.45 Sova
 Življenje brez Georges, angleška nanizanka
 Drzna Lucky, ameriška nadaljevanke
 Glasba skozi čas, koprodukcija
 1.00 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 17.10 Euroritem, 3. oddaja
 17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio 2 Koper
 19.00 II. mednarodni festival zborovskega narečnega petja Ljubljana '91, 2. oddaja
 19.30 TV dnevnik, Sarajevo
 20.00 Prenos baletne predstave iz SNG opera in balet Ljubljana
 21.30 Umetniški večer: S skrbjo in obupom, nizozemska dokumentarna serija
 23.40 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.00 Program za svobodo
 7.00 - 18.00 Poročila
 19.30 TV dnevnik
 23.00 Poročila
 1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

Program za svobodo

KANAL A

- 10.00 Ponovitev večernega sporeda
 20.00 Dober večer
 20.15 Informativno dokumentarni program
 20.30 Modri, sin zemlje, francoska risana serija
 21.00 Ninja USA, hongkonški barvni film

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
 14.30 Čarobna svetilka, otroški program
 Potujoča enciklopedija
 Zgodovina fotografije
 15.30 Ponedeljok športni pregled, ponovitev
 16.30 Dokumentarna oddaja, ponovitev
 17.00 TV glasba: Yesterday, ponovitev
 17.30 Skupni program z II. mrežo TV Slovenije
 19.00 TV dnevnik
 19.30 Čarobna svetilka - otroški program
 20.30 Rayanovi
 21.00 Minister, švedski barvni film
 22.30 TV dnevnik
 22.40 Agent Pepper
 23.30 Športna rubrika

TV AVSTRUJA 1

- 9.00 Jutranji program
 9.00 Čas v sliki
 9.30 Angleščina za začetnike
 10.00 Šolska TV
 10.30 Ples v svetlobo, ponovitev ameriškega filma
 12.05 Šport v ponedeljek
 13.00 Čas v sliki
 13.35 Radi imamo Kate
 14.00 Waltonovi
 14.45 Mojstrstvo jutrišnjega dne
 15.00 Jaz in ti
 15.05 Tudi hec mora biti
 15.30 Am, dam, des
 15.55 Varnostniki okolja
 16.05 Nove dogodivščine Black Beauty
 16.30 Glasbena delavnica
 17.00 Mini čas v sliki
 17.10 Wurlitzer
 18.00 Čas v sliki
 18.05 Mi
 18.30 Trojica s štirimi pestmi
 19.22 Znanje danes
 19.30 Čas v sliki, vreme
 20.00 Dežela gora, reportaže
 21.00 Naredi si sam
 21.07 Pogledi s strani
 21.15 Mož z zlato roko, ameriški film
 23.10 Detektiv Puncacavallo
 0.35 MacGyver, serija
 1.20 Čas v sliki

TV AVSTRUJA 2

- 16.50 Leksikon umetnikov
 17.00 Šolska TV
 17.30 Orientacija
 18.00 Pravica do ljubezni, serija
 18.30 Posnetek, avstrijski home video
 19.00 Lokalni program
 19.30 Čas v sliki
 19.53 Vreme
 20.00 Kultura
 20.15 Kdor se smeji, zmaga
 21.00 Naredi si sam
 21.07 Reportaže iz tujine
 22.00 Čas v sliki
 22.30 Šport
 22.45 Klub 2
 Poročila

GORENJSKI GLAS

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Zabavna in narodnozabavna glasba + EP - 10.00 Dopoldanski dnevnik - 12.05 Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.20 Osmrtnice in obvestila - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Lahko noč, otroci - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočno - Robert Frost: Dve poti - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

RADIO TRIGLAV JESENICE

- 11.45 - Začetek - 12.00 - Opoldanski telegraf - 12.15 - Horoskop - 13.00 -

RADIO TRŽIČ

Oddaje: torek, četrtek, sobota od 16. in nedelja od 10.30 naprej.

Ne preslišite:

sobota o znaku SQ - slovenska kvaliteta
 nedelja pred krvodajalsko akcijo - kontaktna oddaja
 problemi gradbenih zemljišč in problematika KS v Tržiču - kontaktna oddaja

Poslušate nas lahko na: SV 189,4 m ali 1584 KHz
 UKW stereo 88,9 in 95 MHz

Kontaktni telefon: 50-572.

Opoldanski poročevalec - prenos Radio Slovenija - 14.30 - Domače novice 1 - 15.30 - Dogodki in odmevi - prenos Radio Slovenija - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Domače novice 2 - 17.00 - Torkov popoldan, vmes čestitke poslušalcev in EP - 18.30 do 18.40 - Neposredni prenos večernih novic radia BBC - 18.59 - Odpoved programa

1. RADIO ŽIRI

- 16.00 - Napoved programa - EPP - 16.50 - Sportne novice - 17.00 - Obvestila - 17.15 - Po poti vaših vprašanj in pobud, kajti vsak zakaj ima sovzato - 19.00 - Odpoved programa -

PRO 7

6.20 Richmond Hill 7.05 Rawhide, ponovitev 7.55 Risanka 8.40 Avtoman - superdetektiv, ponovitev 10.00 Shane, ameriška nadaljevanke 10.35 Rawhide, ameriška nadaljevanke 11.25 Deseterica izmed nas 11.50 Harryjeva čudovita kazenska porota

JEANS CLUB

KRNJ, KOROŠKA C. 16.
 tel.: 212-249

KINO

22. oktobra

CENTER amer. fant. akcij. spekt. TERMINATOR II. - SODNI DAN ob 15.30, 17.45 in 20. uri STORŽIČ amer. trda erot. POPOLDANSKE SLASTI ob 18. in 20. uri ŽELEZAR amer. psih. thrill. KO JAGENJKI OBMOLKNEJO ob 18. in 20. uri ŠKOFJA LOKA amer. thrill. MISERY ob 20. uri RADOVLJICA Ni predstavel BLED amer. krim. erot. film HOT SPOT - VROČE MESTO ob 20. uri

SLOVENIJA 1 20.05

OBČUTEK KRIVDE

2/7 del angleške nadaljevanke: Elizabeth sluti, da je Felix našel novo ljubico. Prepričana je, da gre tudi tokrat za poročeno žensko. Boji pa se, da je tokrat drugače. Bolj resno. Kupuje ji rože, darila. In njej, svoji ženi, ni dal prebrati gradiva za novi roman. »Strah me je, da ga je dal prebrati njej...« potoži Heleni. Morada ima prav. Sally je srečna. Malce jo skrbi za Elizabeth. Prej ko slej bo morala izvedeti zanju. Mar ne? Sallyjini prijateljci sta v skrbah. Celo na počitnice noče več...

12.15 Kolt za vsak primer 13.10 Hrošča pospravljata, nemška komedija, ponovitev 14.45 Risanka 15.40 Skrivnost delfinov 16.35 Deseterica izmed nas 17.00 Poročila 17.10 Teniš, loparji in tatovi, kriminalna nadaljevanke 18.00 Risanka 20.15 Sheena, kraljica džungle, ameriški pustolovski film 22.30 Megla, ameriška grozljivka 0.05 FBI 1.10 Hollywood hot tubs, ameriška komedija, ponovitev 3.05 Neverjetne zgodbe

RTL PLUS

6.00 Dobro jutro in poročila 9.20 Mladinske oddaje 11.25 Divja vrtnica, serija 12.10 Vaš nastop 13.05 Hammer 13.35 Kalifornijski klan 14.25 Springfield'ska zgodba 15.05 Volčji klan, mehiška telenovela 15.30 Chips 16.20 Tvegano 17.10 Vroča nagrada 18.00 Divja vrtnica 18.45 Poročila 19.25 Knight Rider 20.15 B. L. Stryker 22.00 Eksplozivno 24.00 Film

SCREENSPORT

7.00 Eurobika 7.30 Dirka dragsterjev 8.30 Rugby 9.30 Eurobika 10.00 Rugby - svetovni pokal 11.00 Baseball - svetovna serija, 2. tekma 13.00 Mednarodni moto šport 14.00 Golf - pokal Toyota 15.00 Konjeništvu 15.30 Britanska formula 3 16.00 Boks 17.00 Superkros 18.00 Španski goli 18.30 Vodni šport 19.00 Bowling 20.00 Dirke dragsterjev 21.00 Boks, prenos 23.00 Biljard snooker 1.00 Baseball - svetovna serija, 3. tekma, prenos

Kranj Hrvaški

Po dobrodelnem koncertu prejšnji teden v dvorani Gimnazije, ki ga je organizirala Zveza kulturnih organizacij Kranj, se že začelja širša in predvsem dolgoročnejša organiziranost in koordiniranost prireditev v enotni akciji »Kranj Hrvaški«.

Včeraj, v četrtek, je bil dan najmlajših: otrokom - beguncem sta bili namenjeni dve gledališki predstavi Mojce Pokrajculje v Prešernovem gledališču, prav tam pa bo starejšim na ogled lanskoletna hit predstava PG Kdo se boji Virginije Wolff. V pripravi sta dva koncerta, kino predstave, »gala ples« s srečelovom. Kranjski likovniki in glasbeniki - dogovor še poteka - bodo pripravili vizitke (ki bodo lahko tudi voščilnice) s svojimi grafikami, da bodo hkrati dokaz in zahvala darovalcem denarnih prispevkov, glasbeniki pa prispevajo s svojim sodelovanjem na koncertih.

Zirom račun, kamor lahko občani pošiljajo pod oznako »Kranj Hrvaški« svoje denarne prispevke, je odprt pri kranjskem Rdečem križu. Nekatere stranke, recimo SKD, pa so z akcijo pomoči Hrvaški začele že pred časom - v sodelovanju s Karitas - in se sedaj pridružujejo skupni akciji.

Osrednji odbor humanitarne pomoči, ki ga sestavljajo vse kranjske politične stranke, Rdeči križ in Karitas, kulturni delavci, Prešernovo gledališče in Kinematografsko podjetje, pritegnili pa bodo še ČP Gorenjski glas in kranjski Radio, pa bo skupaj z izvršnim svetom poskrbel tudi za sprotno obveščanje javnosti o rezultatih prihodkov in naslovih fleksibilno dane pomoči.

Janez Postrak

Mura in Elita

Moda in Kvaliteta

Le-ona in Gallus

Elita in naši kupci!

V Kranju in na Gorenjskem samo v naših prodajalnah Ženski in Moški salon - Titov trg 7

Elita

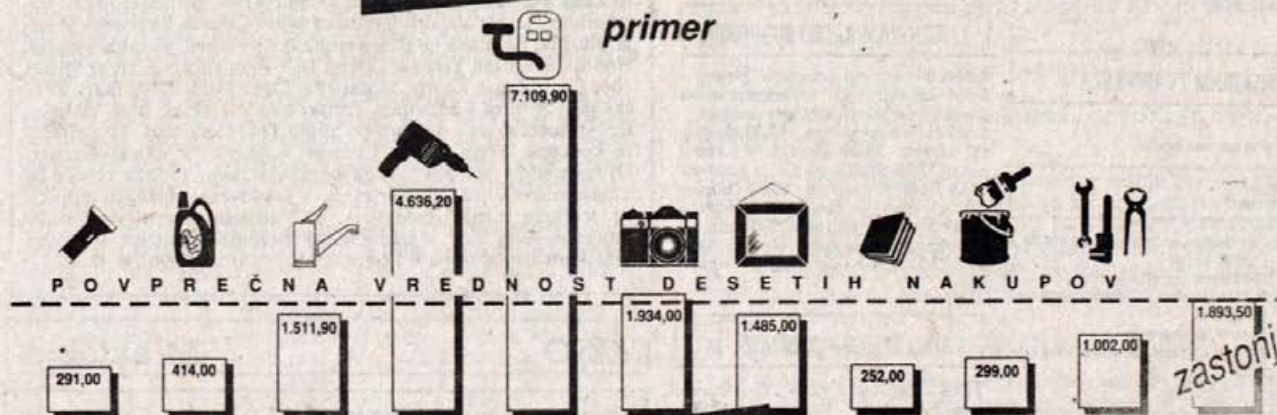
ledilno rafinirano rastlinsko

Olje

CEKIN

Končno nekaj zastonj!

v Metalkini blagovnici Kamnik

Po desetih nakupih kateregakoli blaga v Metalkini blagovnici Kamnik in ne glede na vrednost ima kupec posebno ugodnost:

metalka TRGOVINA

pri enajstem zaporednem nakupu se kupcu odšteje povprečna vrednost predhodnih desetih nakupov. Možnost nakupov velja pri gotovinskih plačilih do konca leta 1991.

Vključite se v akcijo!

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
 9.00 Mozaik, ponovitev
 9.00 Živ žav
 9.55 Občutek krivde, angleška nadaljevanka
 10.45 Euroritem, 3. oddaja
 11.00 Video strani
 13.30 Poročila
 15.20 Video strani
 15.30 Sova, ponovitev
 16.50 EP, Video strani
 16.55 Poslovne informacije
 17.00 TV dnevnik
 17.05 Mozaik
 17.05 Boj za obstanek, angleška ljudnoznanstvena serija
 17.30 Domače obrti, nizozemska izobraževalna oddaja
 17.45 EP, Video strani
 17.50 Spored za otroke in mlade: Klub klobuk, kontaktna oddaja
 19.00 Risanka
 19.15 TV okno
 19.24 EPP
 19.30 TV dnevnik
 19.55 Vreme
 19.59 EPP
 20.05 Film tedna: Štirje prijatelji, ameriški film
 21.55 EPP
 22.00 TV dnevnik, vreme
 22.20 EP, Video strani
 22.25 Videogodba
 23.10 Borštinkovo srečanje, kronika
 22.40 Sova
 Alf, ameriška nanizanka
 Na sledi, angleška nadaljevanka
 1.00 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 17.25 Hokej - alpska liga: Jesenice - Aleghro, posnetek z Jesenic
 18.10 Euroritem, ponovitev 3. oddaja
 18.30 Alpe Jadran
 19.00 TV Slovenija 2 - Studio Mari-bor
 19.00 Poslovna borza
 19.15 TV ruleta
 19.30 TV dnevnik, ORF
 20.00 Športna središča
 22.15 Svet poročila
 23.00 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.00 Program za svobodo
 7.00 - 18.00 Poročila
 19.30 TV dnevnik
 23.00 Poročila
 1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

Program za svobodo

KANAL A

- 10.00 Ponovitev večernega sporeda
 20.00 Dober večer
 20.10 Oddaja o malih živalih
 20.30 Informativno dokumentarni program
 21.00 Modri, sin zemlje
 21.30 Nočni nadzor, ameriški barvni film

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
 14.30 Carobna svetilka, otroški program, ponovitev
 15.30 Rayanovi, ameriška nanizanka

- 16.00 Agent Pepper, ponovitev
 17.00 Minister
 18.30 Risanke
 18.45 Odprta meja
 19.00 TV dnevnik
 19.30 Carobna svetilka - otroški program
 20.30 Rayanovi, ameriška nanizanka
 21.00 Cudeži sveta
 21.30 Buck Rogers
 22.20 TV dnevnik
 22.30 Agent Pepper
 23.20 Športna rubrika

TV AVSTRIJA 1

- 9.00 Jutranji program
 9.05 Pravica do ljubezni
 9.30 Francoščina
 10.00 Šolska TV
 10.30 Detektiv Puntacavallo
 11.55 Kraljestvo narava
 12.05 Nekoč
 12.10 Reportaže iz tujine
 13.00 Čas v sliki
 13.10 Mi
 13.35 Radi imamo Kate
 14.00 Wichertovi iz sosese
 14.45 Zgodovina stekla
 15.00 Jaz in ti
 15.05 Duck Tales, risanka
 15.30 Godrnjaje iz jame groze
 16.00 Kotichek za živali
 16.05 Nove dogodivščine Black Beauty
 16.30 Za in proti
 17.00 Mini čas v sliki
 17.10 Wurlitzer
 18.00 Čas v sliki
 18.05 Mi
 18.30 Trojica s štirimi pestmi
 19.22 Znanje danes
 19.30 Čas v sliki
 19.53 Vreme
 20.00 Šport
 20.15 Očka ni poročen, ameriški film
 22.10 Pogledi s strani
 22.20 Dallas
 23.50 Noč štirih mesecev, TV film
 1.15 Čas v sliki

TV AVSTRIJA 2

- 16.50 Leksikon umetnikov
 17.00 Multikulturno življenje
 18.00 Pravica do ljubezni
 18.30 Zarjovi, lev!
 19.30 Čas v sliki
 19.53 Vreme
 20.00 Kultura
 20.15 Argumenti
 22.00 Čas v sliki
 22.30 Šport
 Nogomet - evropski pokal
 Čas v sliki

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Zabavna in narodnozabavna glasba - 9.20 Dnevnikov odmev - 12.05 Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 15.00 Radio danes, radio jutri - 17.00 Studio ob 17, in glasba - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nokturno - Slawomir Mrozek: Črtica - 23.15-4.30 Nočni program - glasba -

RADIO TRIGLAV JESENICE

- 11.45 - Začetek - 12.00 - Opoldanski telegraf - 12.15 - Horoskop - 13.00 - Opoldanski poročevalec - prenos Radio Slovenija - 14.00 - Novosti iz narodno-zabavne glasbe - 14.30 - Domače novice 1 - 14.45 - Radijski sejem - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Domače novice 2 - 17.00 - Tema - 18.00 - Čestitke poslušalcev - 18.30 do 18.40

- Neposredni prenos večernih novic radia BBC - 18.59 - Odpoved programa

1. RADIO ŽIRI

- 16.00 - Napoved programa - EPP - 17.00 - Obvestila - 17.30 - Narodnozabavna lestvica - 19.00 - Odpoved programa -

PRO 7

- 5.40 Shane 6.30 Rawhide, ponovitev 7.20 Risanke 8.10 Skrivnost delfinov 9.05 Hiša na trgu Eaton 10.00 Rawhide 10.50 Deseterica izmed nas 11.15 Grk osvaja Chicago 11.40 Tennis, lo-parji in tatovi 12.35 Sheena, kraljica džungle, ameriški pustolovski film 14.35 Risanke 15.30 Mister Ed 16.05 Moj prijatelj Ben 16.35 Deseterica izmed nas 17.00 Poročila 17.10 Agentka s srcem 18.00 Risanke 20.15 Peggy Sue se je poročila, ameriška komedija 1.00 Nočni sokol 2.00 Vaš vdani, ameriški film 3.50 Avtoštopar

RTL PLUS

- 6.00 Jutranji program 9.15 Otroške oddaje 11.30 Divja vrtnica 12.10 Vaš nastop 13.05 Hammer 13.35 Kalifornijski klan 14.25 Springfieldska zgodba 14.40 Volčji klan, telenovela 15.30 Chips 16.50 Tvegano 17.10 Vročna nagrada 18.00 Divja vrtnica, ponovitev 18.45 Poročila 19.15 Nazaj v preteklost 20.15 Umor je njen konjiček 21.15 Narodnozabavne melodije 22.10 Sternov TV magazin 23.25 Benny Hill 24.00 Film

SCREENSPORT

- 7.00 Eurobika 7.30 Vodni športni 8.00 Španski goli 8.30 Golf - pokal Toyota 9.30 Eurobika 10.00 Bowling 11.00 Biliard snooker 13.00 Gol - nizozemski moto sport 14.00 Rugby 15.00 Dirke dragsterjev 16.00 Ameriški nogomet 17.00 Teniš - Lyon 18.00 Baseball -

Ubit je mir

Radovljica, 18. oktobra - Po zgledu kranjskega bodo prihodnji teden tudi na Bledu priredili dobredelni koncert za begunce s Hrvaškega, ki jih je v radovljiški občini že 314. Na koncertu pod naslovom **Ubit je mir**, ki bo v **četrtak, 24. oktobra, ob 19.30 v Festivalni dvorani na Bledu**, bodo sodelovali: sopranistki Olga Gracelj in Zlata Ognjanovič, baritonist Miha Plajbes, pianistki Jožica Potočnik in Nataša Valant, flavtistka Maja Gogala, kitaristka Mateja Blaznik, dramska igralka Alenka Bole Vrabc, plesalca Tatjana Hodnik in Dušan Teropšič, Oktet LIP Bled, združeni zbori Moški zbor Stane Žagar Kropa, Moški zbor DPD Svoboda Podnart, Ženski zbor Almira Radovljica, Ženski zbor Vezenine Bled, dirigent Egi Gašperšič, na harmonij bo igrala Tina Gašperšič. Moderatorja koncerta bosta Metka Centrih Vogelnik in Zvone Krznar. DPredprodaja vstopnic, ki za odrasle stanejo 150, za otroke in šolsko mladino pa 100 tolarjev, bo v predverju občinske skupščine, v Turist biroju Radovljica, na Turističnem društvu Bled, v knjigarni DZS Bled, v trgovini LIP Bohinjska Bistrica, uro pred začetkom koncerta pa v Festivalni dvorani na Bledu. ● D. Ž.

KINO

23. oktobra

CENTER amer. drama DRUŠTVO MRTVIH PESNIKOV ob 18., 18. in 20. uri **STORŽIČ** amer. trda erot. POPOLDANSKE SLASTI ob 18. in 20. uri **ZELEZAR** prem. amer. thrill. MISERY ob 18. uri, amer. thrill. MISERY ob 20. uri **DUPLICA** amer. fant. akcij. spekt. TERMINATOR II. - SODNI DAN ob 17.45 in 20. uri **RADOVLJICA** amer. akcij. film POLICAJ IZ VRTCA ob 20. uri **BLED** Ni predstavl

SLOVENIJA 1 20.05

ŠTIRJE PRIJATELJI

ameriški barvni film; igrajo: Craig Wasson, Jodi Thelen, Michael Huddleston, Jim Metzler, Elizabeth Lawrence in drugi.
 David, Tom in Danilo so najboljši prijatelji. In zaljubljeni v isto dekle - radoživo Georgio. Vsi štirje so navdušeni glasbeniki na pihala v šolskem orkestru. Georgio, ki fante spretno vrti okrog prsta, saj nikoli ne izda, koga ima raje, sanja, da bo nekoč plesalka. Danilo ji piše pesmi, čeprav je včasih lahko zelo realističen. Ko se dekle odloči, da je njenih deviških dni konec in izbere prav Danila, ta ni pripravljen. Kaj pa je prijateljstvo? Kot otrok je z mamo prišel v Ameriko za očetom, ki se je izselil iz Jugoslavije kmalu po Danilovem rojstvu. Za očetovo predstavlja Amerika samo delo, Danilo pa si obljubljeno deželo drugače zamišlja. Prepričan je, da je to dežela nešteti možnosti. Počasi spoznava, da temu ni tako. Razočaran, ker je odgnal Georgio, se odseli iz Chicaga. Kmalu izve, da se bo Georgio poročila s Tomom. Resnica je mlače bolj zapletena...

svetovna serija, 3. tekma 20.00 Dirke IMSA 21.00 Dirke japonskih prototipov 21.30 Rugby - svetovni pokal 22.30 Golf - poročila 22.40 Golf 24.00 Boks 1.00 Baseball - svetovna serija, 4. tekma, prenos

JEANS CLUB

KRANJ, KOROŠKA C. 16.
 tel.: 212-249

Lestvico lahko poslušate na valovih Radia Žiri v sredo, 23. oktobra, od 14. do 19. ure. Predstavili vam bomo tudi novo kaseto mlade pevke Petre Bizjak, ki bo v našem studiu gostja skupaj z Marjanom Smodekom, ki je tudi avtor vseh pesmi na kaseti Pozdravite našo deželo.

Lestvico ureja Nataša Bešter

Domača lestvica

1. Helena Blagne - Moj mornarček
2. Pop design - Zate Slovenija
3. Chato - Objemi me
4. Hot, hot, hot in Damjana - Nocoj ljubila bi se s teboj
5. Petra Bizjak - Pozdravite našo deželo
6. Tomaž Domicelj - Si, Si Simona
7. Zoran Predin - Skuštrana
8. Big ben - Stara mama
9. Jože Skubic - Moja dežela
10. Simona Weiss - Nebo naj te čuva

Novi predlog: Slovenski band aid - Za svobodo

Tuja lestvica

1. Tomislav Ivčić - Stop The War
2. Extremme - More Than Words
3. Madonna - Holiday
4. Paula Abdul - Rush, Rush
5. Gipsy Kings - Baila Me
6. Roxette - Perfect day
7. Ksenija Erker - I Maschi
8. Jimmy Somerville - Small Town By
9. Rod Stewart - The Motown Song
10. Chriss Rea - Set Me Free

Novi predlog: Every thing I do I do it For you - Bryan Adams

domača pesem

tuja pesem

novi predlog

Naslov:

Med številnimi kupončki, ki so prišli v naše uredništvo, smo izžrebali Mar-to Hočvar, Cesta v Polico 11, Cerklje na Gorenjskem, Marta, nagrada vas čaka v FRIZERSKEM SALONU «META», Podlubnik 277 v Škofji Loki (tel.: 064/622-321). Čestitamo! Sodelujte z nami, čakajo vas lepe nagrade!

Močnejše od zasluženega počitka

Krekovo Majo Škofjeločani dobro poznajo, poznajo pa jo tudi številni gostje, ki so prihajali v hotel Transturist v Škofji Loki, kjer je bila dolga leta vodja restavracije, in še prej v Krono, v restavracijo na loški avtobusni postaji. Kar 32 let je bila med njimi. Življenje je zapisala gostinstvu in gostu. Njen gost je bil kralj...

Potem so se začela krizna leta, Maja je dopolnila vse pogoje za upokojitev, tu je bil tudi vnuček Matic, ki je hotel imeti nekoga doma in Maja se je pred dvema letoma odločila za pokoj. Premlada se mi je zdela za upokojitev, še bolj škoda pa je bilo za gostinstvo, ki tako potrebuje prijaznih, dobrih ljudi, pravih strokovnjakov. A vseeno je odšla.

"Eno leto je bilo lepo," mi pripoveduje, "lahko sem mirne volje počivala, ponaredila vse po vrtu, z možem sva si menda prvič v življenju privoščila prave počitnice na morju, obiskala sva Švico, kjer sem leto dni delala, šla sva v toplice, skratka bil je lep dolg dopust. Imela sem čas za vse, Gorenjski glas sem prvič lahko prebrala od prve do zadnje strani... Potem pa mi je postalo dolgčas. Manjkal mi je kontakt z ljudmi. Saj je bila tu družina, Matic, a pogrešala sem svoje goste."

Krekovo Majo sem oni dan srečala v kranjskem hotelu Jelen. Novi lastnik hotela jo je preprosil, da je prišla na pomoč za vodenje hotela, restavracije. Zdaj je spet v svojem elementu. Njenim ni všeč, kajti prelepo je bilo, ko je bila doma. Toda ona je morala spet med ljudi, v življenje. Že je polna načrtov, kako bi Jelen poživil punodbo. Odlično lokacijo ima, poceni nedeljska kosila bodo uvedli, povabili na poročna kosila, obogatili bodo punodbo dopoldanskih malic, spomladi bo čisto na novo oživil gostinski vrt. Maja je spet stara dobra gostinka, pravi pokoj pa je še daleč, daleč ● D. Dolenc

Na zdravje - z 12. nasprotjem

Od novembra 1983 deluje zabavna skupina 12. nasprotje (ki je nastala z razdružitvijo - odcepitvijo od 12. nadstropja, in ki je do nedavna nastopal tudi pod imenom Boutique), pod idejnimi in avtorskimi vodstvom Janeza Hvatela. Veseljaška pop skupina je v zagonu združevala pod svojim okriljem tudi pevko Romano Ogrin-Krajncan (ki je kasneje prestopila k narodnozabavnemu ansamblu Rž, sedaj pa prepeva otroške popevke) in potrošnikom slovenske popularne glasbe navrgla nekaj hitov in festivalskih odmevov, ki so s Hvatelovim sodelovanjem pri Rži dobili tudi narodnozabavno verzijo... Zadnja leta je skupina 12. nasprotje tipični predstavnik terasnega komercialnega popa, ki enakomerno deluje v svojem preizkušnem stilu. V zasedbi: Stanko Vrbeč, Franci Kumer, Tomaž Sever, Janez Hvale in pevec Marko Bitenc so posneli zadnji dve kaseti in ista postava sodeluje tudi pri zadnji kaseti, le pevca Marka Bitenca je nadomestil Oliver Antauer, ki se ga spominjamo kot solista kranjske skupine Modrina, člana skupine Pepel in kri ter solista doma in na tujem...

Ljubljanska skupina 12. nasprotje je ob izidu predzadnje kasete naredila lepo in humano gesto, saj je izkupiček od kasete Zaljubljen, ki je izšla pri Helidonu, ki za izvajalce znaša

8 odstotkov od prodanih kaset, v celoti namenila prizadetim v naravni nesreči v Halozah.

Letošnja kasetka, ki je izšla pri ZKP RTV Slovenija nosi naslov Na zdravje, na njej pa je deset spevnih razpoložljivih popevk. Janez Hvale, ki je avtor kar osmih pesmic, prisega, da se bodo prijele in vtisnile v povprečno zavest slovenskih množic, saj jih je zložil prav za to strukturo občinstva. Vsa tematika je lahko ljubezensko obarvana, s hvalnico Lepi Dijani, očitku Karolini (varala si me) in Marinki z zvokom ameriškega countryja na slovenski način ob instrumentalni podpori banja... Modro morje (v tvojih je obeh). Odpeljal te bom na ples ter Ukralda si mi dušo in srce so nastale ter namenjene za poletni čas. Naslovna Na zdravje (izpraznimo čaše, v vinu se žalost topi) je v ritmu polke, ta zven pa je še bolj značilen za vižo Marela s harmonikarskim uvodom, pop izživljanju in zborovskim ljudskim ranjanjem v stilu Agropopa, le da je glasbenikom (namerno) na koncu skladbe pošla sapa...

12. nasprotje pa je na kaseto, katere predstavitev je imela na najvišjem ljubljanskem hribu - Šmarni gori, uvrstila tudi dve priredbi s slovenskim Hvaletovim besedilom Ti (na glasbo Ch. Anderssona) in Polnoč je (na glasbo Tepper/Benneta), v modernem aranžmaju in izvedbi. Drago Papler

Sončkov kot

Veni, vidi, Gipsy Kings

Živjo. Rešitev je prišlo velik, jasno, odgovor ste vsi poznali, na vseh dopisnicah je pravilno pisalo "Slovenskega naroda sin" tako, da je Sončkov šef Aligator pri žrebanju poštenu švicar. Srečni dobitnik je tokrat Albin Urh, Jelovška 10, 64264 Bohinjska Bistrica. Čestitamo! Ko pride naš dopis, z njim v prodajalno Sonček po zasluženemu kaseto ali ploščo.

TOP 3

1. Este Mundo - Gipsy Kings (kaseto)
2. Metallica (kaseto)
3. Slovenskega naroda sin - Tomaž Domicelj (kaseto)

NOVOSTI

Če smo zadnjič napovedovali, imamo danes tu - nov izdelek Gipsy Kingsov je v obliki kasete že na policah, ne manjka tudi Baila Me. Tomaž Domicelj se je izkazal z nekakšno The Best Of kaseto. Na Slovenskega naroda sinu boste našli vse, kar je znanega o Tomažu. Še nekaj, kaseto Slovenskega Band Aida, pesem ima sicer naslov Svobodno sonce, se ima pojaviti zelo kmalu.

IN ŠE NAGRADNO VPRAŠANJE ŠT. 21:

Drug teden bo v Kranju glasbeni koncert Rock proti vojni, vi pa na dopisnico napišite ime vsaj enega od nastopajočih bendov. Nagrada je tokrat mega, pravzaprav jih je kar pet in sicer pet srečnežev bo prejelo vstopnico za v vprašanju omenjeni koncert, ki bo v četrtek, 24. oktobra, v dvorani na Primskovem. Dopisnice pričakujemo v uredništvo Gorenjskega glasa do srede, 23. oktobra, s pripisom "Za sončka". Še to, nagrade boste prejeli v četrtek pred koncertom, pri vходу v dvorano. Velik sreče. Čav.

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
- 9.00 Mozaik, ponovitev
- 9.00 Moja družina in ostale živali, angleška nadaljevanka
- 9.30 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
- 10.20 Velikani svetovne književnosti: Rolland
- 10.50 Nekoč je bilo... življenje: Diha nja
- 11.15 Alpe Jadran
- 11.45 Nikolaj več, angleška nadaljevanka
- 12.35 Video strani
- 13.30 Poročila
- 14.50 Video strani
- 15.00 Mozaik, ponovitev
- 15.00 Alpe Jadran
- 15.30 Alternativni viri energije, angleška poljudnoznanstvena serija
- 15.55 Sova, ponovitev
- 16.50 EP, Video strani
- 16.55 Poslovne informacije
- 17.00 TV dnevnik
- 17.05 Spored za otroke in mlade: Naravni zaliv, kanadska nanizanka
- 17.35 V četrtek ob 17.30
- 18.35 EP, Video strani
- 18.40 Steklina, sto let po Pasteurju
- 19.00 Risanke
- 19.15 TV okno
- 19.20 Dobro je vedeti
- 19.24 EPP
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Vreme
- 19.59 EPP
- 20.05 Ljubezen in sovražstvo, kanadska nadaljevanka
- 20.55 EPP
- 21.00 Tednik
- 22.00 TV dnevnik, vreme
- 22.20 EP, Video strani
- 22.25 Sova
- Taksi, ameriška nanizanka
- Na sledi, angleška nadaljevanka
- Jazz, blues...
- 23.50 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 17.10 Euroritem
- 17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Ljubljana
- 19.30 TV dnevnik, RAI
- 20.00 Žarišče
- 20.30 Klasični dosežki v oblikovanju, angleška dokumentarna serija
- 20.55 Gallus Anno 1991
- 21.25 Svet na zaslonu
- 21.55 Retrospektiva: iz slovenske dramatike Ivan Potrč: Kreflova kmetija, predstava Prešernovega gledališča iz Kranja
- 23.25 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.00 Program za svobodo
- 7.00 - 18.00 Poročila
- 19.30 TV dnevnik
- 23.00 Poročila
- 1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

Program za svobodo

KANAL A

- 10.00 Ponovitev večernega sporeda
- 20.00 Dober večer
- 20.15 informativno dokumentarni program
- 20.30 Modri, sin zemlje
- 21.00 Gwendoline, francoski barvni film

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
- 14.30 Čarobna svetilka, ponovitev
- 15.30 Rayanovi, ameriška nanizanka
- 16.00 Agent Pepper, ponovitev
- 17.00 Čudeži sveta, dokumentarna oddaja
- 17.30 Buck Rogers, ameriška nanizanka
- 18.30 Risanke
- 18.45 Odrpta meja
- 19.00 TV dnevnik
- 19.30 Čarobna svetilka - otroški program
- 20.30 Rayanovi, ameriška nanizanka
- 21.00 Aktualna tema
- 21.30 Agent Pepper
- 22.20 TV dnevnik
- 22.30 Tutti frutti, juke box

TV AVSTRUJA 1

- 17.05 Leksikon umetnikov
- 17.15 Evropski zeleni otoki
- 18.00 Pravica do ljubezni
- 18.30 Povej resnico
- 19.00 Lokalni program
- 19.30 Čas v sliki
- 19.53 Vreme
- 20.00 Šport
- 20.15 Domače reportaže
- 21.00 Trailer
- 21.30 Pozor, kultura
- 22.00 Čas v sliki
- 22.30 Klub 2
- Poročila

TV AVSTRUJA 2

- 9.05 Pravica do ljubezni
- 9.30 Zemlja in ljudje, ponovitev
- 10.00 Šolska TV
- 10.30 Argumenti
- 13.10 Mi
- 13.35 Radi imamo Kate
- 14.00 O bog, gospod župnik
- 14.45 Narava pod drobnogledom
- 15.00 Jaz in ti
- 15.05 Bilo je nekoč... življenje
- 15.30 Am, dam, des
- 15.55 Mini scena
- 16.05 Nove dogodivščine Black Beauty
- 16.30 Uspešnice in napotki
- 17.00 Mini čas vs sliki
- 17.10 Wurlitzer
- 18.00 Čas v sliki
- 18.05 Mi
- 18.00 Trojica s štirimi pestmi
- 19.22 Znanje danes
- 19.30 Čas v sliki
- 19.30 Vreme
- 20.00 Šport
- 20.15 Show mix
- 21.35 Pogledi s strani
- 21.45 Anatomija umora, ameriški film
- 0.15 MacGyver
- 1.00 Čas v sliki

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba
- 8.05 Zabavna in narodnozabavna glasba - 9.20 Dnevnikov odmev
- 12.30 Kmetijski nasveti - 12.45 Spot
- 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Studio ob 17.00 - 19.00 Radijski dnevnik
- 19.45 Lahko noč, otroci - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - iz Boccecciove bogate sklade - 21.45 Lape melodije - 22.00 Zrcalo dneva - 22.20 iz naših sporedov - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

RADIO TRIGLAV JESENICE

- 11.45 - Začetek - 12.00 - Opoldanski telegraf - 12.15 - Horoskop - 13.00 -

Opoldanski poročevalec - prenos Radio Slovenija - 14.00 - Zimzelene melodije - 14.30 - Domače novice 1 - 15.00 - Tečaj angleškega jezika - 15.30 - Dogodki in odmevi - prenos Radio Slovenija - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Domače novice 2 - 17.00 - Tema - 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP - 18.30 do 18.40 - Neposredni prenos večernih novic radia BBC - 18.59 - Odpoved programa

ODDAJNIKI RADIA TRIGLAV

BRVOGI JESENICE
BLEJSKA DOBRAVA
ŠPANOV VRH
VOGEL

FREKVENCE:

- 96,8 Mhz,
- 89,8 Mhz
- 96,0 Mhz
- 87,7 Mhz
- 101,1 Mhz

Gornjesavska dolina
mesto Jesenice
Radovljica, ostala Gorenjska
Jesenice, Radovljica, Gorenjska
Bohinj

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Napoved programa - EPP - 17.00 - Športne novice - 17.30 - Zdravstveni nasveti - 18.00 - Novice in dogodki - obvestila - mali oglasi - 18.40 - Iz zgodovine naših krajev - 19.00 - Odpoved programa -

PRO 7

6.10 Hiša na trgu Eaton 6.55 Rawhide 7.45 Risanke 8.35 Gospod Ed 9.05 Moj prijatelj Ben 9.30 Waltonovi 10.25 Rawhide 11.15 Deseterica izmed nas 12.40 Alice 12.05 Agentka s srcem 12.55 Vaš vdani..., ameriški film, ponovitev 14.45 Risanke 15.40 Gospod Ed 16.05 Medvedje prihajajo 16.35 Deseterica izmed nas 17.10 Caufildove vdove, nadaljevanka 18.00 Risanke 20.15 Prišli so v Corduro, ameriški vestern 22.15 Hawk 23.15 Svež, pobožen, vesel, prost, nemška erotična komedija 1.05 Spenser 3.40 Neverjetne zgodbe

RTL PLUS

6.00 Dobro jutro 9.15 Otroške oddaje 11.25 Divja vrtica 12.10 Vaš nastop 13.05 Hammer 13.30 Kalifornijski klan 14.20 Springfieldska zgodba 15.05 Volčji klan, mahiška telenovela 15.50 Chips 16.40 Tveganje 17.10 Vroča nagrada 18.00 Divja vrtica 18.45 Poročila 19.15 21. Jump Street 20.15 Mini

KINO

24. oktobra

CENTER amer. akcij. thrill. ŽIGOSAN ZA SMRT ob 16. in 18. uri, amer. thrill. MISERY ob 20. uri **STORŽIČ** amer. trža erot. SUPER DESETKA ob 18. in 20. uri **ŽELEZAR** amer. akcij. thrill. OZKI PREHOD ob 18. in 20. uri **DUPLICA** amer. akcij. fant. spekt. TERMINATOR II. - SODNI DAN ob 17.45 in 20. uri **RADOVLJICA** amer. grozj. MAŠČEVANJE V ULICI BRESTOV ob 20. uri **BLED** amer. akcij. film POLICAJ IZ VRTCA ob 20. uri **BOHINJ** amer. krim. erot. film HOT SPOT - VROČE MESTO ob 20. uri

SLOVENIJA 1 SOVA

TAKSI

1/12 del ameriške humoristične nanizanke; igrajo: Judd Hirsch, Danny De Vito, Marilu Henner, Jeff Conway, Tony Danza, Randall Caraver, Andy Kaufman. Taksi služba sprejme nora delo - divje vožnje od New Yorka do Miamijs. So pač podjetni fantje. Enkrat na mesec lahko brezplačno telefonirajo na katerikoli konec sveta. Alex se po daljšem premisleku odloči, da bo poklical sedemnajstletno hčer Cathy, ki z njegovo bivšo ženo živi v Južni Ameriki. Zadnjič jo je videl, ko je bila dveletno dekletce. Ko zve, da se Cathy odpravlja na šolanje na Portugalsko, spremeni svoje načrte. Prijatelja zaprosi, naj prevzameta njegove vožnje, toda če mu ne bo uspelo najti hčerke, se bo moral potruditi, da najde za to dober izgovor...

Playback Show 21.15 Dvorec ob Vrbskem jezeru 22.15 Pustolovski film 24.00 Film

SCREENSPORT

7.00 Eurobika 7.30 Bowling 8.30 Konjeništvu 9.30 Evrobika 10.00 Rugby - svetovni pokal 11.00 Baseball - svetovna serija, 3. tekma 13.00 Dirke Indy 14.00 Tenis - Lyon 15.00 Golf, prenos 17.00 Tenis - Lyon 18.00 Baseball - svetovna serija, 4. tekma 20.00 Formula ena - reportaža o VN Japonske 21.00 Nogomet - Real Madrid : Barcelona, Oviedo : Atletico madrid 22.30 Golf 23.20 Golf - poročila 23.30 Speedway 0.30 Dirke japonskih prototipov 1.00 Baseball - svetovna serija, 5. tekma (če bo potrebna), prenos

Korupcija v SZ

V Moskvi so iz arhivov izginili dokumenti o korupciji v tej državi. To naj bi se zgodilo po zahtevi Gorbačova, da naj se pripravijo gradivo, s katerim naj bi dokazali korupcijo. Pred časom so se namreč razširile govorice, da so nekateri visoki sovjetski funkcionarji trgovali s tujimi valutami, zlatom, nakitom in celo z zemljo in vilami. Nekdanji ministrski predsednik Nikolaj Rižkov naj bi celo predlagal zakon, po katerem so lahko člani njegove vlade po nizki ceni kupili razkošne vile v Podmoskovlju. To možnost sta izkoristila Rižkov in bivši obrambni minister Jazov.

Mešana družba
IMOL Lendava d. o. o.
Partizanska ul. 9
69220 Lendava
tel.: 069/76-044
fax: 069/75-637

objavlja prosta dela
**4 izolaterjev -
pripravljalcev**

Pogoji:
- VKV, KV izobrazba
- 2 leti delovnih izkušenj

Delo je predvideno v
Nemčiji (temu so
prilagojeni tudi osebni
dohodki).

Kandidati naj pošljejo
svoje prijave (z vsemi
dokazili) v 8 dneh po
objavi razpisa.

NOVA TEL. ŠT.
328-540

Candy Servis
RAJKO KNIFIC

Tončka Dežmana 4, Kranj

TRGOVINA Z GLASBILI

Delavska cesta 24
Stražišče pri Kranju

GLASBILA, NOTE,
MUZIKALJE

HARMONIKE
KITARE

10% POPUST

Da bo pralni stroj dlje
zdržal

Ko perilo vzamete iz stroja,
obrišite gumo na vratih s suho
krpo; tako jo boste dlje ohrani-
li. In stroja, kadar ne perete,
nikar povsem ne zaprite. Naj
bo odprt, da se zrači notra-
njost.

AVTO ŠOLA

VIC - MLADI VOZNIK
KOROSKI 5 (HOTEL CIGAN)
tel. 213 - 650 int. 212
328 - 602

- Teoretično in praktično izobraževanje
- Ispisuje osebnih avtomobilov
- vozišče porok z voznikom in Video kamero.

RENT - A - CAR

DREVESNICA
IN
CVETLIČARNA
Pino

STRAŽIŠČE, tel.: 311-600,
Križnarjeva pot 4

Uredite si vrt z našo pomočjo.
Drevesnica PINO vam nudi
pestro izbiro **iglavcev**

in grmovnic

s celotno izvedbo del.

Obiščite nas!

Mercator - KŽK Kmetijstvo
Kranj

GORENJSKI GLAS

več kot 60 let

Republika Slovenija
Uprava inšpekcijskih služb za Gorenjsko

Razpisuje sledeča delovna mesta s posebnimi pooblastili:

INŠPEKTORJA DELA

Pogoji:
- visoka izobrazba VII/1 - pravne smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- strokovni izpit iz delovnega področja
- izpit za voznika »B« kategorije
- poskusno delo 3 mesece

SANITARNEGA INŠPEKTORJA

Pogoji:
- visoka izobrazba VII/1 - medicinske smeri (zdravnik)
- 5 let delovnih izkušenj
- strokovni izpit iz delovnega področja
- izpit za voznika »B« kategorije
- poskusno delo 3 mesece

SANITARNEGA INŠPEKTORJA

Pogoji:
- višja izobrazba VI/1 - sanitarne smeri
- 3 leta delovnih izkušenj
- strokovni izpit iz delovnega področja
- izpit za voznika »B« kategorije
- poskusno delo 3 mesece

VODNOGOSPODARSKEGA INŠPEKTORJA

Pogoji:
- visoka izobrazba VII/1 - biotehniške ali gradbene smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- strokovni izpit iz delovnega področja
- izpit za voznika »B« kategorije
- poskusno delo 3 mesece

Inšpektorji so imenovani za obdobje štirih let. Kandidati morajo poleg navedenih pogojev izpolnjevati tudi pogoje določene v 4. členu Zakona o delavcih v državnih organih (UL RS št. 15/90). Razpisana prosta dela in naloge se bodo izvajale na območju občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin.

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati, ki bodo imeli poleg razpisanih pogojev opravljen tudi preizkus znanja iz Zakona o splošnem upravnem postopku.

Izbrani kandidati, ki ne bodo imeli opravljenega preizkusa znanja iz Zakona o splošnem upravnem postopku, ga bodo dolžni opraviti v 1 letu od sklenitve delovnega razmerja.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom delovnih izkušenj ter kratkim življenjepisom, naj kandidati pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov Uprava inšpekcijskih služb za Gorenjsko z navedbo - za razpis, Trg revolucije 1/III, Kranj. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po opravljeni izbiri.

Manj rojstev in porok

Napadi na tuje begunce v Nemčiji se nadaljujejo. V soboto in nedeljo je bilo registriranih približno 50 napadov, kar je dvakrat več kot prejšnji vikend. Kancler Helmut Kohl je ponovno obtožil vsako obliko ksenofobije in dejal, da je to zadnja stvar, ki jo Nemčija lahko sprejme. Minister za gospodarstvo je zahteval, naj begunce namestijo v vojašnicah. V Nemčijo so zaskrbljeni tudi zaradi upadanja natalitete. V prvih petih mesecih letos so v bivši Vzhodni Nemčiji zabeležili 50 tisoč rojstev ali za 37 odstotkov manj kot v enakem lanskem obdobju. Tudi število porok se je zmanjšalo za 53 odstotkov.

Aspirin - dolgo užiten

Ameriški zdravniki so na 22.000 moških raziskovali delovanje aspirina. Ugotovili so, da se je število napadov migrene zmanjšalo, če je pacient užival aspirin šestkrat na teden. Prav tako so ugotovili, da manjše doze aspirina pri ženskah preprečujejo infarkt. Italijanski zdravniki pa so celo ugotovili, da aspirin skupaj z etilnim etrom zdravi herpes. Podjetje Bayer Pharma v Ljubljani je raziskovalo aspirin iz leta 1932 in ugotovilo, da je še zmeraj užiten.

TEKSTILINDUS KRANJ

Gorenjesavska c. 12
64000 Kranj

Po sklepu delavskega sveta z dne 10. 12. 1990 razpisujemo

JAVNO DRAŽBO

- dvosobnega stanovanja v velikosti 60,23 m², Trg Rivoli 8, Kranj, izklicna cena je 1.880.000 SLT
- enosobnega stanovanja v velikosti 40,78 m², Prešernove brigade 5, Kranj, izklicna cena 1.350.000 SLT
- enosobnega stanovanja v velikosti 34,41 m², Gradnikova 9, Kranj, izklicna cena 816.000 SLT
- dvosobnega stanovanja v velikosti 49,88 m², Oldhamska 1, Kranj, izklicna cena 1.142.000 SLT

Javna dražba bo dne, 31. 10. 1991, ob 10. uri v sejni sobi delavskega sveta podjetja Tekstilindus Kranj, na Gorenjesavski cesti 12.

Na dražbi lahko sodelujejo fizične in pravne osebe, ki bodo do začetka dražbe na žiro račun prodajalca št. 51500-720-001-25589, pri SDK Kranj, ali na kraju javne dražbe vplačale varščino v višini 10% izklicne cene. Davčne obveznosti plača kupec.

Kupec je dolžan prodajno pogodbo skleniti takoj po zaključku dražbe, ceno, ter druge obveznosti pa poravnati v 8 dneh po sklenitvi pogodbe, sicer varščina zapade. Če kupec izlicitirane cene odstopi od nakupa, izgubi pravico do povračila varščine.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
			19	20	21			

Tokrat ne objavljamo spiska nagrajencev križanke Gorenjskega glasa. Prejšnji petek smo namreč objavili križanko za reševalce »Križkraža« TV Slovenija. Mimogrede: če »Križkraža« niste uspeli rešiti v celoti, to nedeljo je ponovitev oddaje. Vendar pa komisija za nagradne križanke ni imela počitka - podelili smo namreč bogate nagrade Iskre Terminala, ki je prispevala tri najmodernejšje telefonske aparate, Gorenjski glas pa tri praktična darila v vrednosti po 1.000,00 SLT. Na sliki: v imenu Kokaljeh z Zgornjega Jezerskega je telefonski aparat ETA prevzela »glava družine« - čimmanj »tutujev« smo ji zaželeli. Foto: J. C.

Če s pomočjo številke prenesete črke iz križanke v zgornji lik, boste dobili geslo današnje križanke:

Izpolnjen kupon z vpisano rešitvijo, nalepljen na dopisnico, pošljite v uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj. Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki jih bomo prejeli do četrtega, 24. oktobra, do 8. ure. Ne pozabite pripisati svojega naslova!

Za današnjo križanko MERCATOR MESO IZDELKI razpisuje tri nagrade:

1. nakup v vrednosti 3.000,00 SLT
2. nakup v vrednosti 2.000,00 SLT
3. nakup v vrednosti 1.500,00 SLT
- 4., 5. in 6. nagrada - praktična darila Gorenjskega glasa.

		GORENJSKI GLAS		REKA V SVIČI	ZMEČKAN KROMPIR	BOLGARSKI KRALJ	RAJKO TURK	KLJUČNO ZRNO TALNOCVETK	MOBLNI ROBOT	HRIB PRI BEOGRADU			
TRGOVSKO MESTO DE VIZIČON DEBALI ŠKOT'SKE TUDI RIBIŠKO PRISTANIŠČE		TROPISKA PARIŠKA	BOLIS PESTMI	FILIPINSKI SAHIST IZAKOV SIN V KRŠČ MIT			BRENCELJ				PRI JAVNI NASTOP	BALERINA PAVLOVA	DOMAČA TVORNIČA RUBLJA
POGANJEK MLAJUNA VINSKE TRTE				13		AVTOR KRIŽANKE R NOČ		NADARJENOST				4	
LUKA V IZRAELU		19		EMIL ZATOPEK	DEL HLAC	ZNAČAJ NRAVNOST		VRSTA RAZCVETJA	OSCAR PANNO	REKA V SRBLI MORSKA RIBICA			
MILAN APH	1		HČERIN MOZ PERJE PRI REPI	7	2	SKUPINA LJUOSTEV V SRED IN JUŽ INDIJI	POKRIVALO ULANCEV SL LITER ZGOOVINAR LJOSPI				6	BLAŽJA OBLIKA KOZ (MEDIC)	UREL ACOSTA
AVSTRU ALPSKI SMUČAR (HANS)			ZMES MOKE IN VODE ZA ZGOSTITEV RIBIŠKA MPEŽA					CHATEAU BRIANDOV ROMAN	TITANOV DISID			14	20
REKA V SZ KI TEČE V LADOŠKO JEZERO				3		GARJE		AZUSKA PALMA SL PESNIK MERMOLJA					18
LUKA NA JUŽU RIANA						RIBIŠKA VRVICA	ŠKOTSKI OTOK DRUGO IME ZA DUŠK			SLOV GLAS BENIK SAK SOFONIST (ATI)			21
			SKUP IME NORDIŠK BOŽANSTEV				12	VOJAŠKA ENOTA RUDI SELIGO		REKA NA FJORDU NA NORVEŠKEM NEKD TUR VELIKAS			
			500 SLOV FIZIK UNIV PROFESOR (ALOUZ)		11			LUKA V MAROKU AMPER					
							17				10		

ODPRTA GALERIJA

**VLADO REPNIK:
KOGAR NI PORAZIL PORAZ,
BO PORAZILA ZMAGA**

Kako bi koncentrirano predstavili fenomen osebnosti Vlada Repnika? Povedati je treba, da je nekoč Živadinov Repnika priporočil kot najbolj fantastičnega režiserja, ki prihaja v slovenski prostor. To je podatek, ki marsikaj razkrije, če navedem, da je Repnik stopil prvič vidneje v javnost kot asistent režije "Krsta pod Triglavom". Izkušnja "Krsta" ga je napotila v osnivanje svojega teatra - "Gledališča Helios"; teater Sonca se ni izognil gangrenični zastrupitvi z alternativnim teatrom, temveč se je skušal otresti Živadinovih vplivov in jih razširiti, nadomestiti s tipično Repnikovo izpovednostjo. Predstavi "Helios" in "Brigade lepote" sta nadgrajevalna hibrida "Krsta", ki ga tipično prekašata po gledalčevi optiki, mestu v teatru, kjer predstavo percipira in po kvadraturni postavitvi odra. Gledalec, ki je znotraj kvadrata, se mora nujno gibati, če hoče slediti rdečo nit predstave, saj je oder nekaj časa pred, nato nad in končno za njim. Taka postavitev pospešuje dinamiko gledalca in igre, hkrati pa simbolično nakazuje sprehod človeka znotraj svojih možganov, v katerih je vtisnjena disketa (pra)zgodovine...

Skratka Repnikov režiserski pristop odlikuje nova estetika, drzno preganjanje gledalca in razorna vsebina. Idejno osnovo njegovih ekspresivnih atributov predstavljajo natančno poznavanje filozofije, estetike, teorije gledališča, leposlovja, torej ekstremna načitanost, slikarska spretnost in eksperimentalna režija.

Vlado Repnik po profesiji ni le režiser, temveč tudi slikar in dizajner; žal slik ne razstavlja, a se zato njegova slikarska duša odseva v sceni predstav.

Preden si ogledamo njegov centralni pogled, pretehtajmo še poslednji zaplet, ki se je pojavil v zvezi z njegovo zadnjo igro "Brigade lepote". Časnikarji so prisodili to delo Živadinovu; v tem kontekstu lahko ta "spodrslijaj" označimo kot kompliment Repniku, kajti "Kapital" Živadinova v marsičem spominja na "Brigade". Kaj to pomeni, lahko ugibamo? Mogoče so se uresničile Živadinove napovedi o Repniku kot "čudežnemu dečku" slovenskega teatra, saj časnikarska depropiacija Repnikovih režiserskih pravic nad "Brigadami", pomeni priznanje, da je korak pred ostalimi. Čas Repnika prihaja, če seveda - že ne teče.

Tomaž KUKOVICA

1. Kje je razlog, da ste se zagnali za alternativni teater?

Deklarirana alternativa sama po sebi ne pomeni veliko in ponavadi nosi s seboj prav toliko balasta in neumnosti, kot tisto izven nje. Samo pod drugačno masko se bohota. To kar obstaja so slabe in so dobre predstave. Ene in druge so razlogi, skozi katere lahko preverjamo svojo orientacijo.

To kar me moti v t.i. tradicionalnem gledališču, je predvsem dejstvo, da je v delu večina stari jasni že vnaprej. Okostenelost. Če se dela Shakespeare (jasno), potem "se ve", kaj to pomeni, ker "se ve" (oz. se izve skozi delo), kako je to Shakespeare mislil. Da je pri pisanju zverinsko trpel, ni nobenega dvoma in to nekaj pomeni. Pri kostumih pogledaš v zapuščino Globe Theatra ali v katero njegovih bližnjih rekonstrukcij, nekaj opustiš, v imenu aktualizacije nekaj dodaš, in stvar je jasna. Če vse to nima dosti opraviti z duhom tega časa ali gledalca, ki to gleda, potem ga samo spomniš, da je to Shakespeare in vse je urejeno. (Da ne bo pomote: s Shakespearejem je vse v redu.) V večini, degenerirano gledališče za, v večini, degenerirano publiko pač. Glede na to, da se, v svoji nevednosti, permanentno sprašujem, kaj gledališče sploh je, me to (še) ne zanima.

2. Ali to pomeni, da je tradicionalni teater v zatonu?

Wilson in Kirby sta v 60-tih letih po zakotnih newyorških kleteh ustvarjala alternativno gledališče. To, kar danes počne Wilson, je za Kirbija veleizdaja, za večino ostalih klasika, ki s časom prehaja v tradicijo, in pomeni, vsaj za nekatere, zaton.

3. Znano je, da imate kot človek, ki je prebil večino svojega prostega časa s knjigo, jasen vpogled v gledališko teorijo. Če odmislimo ideje, koliko pomembna je za režiserja teoretska podlaga?

Potovati skozi knjige sveta in ljudi je isto. Povsod je pomemben izbor - mi smo zbir naših izborov. O neizrekljivem teoretičnega govori praktičen del, reinkarniran skozi prizmo pričujočih besed. "Nemogoče je misliti o umetnosti oddvojeno od umetniških del, nemogoče je postaviti pojem umetnosti, ne da bi se ta takoj identificirala s celotno njeno fenomenologijo" - se glasi ena od Arganovih, verjetno najsuggestivnejših kritičnih predpostavk. Zanimajo me sistemi v tisti stopnji

4. Vašo zadnjo predstavo Brigade lepote so po premieri Noordungovega Kapitala v tisku prisodili kar Živadinovu. Ali mislite, da ste presegle svojega učitelja ali sodelavca?

Ničesar, kar ti ni bilo dano v uporabo, ni mogoče uporabiti. Vprašanje verjetnosti dejanj drugih, postane vprašanje vere nas samih. Koincidence ni in kritika je mimesis tistega, česar ne poznamo. Meni ali Živadinovu, s tem prisojanjem, ni bilo nič odvzeto ali dodano, tistega pa, kar je avtor potvorbe, zaradi neprepoznavanja, s tem odvzel sebi, mu jaz ne morem povrniti. Kar se tiče preseganj, učiteljev in sodelavcev pa naslednje: Samo slabih učiteljev učenci ne presegajo. Vsi ostali so sodelavci, med katerimi je preseganje stvar preseženega.

5. Med prijatelji ste znani tudi kot slikar. Vaše predstave skušajo lansirati novo estetiko, letos pa ste svoj umetniški navdih iskali celo v Atenah in Siracusah. Kako gledate svoje predstave kot slikar ali kot režiser?

Gledališče ni poslušališče. Slike govorijo. Ko je izkušnja arhitekture, ki je v osnovi namenjena človekovemu bivanju, uporabljena kot scenografija, igralca izvrže ali pa ga posesa

kompleksnosti, kjer njihovih sestavnih delov ni moč izolirati in s pomočjo njihovega kombiniranja ni mogoče priti do razumevanja celotnega sistema. Neskončnost razuma se konča v glavi. Tovrstne karakteristike izhajajo iz interakcij med sestavnimi deli, ki pa hkrati niso lastnosti posameznih sestavnih komponent. Največkrat gre za naključni sprožilni moment, ki se po principu verižne reakcije disperzivno širi in množi. Vsebinska se nadomešča z videzom: zgodovina s samoreferenco.

To kar govorim, so domneve, za večino katerih vam, zaenkrat, še ne morem posredovati dokazov razen enega: Kar lahko dokažemo, pomeni malo. Izničenje razlike med namenom in možnostjo ukazuje rušenje vsega, kar je zgrajeno na neprepoznavanju zakona. S stopnjo prepoznavanja raste rušenje in možnost gradnje. Gradnja pomeni nasledje, v katerem ni razlike med namenom in izpolnitvijo.

Teoretska podlaga, ki je znana, zapisana in preverjena, torej pomeni malo, v primerjavi s poligonom teorije, ki je produktivno vodilo v neznanu, vendar tudi sama šele v nastajanju. Duh ne pozna razlike med besedo in dejanjem. Njegove besede ne čakajo na izpolnitev in kdor bo videl njegova dejanja, bo v njih gledan. Hkrati pa seveda vemo, da je govoriti o ob-

nom Peter Lovšin in grmenje z Olimpa je zasmodilo javnost, medije in publiko. Prvi koncert se je zgodil 18. oktobra 1977 v telovadnici gimnazije v Mostah. Malo zatem so sledili drugi...

ODMEVI IN PRVI POGROMI PROTI PUNKU

Punk je osvojil prva slovenska srca, predvsem tista mlada. Koncerti so se polnili, prišlo je do izgrediv in javnost se je nekako razcepila na dva pola. Prvi, liberalni pol je dojel punk kot novo filozofijo, ki naj bi pomedla družbeno smetje, pred katerim so vsi vihali nosove in zatiskali oči. Tako je skupina mladih umetnikov že v dnevih od 15. do 19. novembra 1977 v beograjskem SKC-ju gostovala ob boku s Panrkrti, Buldožerji in Begnagradom. Drugi, reakcionarni pol je v pojavi punka videl notranjega sovražnika, peklensko seme kapitalizma.

Prvi zapisi o punku so se vrteli okoli koncertov Panrkrtov. Oglejmo si za ilustracijo njihov slog in sporočilnost: "Namesto prijateljih in konvencionalnih "Dober večer vsem... mi smo pa... upamo, da vam bo všeč" se je pevec, srce skupine, zadril: "BANDA! Nobenega kurca nočem tle!" in bilo nam je jasno, da s tem misli nas. Ko si je sezul prvi čevljev in ga vrgel točno meni na glavo, mu ga raje nisem takoj vrnil, saj bi mi ga morda v zahvalo zalučal nazaj "u gobec"! (Punk pod Slovenci, KRT, Ljubljana 1984, str. 108).

"Rock je divji, aroganten, cirkus, ironija sama in čisti, čisti gnilo zavest v preživele forme kulturniškega stanja. Z njim je nastal radikalni prelom z logiko konceptualizma in narativne poezije.

FELJTON: KLANJ, MESTO V MRZLCI ALTERNATIVE

Tomaž Kukovica

In kdaj se je vsa štorija začela? V Zborniku "Punk pod Slovenci" (KRT, Ljubljana 1984) v drugem delu te knjige z naslovom "Dokumenti" nastopa kot avtor prvega članka o punku; "Punk po naše. Več kot moda?" (Stop, 27. 10. 1977) - Igor Vidmar. Igorja Vidmarja, famoznega ljubljanskega dankerja, ljubitelja koncertnih dejavnosti dobro poznajo, bodisi kot uvodnega napovedovalca gostov koncerta večera, bodisi kot svojjo tarčo za obmetavanje, če preveč dolgovozno napoveduje te iste dogodke. Kakorkoli že, Vidmar velja za enega od prvih, ljudi, če že ne prvega, ki so zanesli punk v Slovenijo. Stara punkska legenda o Vidmarju pravi, da se je kot zdolgočasen hipi na ljubljanski sceni, odločil oditi v London. Po prihodu iz glasbene Meke starega kontinenta, je Igor, z novim izgledom, po katerem ga tudi lastna mama ne bi mogla prepoznati, izjavil: "V Angliji je punk!" Seveda ni šlo zgolj za halucinacijo, zagotovo je bilo, da je Vidmar nekaj zvohal. V Britaniji je nedvomno neka skupina z imenom "Sex pistols" skolapsirala imperij. Začelo se je. Vidmar je pridobil "za stvar" kitarista Boga Pretnarja in Mitjo Prijatelja, bas kitarista Jureta Krašovca, bobnarja Slaveta Colnariča in seveda Perčija Gnusa, bolj znanega pod ime-

Tudi grški bogovi so neposredno udeleženi v razvoju kibernetičnih sistemov, ki je povzročil hipertrofijo informacij - posledica je marginalizirana intima oz. odsotnost doživetja. To, kar se danes zastavlja kot problem intime, je nezmožnost hkratnega konzumiranja vseh ravni, na katerih doživljamo percipiramo; hkrati pa danes nihče ne razpolaga z dovolj širokim znanjem, da bi lahko razdelal jasno celoto čvrstih generalizacij. Vprašanje je človek - kot epigenetični sprejemnik. Drugo pa je vprašanje, kako "vrniti" reproduciranemu subjektu premeščeno doživetje, ki pa ne bi rezultiralo v izničenju časa in prostora. Stvar tistega nazaj je presek astronomije kozmosa in osebne higijene kot njune polne reverzibilnosti. Tako za slikarja kot za režiserja. Tako se bo konstituirala ne-red, sredi katerega seboj ne bo končal z zmago ali porazom, ampak z bivanjem. In morda zato "zgodnja jutra začetkov" leta in leta podeljujejo lažni smisel stvarim, ki ga same po sebi niso nikoli imele.

6. Govori se, da delate novo predstavo. Nam smete prišepniti kaj o tem projektu?

Smem: Iz preteklosti raste odločnosti.

Razfukal je mentalne konstrukcije OHO-ja in iluzije o stvari kot stvari reizma." (Ibidem, str. 110)

Ideja punka se je začela širiti kot kuga. Kuga pa pušča za seboj tudi kužna znamenja; prvi kamen spotike, ob katerega so se zaletele tedaj obstoječe frontne organizacije ZKS in ZSMS, je bil osemurni koncert v Kopru 26. maja '78. Koncert je priredil koprski MKC v okviru praznovanja dneva mladosti. Organizacija se je zapletla, ker so delovne organizacije odredke prirediteljem denarno podporo, kajti skupine Area, Buldožer in Panrkrti jim niso bili kaj po godu. Vseeno je bil koncert izpeljan. Do izgrediv je prišlo po njem in sicer, ko je milica prihrumela nad mladince, ki so zakurili kres na Bonfiki, s pendreki, jih pretepala in prisiljevala h gasenju ognja. Primorske novice so pisale o nagnusnem spolnem občevanju pod odrom in ob njem, ki ga nihče ni videl, partija pa je razbijala po pisarnah svojih kadrov... in MKC iz Kropa je bil ukinjen.

Naslednji povod za škandal ali bolje rečeno za burno obkladanje po rubrikah za pisma bralcev je sprožila ocena male plošče Panrkrtov - "Lublana je bulana", ki jo je zakuhal Dimitrij Rupel. Rupel je v Telexu (Ibidem, str. 120) postavil pod vprašaj celoten izdelek - malo ploščo, ki jo je izdal SKUC, Ljubljana; uvodoma se je znesel nad Vidmarjem, češ kako se lahko izdaja za kompetentnega glasbenega producenta, ko pa posname tako netaletrirane bumbarje brez vsakega posluha. Za Rupla je punk-rock "zanimiv in relativno tragičen anti-glasbeni pojav, ki je nastal na Angleškem kot protest mladine iz "nižjih razredov" (Ibidem) in ki skodi imidž koketira z nacizmom.

SE NADALJUJE

A N A L I Z A

MONOSOV "BREZUP" (Navodilo za branje)

BREZUP

Prvi estetski učinek je obarvan z vtisom zadnjih dveh vrstic, ki napeljeta h krožnemu branju. Konec pesmi pripelje bralca/bralco spet na začetek - a ta drugi začetek vendarle ni več isti: vmes se je že vrnila pesem. Zdjaj vemo, da se pesem začne na koncu - da se je tako začela že prvič, ko tega še nismo vedeli. Tako šele s konca "razumemo" prva dva verza - obrežje, na katero nas postavlja, je prav tako konec kakor začetek nekega drugega časa, drugačnega dneva, ki smo ga, beroč pesem, že preživljali, a ne da bi vedeli: vednost prihaja za nazaj, prepozno, razumevanje zamuja za občutenjem.

Kakor se vednost utrne ob formalnem napotku, tako se je tudi občutje že ves čas porajalo iz "forme", iz oblike. Ta oblika nas je strukturno (sinhrono) že ujela v isti paradoks, ki ga vednost spozna šele, ko se zave, da jo je (diahrona) linija branja zapeljala v krožnost občutenja (ničta točka razlike sinhronija/diahronija). Ves čas smo namreč čutili ritmično urejenost, a nismo znali razbrati metričnega obrazca; in smo uživali blagozvočnost, a nismo mogli najti rime.

Če se zdaj lotimo razčlenjevanja skrivnosti, bomo morda prišli do formule, a bomo zgubili učinek: vseeno se proti pesmi ne bomo pregrešili, saj tudi v postopku analize ohranja ta frustrirajoči "ali-ali", ki je, denimo, materialni vzrok naslovnega dušnega stanja.

Ritmični obrazec, ki prevladuje, je amfibrah: u - u. Stopica, iz katere je s hiperkatelekso mogoče narediti alpsko poskočnico, tu proizvaja nasproten učinek: reminiscenca na možnost njene vesele rabe (v 6. in 9. vrstici, ki se končata na poudarjen zlog) s kontrastom le še poudarja brezizhodnost občutja: mogoče bo bralec opazil,

da je tretja kitica po metrični shemi kanonična alpska poskočnica - a vsakršna možnost za radost je použita, zgubljena, moč obupa doseže zmagoslavje prav s tem, da "posvoji" celo spomin na druge pesmice istega ritma. Sama forma, tisto, kar bralca potegne v pesem, identifikacija, v katero lahko kanalizira svoje spomine (tu zlasti spomine na branje - a saj to je tudi vsa bralčeva subjektivnost), sama oblika upodablja stari topos: v žalosti je spomin na nekdanja veselja najhujša nesreča.

Ključ za branje nudi že prva vrstica: ritem se najprej spotakne, pesem se začne z odvečnim nepoudarjenim zlogom - a ker se prvi zlog odpira v hiat, ga lahko povežemo z naslednjim zlogom (maksimalni samoglasnik "a" tako "potemni" v "o") in s tem dobimo anapest. Na eni strani daje prva vrstica formulo celotne pesmi - "ali-ali": ali bo zvok čist, a bo ritem šepal - ali pa bo ritem čist, a bo zvok potemnel. Na zvočni ravni se figura ponovi: ali čisti samoglasniki, a hiat - ali zeugma (povezava "a-o"), a zato "nečist" dvoglasnik. Na drugi strani daje prva vrstica formulo estetskega triumfa (skrivnost pesmi, ki je "lepa", čeprav je njeno ozračje "obup"): različne ravni (v tem primeru zvočna in metrična) se usklajujejo po istem "pravilu" temeljnega neskladja. (Če si ravni pesmi predstavljamo kot sloje, potem bi rekli, da so sloji med seboj po vertikalni osi usklajeni - medtem ko njihova horizontalna sestavljenost prikazuje nesklad; a usklajenost med sloji je prav v tem, da so znotraj sebe in na istih krajih - na istih vertikalnih prerezih - neusklajeni.)

Tako amfibrahna izoblikovanost in semantična vsebina druga drugo "interpretirata": ponavljajoči se niz "dvig od nenaglašene zloga k naglašenu - in padec nazaj v nenaglašen zlog" na ravni ritma, ki, kakor opozarja Levi-Strauss, med vsemi označevalnimi substancami deluje najbolj neposredno "telesno", ustvarja občutje nenehno izjalovljenega vzpona. Tako tudi metrična shema tretje kitice ("alpska poskočnica") na ravni forme definira obup: obup ni v tem, da ni nobene možnosti, temveč je to, da nobena možnost ne pomaga (celo najbolj vesel ritem zgolj pogloblja brezizhodnost).

Vzporednice k možnostim, ki ne pomagajo, so neizkoriščene možnosti: pesem je skoz in skoz blagoglasna, a rime ni niti ene. Glasovni stiki so namreč zoženi na asonance, te pa so še dodatno zavrti in igrajo skoz nepoudarjene zloge ali pa so notranje asonance, tj. take, da se ne reklamirajo - a zato tem močneje delujejo. Estetskemu zmagoslavju se tako pridružuje etični triumf: ne le, da je pesem lepa, to dosega tudi z zadržanimi postopki - s pesniškimi sredstvi, ki so metafora življenjske drže. Taki "etično pomenljivi" glasovni stiki so npr. "-žu/-čju", končni nepoudarjeni "a"-ji, edina ikta na zadnjem zlogu (poudarjeni "e") v 6. in 9. vrstici; ali notranji stiki v verzih in celo v zaporednih verzih; nekatere asonance so zapletene (tu jih le v splošnem omenjamo), ker se ujema le nekatere fonične poteze (npr. difuznost), druge pa so v kontrastu (npr. gravitnost proti akutnosti): ujemanje je tako zavrt s kontrastom - ali pa je kontrast ublažen z ujemanjem - ponavlja se ista "figura" estetskega prikazovanja razkola, katere učinek je diskretnost, nevsiljivost, a hkrati temeljna rezkost.

Poleg zavrtih stikov (končne asonance na nepoudarjenih zlogih), notranjih sovzočij (samoglasniške figure v isti vrstici, a tudi soglasniški nizi, npr. v 2. vrstici zaporniki "b-p-d-d") in medverzih stikov vsebuje pesem še pomemben stik "na daljavo" - gramatično "rimo" med glagolniki "čakanja - molčanjem - upanja", ki je, formalno vzeto, antiteza metrični amfibrahčnosti, saj je njen obrazec tako fonetično kakor semantično zrcalno obrnjen: - u - . Na robovih sta po dva krepka "a"-ja, vmes pa poudarjen "a" z nepoudarjenim in fonetično "zoženim" "e"-jem. Ujemanje je bolj načeto kakor zavrt - v drugem paru "a"-jev ni več naglašene samoglasnika, a stik s tem ni ogrožen, narobe: s tem da razočara pričakovanje, prav poudarja svojo vlogo "etičnega stika". Semantično sta robova komunikacijsko odprta navzven, sredina pa markira zaprtje navznoter, pretrganost komuniciranja. Na semantični ravni se ponovi razočaranje - kakro metrično pričakovanje ni izpolnjeno, podobno je tudi zadnji pomensko odprti, intencionirani glagolnik zanikan ("brez upanja"). Tako se tudi tukaj uveljavlja značilna figura pesmi: sklad v neskladju, ujemanje v razočaranju.

Naposled retorična kompozicija celotne pesmi uveljavlja isto figuro nihanja med vzponom in razočaranjem, figuro zavrtega vzpenjanja in nenehne padanja. Kompozicija niza "subjektivne lege", kar bi semiotično lahko opisali kot alternacijo "odprtost-zaprtost", pri čemer so faze "odprtja" značilno zavrti, padec v zaprtost pa tudi ni nikoli dokončen: prav toliko upanja še ostane, da ga je mogoče zanikati.

Prvi dve vrstici: faza odprtosti, obrežje odpira neko obzorje - a od tega obzorja si ni mogoče ničesar obetati; drugi dve vrstici: podoba osamljene drže ("zaprtje"), a vendar "s čajem v naročju" - četudi bi si lahko čaj skuhal sam, kamilice sam na-

bral, je oboje mogoče le na podlagi nekega občestvenega izkustva, skupnostnega znanja - četudi sam je subjekt vendarle vključen v neko abstraktno skupnost, minimalno na ravni razporeditve med kulturo in naravo.

Kar spet sproži odprtost v 5. in 6. vrstici: tu celo v najmočnejši različici pričakovanja komunikacije - a le v misli, a le v obliki "recepta" (na abstrakten, kodiran, neoseben način). Kakor je tudi za kuhanje čaja potreben "recept", četudi le kuharski: a ta je povezan s primarno skupnostjo, medtem ko recept v 6. vrstici asociira na institucijo, neosebnost, morebitno represalijo.

7. in 8. vrstica: spet padec v zaprtje, ki ga 9. vrstica razširja - a na način, ki je opazen tudi drugim. Kakor je molk medosebna oblika zaprtosti, tako so tudi vlažne oči osebno občuten in drugim opazen način neuspšne odprtosti. O subtilnosti te alternacije bi bilo mogoče marsikaj napisati - tu naj le opozorimo na zavrtost, ublaženost obeh faz: njun kontrast je zmanjšan, zato pa je bralni učinek toliko močnejši.

10. vrstica deluje kot ločilo - a spet na način alternacije, ki se tu zgošča v eni povedi: vrstica na eni strani postavlja piko ("poanto") k dotlejšnjim verzom - na drugi strani odpira nov krog, ki bo razširitev njene semantike, deluje kot naslov za ponovitev, v katero vpeljujeta zadnji vrstici.

Tako je pesem vsa med svojim prvim in drugim branjem - kakor je brezup vselej zavezan tisti najmanjši potrebni količini neprostovoljnega upanja, ki mora biti tu, da ga je mogoče zanikati.

Na obrežju
brezplodnega dneva
s čajem kamilic
v naročju.

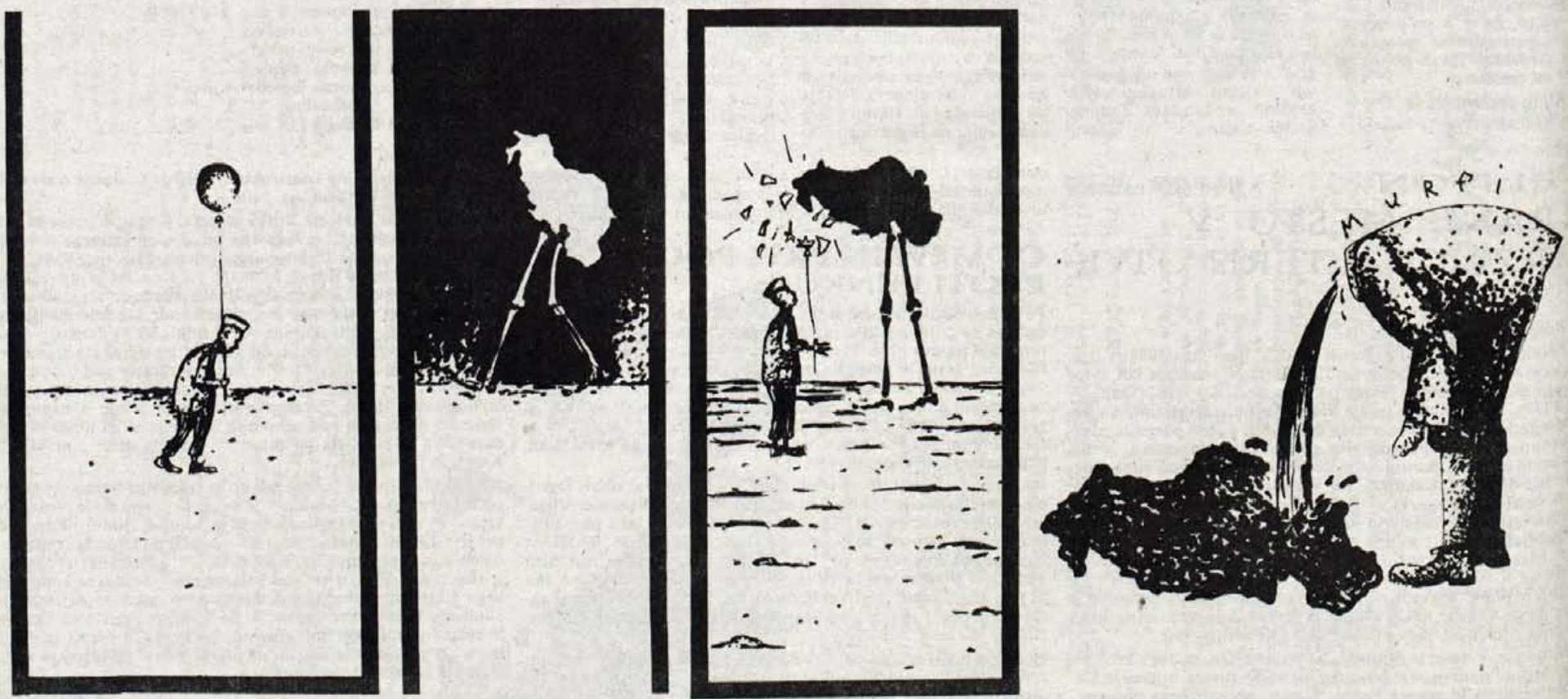
Pet dni čakanja
in misel: recept.

Z brezupnim
molčanjem
in vlago v ušeh.

Brez upanja;

na obrežju
brezplodnega dneva...

Rastko Močnik

Kako je Jože Hobič (kmet in poslanec) zašel z Gorenjskega na Kočevsko

Želja, da bi postal kmet, je bila močnejša od ovir

Jože Hobič iz Kranja se je že zelo zgodaj navdušil za kmetovanje in kmetijstvo in je na vsak način hotel dobiti kmetijo in postati kmet. Poskušal je na Gorenjskem (Jezerko, Bohinj, okolica Sovodnja) in tudi drugod, vendar mu čas družbenega kmetijstva ni bil naklonjen. Šele na priporočilo uglednega fakultetnega profesorja so mu dali v tridesetletni najem petdeset hektarjev kmetijske zemlje na Kočevskem, kjer si je po dveh letih bivanja v prikolici za kampiranje v desetih letih zdaj že ustvaril normalne pogoje za življenje in delo. Redi okrog 300 plemenskih ovc in se, nezadovoljen s prejšnjo kmetijsko politiko, kot član kmečke zveze in republiški poslanec ukvarja tudi s politiko, še zlasti s kmetijsko.

skovalno nalogo o oživiljanju kočevskega sveta, pripravil, naj poskusim še v Kočevju. Tam so na moje želje gledali drugače kot drugod, ker so imeli v rokah priporočilo uglednega fakultetnega profesorja. No, tudi tam v začetku ni kazalo najbolje, saj so bile prve njihove besede: "Vse boš kupoval pri nas in vse boš prek nas prodajal!"

dam. Zdaj redimo že okrog tristo plemenskih ovc, moja želja pa je, da bi zredil mesno slovensko pasmo, ki bi bila primerna za večje črede in kmetije (od 250 do 1000 ovc) na obsežnih zemljiščih Kočevske, Notranjske, Postonjske... Izboljšana jezersko-solčavska pasma je namreč primerna le za manjše črede in kmetije, ki so pripravljene v revo vložiti tudi veliko dela.

Samo želja dobiti kmetijo in postati kmet ni dovolj, potrebno je tudi veliko denarja. Kakšne so vaše izkušnje?

"Ker sem bil tedaj še mlad, je razumljivo, da sem bil brez močne finančne osnove. Vsakdo, ki se odloči za tako pot do kmetije, kot sem se jaz, ima veliko, ogromno denarja že, če ga ima dovolj za sprotna vlaganja vsaj za čas, dokler kmetija ne začne dajati dohodka. Mnogi, ki sem jih tedaj "nagovarjal", niso mogli razumeti - in nekateri tega še danes ne razumejo - da mladi ne morejo imeti denarja za hlev, za kmetijsko mehanizacijo, za čredo, za stanovanjsko hišo..."

Da bo mladih, ki bodo šli po enaki poti kot vi, verjetno še več, je razlog v tem, da se gospodarske razmere zaostrejujejo in da se spreminja tudi kmetijska politika.

"Če so doslej imela pri nakupu ali najemu kmetijskega zemljišča prednost družbena posestva ali občina, bo v prihodnje treba dati prednost kmetu in družinskim kmetijam, ki so dolgoročno bolj perspektivne kot posestva. Takrat bo tudi za mlade, ki so brez zemlje, a bi radi kmetovali, verjetno lažje kot nekdanj, ko se je vse stavilo na družbeno kmetijstvo. Na Kočevskem, kjer je dosti družbene zemlje, je možnosti za takšne še veliko."

Še vedno ste najemnik družbene zemlje, "kmet brez (lastne) zemlje". Kaj bo s temi zemljišči po denacionalizaciji?

"Denacionalizacija na ta zemljišča ne posega, ker so bila last Kočevarjev. Ne vem natančno, kako je v vasi; tam so morebiti tudi parcele, ki pa jih bo treba vrniti prejšnjim lastnikom."

Da bi bila vaša kmetija družinska, vam, kot pravite, manjka še trideset hektarjev. Kje jih dobiti?

"To je zelo občutljiva tema. Marsikdo mi pravi, da je petdeset hektarjev dovolj. Se strinjam: na teh površinah je mogoče preživeti tudi do 400 plemenskih ovc, vendar je škoda, da moram ovce pasti tudi po zelo dobri orni zemlji, ki bi jo bilo mogoče kako drugače uporabiti. Ker je v okolici dosti pašnih površin, je to še toliko večja ironija. Za povečanje črede imam dovolj zimске krme ter dovolj mehanizacije in prostora v hlevu, manjka mi le nekaj pašnika." ● C. Zaplotnik

Uplenili poključkega medveda Ker je bil brez družbe, se je "igral" z ovcami

Uplenitelj Branko Pretnar (LD Bled): "Z medvedom sva se srečala na poti..."

Bled, 14. oktobra - Medvedu, ki je letos na Pokljuki pokončal po neuradnih podatkih okrog sto ovc, uradno (po zapisnikih lovskega inšpektorja) pa precej manj, ni uspelo dočakati zimskega spanja. V ponedeljek mu je na obronkih naselja Slamniki na Pokljuki zadal smrtonosni strel Branko Pretnar, član lovske družine Bled, ki se je odpravil na lov skupaj z očetom in predsednikom družine Viktorjem Ravnikom. Ko so medveda proti večeru pripeljali v lovski dom na Bledu, se je v domu zbralo veliko lovcev in lastnikov ovc, med njimi tudi predsednik Ovcarske skupnosti Bled, kmet Peter Žemva, ki je dejal: "Veseli smo, da nam tale kosmatinec ne bo več povzročal škode; izterjava pravične odškodnine pa nas še čaka!"

Predsednik blejske lovske družine Viktor Ravnik je povedal, da je republika najprej izdala dovoljenje za odstrel le lovcom Triglavskega narodnega parka, kasneje, po posredovanju na kmetijsko-gozdarskem ministrstvu, pa tudi blejski in drugim okoliškim lovskim družinam. Dovoljenje je najprej veljalo le za odstrel v parku, od prejšnjega tedna dalje pa tudi za območje zunaj parka. Ker je bila trofeja mamljiva, so lovci kar vneto zahajali na pobočje Pokljuke. V ponedeljek popoldne so se tja odpravili tudi Branko Pretnar, njegov oče in Viktor Ravnik in za lovišče izbrali Voklo na obronkih naselja Slamniki, kjer naj bi "čakali" muflone, košute, jelene... Ker je Viktor v tem lovišču videl že tudi medveda, je seveda ob dovoljenju, ki je prišlo z republike, veljal tudi tihi dogovor: "Streljaj!" Branko se je ustavil prvi in še preden sta si njegov oče in predsednik poiskala svoje čakališče, je že počilo - ne zaradi muflona ali košute, temveč zaradi medveda.

Kaj se je dogajalo tiste trenutke, ve najbolje povedati uplenitelj. "Z medvedom sva se srečala na poti. Ko me je zagledal, se je najprej umaknil k bližnji mlaki, nato pa prišel nazaj na pot, kjer je že po prvem strelu obležal. Bližju nisem upal, raje sem počakal deset minut in mu zadal še en strel. Ko se tudi po tem ni več ganil, sem v znak veselja ustrelil še v zrak in zavriskal. To sta slišala lovca Cene Vogelc in njegov sin, prišla do mene in nato o tem obvestila še Viktorja in mojega očeta, ki sta bila nekoliko višje," je v ponedeljek zvečer pripovedoval Branko Pretnar, ki doslej kajpak medveda še ni uplenil in zato tudi ni vedel odgovoriti, kaj bo z njim.

Zakaj se je medved (težak okrog 110 kilogramov in star tri do štiri leta) "specializiral" na živo hrano, na prehranjevanje z ovcami? Predsednik blejske lovske družine Viktor Ravnik meni, da bi se obnašal drugače in da ne bi povzročal škode, če bi imel na Pokljuki sovrstnika. Ker pa je tja zašel in bil brez družbe, si jo je poiskal - pri ovcah, ki naj bi jih po Viktorjevih besedah več pokončal iz igrivosti kot zaradi požrešnosti. ● C. Zaplotnik

Po rodu ste menda Gorenjec?

"Doma sem iz Kranja, natančneje - z Orehka. V osnovno šolo sem hodil v Stražišče, po končani srednji tehnični iskrški šoli pa sem se vpisal na biotehniško fakulteto, kjer sem najprej študiral poljedelstvo in živinorejo, nato pa samo živinorejo."

Ste doma s kmetije?

"Doma kmetije nismo imeli. Oba, oče in mama, sta bila kmečkega rodu, tako kot rod ali dva nazaj tudi velika večina Slovencev. Mama je Notranjka, s kmetije v bližini Cerkljanskega jezera, oče pa iz majhne bajtarske kmetije pod Blegošem. Ker sta bila iz številnih družin, doma za njih ni bilo kruha in sta šla v Kranj, ki je bil že tedaj pomembno industrijsko središče."

Čeprav doma niste imeli zemlje, ste na vsak način hoteli dobiti kmetijo in postati kmet. Kaj vas je tako močno spodbujalo in gnalo naprej?

"Za kmetijstvo me je že pri otroških letih navdušil mamin bratranec, pri katerem sem preživel nekaj lepih počitnic, potem pa se je to že stopnjevalo. Nekaj je krivo tudi notranje hotenje, da človek dela tisto, kar so tudi njegovi predniki. Da nekdo ostane na domači kmetiji, je nekaj normalnega, takih, ki so brez zemlje in kmetije in hočejo postati kmetje, pa je bolj malo."

Kakšna je bila vaša pot do kmetije? Ste poskušali tudi na Gorenjskem?

"Kmetijo sem iskal že od 1976. leta dalje. Najprej sem si prizadeval, da bi dobil družbeno zemljo kranjske kmetijske zemljiške skupnosti in KŽK-ja na Jezerkem, vendar se je pokazalo, da tedanja politika ni bila naklonjena kmetu in da sem bil glede na politične razmere prezgoden. Poskusil sem tudi drugod. Z Ljubljanskimi mlekarjami sem že podpisal pogodbo za manjšo posestvo Zavrh pri Grosupljem, kjer pa sem moral pogodbo preklicati predvsem zaradi težav z lovci in njihovega tedanjega odnosa do družbene zemlje. Dogaovarjal sem se že tudi za kmetijo s štiridesetimi hektarji gozda na Bevkovem vrhu nad Sovodnjem. Ker bi se jo dalo dobiti zelo poceni - za znesek, ki bi ga bilo treba odšteti za srednje dober avto - sem zaprosil za posojilo v kmetijski zadrugi v Idriji, kjer pa mi tu-

Ste član kmečke zveze in tudi njen poslanec v družbenopolitičnem zboru republiške skupščine. Je bil razlog, da ste se vključili v politično delo, nestrinjanje s prejšnjo kmetijsko (in drugo) politiko?

"Vsekakor. Ignorantski odnos prejšnjih oblasti do kmeta me je vseskozi zelo motil, občutil pa sem ga tudi na svoji koži, ko sem hodil po Sloveniji in iskal zemljo, da bi lahko kmetoval. Nekateri mi kažejo na nizozemskega kmeta in mi pravijo, da lastnina ni pomembna. Za Slovenijo in slovenskega kmeta to ne velja. Dejstvo, da je kmet lastnik zemlje, je vplivalo na to, da je bila ta zemlja tudi v najhujših časih dobro obdelana. Prav zato se bom tudi zavzemal za uvedbo takšnega sistema, po katerem bo dolgoletno (25 do 30-letno) plačevanje najemnine za zemljo že predstavljalo kupnino in da bo najemnik lahko postal lastnik."

di niso ugodili. No, tudi po tem nisem obupal niti ne kasneje, ko so mi propadli načrti v Bohinju. Hotel sem kupiti manjšo kmetijo v Podjelju, kjer bi redil mlečno pasmo ovc, in postati pospeševallec za ovčerejo v Bohinju. Čeprav so me Bohinjci že poznali, saj sem dve leti pasel na Velem polju, so me kot pospeševalca zavrnili, češ da Bohinj ne potrebuje pospeševalca samo za ovčerejo (razlogi pa so bili drugi), pa tudi pri nakupu kmetije oz. planine, ki je bila del kmetije, me je izrinil "vikendaš". Zадnje leto, ko sem pasel na bohinjskih planinah, sem imel že tudi nekaj svojih ovc in koz ter eno kobilico, vendar pa po propadlih načrtih jeseni nisem vedel, kam iti. Iz stiske mi je pomagal prijatelj oče, ki mi je za prezimovanje odstopil kmečko hišo na Blokah. Plačeval sem le vodo, elektriko in druge izdatke, vse ostalo je bilo zastojno. To mi je takrat veliko pomenilo."

Vaše iskanje kmetije po Gorenjskem in Sloveniji se je nazadnje ustavilo na Kočevskem. Je bilo to naključje, sreča, kaj drugega?

"Ker so moje želje zelo dobro poznali tudi na fakulteti, mi je prof. Ločniškar, ki je delal razi-

Zdaj, po desetih letih, ko sem si tam ustvaril tudi dom in družino s tremi otroki, čutim, da imam v Kočevju "domovinsko pravico" in da mi nihče na kombinatu ali kje drugje ne more reči, da nimam več pravice biti na tej zemlji."

Koliko zemlje ste dobili, kakšno zemljišče?

"V Nemški Loki, ki je od Kočevja oddaljena 23 kilometrov, sem dobil petdeset hektarjev zemljišča, na katerem je že stal star hlev in lopa z gnojiščem. Vse skupaj so mi dali v najem za trideset let. Po tem sem nekaj zemljišča še dokupil in postavil majhno hišo, ki pa je v primerjavi s prejšnjimi možnostmi za življenje dokaj razkošna. Prvi dve leti sva namreč z ženo bivala v prikolici za kampiranje, vodo nosila iz vodnjaka sredi vasi in podobno. Hkrati sva izboljševala tudi "standard" živini: najprej sva postavila brunarico, pred dvema letoma pa zgradila še nekoliko sodobnejši ovčarnik s senikom. Čeprav so bili nekateri dokaj nezaupljivi do uvajanja ovčereje, sem vztrajal pri reji ovc, ker jo strokovno najbolj obvla-

Kako ste zadovoljni z novo kmetijsko politiko in z dosedanjimi spremembami v kmetijstvu?

"Strinjam se s tistimi, ki pravijo, da spremembe na hitro niso dobre, vendar pa je res tudi to, da je treba dati možnosti za drugačno delo. Nisem za to, da bi farne naenkrat zaprli, premalo pa smo naredili na tem, da bi tistim, ki bi radi kmetovali na tej zemlji, zakonsko dali možnost in prednost. Da tega še nismo dosegli je razlog v tem, da nekateri, ki se ne bi radi nikomur zamerili, delujejo "premahko". Odpori kombinatov, predelovalnih obratov in gozdnih gospodarstev so predvsem odpori za obrambo monopolov. Pri denacionalizaciji bi lahko hkrati izvedli tudi agrarno reformo, pri zadrugištvu pa me najbolj skrbi to, da slovenski kmetje malo vedo o novem zadrugištvu in da se še premalo zavedajo, da so zadruge njihova "podjetja" in obramba pred podjetji, ki jim je edini cilj dobiček."

Promet živali in rastlin prek slovensko-hrvaške meje Na novi državni meji ne bo težav

Ljubljana, 15. oktobra - Ko se je Slovenija osamosvojila in je tudi slovensko-hrvaška meja postala državna meja, je postalo aktualno vprašanje, kako bo prek nove meje potekal promet živali in rastlin. Hrvaška in slovenska delegacija, ki sta se pred nedavnim sestali na Otočcu (slovensko je vodil dr. Jože Osterc, republiški minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, hrvaško pa minister Ivo Tarnai), sta se dogovorili, da bo med obema stranema veljalo načelo popolnega medsebojnega zaupanja v strokovnost in učinkovitost strokovnih služb. Tudi v času, ko še niso zagrajeni vsi potrebni objekti in postavljene vse službe, bo na meji usklajen režim, tako da bo promet živali, živalskih izdelkov in rastlin potekal nemoten. Za obe republiki, za Hrvaško in tudi za Slovenijo, je pomembno, da je Hrvaška dobila možnost za članstvo v Mednarodnem uradu za živalske kužne bolezni, ki deluje v okviru Mednarodne zdravstvene organizacije. Slovenija bo odslej neposredno (in ne prek Jugoslavije) poročala temu uradu, od njega pa bo tudi redno dobivala pregled vseh živalskih kužnih bolezni, ki so ovira za uvoz ali izvoz živali.

Kot je poročala Slovenska tiskovna agencija, sta se slovenska in hrvaška delegacija na omenjenem sestanku dogovorili tudi za to, da bosta republiki sprejeli in podpisali vse mednarodne konvencije, katerih podpisnik je bila doslej Jugoslavija. Slovenija in Hrvaška pa bosta mednarodno konvencijo podpisali tudi med seboj. V obeh republikah bo veljal sedanji jugoslovanski register zdravil, republiki pa bosta sklenili še medsebojni sporazum o priznavanju registriranih zdravil v eni in v drugi republiki. Dogovorili so se še, da bosta republiki medsebojno uskladili tudi zakon o zdravstveni zaščiti živali.

Cepljenje lisic proti steklini

Ljubljana, 14. oktobra - Iz republiške veterinarske uprave so sporočili, da bo v Sloveniji 26. oktobra novo cepljenje lisic proti steklini. Okrog deset tisoč lovcev bo na 11 tisoč kvadratnih kilometrov obsežnem prostoru nastavilo lisicam 160 tisoč vab s cepivom proti steklini. Dosedanje cepljenje lisic je bilo uspešno. Republiški veterinarski inšpektor dr. Armin Tomašič pravi, da jim je v zadnjih letih, ko potekajo akcije nastavljanja vab za lisice, uspelo zmanjšati steklino za okrog 95 odstotkov.

Lovskogojitveni načrti Usklajevanje z republiškimi smernicami

Radovljica, 14. oktobra - Odbor za kmetijstvo pri izvršnem svetu (vođa ga Andrej Ogrin) je najprej predlagal, da bi petletne lovskogojitvene načrte obravnavala tudi izvršni svet in potem še občinska skupščina, na ponedeljkovi seji občinske vlade pa je po posvetovanju z republiškim lovskim inšpektorjem predlog umaknil. Izvršni svet je sklenil le to, da morajo družine lovskogojitvene načrte uskladiti z republiškimi smernicami, da naj pri lovu na jelenjad upoštevajo spolno razmerje 1:2 ali več (odstrel ni omejen) in da naj občinska skupščina na zasedanju, ki bo predvidoma 5. novembra, obravnavala le informacijo o lovskogojitvenih načrtih lovskih družin iz radovljske občine. Da izvršni svet in skupščina ne bosta potrjevala petletnih načrtov, je razlog v tem, da se v Sloveniji že pripravljajo novi zakoni o lovstvu, ki bo nekatera vprašanja urejal drugače kot sedanji. ● C. Z.

MARMOR HOTAVLJE
Gorenja vas tel.: 064/68-210
PRIDITE - PRESENEČENI BOSTE NAD PONUDBO IN KVALITETO!

LAMA TRADER

VABI Podjetja, d. o. o. in podjetne posameznike, ki bi želeli v svojih prostorih prodajati OKOVJE ter vse vrste POHIŠTVA naših proizvajalcev, da nas pokličete in se prepričate o UGODNEM ZASLUŽKU, v zameno za primeren prostor in odnos do potencialnih kupcev.

LAMA TRADER d. o. o. in pohištvo, ki trka na vaša vrata, vas vabita, da tudi v vašem mestu ODPREMO PRODAJALNO, v kateri si bo VSAK LAHKO KUPIL SVOJ DOM.

Za vse informacije pokličite na telefonsko številko 066/54-100 (int. 255), fax 066/54-064.

Osnovna šola dr. Janeza Mencingerja
Bohinjska Bistrica
objavlja dela in naloge
UČITELJA BIOLOGIJE ALI KEMIJE
IN GOSPODINJSTVA
Pogoj: PRU ustrezne smeri
Prijava z dokazili o izobrazbi sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.
Kandidate bomo o izidu obvestili v 15 dneh po izbiri.

Zaradi čedalje večjega zanimanja bralcev za sodelovanje v rubriki Odmevi in Prejeli smo, priporočamo, da prispevki niso daljši od dveh tipkanih strani (60 vrstic). Le tako lahko zagotovimo pravočasno objavo čimveč pisem. Uredništvo si pridržuje pravico, da predolge prispevke ustrezno skrajša tako, da ni bistveno okrnjena vsebina sporočila oziroma, da zavrne objavo. Vsi prispevki morajo biti podpisani s polnim imenom in naslovom.

Uredništvo

Odprto pismo Izvršnemu svetu Skupščine Republike Slovenije

Številna gorenjska podjetja, predvsem tista, ki so delovno intenzivna, in ta so v naši regiji v večini, so pred gospodarskim zlomom, mnoga v stečajnih in likvidacijskih postopkih. Vodilni delavci nam pojasnjujejo, da ni mogoče v takih pogojih gospodarjenja več voditi podjetij. So-deč po analizi, ki smo jo izdelali v gorenjskem sindikatu, se grobo kršijo določbe kolektivne pogodbe, tako v normativnem, še bolj pa v tarifnem delu. Delavci, ki še dobijo plačo, jo prejmejo z veliko zamudo in v višini, ki ne pokriva niti minimalnih življenjskih stroškov. Po 17-odstotni inflaciji v mesecu septembru seštevek dveh najnižje plačanih delovnih mest v podjetju pokriva le 42 odstotkov minimalnih (mejnih) življenjskih stroškov 4-članske družine in 18 odstotkov povprečnih stroškov. Obstaja resna bojazen izbruha širšega nezadovoljstva v številnih kolektivih, ki že mesece niso prejeli plač ob vseh stiskah presežnih delavcev v gostinstvu, železarstvu, gozdarstvu, tekstilu in drugih panogah.

Zavedamo se, da je stanje v gospodarstvu tudi posledica napačne makro in mikro ekonomske politike, toda nevdružno je, da sedanja oblast preko tekoče ekonomske in kreditno monetarne politike pušča gospodarstvo preko noči v tržnih razmerah, pri tem pa dopusti, da je plačilni promet ostal nezavarovan in prepuščen stihiji, kar vodi v obdobje naravnega gospodarstva s posledico plačevanja cene dela z blagom (boni). Pretrgane so vse blagovne poti na jugoslovanskem trgu in bojimo se, da se to ne bo zgodilo tudi z zahodnim tržiščem. To tržišče že izkorišča naš položaj, saj v poslovnem sodelovanju že kalkulira z vojnim rizikom, kar dodatno obremenjuje naše ubožano gospodarstvo. Nevdružno je, da vlada in gospodarska zbornica dopuščata monopolnost nekaterih branž, bank ter ostalih institucij izven gospodarstva, ki so v teh razmerah ostale nedotaknjene in bi-

Spoštovani bralci!

Na (preveč) dragem časopisnem papirju ni mogoče natisniti časopisa z nizko ceno - zaradi zaporednih velikih podražitev časopisnega papirja, ki ga izdeluje tovarna Videm Krško, ne gre več s ceno 20,00 tolarjev za izvod časopisa. Če kupujete tudi druge časopise, ste že pred časom opazili, kaj za prodajno ceno časopisa predstavljajo visoke cene papirja in storitev: časopisne hiše so prisiljene slejkoprej podražiti svoj izdelek.

Za ta nepriljubljeni ukrep smo se morali odločiti tudi pri Gorenjskem glasu. Vendar pa hkrati moramo poudariti tudi naše ukrepe, da je za naročnike in bralce Gorenjski glas kljub podražitvi precej cenejši: že skoraj štiri mesece je uvedena možnost brezplačnih malih oglasov s kuponom iz Gorenjskega glasa, kar vam v eni objavi prihrani okroglih 300,00 tolarjev. Praktično v vsakem Gorenjskem glasu vam skupaj z našimi poslovnimi partnerji pripravimo kakšno ugodno tržno priložnost, ki jo lahko koristite le, če imate Gorenjski glas. In ko vse te ugodnosti seštejete, bodo zanesljivo družinskemu proračunu navrgle več, kot bo naročnina za časopis do konca leta. Obračunali jo bomo šele v začetku novembra; znesek 500,00 tolarjev za tri mesece časopisa pa kljub suši v večini gorenjskih družinskih proračunov vendarle ni visok. In najvažnejše: vsaki pripombi, predlogu, mnenju in pobudi za boljši časopis prisluhnemo. Hočemo namreč delati kar najboljši časopis, v katerem bo večina natisnjenegega ustrezalo čimvečjemu krogu bralcev. Prav vse za prav vsakogar bržčas ne bo nikoli možno doseči - a sodeč po Vaših pismih, so vam novosti v uredniški politiki časopisa všeč. Zagotavljam, da bomo delali še boljši Gorenjski glas, v njem pa bo več prostora za gorenjski utrip. Želimo vam prijetno branje!

Gorenjski glas

stveno posegajo v položaj gospodarstva in posledično na materialni in socialni položaj delavcev. Nevdružno je tudi način in višina obremenitev plač delavcev. Sredstva za javno potrošnjo bi se morala odvajati preko davkov in prispevkov iz dohodka oz. dobička podjetij, ne pa iz sistema bruto osebnih dohodkov.

Nedopustno pri vsem je, da vlada nima izdelanega razvojnege koncepta in tudi ne pripravljenege socialnega programa. V območni organizaciji ZSSS za Gorenjsko smo trdno prepričani, da se vlada in njeni tvorniki ekonomske in kreditno monetarne politike premalo zavedajo, da s takim odnosom do gospodarstva, ki ustvarja družbeni proizvod, spravlja podjetja v propadanje, delavstvo pa v revščino, negotovost, nezadovoljstvo in sovražstvo.

Zato gorenjski delavci, ki nam je edini vir preživljanja delo in delovno mesto, ponovno

ZAHTEVAMO

od Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije:

- da takoj izdela razvojni in socialni program glede na politične razmere v Jugoslaviji in tudi v Evropi
- da takoj razbremeni osebne dohodke davkov in prispevkov in del teh obveznosti prenese na ustvarjen dohodek oz. dobiček podjetij
- da takoj spremeni kreditno monetarno politiko in politiko poslovnih bank
- da temeljito preveri poslovnanje v nekaterih monopolnih sistemih in institucijah - upravah, kot so banke, zavarovalnice, trgovine na debelo, uvozne in izvozne organizacije, trgovine z nafnimi derivati, elektrogospodarstvo, stanovanjske skupnosti in druge, ki s svojo cenovno politi-

ko bistveno posegajo v delavčev socialni in materialni položaj. Preveri naj se predvsem:

- organiziranost
 - pridobivanje dohodka
 - delitev dohodka (raven izplačil OD, nadomestil OD, dodatkov na OD, izplačilo stroškov v zvezi z delom, izplačilo avtorskih honorarjev, ipd.)
 - proces racionalizacije služb, zaposlovanje, število zaposlenih, učinkovitost dela
 - morebitno okoriščenje glede na vojne razmere.
- e) oceni naj učinkovitost in prilagodljivost nastalim razmeram v nekaterih paradržavnih institucijah, kot so Centri za socialno delo po občinah, Zavodi za zaposlovanje, inšpekcije, posebno inšpektorati za delo, upravni organi, delavstvo pa v revščino, negotovost, nezadovoljstvo in sovražstvo.

Gorenjski delavci želimo ostati na tem prostoru in z delom skrbeti za svoj socialni položaj zato nam ni vseeno, s kakšno ekonomsko politiko bo vodeno naše gospodarstvo.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije Območna organizacija sindikatov Gorenjske Predsednik Sandi Bartol

Pojasnilo

Ravnatelj Osnovne šole Franceta Prešerna Kranj Borut Chvatal je v pismu, ki je bilo objavljeno 15. oktobra z naslovom **Upravičene zahteve na nepravem naslovu "osupel nad skrajno pomenovitvijo problema kritičnega materialnega položaja v osnovnih šolah in perfidnostjo zaključka"**. Vprašanja, ki mi jih ob koncu, kot avtorju članka, zastavlja, kažejo na to, da v članku navedene ugotovitve in zaključke pripisuje meni, čeprav v začet-

● PESEK VSEH GRANULACIJ ● BETONSKE CEVI IN OPEKA, OPEČNI IZDELKI ● IZOLACIJSKI MATERIAL ● CEMENT ● APNO ● VODOVODNI MATERIAL

In še veliko artiklov, ki jih potrebujete pri gradnji do III. faze

Pri prodanem artiklu vam ponudimo montažo, istočasno ste oproščeni prometnega davka, ravno tako kot člani stanovanjskih zadrug.

PO UGODNIH CENAH NUDIMO BELI PESEK ZA GROBOVE

Obiščite nas - deležni boste brezplačnega strokovnega nasveta in presenečeni nad ugodnimi cenami!

Trgovina je odprta v pon., tor., čet., pet od 7 do 15 ure, ob sredah od 7 do 17 ure in ob sobotah od 8 do 12 ure

☎ 620-658

ku pravilno ugotavlja, da gre za poročilo z zasedanja kranjske vlade. Javno lahko zagotovim, da je poročilo zajemalo le trditve in zaključke slišane na seji Izvršnega sveta Skupščine občine Kranj, pri čemer so bila nekatera skrajna stališča posameznih članov, pa tudi konkretne navedbe, katera vodstva šol, po mnenju odgovornih na občini, manipulirajo s svojimi delavci, izpuščena. Pri izbiri pravih naslovov za svoje zahteve resnično več sreče!

Stefan Žargi

Spoštovani gospod dr. Košir!

Ne bi se hoteli postavljati za razsodnika, kdo ima bolj prav v pogajanjih, ki tečejo med sindikati in vašim ministrom.

Prepričani pa smo, da sedaj niso zreli časi za tako razdiranje, kot ga vodijo sindikati. Čudi nas, da se sindikat v preteklih le-

tih ni ukvarjal toliko s položajem zdravstvenih delavcev, temveč le bolj z obrobniimi stvarmi in ne bistvom sindikalnih nalog. Vemo, da je bil zdravstveni delavec včasih še slabše plačan, kot je sedaj, pa ni bilo stavk.

Veseli smo vaših javnih nastopov, kjer kažete veliko volje ter teoretičnega in praktičnega znanja o problemih slovenskega zdravstva. Že doslej ste nas s svojim delom prepričali, da ste poštveni in prizadevanji za izboljšanje zdravstvene službe, s tem pa tudi zdravja slovenskega človeka.

Zelimo vam še veliko dobre volje in moči.

Predsednik Vincencij Demšar

Uredništvu

Gorenjskega glasa

Odločno protestiram proti tendenciozni objavi fotografije

transparenta na naslovni strani vašega časnika, dne 11. oktobra 1991, številka 80, kjer je grobo žaljena čast namestnika ministrice za zdravstvo, družino in socialno varstvo.

Menim, da je to napačno razumevanje demokracije, ki si prizadeva za večjo svobodo, ki jo tudi po zaslugi takih, kot je dr. Košir, uživa vsa uradništva. S tem protestom želim opozoriti tudi na obveznost članov časopisnega sveta Gorenjskega glasa. Ta naj opozori uradništvo in novinarje na njihovo etiko. Prepričan sem, da vsak še slabše izobraženi bralec izdaja jalec.

Škofja Loka, 15. oktobra 1991
Vinko Demšar
Kopališka
Škofja Loka

Peter Colnar

31

DREVESNA V GOZDU

Slovenci na policijskem dvorišču so bili namreč neuradno izseljeni. V Zagreb so prišli aprila leta 1941 pred prvimi uradnimi transporti. Nemški mogotci so jih enostavno postavili na hrvaško mejo. Na policiji so tako sedaj ugotovili, da so v Zagrebu ilegalno (tudi, če bi bili uradno izseljeni, ne bi smeli živeti v Zagrebu ali neposredni okolici - tako je pisalo v meddržavnih pogodbah.

Takoj je odšel k Bencariću in Buriću.
»Predvideni so za izgon. Nimajo dovoljenja za bivanje. Vi boste prevzeli transport in jih peljali v Ljubljano. Naši jih še iščejo po Zagrebu...«

Burić mu je dal spisek, s katerim je šel na dvorišče in klical ljudi po primikih. Tako je spoznal in si zapisal tudi imena tistih, ki jih še niso zaprli.

Povedal jim je, da bo naslednjega dne sestavil transport in da bodo odšli zvečer v Ljubljano. Na policiji se je še dogovoril, da so jih pustili prespati v garažah.

Iz spiska je videl, kdo je na vrsti za izgon (bili so večinoma ljudje iz Smarij pri Jelšah). Šel je po Zagrebu in opozarjal ljudi. Med drugim je prišel tudi do dr. Jara Dolarja, ki je stanoval na Maksimirske cesti.

Nekaj časa je ves čuden gledal, nato pa je vprašal:
»Kako pa ste prišli k meni? Kako ste izvedeli, kje sem?«

Povedal mu je, da je njegov naslov vpisan na policijskem spisku in da je bil njegov stric Lojzetov profesor matematike na gimnaziji v Kranju.

»Hvala, da ste me obvestili. Imamo zaslonbo in bom za sebe stvar lahko uredil.«

Nekako so si pomagali tudi drugi, tako da so naslednjega dne pripeljali na policijo bolj malo novih Slovencev. Razumljivo, da vseh tudi ni mogel obvestiti o tem, kaj se pripravlja.

Ljubo Koselj

Ponoči avgusta 1941 je doma pri Lojzetu začelo zvoniti. Šel je pogledat, kaj je. Pred vrati je stal neznanec v razcefrani oficirski starojugoslovanski uniformi.

»Ali ne stanuje tu Lojze Colnar?«

»Jaz sem.«

»Jaz sem pa Ljubo.«

Bil je tako zdelan, da ga sploh ni spoznal. Bil je sošolec iz Kranja, s katerim sta pred leti prečkala marsikatero noč. Vedno je bil dobro razpoložen in pripravljen na vse mogoče in nemožne stvari. Gimnazijski ravnatelj Fajdiga mu je pravil »kuga razreda« (ko se je Lojze ob tem zasmeljal, je pokazal s prstom: »Vi ste pa njegov prijatelj!«). Kasneje je opravljal na Visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju izpite za bogate študente. Ti so mu seveda to plačevali.

Nemci so Koselja ujeli kot oficirja in je bil v najrazličnejših nemških taboriščih. Ker je bil v resnici hrvaški državljani (njegov mati je stalno živela v Zagrebu, on pa pri teti v Kranju), so ga kasneje le izpustili.

V začetku je živel pri Lojzetu, kasneje pa pri materi. Kmalu je pričel delati s partizani. Od Lojzeta je dobival čevlje, ki jih je za kradel celjskemu advokatu dr. Antonu Ogrizku. Ta je v imenu RK odkupil rabljene čevlje, ki so jih zaplenili ustaši z drugim imetjem Židom in Srbom. Dajal jih je popraviti in jih

je imel spravljene v zabojih na hodniku pred Lojzetovim oziroma Čukovim magacinom.

Ljubo se je zaposlil v rudniku Konjština pri Zagrebu. Partizanom je pošiljal cele kupe čevljev in kmalu je začel z njimi hoditi tudi na različne akcije. V eni izmed akcij je leta 1944 padel.

Goljuf

Ob izselitvi so imeli izseljenci pravico vzeti s seboj 500 dinarjev oziroma 25 mark. Marke so kasneje poskušali menjati po 20 na 12 do 15 kun za marko.

Dva izseljenca sta Lojzetu povedala, da so jima ponudili menjati ki ljudje uradno menjavo po 20 kun za marko. Peljali so ju v nekako vežo, da bi to naredili na skrivaj, in ju okradli ter jim zagrožili, da ju bodo prijaviili, da prodajata marke na črni borzi, če jima bosta ovadila.

Ker je bil prepričan, da je takšnih in podobnih primerov več, je poskušal urediti, da bi lahko menjali izseljenci pri njem po uradnem kursu.

Šel je k direktorju nemške Reichskreditkase, ki je delala po zasedenih ozemljih in mu pokazal pogodbo o izseljevanju med Nemčijo in ZHrvaško.

»Ali bi se dalo urediti, da bi sprejemal od izseljencev marke? Vsak teden bi jih prinesel in jih menjal po uradnem kursu?«

Direktor se ni mogel takoj odločiti in je rekel, da bo poklical centralo v Berlinu. Čez kakšen teden je obvestil, da je stvar uredil. Tako je Lojze o tem seznanil tudi izseljence. Na Hrvaškem je bilo tedaj po uradnih seznamih okoli 15.000 izseljenih Slovencev. Njihovi predstavniki so pričeli prihajati k Lojzetu z čerkami. Za 25 mark je lahko izplačal 300 kun.

odbojkarji Žirovnice v I. slovenski ligi

Cilj - čimboljša uvrstitev

Žirovnica, 15. oktobra - Odbojka je v Žirovnici izredno priljubljena, poleg tega pa ima dolgoletno tradicijo. Že leta 1949 so imeli žirovničani svojo odbojgarsko, izredno kvalitetno ekipo, v kateri je med drugim igral tudi danes zelo znani in priznani odbojgarski strokovnjak, Viktor Krevsel. Kasneje so se združili v eno ekipo skupaj z Jesenicami, leta 1976 spet šli na svoje in se čez dve leti zopet vrátili z Jesenicami v skupno ekipo Železar. V tistem času so bili dvakrat tik pred uvrstitvijo v II. zvezno odbojgarsko ligo. Nekaj let po letu 1980 so v ekipi ostali sami Žirovničani. Že pred dve letoma se je ista ekipa, ki je tokrat spet uspela prodreti v I. slovensko ligo, zavihtela med prvoličaje, kjer pa žal niso zdržali. Tokrat pravijo, da izpad iz lige ne bi smel več biti vprašanje in računajo na čimboljšo uvrstitev, nekje v prvi tretjini lestvice.

Ekipo in odbojki v Žirovnici je pred razgovor s kapetanom ekipe, Milanom Rajglom in predsednikom odbojgarske sekcije pri D Partizanu, Zoranom Mekićem. Časa se že ukvarjate z odbojko?

Aktivno že od leta 1974, dve leti sem igral tudi pri Jesenicah, leta 1976 pa sem ponovno začel igrati v Žirovnici. Ves ta čas sem igral v ekipi, igral, bil trener, kapetan. Zaradi časovnih pomanjkljivosti smo letos vodenje ekipe nekoliko spremenili. Navadno me-

sto kapetana zasede igralec, ki je najdlje v ekipi, mesto trenerja pa je z letošnjo sezono prevzel Matija Torkar, bivši igralec in kapetan blejske odbojgarske ekipe.

Osebnostna izkaznica vaše ekipe, pripravljenost, sestava?

Imamo isto ekipo, kot smo jo imeli pred dvema letoma, ko smo se uvrstili v to ligo. Vendar pa imamo letos več možnosti, saj smo dobili štiri nove igralce, dva žirovničani in dva Blejci. Ekipa tako šteje 12 članov. V ekipi je velik razkorak v letih med posameznimi igralci, kljub temu pa

smo se kar dobro ujeli. Letos je ekipo prevzel kot trener Torkar, na treningih vlada resnost in strokovnost, edino, kar nas s tem v zvezi pesti, je prevelika obremenjenost nekaterih igralcev. Z letošnjimi pripravami pred ligo smo bili zadovoljni, uspeh 14 tekem za trening je bil polovičen. Prvo tekmo, ki smo jo odigrali v ligi s Tehnobilom, smo dobili z rezultatom 3:0.

Vaša pričakovanja? "Obstane v ligi ne bi smelo biti vprašanje. Ciljamo na čimboljšo uvrstitev, nekje v prvi tretjini lestvice. Izkušnost in rutinanost in seveda dovolj igralcev tudi za menjave, so naši aduti. Pest nas še delna neuigranost. Letošnja liga je izredno izenačena, prva tri kola so za nas zelo odločilna. Na teh tekmah se bo

pokazalo, kje trenutno smo, kako rangiramo. Nikoli se čisto ne predamo, smo priznani trmasti "kašarji". In še ena dobra lastnost: uspeha si res želimo vsi v ekipi." M. Peternelj, foto: J. Cigler

ŠPORTNI KOMENTAR

(Handwritten signature)
VILMA STANOVNIK

Najprej športnik

Gotovo je vse, ki smo v terek opoldne sedeli v okrogli dvorani Cankarjevega doma na slovesnosti ob podpisu Slovenske olimpijske listine, spremljali več različnih občutkov. Eden je bil gotovo tisti, slovesni in vzvišeni, tisti, ki smo mu bili v zadnjih mesecih, ob pomembnih odločitvah na poti k slovenski samostojnosti, tolikokrat prica. Da je bil res slovesen in vzvišen so potrjevali številni naši ministri, s predsednikoma predsedstva in vlade na čelu, ki so se odzvali povabilu iniciativnega odbora za ustanovitev Olimpijskega komiteja Slovenije.

Drugi je bil gotovo malce grenak. Športno povezovanje med jugoslovanskimi narodi je bilo vrsto let - ne le v leporečju, ampak v resnici - eno tistih povezovanj, ki je vselej imelo več skupnih interesov, več sožitja in ne nazadnje pravega prijateljstva, kot vrsto drugih. Kako lepo je bilo gledati naše košarkarske reprezentante na svetovnih prvenstvih, olimpijskih igrah, na evropskih prvenstvih in balkaniadah, ko so se vsi borili za eno... pokazati, kaj zmorejo, kaj zmogore skupaj. Kako neugnano so se skupaj borili vaterpolisti, pa nogometaši, rokometišči, veslači in številni drugi. Kolikokrat je jugoslovanska zastava vihrala na odrih največjih svetovnih tekmovanj in kako ponosni smo bili skupaj s tistimi, ki so si to čast priborili. Kako bi športniki in športni funkcionarji še pred nekaj meseci mogli slutiti, da jo bo umazala kri!

In prav kri je bila tista, zaradi katere smo bili v terek v Cankarjevem domu tudi malce nestrpni. Vendar le do takrat, ko je predsednik Milan Kučan odločno dejal: "Mar sme biti politika, dejstvo, da je športnik rojen in pripada narodu, ki živi v državi, ki nima mednarodnega političnega priznanja ali se celo zoper njo vodi mednarodni politični bojkot, kot se je to v preteklosti že dogajalo, opravičljiv razlog, ki športniku ali tudi celem rodu športnikov nekega naroda zapre pot na olimpijsko, to najbolj zaželeno prizorišče in tekmovališče, kjer si stojita nasproti le človek športnik, ne država ne ideologija in ne prepričanje? Ves napor, vse delo, vsa odgovodovanja, ki jih zahteva vrhunski šport, so izničena samo zato, ker pač v nekem povsem drugem in od športa tako drugačnem svetu človeških aktivnosti, v svetu surove politike, na katero ponavadi športniki nimajo kaj veliko vpliva, veljajo drugačne zakonitosti?... Končno, prav nič ne more spremeniti dejstva, da so slovenski športniki, ki si želijo tekmovati v Albertwillu in Barceloni, na naslednjih olimpijskih igrah, Slovenci in da je povsem neodvisno od tega, kdaj bodo druge države priznale dejstvo, da so si Slovenci, uporabljajoč naravno pravico do samoodločbe, tako kot one same že prej, izvolili svojo lastno državo. Prav nikomur tak nastop ne bi bil v škodo, prav nikogar ne bi ogrožal, bil pa bi vsekakor v korist krepite in demokratizacije, pa tudi humanizacije svetovnega športnega občestva."

Ob koncu slovesnosti, smo bili vsi športniki, politiki, na trdnih tleh. Podpis Slovenske olimpijske listine je bil prva stopinja, pomemben korak na poti k cilju, da bodo naši športniki nekoč nastopili pod svojo, slovensko zastavo. Do takrat je lahko le nekaj mesecev ali pa tudi leta. Pod kakšno zastavo bodo nastopali do takrat niti ni pomembno (največkrat je slišati, da možen in najbolj sprejemljiv nastop pod zastavo MOK-a), pomembno je, so se pripravljani in zmorni meriti z najboljšimi. In zato so bile ob koncu naše misli vedre.

Slovenska nogometna liga V Naklu Potrošnik

Naklo, 18. oktobra - Po nesrečnem porazu v Zagorju so bili v sredo nogometaši Živil - Nakla prosti, v nedeljo ob 14. uri pa se bodo v 14. kolu doma pomerili z ekipo Potrošnika iz Beltincev. Naklanski nogometaši se zavedajo, da se lahko samo z zmago obdržijo na vrhu lestvice in da bo zato potrebno vložiti vse napore. To pa tudi zato, ker bodo oslabiljeni, saj še vedno ne igra kaznovani Taneski, manjkal pa bo tudi D. Jošt. Zato igralci pričakujejo pomoč gledalcev, ki se jim do konca jesenskega dela (8. december!) v Naklem obeta še vrsta zanimivih tekem. Dane Jošt

Partizan Kranj vabi k rekreaciji

Kranj, oktobra - Te dni so nam iz Partizana Kranj sporočili letošnji urnik vadbe. Ta bo potekala na Osnovni šoli Matija Čopa, na Osnovni šoli Helene Puhar, na Osnovni šoli Jakoba Aljaža in na Osnovni šoli Simona Jenka.

V telovadnici Osnovne šole Matija Čopa bo ob ponedeljkih vadba za otroke in starše med 18.10 in 19. uro, v terek med 19. in 20.30 uro bo gimnastika za deklice, v sredo med 19. in 20.30 uro bo vadba za deklice in ŠRG. V četrtek med 19. in 20.30 uro bo telovadnica spet namenjena gimnastiki za deklice, v petek pa bodo vadile deklice in ŠRG (B izmena). Vadba za deklice bo med 19. in 20 uro, za ŠRG pa med 20. in 21.30 uro.

V telovadnici Osnovne šole Helene Puhar bodo v ponedeljek med 16. in 17. uro telovadili cicibani, v terek med 19.30 in 21. uro bo moška košarka, v četrtek med 19.30 in 21. uro pa bo ženska telovadba.

V telovadnici Osnovne šole Jakob Aljaž bo ob ponedeljkih med 20.30 in 22. uro ženska telovadba, ob torkih med 20.30 in 22. uro pa ženska odbojka. Ženska aerobika je organizirana ob četrtek med 20.30 in 22. uro, dečke pa vabijo k gimnastiki v petek med 17.45 in 19.30 uro. Odbojka bo ob petkih med 20.30 in 22. uro.

V telovadnici Osnovne šole Simon Jenko bo organizirano igranje nogometa - in sicer ob torkih med 20. in 22. uro, ter ob četrtek ob isti uri.

Hkrati z urnikom vadbe so iz Partizana sporočili, da je višina participacije (zaradi nesporazumov) po novem določena v tolarjih in ostane do novega leta nespremenjena, ter se plača v dveh zaporednih mesečnih obrokih. Velja pa za vso sezono 1991/92. Cicibani, dečki za gimnastiko, ter študentje in upokojevci (1x tedensko) plačajo za vadbo 1.000 SLT, deklice in ŠRG (2x tedensko), ter odrasli (1x tedensko) plačajo 1.500 SLT, odrasli (2x tedensko) plačajo 2.300 SLT. Studentje in upokojevci pa za enako vadbo plačajo 1.500 SLT. V. S.

Alpska liga Porazi slovenskih predstavnikov

Bled, 18. oktobra - Drugi del alpske lige v hokeju na ledu se je za naše predstavnike začel porazno. Hokejisti Olimpije Hertzsa so v Ljubljani visoko izgubili z ekipo Zell am See 1:5 (0:0, 0:3, 1:2). Jeseniški hokejisti so gostovali v Bolzanu in s tamkajšnjo ekipo po grobi igri domačinov izgubili z rezultatom 9:2 (3:0, 1:1, 5:1). Blejci pa so igrali z ekipo Zolda in po podaljških izgubili s 5:4. Danes, 18. oktobra, ekipa Bled Promolinea v športni dvorani na Bledu ob 19. uri gosti ekipo Alegha. V. S.

Košarka Gorenjci uspešni

Kranj, 17. oktobra - V sredo je bilo v I. slovenski košarkarski ligi za moške odigrano tretje kolo. Triglav je na gostovanju visoko in zaslužno premagal Maribor '87 z rezultatom 62 : 102 (31:47). To soboto doma gostijo Postojno.

V slovenski košarkarski ligi za ženske so košarkarice Odeje - Marmorja gostovale pri mladi ekipi Ježice in ponovno zmagale z rezultatom 50 : 76 (27:36).

Dobro pa so se v prvem kolu izkazali košarkarji ekipe "De Leonardo" iz Radovljice, ki igrajo v II. Slovenski košarkarski ligi - zahodna skupina. Doma so premagali ekipo Novolesa z rezultatom 107 : 91 (56:33). Jutri gostujejo v Borovnici. V. S., J. R.

Rokomet Igra mačke z miško

Kranj : IMV Novo mesto 29 : 12 (17 : 4)
Kranj, 15. oktobra, športna dvorana na Planini, gledalcev 80, sodnika Lužar (Petrovče) in Kavčič (Celje).
Kranj: Ropret, Čeferin 1, Tkalec 2 (1), Šturm-Jelenič 2, Bajrovič 2 (1), Herlec 3, Nadižar 1, Jeruc 5, Mežek 8 (1), Bratož 2, Škofic 3 (2), Osterman;
IMV Novo mesto: Knafelč, Repinc, Klobočar 2, Hvala, Džerar 2, Popadič, Pate 2, Tomas 6 (4);
Sedemmetrovke: Kranj 5 (5), IMV Novo mesto 5 (4); izključitve: Kranj 1, IMV Novo mesto 1.
Domačinke so že v prvem delu tekme pokazale, da je to le nabiranje razlike v golih. Gostujoča ekipa je najslabša v ligi, tako je dal trener domačink priložnost vsem igralkam, kar so izkoristile in se vse vpisale med strelke. Pred tekmo smo lahko pozdravili dve članici Slovenske mladinske ekipe, ki bo sodelovala na turnirju Alpe-Adria, to sta vratarica Ropret in najboljša strelka domačih Mežek. Naslednjo tekmo bodo igrali v Ribnici proti Opremi, ki bo zelo težka in vsak uspeh bo dobrodošel.

Tečaj karateja

Kranj, oktobra - Karate klub Kranj prireja začetni tečaj karateja in samoobrambe za starostni skupini od sedmih do petnajstih let ter šestnajst let in več. Vpisati se je moč do konca oktobra vsak četrtek od 19.30 do 19. ure v telovadnici Srednje tekstilne šole v Kranju. I. P.

Tržiške prireditve

Delavci Smučarskega kluba Tržič bodo na 12-metrski skakalnici Sebenjanj pripravili v nedeljo, 20. oktobra, ob 11. uri dopoldne tekmovanje v smučarskih skokih za Pokal Gorenjske za mlajše pionirje C, ki so stare do 9 let. To bo zadnja preizkušnja v Pokalu Gorenjske za plastiki, tako da bodo po končanem tekmovanju podelili tudi priznanja za končne skupne dosežke na tem prvenstvu. Vabljeni.

Nogometni klub iz Tržiča pripravlja v nedeljo, 20. oktobra, z začetkom ob 9. uri dopoldne zanimiv turnir v malem nogometu. Turnir na nogometnem igrišču Pod gradom. Prijavnina znaša 800,00 SLT, prijavitelj pa se boste pred začetkom turnirja, ki je odprt za vse prijavitelje tega lepega športa. Za najboljše tri so pripravili denarne nagrade.

Na balinišču Janeza Štefeta - Zavrotarja na Ravnah nad Tržičem bodo v soboto in nedeljo, 19. in 20. tega meseca, obakrat z začetkom ob 9. uri dopoldne zanimiv balinarski turnir v zbijanju za Pokal maraš. K sodelovanju vabijo vse prijatelje tega zanimivega športa. Prijavitelj bodo zbirali na balinišču tudi med tekmovanjem.

LIGAŠKI SPORED

NOGOMET

Slovenska nogometna liga
nedelja, 20. oktobra, ob 14. uri: Naklo - Potrošnik

Močna članska liga - zahod
nedelja, 20. oktobra, ob 14. uri: Alpina Žiri - Slavija Papir

Slovenska nogometna liga - člani
nedelja, 20. oktobra, ob 14. uri: Triglav - Ilirija

Slovenska nogometna liga - mladinci
nedelja, 20. oktobra, ob 15. uri:

Slovenska nogometna liga - kadeti
nedelja, 20. oktobra, ob 19.30 uri:

Slovenska nogometna liga - kadeti
nedelja, 20. oktobra, ob 19.30 uri:

ROKOMET

Republiška liga - moški
nedelja, 20. oktobra, ob 20. uri: Šešir - Črnomelj

Republiška liga ženske - zahod
sobota, 19. oktobra, ob 18. uri: Sava Kranj - Piran

KOŠARKA

Slovenska košarkarska liga - moški
sobota, 19. oktobra, ob 20. uri: Triglav : Postojna

Slovenska košarkarska liga - moški
sobota, 19. oktobra, ob 16. uri: Kokra - Lipje : Jesenice

HOKEJ

Slovenska liga - skupina B
petek, 18. oktobra, ob 19. uri: Bled Promolinea - Alegha Jesenice

Slovenska liga - skupina B
petek, 18. oktobra, ob 18. uri: Acroni Jesenice - Alegha

ODBOJKA

Slovenska odbojgarska liga - moški
sobota, 19. oktobra, ob 19. uri: Bled - Pomurje - Vigros Zabrez

Slovenska odbojgarska liga - ženske
sobota, 19. oktobra, ob 18. uri: Žirovnica - T.O.2 - Brezovica

Slovenska odbojgarska liga - ženske
sobota, 19. oktobra, ob 14.30 uri: Bled 2 - Senčur Jesenice

Slovenska odbojgarska liga - ženske
sobota, 19. oktobra, ob 17. uri: Jesenice - Nova Gorica 2 Zabreznica

Slovenska odbojgarska liga - ženske
sobota, 19. oktobra, ob 16. uri: Žirovnica - Bohinj

Slovenska odbojgarska liga - moški
sobota, 19. oktobra, ob 16. uri: Bled ml. - Termo Lubnik

Slovenska odbojgarska liga - moški
sobota, 19. oktobra, ob 18. uri: Bohinj - Plamen

NAMIZNI TENIS

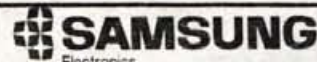
Slovenska namizna teniška liga - moški
sobota, 19. oktobra, ob 16. uri: Merkur Kranj - Strojna Mari

TRGOVINA ZA OTROKE
Ulica Janka Puclja 7, Kranj,
tel.: 064/325-103

Poleg oblačil, kozmetike, ortopedске obutve Petejan, igrač in šolskih potrebščin, velika izbira otroške opreme iz uvoza:

- vozički ● stajice ● hojice ● nahrbtniki
- avtosedeži ● previjalne mize...

IZKORISTITE ŠE ZADNJO PRILožNOST NAKUPA PO STARIH CARINSKIH DAJATVAH

TV 70 cm, TTX, stereo	45.990,00
Videorekorder, 3 glave, VPS	21.990,00
Hifi stolp, CD, digit. daljinsko upravljanje	22.650,00
Video player, daljinsko	15.990,00
CD gramofon, daljinsko upravljanje	9.890,00
Radiokasetofoni	4.390,00 do 11.990,00

del čas od ponedeljka do petka 9 do 12 ure, od 15 do 19 ure
CENTER KRANJ
C. Talcev 3
(pri gostilni Blažuni)
tel.: 212-367

SLOVENSKE ZELEZARNE

ŽELEZARNA JESENICE

ugodno prodaja svoje izdelke v novi industrijski prodajalni na Jesenicah

obiščite nas - informacije po telefonu (064)81-441, int. 29-04 ob magistralni cesti (avtobusna postaja Železarne), kjer nudimo:

- betonsko železo in pletene žične vrvi
- vlečeno jeklo
- vlečeno žico - črno, pocinkano in nerjavečo
- pločevino - navadno in nerjavečo
- hladno oblikovane profile
- vratne podboje
- dodatne materiale za varjenje - elektrode in varilne žice
- žeblje
- končne izdelke - diske za kmetijske stroje, kljuge za žlebove, snegobrane, žlebove, kotličke za bojlerje

Obratovalni čas vsak dan od 9. do 17. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

To poletje je bilo tako za prodajalke PEKA kot za kupce, ki so prihajali v prvo nadstropje kranjskega Globusa, neprijetno. Preurejali so nadstropje in povsod je bilo polno delavcev, mojstrov, barv, desk, polic, čistilk... No, zdaj je kompletno nadstropje preurejeno, vse je prijetno, privlačno, bogato založeno. Na vrhu stopnic pa vas, kot smo bili dolga leta vajeni, pričaka PEKO z bogato izbiro modnih čevljev in prijaznimi dekletki. Če je bilo zato poleti malo manj obiska, je pa bila zgodnja jesen bolj bogata. Te dni so pri PEKU že povsem pripravljene na pozno jesen in mrzlo zimo; pravkar so dobili izredno lepe modele iz uvoza. Ponudba, kakršne že dolgo ni bilo.

Vse je na ogled na ličnih okroglih stojalih, lahko si mirno ogledujete in izbirate, toda dekleta vedo, da bo šlo vse skupaj lažje z njihovo pomočjo, zato vas hitro povprašajo, kakšne čevlje iščete. Ne razumite napak, nočejo biti vsiljive, le pomagati želijo, kajti tudi čevljarska industrija hiti z razvojem in v PEKU je zadnja leta na področju modne obutve toliko novega, da kupci potrebujemo nasvet. Čevlje bomo zdaj po novem izbirali po blagovnih znamkah, da bomo res našli take čevlje, ki se bodo prilagali nogi. Mimo so, hvala bogu, tisti časi, ko je bilo na voljo eno samo kopito za ženske in eno za moške pa seveda različne velikosti. Če ni bila prava noga, je bil pa naš problem... Udobna, zdrava hoja je prvo, zato pa niso modeli nič manj elegantni. In čevlji so lahki, prijetno mehki, prevladuje semiš, ki mu je včasih dodan lak, tak ali drugačen okrasek, skratka, PEKO sledi svetovni modi.

Pa pojdimo lepo po vrsti. Začnimo s škornji, ki bodo tudi letos "špica" mode. Najbolj modni so seveda oni, ki se zavijnejo čez kolena. Krajši mini - višji škornji, bi lahko rekli. Nekateri so s povsem nizko peto, drugi, bolj večerni, z visoko peto. Moda narekuje tudi nove barve - poleg črne in rjavih odtenkov, bodo, recimo, na voljo tudi petrolej zeleni.

Ženski svet pa ne bo mogel tudi mimo obeh odličnih Pekovih blagovnih znamk, kot sta

Pri PEKU v GLOBUSU so pripravljene na zimo

**Evergreeni,
Lady Angela,
Dona Angela,
Linea...**

LADY ANGELA in DONA ANGELA; pri prvi sta poudarjena moda in eleganca, pri drugi predvsem udobnost, kajti DONA ANGELA je s svojim malce širšim kopitom, mehkostjo in lahko namenjena starejšim gospem, ki vedo, kakšnega pomena za lepo življenje ima prav udoben čevelj. In tu so EVERGREENI, modni čevlji za poslovne žene, ki so veliko na nogah. Izdelani so iz mehkega usnja, poseben stekla je izredno mehka, spodaj podložena s peno, ki omogoča še posebej udobno hojo. Blagovna znamka LINEA ponuja veliko salonarjev z novimi petami, ki se spodaj malce razširijo, dobe pa se seveda tudi modeli s klasično elegantno peto.

Ne smemo pa pozabiti tudi na BROKELEND ženske in moške čevlje za mlade. Večina modelov je izdelanih iz semiša, za

mrzle dni so posamezni modeli podloženi s toplim krznom, nosijo pa razne modne dodatke, ki jih mladi zahtevajo. Kaže, da so pri PEKU tanko prisluhnili željam mladih, ki hočejo, da so njihovi čevlji nekaj čisto posebnega, predvsem pa drugačni od onih, ki se na primer zdijo primerni njihovim staršem. Ampak, priznati moramo, da imajo dober okus in PEKO jim je izdelal resnično lepe modele. Cesar niso izdelali doma, so uvozili. En tak uvoz so na primer tudi zanimivi kavbojski škornji, prešiti, z raznimi modnimi dodatki. Med uvoženimi čevlji pa so tudi čevlji za plitvejši žep: salonarji, copati in podobna obutev, ženska in moška.

Niso pa pri PEKU v Globusu (in tudi drugih dveh prodajalnah v Kranju, v Prešernovi ulici

in na Titovem trgu, nasproti cerkve) pozabili na otroke. Dobiti je kompletan Cicibanov program, ki velja za najbolj zdravega v vsej naši ponudbi čevljev za otroke, dobi se pa tudi Pekov program dekliskih in fantovskih čevljev.

Posebna sreča čaka pri PEKU v Globusu tiste kupce, ki imajo manekensko nogo in spravijo nanjo vzorčne številke čevljev, žensko št. 37 in moško št. 41. Ti modeli - nekateri so celo iz proizvodnje za leto 1992 - so občutno cenejši, so pa v zelo bogati izbiri.

Čevelj zahteva tudi vzdrževanje, danes še posebej, ko si nove že težko privoščimo. Pri PEKU v Globusu in tudi v vseh drugih njihovih poslovalnicah imajo napredaj čistila za vse vrste obutve, za gladko usnje in semiš. Poslovodkinja PEKA v Globusu Damijana Vrhovnik opozarja prav posebej na čistila za semiš. Semiš je silno moden, a imajo kupci še vedno odpor do njega, ker so po starem prepričani, da se semiš težko čisti. Pa ni nobena posebnost! Semiš čevljev že ob prvi uporabi oškropimo s sprejem za to vrsto usnja, pa bo ostal kot nov! To si velja zapomniti, kajti semiš letos prevladuje, pa naj gre za čevlje za mlado ali staro. Iz semiša najdemo modele od nizkih klasičnih mokasinov do najbolj modnih visokih škornjev, ki segajo čez kolena.

Težko je vse to opisati, prav zares. Najbolje je, da prodajalno PEKA v Globusu obiščete sami. Morda bo pravi trenutek prav ta teden, ko so si naredili bogato zalogo čevljev iz uvoza, ko dobite čevlje tudi za večje noge, peresno lahke ženske modele DONA ANGELA tudi v št. 43 in moške modele celo v št. 48. Nekaj modelov imajo še iz tako zelo iskane ROCKPORT programa, ki ga PEKO izdeluje za ameriške kupce. Sploh pa naj pohite dekleta, kajti tu bodo našle čevlje, kakršne iščete - kombinacijo semiša in laka, udobne, nizke, z modnimi dodatki, kot so razne zaponke, gumbi in našitki, ki spominjajo na dobro staro francosko eleganco, za posebno svečane priložnosti pa tudi salonar z "zlato" konico...

TRIKRAT ZLATI MONDE SELECTION 1991

Mednarodna žirija Monde selection 1991 je po opravljenih analizah v priznanih laboratorijih podelila naslednja priznanja:

ČRNI BARON

VELIKA ZLATA MEDALJA

UNI BREZ ALKOHOLA

ZLATA MEDALJA

UNION PILS ORIGINAL

ZLATA MEDALJA

V Pivovarni Union smo veseli in ponosni, da znamo narediti najboljše temno pivo v Evropi Črni Baron.

Da znamo v Union Pils Original ujeti žlahtno aromo savinjskega hmelja s polnim okusom in zlato rumeno barvo.

Da znamo pripraviti Uni brez alkohola za vse pivce piva, kadar ne pijejo piva.

MALI OGLASI

☎ 217-960

APARATI STROJI

Prodaja etažno PEČ, 18 kWh, nerabljena. ☎ 802-581 17406
 IZPOSOJA videokamer! Enostavna uporaba! ☎ 241-265 17721
 Prodajamo vse vrste mehanskih in elektronskih TEHTNIC. Cene ugodne! ☎ 311-134, dopoldan 17782
 Prodajamo TRAKTOR Štajner, 18 KM. A. Vavkna 39, Cerklje ☎ 17916
 CIRKULAR Univerzal, nov, prodam. ☎ 214-072 17924
 OVERLOCK Pfaff, nov, z garancijo, prodam. ☎ 215-650 17930
 Prodajamo nemško trajnožarečo PEČ. ☎ 311-158 17968
 Prodajamo ŠTEDILNIK (4 plin, 2 elektrika) in dvojni pomivalni KORITO. ☎ 633-453 17969
 Prodajamo nov PISALNI STROJ Unis-TBM de luxe. ☎ 81-834 17972
 Malo rabljen STOLP Technics, 2 x 100 W, prodam. ☎ 692-000 17992
 Prodajamo PEČ za centralno ogrevanje TAM-UL-25. ☎ 82-103 17990
 Prodajamo malo rabljen STOLP Technics, 2 x 100 W. ☎ 692-006 17992
 Poceni prodajamo novo PEČ kippersbusch. ☎ 311-935 17998
 Prodajamo VIDEOREKORDER Akai VS-F 15. ☎ 310-075 18000
 Prodajamo 3-tonsko hidravlično PREŠO. ☎ 241-414 18012
 ROVOKOPAČ Volvo BM 616-76, prodam. ☎ 721-017 18026
 Prodajamo manjši REZKALNI STROJ. Finžgarjeva 4/a-27, Lesce 18030
 Prodajamo motorni STROJ za ribanje repe. Frelih, Sr. Bitnje 66, Zabnica 18034
 PRALNI STROJ Zoppas, potreben popravila in ŠTEDILNIK (2 plin, 4 elektrika), poceni prodam. ☎ 213-703 18037
 Poceni prodajamo PEČ za etažno centralno kurjavo. ☎ 213-898 18043
 Poceni prodajamo 120-litrski HLADILNIK. ☎ 213-898 18045
 Prodajamo nov special disco RADIKASETOFON in OJACEVALEC 200 W. Cena 870 DEM v protivrednosti. Podhom 36, Zg. Gorje 18049
 Prodajamo TRAKTOR Pasquali, 23 KM. ☎ 48-184 18051
 Prodajamo novo motorno ŽAGO SS-61 Husqarna. ☎ 213-145 18052
 AVTORADIO Sparkomatic, nov, prodam. ☎ 311-001 18053
 Prodajamo POMIVALNI STROJ Iskra. Poljanec, Mencingerjeva 5, Kranj. ☎ 218-367 18063
 Poceni prodajamo ŠTEDILNIK kippersbusch in HLADILNIK. ☎ 213-543 18078
 Prodajamo 3-polini CIRKULAR Standard. ☎ 41-817 18094
 Prodajamo 220-litrsko SKRINJO LTH. ☎ 620-723 18100
 Ugodno prodajamo GLASBENI STOLP Yamaha in GLASBENI STOLP Sansui. ☎ 631-704, po 14. uri 18108
 Etažno PEČ TV 17, poceni prodam. Sp. Besnica 147 18111
 Prodajamo KOMPRESOR, barvni TV Iskra Montreal in namizni REZKALNI STROJ. ☎ 211-555 18113
 Prodajamo KOSILNICO BCS. Bidar, Adergas 24, Cerklje 18125
 Prodajamo 220-litrsko zamrzovalno OMARO. ☎ 212-263 18131
 Nujno prodajamo VIDEOREKORDER za 400 DEM. ☎ 59-122 18154
 Prodajamo dvoredni PLETILNI STROJ Pfaff z motorjem, ugodno. ☎ 422-412

ROBINSON club TRŽIČ DETELJICA
 tel.: 52-266

V četrtek, 24. 10., ob 21. uri nastopa
BORIS NOVKOVIČ

Prodajamo kombiniran ŠTEDILNIK, 2 el. + 4 plin. ☎ 326-589 18168
 Električni RADIATOR, 1,5 KW, ugodno prodam. ☎ 631-420 18169
 Prodajamo barvni TV Grundig, rabljen. ☎ 215-754 18177
 Prodajamo vgradni štedilnik Gorenje, rjav. ☎ 218-005 18179
 Ugodno prodajamo PEČ za etažno ogrevanje EMO central, 20.000 kalorij. ☎ 48-107 18190
 Prodajamo zelo ohranjen HLADILNIK s hladilno omaro in dvojni LJAK z odcejevalnikom. ☎ 45-273 18196
 Prodajamo TV Gorenje, color. ☎ 326-334 18200
 Prodajamo ŠTEDILNIK Gorenje, 4 elektrika, star leto dni in BOJLER 50 litrov, malo rabljen. Kidričeva 47/a, stanovanje 1, Kranj 18203
 Prodajamo termoakumulacijske PEČI, 2 in 3 KW. ☎ 242-312 18227
 Prodajamo ELEKTROMOTOR, 4 KW. ☎ 421-486 18232
 PCXET 1 MB, RAM 32 MB HD, 360 K floppy, prodam. ☎ 324-979 18234
 Prodajamo barvni TV Iskra, star 4 leta. ☎ 621-765 18257

GLASBILA

Prodajamo akustično KITARO. Cena po dogovoru. ☎ 311-158 17967
 Prodajamo Prestor "FRAJTONARICO" DUR-GDC. Cena 1.200 DEM. ☎ 51-302, zvečer 18073
 HARMONIKO Melodija, 120-basna, prodam. ☎ 421-498 18081
 Prodajamo HARMONIKO Melodija 80 basno, novo. ☎ 77-092 18241

GRADBENI MATERIAL

Ugodno prodajamo 8,5 kub. m. TERVOLA. ☎ 218-649 17582
 Prodajamo vhodno VRATNO KRILO, dim. 95 x 65 cm. ☎ 620-757 17923
 Z 750, letnik 1985, ohranjena, prodam ali menjam za smrekovo hlodovino, plohe ali deske. Cena 1.200 DEM. Sp. Brnik 40, Cerklje. ☎ 422-673 17935
 Prodajamo betonski STREŠNIK folc. Rudi Plestenjak, Sr. Bitnje 60, Zabnica. ☎ 312-314 17942
 Prodajamo 300 kosov strešne KRITINE Bramac. ☎ 74-924 17949
 Prodajamo PUNTE in BANKINE. Jenko, Podreča 42, Mavčiče 17962
 Prodajamo kvalitetno gašeno APNO. Čop, Sp. Gorje 136 17965
 Poceni prodajamo 25 kvad. m. TERVOLA, deb. 5 cm. ☎ 421-699 17984
 Prodajamo smrekove PLOHE. Debeljak, Podbrezje 150, ☎ 70-069 17997
 Prodajamo 250 kosov betonskih ZIDAKOV, 20 cm. ☎ 721-665 18018
 ALU FOLIJO za izolacijo, prodam za 1/4 cene. ☎ 77-080 18024
 Prodajamo rabljeno OPEKO bobrovec. ☎ 214-682 18110
 Prodajamo OPEKO Kikinda model 272, 5000 komadov, I. klasa. ☎ 64-336 18198
 Prodajamo tri salonične CEVI, premer 25 cm. ☎ 70-567 18230
 Prodajamo nova OKNA, 80x90 cm, z žaluzijami in policami, 6 kosov, 30 odstotkov ceneje. ☎ 631-495 18238
 Prodajamo smrekov LES. ☎ 213-180, popoldan 18243
 Prodajamo rezan LES. ☎ 061/627-196 18247

IZOBRAŽEVANJE

INŠTRUIRAM angleščino in nemščino. ☎ 324-730 18001
 Nemška poslovna KORESPONDENCA in KONVERZACIJA. ☎ 312-520 18003
 Uspešno INŠTRUIRAM matematiko za osnovne in srednje šole. ☎ 311-471

Iščem INŠTRUKTORJA za orglice. ☎ 061/612-354, Janez 18128
 Intenzivni, veštstvenjski TEČAJ angleškega in nemškega jezika za otroke in odrasle, po ugodni ceni. ☎ 213-983 18160
 Osnovnošolcem nudim strokovo POMOČ - individualno, pri učenju. ☎ 326-079 18212

IZGUBLJENO

V Gorajtah sem izgubil moder NAHRB-TNIK. Najditelja čaka nagrada. ☎ 621-190 18246

KUPIM

Kupim diesel MOTOR z največ 14 KM. ☎ 79-615, zvečer 17976
 Kupim cementno siv STREŠNIK Dravograd. ☎ 311-877 18019
 Kupujem smrekove HLODE. ☎ 64-103 18098

LOKALI

V najem oddam urejen PROSTOR. ☎ 242-651 17909
 Oddamo POSLOVNE PROSTORE. SSS Radovljica, Gorenjska 25 17927
 V najem oddam PROSTOR za mirno obrt. ☎ 311-935 17999
 V Druholki najemem PROSTOR za mirno obrt. ☎ 214-628 18109
 V centru Kranja oddam v najem LOKAL, manjše kvadrature. Šifra: KIOSK 18121
 Oddam v najem LOKAL, primeren za gostinstvo. Šifra: ŠENCUR 18162
 V najem oddam SKLADIŠČE v Naklem. ☎ 50-852 18236

MOTORJI KOLESA

Ugodno prodajamo CTX, letnik 1989. ☎ 218-423 17833
 Ugodno prodajamo CTX 80, letnik 1989. ☎ 421-339 17835
 PUCH 250 SGS, letnik 1953, prodam. ☎ 241-414 18011
 Kolesarske VALJE, prodam. ☎ 691-158 18020
 Prodajamo novo, še neregistrirano JAWO, 350 cm. ☎ 57-678 18029
 Poceni prodajamo ATX. Suljanovič, ☎ 217-538 18084
 Prodajamo APN 6. Informacije na ☎ 68-682 18101
 Prodajamo dobro ohranjeno moško KOLO. ☎ 212-072 18181
 Prodajamo moško KOLO 4 prestave. ☎ 324-979 18228
 Prodajamo BT 50 R, bele barve, letnik 1988. ☎ 312-450 18235
 Prodajamo TOMOS AVTOMATIK, odlično ohranjen. ☎ 422-347 18244
 Prodajamo otroško KOLO za 200 SLT. Tomičičeva 30, Kranj 18251
 Prodajamo KOLO senior za 500 SLT. Černelc, Tomičičeva 30 18252

OBVESTILA

J & J TV, VIDEO, HI-FI, SERVIS. Popravilamo vse vrste TV, VIDEO in HI-FI NAPRAVE. ☎ 329-886 16355
 ŽALUZIJE, LAMELNE ZAVESE, ROLLETE, lahko naročite: ROLETARSTVO NOGRAŠEK, MILJE JI, ŠENCUR. ☎ 43-345 (delavnica) ali 061/50-720 16370
 AVTOKLEPARSTVO - Branko Lacko, Bevkova 37, Radovljica. ☎ 75-807 - vam NUDI SVOJE USLUGE. Plačljivo z boni. 17433
 Koča "Ermanovec" v oktobru stalno ODPRTA. ☎ 695-066 17443
 RVT SERVIS Gorenje, Samsung, "Orbiter". ☎ 216-945 17658
 Kvalitetno izdelujemo SMETNJAKE in ZEBLJE. ☎ 326-426 17672
 Bohinjci pozor! Od 25. 10. SLOVENSKI LOTO in ŠPORTNA NAPOVED (tudi pri nas, vsak petek, od 15. do 18. uri, v trgovini Peter Kolman, v Boh. Bistrici) 17911
 IZDELUJEM tople grege iz aluminija. ☎ 216-208, dopoldan 17937
 IZDELUJEM trane žage po naročilu, kolesa premera 700, so leve in desne. Žaga ima delovni atest. Cankarjeva 27, Kamnik 17938
 Globinsko ČISTIM vse tekstilne talne obloge. ☎ 81-834 17971
 Cenjene stranke obveščam, da SPREJEMAM naročila za popravilo gospodinjstvih aparatov na ☎ 631-477, v popoldanskem času pa na domu. ☎ 47-410. Silvo Klančnik, Servis gospodinjstvih strojev 17982
 Invalid ZIRO RAČUN: 51510-621-16 05 1630113-663697 17995
 POLAGAM keramične ploščice. ☎ 65-705 18009
 Zdravstveni delavec nudi NEGO, RAZGIBAVANJE, MASAŽO ter MERJENJE krvnega pritiska, na domu. Naslov v oglašnem oddelku. 18032
 Če želite svoje devizne prihranke znatno povečati, se nam boste zagotovo pridružili. Igrajmo "Fair play"! ☎ 70-714 18060
 OPRAVLJAM prevoze s kombijem. ☎ 323-527 18061
 VODOINSTALACIJE po starih cenah, tudi popravila. ☎ 218-427 18072
 Globinsko ČISTIM jogije in preproge, z aparatom Kirby. ☎ 41-663 18114
 IZDELUJEM zložljive, podstrešne stopnice. ☎ 242-772 18165
 Rolete, žaluzije, lamelne zavese IZDELUJEMO in MONTIRAMO, POPRAVLJAMO. ☎ 216-919 18189
 Nudimo poslovno pomoč interesentom za sodelovanje v našem sistemu "Fair Play" - Šifra: PARTNER 18211
 Iščem popoldansko VARSTVO za 4-letno dekle. ☎ 41-708 18258

Prodajam FORD SIERA 1,6 CL, letnik november 1987. Prva registracija marec 1988, rdeče barve, 5 prestav, temna stekla, garažiran, 29000 km. Ogled vsak dan od 15. do 18. ure. Zg. Gorje 36 pri Bledu

OTROŠKA OPREMA

Prodajamo otroški VOZIČEK Sirehco-Aico. ☎ 58-203 17957
 Prodajamo otroško POSTELJICO z vsemi dodatki. ☎ 70-015 18015
 Prodajamo otroško POSTELJICO, nov JOGI s posteljino, za 2.500,00 SLT ter otroški ležalni STOLČEK, za 800,00 SLT. ☎ 74-651 18093
 Prodajamo belo otroško POSTELJICO z jogijem. ☎ 58-361 18132
 Prodajamo KOŠEK, HOJCO, STAJICO in POSTELJICO. Naslov v oglašnem oddelku. 18193
 Otroško POSTELJICO z jogijem, prodam. ☎ 242-312 18226

OSTALO

Prodajamo GAJBICE. Frelih, Posavec 64, Podnart 17533
 Prodajamo 15 in 16-čolski GUMI VOZ. Gli-nje 8, Cerklje 17955
 Prodajamo novo semis JAKNO, št. 40. ☎ 213-341, int. 30 17956
 Foto POVEČEVALNIK Krokus 44 L color, prodam. ☎ 74-663 17963
 Prodajamo verižno KLJUČAVNICO z alarmom. ☎ 81-834 17974
 Za vložek 7.000 DEM vam nudim PARTNERSTVO. ☎ 217-891 17980
 Prodajamo tri nove KADI. Košir, Visoko 4, Škofja Loka. ☎ 65-819 18025
 Prodajamo žensko usnjeno JAKNO, črne barve. ☎ 633-465 18028
 Sl. Prešernov spominski KOZAREC v Kranju, Titov trg 16 18031
 Prodajamo KLETKO za 120 kokoši. ☎ 46-036 18083
 Prodajamo TAPISERIJO "Zadnja večerja", 260 x 105 cm. ☎ 310-588 18088
 Ugodno prodajamo pasjo UTO. ☎ 214-000 ali 46-106 18096
 Prodajamo belo dolgo POROČNO OBLEKO, št. 40-42. ☎ 46-101 18103
 Prodajamo bukova DRVA - suha. Jerič, Stefanija gora 28 (pri Mežnarju). ☎ 421-581 18103
 Prodajamo bukova DRVA, prevoz zagotovljen. ☎ 622-479 18163
 Prodajamo suhe smrekove BUTARE. ☎ 312-393 18249
 Na zalogi so BRIVSKE MREŽICE, št. 330, 346, 383. ☎ 802-581 18262
 Prodajamo PLASTIČNO CISTERNO tisoč litrov in ELEKTROMOTOR 5,5 kW. ☎ 47-190

PRIDELKI

Prodajamo 2.000 kg krmilne PESE. Krakovska 27, Voglje 17917
 Prodajamo KROMPIR za krmo. Zabnica 21, ☎ 44-679 17932
 Prodajamo vešbarvne MACHEHE. Velešovo 7, Cerklje 17944
 Prodajamo krmilni in jedilni KROMPIR. Bodešče 30, Bled 18046
 Prodajamo MACHEHE za okras grobov in vrtov. ☎ 422-565 18059
 TEPEK prodam. ☎ 66-414 18089
 Prodajamo domače GROZDJE. Čelik, Partizanska 49, Šenčur 18099
 Prodajamo krmilni KROMPIR. Pokopališka 11, Kranj - Kokrica 18115
 Poceni prodajamo krmilni in semenski KROMPIR dezire. ☎ 329-046 18151
 Prodajamo ZELJE v glavah. Jeglič, Podbrezje 192, Duplje. ☎ 70-202 18156
 Jedilno RDEČO PESO, prodam po 10 SLT za kg. ☎ 43-483 18167
 Prodajamo KORUZO za silažo. Skaručna 16, Vodice 18183
 Prodajamo krmilno PESO. Naklo, Grogova 4 18224
 Prodajamo drobni KROMPIR za krmo. ☎ 312-393 18250
 Prodajamo večjo količino ŠALOTKE. ☎ 802-581 18263

POSESTI

LD "Jelovica" Ribno - Izletniška 29, Bled, odda v najem LOVSKO KOČO na Tale-žu. Pisne ponudbe pošljite na naslov: Stane Pirnat, C. Staneta Zagarja 22/c, 64240 Radovljica. ☎ 74-871, Pirnat, do 31. 10. 1991 17817
 Prodajamo enonadstropno starejšo HIŠO z vrtom, v Kamni gorici pri Kropi. ☎ 061/222-922, ob 19. uri 17905
 Prodajamo 1.000 kvad. m. ZEMLJIŠČA v Tenetišah, I. kmetijsko območje. ☎ 328-025 17954
 Prodajamo zazidljivo PARCELO v Sovodnju. ☎ 692-552, zvečer 17986
 Ugodno prodajamo HIŠO z gospodarskim poslopijem in 670 kvad. m. zemlje, v Zg. Bitnjah. Informacije na ☎ 213-145, v nedeljo zvečer, in od ponedeljka dalje, vsak dan 18036
 V Besnici prodajamo zazidljivo PARCELO z gradbenim dovoljenjem. ☎ 061/347-711

PRIPREDITVE

Trio nudi GLASBO za ohceti. ☎ 70-15
 GLASBO za ohceti, nudita glasbenika. ☎ 421-498 18082

Art OPTIKA
 POSLOVALNICA KRANJ
 Cesta JLA 18
 nasproti porodnišnice
 Telefon: 212-196

VELIKA IZBIRA UVOŽENIH OKVIRJEV, STEKEL IN SONČNIH OČAL

PREGLEDI VIDA: ponedeljek, sreda od 14. - 15. ure
 torek od 15. - 17. ure
 četrtek od 8. do 10. ure

Odprto: od 8. - 18. ure
 sobota od 8. - 12. ure
SE PRIPOROČAMO!

POZNAVSTVA

Za vodenje gospodinjstva želi spoznati osamljeni, 54-letni možki, razumevajočo žensko brez obveznosti, manjše ali srednje postave. Možna resna zveza. Šifra: V BLOKU 18140
 Iščem SOSTANOVALKO. Stane Rudolf, Sveti duh 187, Škofja Loka 18218

RAZNO PRODAM

Ugodno prodajamo SEDEŽNO GARNITURO in kombiniran otroški VOZIČEK. ☎ 329-058, po 19. uri 18050
 Prodajamo strešno OKNO, 120x80 cm in otroško POSTELJICO z jogijem. ☎ 66-486 18239

STAN. OPREMA

Prodajamo POHIŠTVO za kuhinjo in sobo. ☎ 213-244 18004
 Prodajamo novo LEZIŠČE. ☎ 214-278 18006
 Prodajamo planinski POGRAJ z vzmetnicami. ☎ 78-823 18023
 Prodajamo SEDEŽNO GARNITURO. ☎ 215-736 18066
 Prodajamo raztegljiv TROSED in dva FOTELJA. Cena 4.000,00 SLT. ☎ 64-224 18068
 Prodajamo SEDEŽNO GARNITURO z mizico. Cena 6.000,00 SLT. ☎ 310-694 18076
 Prodajamo kopalno KAD, bele barve. ☎ 48-201 18092
 Ugodno prodajamo dobro ohranjeno SPALNICO. ☎ 621-830 18139
 V okolici Kranja prodajamo staro SPALNICO in KUHINJO, el. ŠTEDILNIK, PRALNI STROJ, PEČ na drva - Kippersbusch itd. ☎ 063/25-088, zvečer po 20. uri 18158
 Prodajamo otroško POSTELJICO z jogijem, odejo. ☎ 66-345 18254

VARSTVO

Nudim VARSTVO otrok na domu. ☎ 325-811 17959
 V VARSTVO sprejemem otroke. C. XXXI diviz. 129/a, Ziri 17985
 Občasno VARUJEM otroke in dojenčke. ☎ 66-105 17996

VOZILA DELI

Prodajamo nove plastične BLATNIKE za R 4. ☎ 216-153 16781
 Prodajamo nove PREVLEKE za Golf, stari tip. ☎ 217-044 17929
 Prodajamo 4 GUME, 155/13 Hi-Life, po 1.300 SLT. ☎ 217-044 17931
 Prodajamo PRIKOLICO za osebni avtomobil, 90 x 140 cm. Šuštar, Poljanska c. 23, Škofja Loka 17946
 Prodajamo nove PRAGE, BLATNIKE, MASHKO za Z 101. ☎ 81-834 17973
 Prodajamo Z 101, po delih. ☎ 721-665 18017
 Prodajamo dve zimski GUMI za Z 750. Milno 7, Bled 18022
 Prodajamo MOTOR za VW 1200. Moderna menjava. ☎ 212-191 18033
 Prodajamo zimске GUME za Jugo 45. ☎ 46-355, po 17. uri 18054
 Prodajamo nove PREVLEKE in PRTLJANIK za Jugo. ☎ 45-662 18133
 Prodajamo LADO 1.200 in ERO 80, ugodno prodajamo za rezervne dele. ☎ 242-718, popoldan 18141
 Prodajamo razne dele za Z 750. ☎ 632-385 18172
 Prodajamo 126 P, celega za rezervne dele. ☎ 45-576 18217
 Prodajamo 5 zimskih GUM s plastičnimi 165x13. ☎ 212-716 18229

DIE ELEGANTE KRAFT

RENAULT 19 CHAMADE

R 19 ŽE OD NETO ATS 114.697,- (PROSTO DO MEJE)

MOTOR - MAYERHOFER
 BELJAK/VILLACH, DRAUBODENWEG 21
 Tel. 9943-4242-23670
 DODATNA OPREMA • NAD. DELI • DELAVNICA • UGDNA VOZILA

Razstava in pokušina gob

v dvorani Partizana (Sokolnica) v Tržiču v petek, 18. oktobra, od 8. - 23. ure
 v soboto, 19. oktobra, od 8. - 14. ure
 Užitne cene: omleta z gobami 70 SLT; pražene gobe z jajci 60 SLT; gobja pašteta 50 SLT; gobja obara 40 SLT
 Vabi vas GOBARSKA DRUŽINA TRŽIČ
 Izrežite oglaš iz časopisa ter ga prinesite s seboj na razstavo - imeli boste zastoj vstop.

BIRO - KONTEJNER, naprodaj, mere 8 x 3 m, višina 2,6 m, kot nov, dvoje vrat, z dvema svetlobnima kupolama, s kurjavo in prisilnim zračnikom, z dvojnimi dnom. Na ogled v Špitalu ob Dravi, pri firmi **HOLZMARKT KLAUS,** Koschatstrasse 38, tel. 9943-4762-4144. Izvozna cena ATS 98.000,-

Keyboards, synthesizer - Yamaha, Casio, Technics, Roland ojačevalci - zvočniki mikrotoni - kitare - koncertne in elektrone Yamaha, Aria, Shiro, Blokflaute Moeck, flavte Yamaha
Velika izbira - nizke cene
HERGETH
 Celovec, Burggasse 23, tel.: 9943/463-57991

E. Bittmann
 CELOVEC - CENTER
 ST. VEITER STR. 16, TEL. 9943-463-56457
 ENOSTAVNO - AVTO NA SERVIS IN NATO PO NAKUPIH
 VSI ORIGINALNI DELI IN DODATNA OPREMA
PRISPELA STA GOLF '92 IN AUDI 80 - '92

Nudimo vse vrste finančno - računovodskih storitev zasebnim podjetjem!
Tel.: 064/242-207

Nudimo zaposlitev delavcu z znanjem avtojenega varjenja na delovnem mestu
«CEVAR - VARILEC SPECIALIST»
Informacije HRIBAR - BLESK d. o. o., Planina 3, Poslovni center 3, Kranj (bivši Iskrski samski dom).

BOSCH Heimtiernahrung
Na Gorenjskem zopet lahko kupite odlično nemško hrano za pse «BOSCH» pri Slapšaku, Sp. Besnica 79/B
Informacije pri uvozniku, tel.: 061/731-051

STUDIO LHMIDA
Kranj, Janka Pucija 3, p.p. 199
tel. 064/324-523
vam nudi:
● NEGO OBRAZA
● AKUPRESURO - hujšanje s pomočjo stimulacije proti apetitu - odpravljanje celulita - odpravljanje bolečin
● MYOLIFT SISTEM - mini lifting obraza - odstranjevanje mozoljev
● SHIATSU MASAŽO - MASAŽO HRBTENICE
● DEPLACIJO ODVEČNIH DLAK
Na voljo vam je konsultant zdravnik
Delamo od ponedeljka do petka od 9. - 12 in od 17. - 20 ure. Možno obročno plačevanje s čeki.

Prodam skoraj nove, original Mercedes PLATISCA z GUMAMI Untroyal, 175/70 R 14, cena 600 DEM in PRTLJAŽNIK Sherpas za VW Golf, cena 300 DEM
DEM 328-050 18260

VOZILA
Zelo ugodno prodam Z 750, letnik 1985, registrirano celo leto. Cena 1.600 DEM. Orehovlje 7, Kranj.
GOLF JXD, letnik 1987, prodam ali zamenjam za cenejši avto. ☎ 325-438
Prodam Z 850, letnik 1981. ☎ 622-581
Zelo ugodno prodam GOLF, letnik 1980, rumene barve. Ranko Cerketar, Kosarska 3, Trzin ☎ 1783
GOLF D, letnik april 1991, 5 prestav, prodam ali zamenjam za manjše stanovanje, z doplačilom. ☎ 211-102 17785
Prodam LADO 1200 S, letnik 1986. ☎ 311-752 17816
Prodam Z 128, letnik 1985. Cena 3.300 DEM. ☎ 325-946 17838
JUGO 1.1 GX Z 101, registriran celo leto, letnik 1987, prodam. ☎ 631-266, ob 19. uri 17849
Prodam Z 101, letnik 1982, dobro ohranjena. ☎ 73-186 17898
Prodam CITROEN AX 11, Cvetko, Sp. Duplje 95 17900
Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1986, registrirana do julija 1992. ☎ 329-678, po 15. uri 17903
OPEL KADETT 1.8 i Frisco, nov, ugodno prodam. ☎ 215-814 17906
JUGO 55, letnik 1985, registriran do maja 1992, garažiran, dobro ohranjen, prodam. ☎ 85-450 17913
Prodam KOMBI 7 850 AK, letnik 1985. A. Vavkna 39, Cerklje 17915
Prodam ali zamenjam FIAT Regata 70, letnik 1984. ☎ 633-853 17918
MERCEDES 200 D, letnik 1971, obnovljen, prodam. ☎ 214-072 17925
Prodam JUGO 55 Skala, letnik oktober 1988. ☎ 83-042 17926
R 4 GTL, letnik 1988 in JUGO 45, letnik 1986, prodam. Ciril Jeraj, Žiganja vas 53, Duplje 17933
Prodam Z 101, letnik 1978, registrirana do 7. 12. 1991. Cena 1.200 DEM. Podgoršek, Kropa 3/b, stan. 32 17934
Z 750, letnik 1985, ohranjena, prodam za 1.200 DEM ali menjam za novejši Jugo. Sp. Brnik 40, Cerklje. ☎ 422-673 17936
Prodam JUGO 55, letnik december 1989, 35.000 km. ☎ 221-771 17939
Prodam WARTBURG limuzina, letnik 1973. Cena 200 DEM. ☎ 218-202 17940
Prodam Z 101, letnik 1987. ☎ 70-322 17947
Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1983. ☎ 73-477, po 18. uri 17947
Ugodno prodam OPEL KADETT 1.6 D, letnik 1984. ☎ 40-134 17948
Prodam LADO Samara, letnik 1989, 5 vrat, 5 prestav. ☎ 422-580 17950
Ugodno prodam Z 101, letnik 1978. ☎ 46-273 17951
Prodam ohranjen R 4, letnik 1978. Bašelj 14. ☎ 45-766 17952
R 4 TLS, letnik 1977, prodam za 700 DEM. ☎ 70-738 17953
Prodam OPEL KADETT 1.6 D coupe GLS-J, star 4.5 let. Kovačičeva 7, Kranj 17958

JUGO 45, prodam ali menjam za cenejši avto. ☎ 326-653 17960
Prodam GOLF diesel, letnik 1983. Kovor 76/a. ☎ 57-281 17970
Poceni prodam GOLF, letnik 1980, ohranjen. ☎ 45-128 17975
Prodam KOMBI VW transporter, 1600 ccm, letnik 1981. ☎ 51-496 17979
Prodam nevozen AUDI 100. Slavko Bevc, Kamna gorica 51 17981
Prodam Z 101, letnik 1980, 72.000 km. ☎ 68-568 17983
Prodam LADO 1200 karavan, letnik 1981. Ljubno 60. ☎ 70-045 17991
Prodam GOLF 1600 bencinar, letnik 1987. ☎ 802-594 17993
Prodam LADO Niva, letnik 1988, 45.000 km. ☎ 75-271 17994
Prodam ohranjen CITROEN GA, letnik 1981. ☎ 57-684 18002
Prodam R 18 TLJ, letnik 1987, prvi lastnik. ☎ 241-348 18005
R 4 GTL, letnik 1984, prodam ali menjam. ☎ 621-626 18008
Nujno prodam Z 101, letnik 1987. ☎ 311-860 18010
Prodam *WARTBURG limuzina, letnik 1981. ☎ 79-028 18013
Prodam JETTO, nemška, letnik 1986, 5 prestav. ☎ 75-090 18016
Prodam 126 P, letnik 1987, neregistriran. Dvorje 110, Cerklje 18027
Prodam OPEL KADETT, letnik 1984. ☎ 70-456 ali 70-015 18040
Prodam Z 750, letnik 1979, vozna. ☎ 632-642 18042
Prodam LADO 1200, letnik 1987, registrirana do septembra 1992. ☎ 620-885 18044
Prodam LADO Samara, letnik 1989, z dodatno opremo. ☎ 632-954 18047
R 4 GTL, letnik 1989, 8.800 km, prodam. ☎ 327-797 18048
Prodam ohranjen SUNBEAM, letnik 1979. ☎ 45-070 18055
Ugodno prodam JUGO 45 A, letnik 1987. ☎ 323-522 18062
prodam Z 101 GTL, letnik 1982. Cuderman. ☎ 46-283 18067
Ugodno prodam Z 101 Meditran, letnik 1980, registrirana do maja 1992, garažirana, z avtoradiem. ☎ 620-111 18069
Prodam R 4 GTL, letnik 1986. ☎ 218-639 18070
Prodam AUDI 50, registriran vse leto. ☎ 218-639 18071
Prodam Z 126 P, letnik 1980, registriran do 8. 9. 1992. Cena 1.000 DEM. Ogled med tednom. Alet Semrov, Zvirce 15, Trzin 18074
Prodam PEUGEOT 305, letnik 1984. ☎ 79-531 18075
ALFO 33 1.5 TI, letnik junij 1987. ☎ 622-294 18077
Prodam JUGO 45 Koral, letnik 1990. Šučeva 9, Kranj. ☎ 18079
Prodam Z 101 Konfort, letnik 1982, dobro ohranjena. Ivanka Hatič, Cankarjeva 18, Radovljica 18080
Zamenjam odlično HONDA Civic HB 1.4, letnik september 1989, za zazidljivo parcelo v okolici Kranja. ☎ 327-166, zvečer (Vojko) 18087
Prodam VW JETTA diesel, letnik 1986, prevoženih 78.000 km, z dodatno opremo. ☎ 66-490 18090
Prodam GOLF JGL, letnik 1982, ohranjen. ☎ 214-717 18095
Prodam Z 101 Konfort, letnik 1981, registrirana do aprila 1992. Cena 1.600 DEM. ☎ 79-762 18102
Prodam ALFO 33 1.5 TI, letnik 1987. ☎ 311-170 18104
Prodam R 4 GTL, letnik 1981, registriran do 12. 4. 1992. ☎ 242-148 18105
Prodamo FORD Kombi bus, letnik 1991. ☎ 45-550 18116
Prodam Z 750, Z 101; lahko po delih. Šušna 40. ☎ 44-653 18117
Prodam VW 1300, letnik 1972, registriran. ☎ 216-239 18118
Prodam Z 750, letnik 1980. Hotemaže 15, Preddvor 18122
Prodam R 4, letnik 1984, karamboliran. Hotemaže 15, Preddvor 18123
Prodam Z 750, letnik 1981, registrirana. ☎ 422-036 18126
Prodam R 18, letnik 1979, registriran in HAVBO ter BALZNIK za novi Golf. Informacije dopoldan. Hudolin, Novi svet 6, Škofja Loka 18127
Prodam 126 P, letnik 1980. Cena 1.200 DEM. Langerholc, Pevno 7, Škofja Loka. ☎ 620-483 18129
VW hrošč 1.303 S, letnik 1972, prodam. ☎ 216-424, pop. 18134
Prodam R 4 GTL, letnik 1987. ☎ 79-045 18136
Prodam JUGO 45, letnik 1986, cena 2.800 DEM. ☎ 216-220 18136
Prodam Z 128, letnik 1986, za 3.000 DEM. ☎ 45-532 18138
Ugodno prodam GOLF JGL, letnik december 1980, z dodatno opremo. Cena je 3.500 DEM. ☎ 691-828 18143
Prodam JUGO Skala 55, letnik 1989. ☎ 691-733 18145
Prodam VW 1303 S, letnik 1973. Cena ugodna. ☎ 67-285 18146
Prodam JUGO Koral 55, letnik oktober 1989, garažiran, dobro ohranjen. Cena po dogovoru. ☎ 215-578 18147
Ugodno prodam Z 750. Pišec, Zg. Bitnje 176, Zabnica 18148
Prodam JUGO 55, letnik januar 1990, 18.000 km. ☎ 622-755 18152
Prodam Z 128, registrirana do aprila 1992. Cena 2.000 DEM. ☎ 242-563 18153
Ugodno prodam JUGO Koral 45, letnik 1989. ☎ 57-681 18155
Prodam NSU Prince 1.200, vozen, neregistriran. ☎ 633-229 18157
Prodam Z 750, letnik 1985. ☎ 57-201 18164
OPEL Kadett 1.6, letnik 1991, prodam ali menjam. 18166

Prodam LADO Rivo, letnik 1990. ☎ 311-067 18171
Prodam HONDA Civic 1.4, letnik 1989. ☎ 57-509 18175
Prodam Z 101, karambolirano. Eling, Zg. Bitnje 19, Zabnica 18176
Prodam JUGO 45, letnik 1984. ☎ 215-196 18178
Prodam JUGO 55 E, letnik 1987, ugodno. Grosova 25, Kranj 18180
FORD Fiesta 1.4 CLX, nov, 5 vrat, prodam. ☎ 212-907 18182
Fiat UNO 60, letnik 1987, metalno moder. ☎ 213-307 18184
Prodam Z 750, letnik 1976. Zmitek, Stara fužina 150, Bohinjsko jezero 18186
MITSUBISHI Lancer, letnik 1989, 44.000 km, prodam. ☎ 46-161 18191
JUGO 45, letnik 1991, ugodno prodam. ☎ 632-924 18192
Prodam nov OLTICIT Club 11 RL, registriran. ☎ 79-614 18194
TOYOTO CELICO GTI 131 km, 1600 ccm, 16 ventilov, letnik 10/1986, ugodno prodam. Možna menjava za manjši avto. ☎ 241-336 18195
Prodam 126 PGL, letnik 1986, za 2400 DEM. Šlibar, Zgoša 15, Begunje 18199
R 30, letnik 1980, nujno prodam za 2500 DEM. ☎ 215-047 18201
R 4, letnik 1980, ugodno prodam. ☎ 242-295 18202
Nujno in zelo ugodno prodam OPEL KADETT 1.3, letnik 1985, 67.000 km, garažiran, odlično ohranjen. Štular Milan, Svetinova 20, Jesenice - Koroška Bela 18205
Prodam Z 101, letnik 1982, registrirana do aprila 1992. ☎ 326-075 18206
Prodam KOMBI TAM 75 A 5, letnik 1983 in GS, letnik 1979. Bjelobrk Mirko, Kidričeva 53, Kranj 18207
Prodam dobro ohranjen MITSUBISHI Colt, letnik 1988. ☎ 329-018 18208
JUGO 55, letnik december 1988, garažiran, 10.900 km, prodam. Kranj. ☎ 211-108 18209
Nujno, zelo poceni prodam Z 101 GTL 55, letnik 1986. ☎ 632-110 18213
Prodam LADO 1300 S, letnik 1985. ☎ 84-752 18214
Prodam GOLF C, letnik 1986, registriran do maja 1992, 1600 ccm, metalik, nemške proizvodnje, prodam za 10.000 DEM. ☎ 51-189 18216
R 4 TLS, letnik 1978, registriran do 9/1992, ohranjen, zaščiten, z avtoradiem, 2 rezervni gumi, prodam za 1800 DEM. Šimac, Tomšičeva 70/b, Jesenice 18220
Prodam WARTBURG, letnik 1980, 900 DEM. ☎ 215-042 18233
Prodam BMW, letnik november 1983. ☎ 79-501 18237
Prodam JUGO koral 45, letnik 1988. ☎ 213-180, popoldan 18242
Prodam GOLF diesel, letnik 1984. Nova vas 7/a, Preddvor 18245
Prodam Z 750 LE, letnik 1982. ☎ 622-257 18248
Prodam R 4 GTL, letnik 12/1983, garažiran. ☎ 633-392 18253
Prodam Z 750, ugodno. Kurirska pot 11, Kranj 18256
Prodam PORSCHE 924, letnik 1976, registracija do oktobra 1992, ali menjam. ☎ 218-647 18259
Prodam R 4 GTL, letnik 1981. ☎ 218-647 18261

ZAPOSLOTITVE
Nujno iščem DELO na dom: sestavljanje, lepljenje, tipkanje. Šifra: STISKA 17824
Zaposlim MESARJA - SEKAČA. ☎ 213-441 17884
Afirmirano zasebno podjetje sprejema pisne ponudbe nežnega spola za delo terenskega KOMERCIALISTA na območju Gorenjske. Pogoji: uspešnost trženja! Ponudbe oddajte do 25. 10. 1991. Šifra: TRZNOST 17912
Brezposelnim nudimo honorarno DELO. ☎ 328-277 17919

OSMRTNICA
Sporočamo vam žalostno vest, da je nenadoma preminil naš sodelavec
JANEZ BIZJAK
Od njega se bomo poslovili danes, v petek, 18. oktobra 1991, ob 15. uri na pokopališču v Trzinu.
Concorde d.o.o.
Brdo pri Kranju

ZAHVALA
Ob smrti našega dragega očeta, deda, brata in tasta
ŠTEFANA GRAHA
se zahvaljujemo za izrečeno sožalje, za besede tolažbe, za podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Hvala dr. Arharjevi, sodelavcem IBI Kranj, sodelavcem Sava Kranj, Planika Kranj, Kokra Kranj, g. župniku za lep obredni pogreb in pevcem za zapete žalostinke. Vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih dneh in ga spremili na njegovi zadnji poti, iskrena hvala!
ŽALUJOČI: otroci z družinami, brata in sestre

Nudimo DELO na domu kvalitetnim šiviljam. Šifra: 33-37 17978
Iščem pripravniško DELO - ekonomski tehnik. ☎ 212-521 18056
Iščem kakršnokoli DELO, razen akvizitertstva. ☎ 212-521 18057
Prijučite se krogu naših ZASTOPNIKOV in si izboljšajte svoj življenjski standard. Honorarno vas bomo zaposlili in za vaše delo vsak teden sproti poštno nagradili. Pokličite na ☎ 622-343, v petek, od 10. do 12. ure. Ne bo vam žal!
DELO na vašem domu. Delovne izkušnje niso potrebne. Pošljite kratek življenjepis in kuverto z znamko, nato boste dobili potrebna navodila. Ivica Božič, C. revolucije 1, 64270 Jesenice 18086
AKVIZITERJE, z lastnim prevozom, iščem za prodajo tržno zanimivih artiklov. Informacije na ☎ 066/79-908 18107
Uspešna zastopniška skupina išče sodelavca za PRODAJO KNJIG DZS. ☎ 59-063 18188
Iščem dobro PLETILJO za strojno pletenje. Delo na domu. ☎ 58-038 18215
Za delo v trgovini zaposlimo ŠTUDENTA-TKO s statusom, za okoli 100 ur mesečno. Šifra: LASTNI PREVOZ 18222
Iščem kakršnokoli DELO, razen akvizitertstva. ☎ 632-437 18255
Iščemo AKVIZITERJE. ☎ 221-321, int. 22-41, Darja 17966

ŽIVALI
Prodam 8 mesecev brejo TELICO. Andrej nad Zmncem 13, Škofja Loka. ☎ 622-698 17908
Prodam dva teden dni stara črno-bela BIKCA. Jezerska c. 92/a, Kranj 17910
Južno ameriške ČINČILE, ugodno prodam. Izčrpne informacije na ☎ 061/612-570 17914
Prodam 25 kg težke PUJSKE. Sp. Brnik 60, Cerklje 17920
Prodam lepe PETELINE. Sp. Brnik 60, Cerklje 17921
Prodam več BIKCEV za nadaljnjo rejo. ☎ 217-032 17922
Prodam KRAVO po izbiri. Anton Prešeren, Gorica 17, Radovljica 17945
Prodam mladiče - NEMŠKE OVCARJE. ☎ 66-832 17964
Prodam brejo KOBILO. B rodovnik. Ambroz 9, Cerklje 17977
Par PAPAĞAJEV kakiriki, ugodno prodam. ☎ 692-006 17988
Mlade KANARČKE lipokrom in mozaik, prodam. ☎ 692-006 17989
BIKCA simentalca, starega do 10 dni, kupim. ☎ 45-307 18014
Plemenskega OVNA in breje KOZE, prodam. ☎ 723-448 18039
Prodam KRAVO s teletom. Reteče 20, Škofja Loka 18058
Prodam KRAVE in KOZO. Rozman, Nemški rovi 3, Boh. Bistrica 18064
Prodam dva BIKCA frizijca, star 1 teden in 2 tedna. Igor Jamnik, Zabnica 8 18065
Prodam 7 mesecev brejo TELICO simentalca. Breg ob Savi 4 18097
Prodam brejo KRAVO. Prešernova 56, Bled 18106
Prodam bele PIŠČANCE za zakol in PRASIČE. ☎ 061/627-029 18112
Prodam 2 visoko breji OVCI solčavske pasme. ☎ 45-532 18137
Prodam ali zamenjam KOBILO ali ŽREBETA za govejo živino. Bizjak, Begunje 66 18144
KOKOŠI pred nesnostjo, prodam. Gašperlin, Moste 99, Komenda 18173
Prodam več plemenskih TELIC simentalca. Pohar, Brezje 24, ☎ 79-821 18197
Prodam dva TELIČKA simentalca. Podreča 26, Mavčiče 18219
Prodam breje KRAVE. Podbrezje 233, Duplje 18225
Prodam BIKCA simentalca, starega 14 dni. Jezerska 39, Kranj 18231
6 mesecev staro ŽREBE, ugodno prodam. Selo 33, Žirovnica 18240

ZAHVALA
Ob smrti dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica
STANETA VORŠIČA
se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in sodelavcem delovnih kolektivov — Sava Kranj, Petrol Kranj, Tehnik Škofja Loka za izraženo sožalje in podarjeno cvetje. Zahvala velja duhovniku za lepo opravljen obred. Zahvaljujemo se tudi osebju Doma oskrbovancem Preddvor in pevcem.
ŽALUJOČI: Vsi njegovi

V SPOMIN
Ko je v srcu bolečina prevelika, se tudi solze posuše, le duša nemo vpije, zakaj, zakaj Te ni...
Ob peti obletnici smrti naše drage
ANTONIJE JELOVČAN
se je s hvaležnostjo in ljubeznijo spominjamo.
Hvala vsem, ki je niste pozabili!
VSI NJENI
Hotemaže, 14. oktobra 1991

ZAHVALA
Zaspal si mirno, tiho, utrujen od bolečin, za Teboj ostala je praznina, a v srcih naših bolečina.
V 85. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi ata, stari ata, tast, svak in stric
PETER REZAR
Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, sodelavcem Planike in Živil, za darovano cvetje, izrečena sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo g. župniku za lep pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke.
ŽALUJOČI: Vsi njegovi
Tenetiše, 7. oktobra 1991

V SPOMIN
Življenje naše zdaj je prazno, ker Tebe več med nami ni, spomin na tebe ne usahne in solza se ne posuši.
Mineva peto leto, odkar je odšel od nas dragi mož in ati
FRANC TREBUŠAK
Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob!
ŽALUJOČI: žena Štefka z Mojco in Jimmyjem
Milje, oktober 1991

ZAHVALA
Ob smrti naše drage
IVICE PETEK, rojene Potočnik
nadzorne VMS na Urološkem oddelku UKC
se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in bivšim sošolcem iz Gimnazije za spremstvo na zadnji poti, podarjeno cvetje in izrečena sožalja. Posebna zahvala tudi zvonarjem, pevcem in g. župniku za opravljen pogrebni obred.
VSI NJENI
Hotavlje, Visoko, oktobra 1991

Slovenija in svet

De Michelis in Vance nas tolažita

Italijanski zunanji minister De Michelis nam obljublja mednarodno priznanje v enem ali dveh mesecih, posebni odposlanec generalnega sekretarja Organizacije združenih narodov Cyrus Vance pa napoveduje priznanje po končani haški konferenci.

Posebno v primeru Italije je prišlo med torkovim obiskom ministrov dr. Dimitrija Rupla in Dušana Šešoka pri italijanskem zunanjem ministru Gianniu De Michelisu do zasuka v pogledih Italije na priznanje Slovenije in Hrvaške. Do njega bo prišlo v enem ali dveh mesecih in to v primeru uspešnega ali neuspešnega konca mirovne konference v Haagu. Za priznanje teh dveh republik (in tudi drugih, ki bodo to želele) ni nobenih ovir več. Že v času Brionskega sporazuma je bila neodvisnost Slovenije dopolnjeno dejstvo, je dejal De Michelis in dodal, da Slovenija ni Kuvajt in zato mednarodna akcija kuvajtskega tipa ne pride v poštev. De Michelis je dejal, da je dobrososedstvo s Slovenijo interes Italije in da morebitnega umika vojske prek Trsta ne bi dovolili brez soglasja Slovenije. Italija se pripravila na pogovore s Slovenijo o gospodarskem sodelovanju in položaju manjšin. Za slovensko bodo zagotovljena enaka jamstva kot za Južne Tirolce v Italiji. Dr. Rupel pa je De Michelisu povedal, da Slovenija ne bo vstopila v nikakršno konfederacijo z drugimi republikami, ampak je kvečjemu zainteresirana za območje prostega trga.

Peterle pojasnjuje Zernattu

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle je odgovoril na pismo in resolucijo, ki jo je zaradi uporabe krmškega knežjega kamna na naših bonih poslali koroški deželni glavar dr. Christof Zernattu in v njej izražal ogorčenje zaradi tega dejanja. Peterle pravi, da ta kamen ni samo del zgodovine sedanje Koroške, ampak je vezan tudi na slovenski narod in njegovo samobitnost ter državnost. Zanj je zato ta kamen tudi znak skupnega spoštovanja preteklosti, ki je osnova za graditev vzajemne prihodnosti, obenem pa naj to ne skali dobrega medsebojnega sodelovanja.

Štiri točke Cyrusa Vancea

Pred današnjim nadaljevanjem mirovne konference v Haagu, kjer se bodo danes zbrali predsedniki jugoslovanskih republik oziroma republiških predsedstev, so bili včeraj v Haagu predstavniki Srbov v Krajini in v Vzhodni Slavoniji. V Ljubljani pa je bil v sredo poseben odposlanec generalnega sekretarja Organizacije združenih narodov Cyrus Vance, kjer se je pogovarjal z Milanom Kučanom, dr. Janezom Drnovškom in dr. Dimitrijem Ruplom. Vance bo o svojem obisku v Jugoslaviji temeljito seznanil predsedujočega haške konference lorda Carringtona, predlagal pa bo štiri točke reševanja jugoslovanske krize, med drugim tudi priznanje republikam, ki to želijo. Vance je bil s pogovori v Ljubljani zelo zadovoljen, prav tako pa tudi s pogovori v Makedoniji in Bosni in Hercegovini. Za nas je zelo pomembna obljuba izkušenega diplomata, da bo danes predlagal konferenci v Haagu mednarodno priznanje Slovenije in Hrvaške ob izteku konference, nespremenljivost meja s silo, popolno zaščito manjšin in umik vojske s hrvaškega ozemlja. Slovenija torej pri mednarodnem priznanju ne bi imela prednosti, je ocenil Milan Kučan. Lojze Peterle pa je visokega gosta seznanil z gospodarskimi vidiki našega osamosvajanja.

Drnovšek optimist

Dr. Janez Drnovšek meni, da vojna na Hrvaškem ovira naše mednarodno priznanje, prav tako pa Evropa želi v Haagu najti celovito rešitev jugoslovanske krize, pred tem pa nam bo omogočila preživetje, kar se kaže v priznavanju naših potnih listov in omogočanju finančnih aranžmajev. Narodna banka Jugoslavije nam bo skušala nagajati predvsem z blokiranjem računov naših bank v tujini, vendar pa tujina več ne priznava legalnosti in legitimnosti Narodne banke Jugoslavije.

Avstrijski svobodnjaki za naše priznanje

Avstrijski liberalci oziroma Haiderjeva svobodnjaška stranka ostajajo zagovorniki takojšnjega mednarodnega priznanja Slovenije. To so potrdili med ponedeljkovim in torkovim obiskom pri Liberalni stranki Slovenije. Kot je povedala dr. Heide Schmidt, podpredsednica avstrijske svobodnjaške stranke, ki je opozicijska stranka, njena stranka zahteva takojšnje mednarodno priznanje Slovenije. Sklicana je bila izredna seja avstrijskega parlamenta, vendar pobuda svobodnjakov za priznanje Slovenije ni bila sprejeta, stranka pa še naprej vztraja pri tej zahtevi. V Avstriji je sicer soglasje, da je treba Slovenijo priznati, vendar Avstrija tega koraka ne bi smela narediti sama. Svobodnjaki pa vseeno menijo, da je ta korak smiseln. Tako slovenski kot avstrijski liberalci menijo, da je Brionska deklaracija jasno zavezala Evropo, da mora po preteku moratorija priznati Slovenijo in Hrvaško. To zavezo mora Evropa izpolniti. Sedaj nastaja vtis, da postajajo napadi Jugoslovanske armade legitimni. Mednarodno priznanje je najmanj, s čimer lahko sedaj Sloveniji in Hrvaški pomaga Evropa. Takšno je bilo tudi stališče dr. Friedhelma Frischenschlagerja, ki je poudaril pomen pritiska na vlado, naj intenzivno išče države, ki bi skupaj z Avstrijo priznale Slovenijo in Hrvaško. Evropa še vedno preveč stavi na stare sile, ne pa na tiste dele Jugoslavije, ki imajo demokratičen sistem in tržno gospodarstvo. Vodja delegacije Liberalne stranke Slovenije Franc Golja je povedal, da v pogovoru skoraj ni bilo različnih mnenj, razen politična vprašanja pa so posebej obravnavali energetska politika, položaj manjšin in preoblikovanje gospodarstva s posebnim poudarkom na drobnem gospodarstvu, kjer Slovenija po besedah ministra Viktorja Brezjarja, tudi člana delegacije stranke, povzema avstrijske izkušnje. ● J. Košnjek

Stavkala bo le Grajzarjeva šola

Tržič, 17. oktobra - Medtem ko so se šolniki Osnovne šole heroja Bračiča v Bistrici in Osnovne šole Kokrškega odreda Križe zadovoljili z zagotovili Izvršnega sveta SO Tržič, da jim bodo izplačali zahtevano razliko v osebnih dohodkih za julij in avgust do višine 119 odstotkov povprečnega osebnega dohodka v slovenskem gospodarstvu, za naprej pa se bodo dogovarjali, pa učitelji Osnovne šole heroja Grajzarja vztrajajo pri štrajku. Poleg tega poročuna za oba poletna meseca vztrajajo pri poročunu regresa za dopuste do višine 7000 tolarjev brutto, od 1. oktobra naprej pa zahtevajo, da je njihova osnova za izračun osebnih dohodkov za 19 odstotkov višja od povprečnega osebnega dohodka v gospodarstvu republike. In kot je povedal g. Pavel Pazler, vodja stavkovnega odbora na Osnovni šoli heroja Grajzarja, še vedno vztrajajo pri odstopu ministra Venclja. Stavko bodo začeli v petek, 18. oktobra, in jo bodo vodili vse do izpolnitve vseh zahtev, izvzemši morda le odstop ministra Venclja. ● D. D.

Vaja prve generacije slovenskih vojakov

Spremenjena taktika obrambe

Vdor sovražnika na posameznih smereh je moč preprečiti z aktivno obrambo

Grmača pri Postojni, 14. oktobra - Premično taborjenje so gojenci učnih centrov na Igu in v Pekrah sklenili s taktično vajo, v kateri so sodelovali tudi vojaki iz stalne sestave TO in rezervisti. Okrog 360 udeležencev vaje je dokazalo, da je aktivna obramba trd oreh celo za močnejšega napadalca. Fantje so zadovoljni z odnosi v naši vojski.

Močan pok in dim na začetku doline pod hribom Grmača naznanita nevarnost. Ko se dim razkadi, je moč opaziti sovražnikovo bojno vozilo, ki ga je zastavila eksplozija mine na nekdanji vojaški cesti proti prevalu Ravbarkomanda. Čeprav se vojaki izkrcajo in se oprezno premikajo proti hribu na nasprotni strani, je še dalj časa vse tiho. Ker nasprotnik ne opazi branilca, da signal glavnini kolone svojih vozil za nadaljevanje poti. Šele ob prihodu več bojnih vozil zapropeta iz prve branilske zasede. Ko se vozila ustavijo zaradi mingskega polja, odpre ogenj še druga zaseda. Nasprotnik se izkrci in hoče obkoliti teritorialce, ki pa se

pravočasno izmaknejo na rezervne položaje. Medtem protiolepnna skupina napade nezavarošana sovražnikova vozila. Velike izgube prizadenejo sovražniku tudi ostrostrelci, ki obenem napadejo minometne položaje in poveljstvo.

»Prodor sovražnika od Ilirske Bistrice proti Postojni in obkolitev mesta s pomožne smeri zavrčamo z aktivno obrambo,« opisuje taktično zamisel vaje načelnik učnega oddelka polkovnik Milan Gorjanc iz RŠTO in razlaga: »V njej deluje le tretjina sil v klasični obrambi, glavnina pa z nenadnimi napadi iz zasede in zaledja s kratke razdalje prizadene napadalca kar največje izgube. Danes je v vlogi

branilca učni center iz Pekar, na vaji pred dnevi pa so to nalogo uspešno opravili vojaki iz učnega centra na Igu.«

Visoka raven usposobljenosti

Okrog petsto opazovalcev iz vrst Teritorialne obrambe z generalom Janezom Slaparjem na čelu in slovenskim obrambnim ministrom Janezom Janšo se je v nadaljevanju vaje "Jesen 91" pričelo, da prva generacija slovenskih fantov zna uporabiti orožje. Skupaj s profesionalci in rezervisti je nazorno pokazala, da napadalcu kljub podpori minometov in letal na koncu ni rešitve iz strnjene obroča obkolitve. Vajo so dopolnili še z ogledom izdelave mingskega polja in bojnim streljanjem z različnimi orožji.

Med krajšo tiskovno konferenco po vaji je v.d. načelnika RŠTO generalmajor Janez Slapar ocenil, da je vaja krona premičnega usposabljanja vojakov na terenu. Čeprav pri materialnem zagotavljanju pouka prve generacije vojakov ni šlo brez problemov, so program v celoti izpolnili. Kot je med drugim napovedal, bo pri prihodnjem usposabljanju več praktičnega dela, predvsem strelskih vaj, v vaje enot na tere-

Brez ofenzivne obrambe ni uspehu pa bodo vključevali manjše sestave.

Poveljnik vaje polkovnik Gorjanc in vodji učnih centrov major Vinko Faladore z Iga ter major Andrej Kocbek iz Pekar so se strinjali, da so fantje pokazali zavirljivo raven usposobljenosti. Navajeni so delati samostojno, kar odloča o zmagovalcu. In kar posebej preseneča, je želja mnogih, da se po polletnem služenju zapošljajo kot poklicni vojaki.

Takim trditvam bi ne verjeli, če se ne bi med pogovorom z vojniki prepričali, da so zadovoljni z odnosi v slovenski vojski. Kot je poudaril stotnik Dejan Kuhar z Raven na Koroškem, vojaku vrtva dobro voljo že to, da gre lahko med pol krajšim rokom konec tedna domov; za svoj oddelek je zatrdil, da so si vsi v njem dobri prijatelji. Vojak Marjan Remenič iz Šmartnega ob Paki pa je pohvalil izgled uniform, v katerih se tudi med urjenjem na terenu dobro počutijo. ● Stojan Sajc

Vodstvo se igra z ljudmi

Kranj, 17. oktobra - Od ponedeljka že stavkajo delavci v Iskrinem podjetju mehanskih konstrukcij in delov (MKD). Nezadovoljstvo s plačami in zahteva po odstopu ključnih dveh ljudi v podjetju direktorja Antona Jenka in finančnika Marjana Burje je do konca tedna preraslo v izključno ogorčeno zahtevo po odstopu slednjih dveh.

V četrtek zjutraj se je okoli 270 zaposlenih znova zbralo in prisluhnilo, kaj je njihov stavkovni odbor dosegel pri upravnem odboru podjetja in pri direktorju Blažu Kavčiču. Kot vse kaže, je ravno od njega odvisna odločitev o odstavitvi dveh vodilnih mož, ki sta od stavekajočih doživela nezaupnico.

Delavci so to jutro izvedeli, da vodstvo ne pristaja na zahtevi, zato so se pač odločili, da stavkajo naprej. Pristali so samo na kompromis, da bo kljub stavki delal manjši del kolektiva (20 ljudi), ki je vezan na nujne izvozne posle s tremi partnerji. Stavkovni odbor je sicer prenesel tudi predlog direktorja holdinga o dvomesečnem moratoriju na stavko, vendar so celo omiljeno možnost o moratoriju do 4. novembra ogorčeno zavrnili. Delavci se namreč bojijo, da bi v dveh mesecih vodstvo ne razmišljalo samo o poslovnih rešitvi podjetja, pač pa predvsem o tem, kako se rešiti 20 do 30 odstotkov delavcev. Na zboru je spregovoril tudi od delavcev odpisani Marjan Burja, ki je delavce skušal prepričati tudi o zunanjih vzrokih, da podjetju manjka denarja. Eden od njih je menda dediščina obveznosti iz leta 1989, ko se je Iskra reorganizirala.

Kaj torej očitajo delavci? Način vodenja poslovne politike je neustrezen, saj ne daje rezultatov, zato hočejo odstop Jenka in Burje. Osebnih dohodki so bedni, saj ne morejo zagotoviti niti izhodiščnih iz splošne kolektivne pogodbe. Več kot 20 delavcev kljub polnemu doseganju norme ne doseže niti zamrznene plače. Avgusta je najnižja plača znašala 4.130 dinarjev, najvišja plača pa je bila 39.000 dinarjev. Zakaj se slab poslovni rezultat odraža le na plačah delavcev, ne pa tudi vodilnih? Tudi medsebojnim odnosom v podjetju marsikaj očitajo: probleme podjetja bi lahko direktor kdaj razložil na zborih delavcev, pojasnijo naj tudi govorice o morebitnem stečaju podjetja, ki buri duhove zaposlenih. Govorijo o domnevnem programiranem stečaju, kakršnih iz sistema Iskre poznajo kar nekaj. Delavce moti tudi dejstvo, da jim je odvzeta vsaka možnost soodločanja in da morajo vsako stvar izsiliti s stavko. Ker na nasprotni strani ni poslušna, zdaj stavko nadaljujejo. ● D. Z. Žlebir

V petek, 25. oktobra, ob 19. uri bo v hotelu Creina v Kranju peta letošnja GLASOVA PREJA

Voditelj Glasovih prej Viktor Žakelj je tokrat povabil v goste pisatelja, ustanovitelja prve politične stranke v povojni Sloveniji, slovenskega zunanjega ministra dr. Dimitrija Rupla.

Pogovoru je dal naslov

Dr. Rupel proti ...

Če želite, da Vam rezerviramo sedež v restavraciji, pokličite po telefonu na številko 211-860 ali 211-835.

Izdelava ikeban in šopkov za grobove

V sredo, 30. oktobra, bo vrtnarski mojster Janez Jenko, od 17. ure dalje v prostorih Društva upokojencev Kranj izdeloval ikebane in šopke za grobove. Izdeloval jih bo iz materiala, ki ga bo vsakdo prinesel s seboj.

DOBER OKTOBER

Znižanje cen nekaterih izdelkov v Merkurjevih prodajalnah od 7. oktobra do 7. novembra.

za 30% vrtno garniture, motorne in električne kosilnice, garniture DOM-Triso (meter, kotnik, vodna tehtnica,...)

za 20% vrtno mreže, orodja ISKRA-ERO, Swaty - FLEX Black & Decker, Unior, vijaki, okovja Titan in Kovinoplastika, EMO-BIO in garniture.

za 15% Varstroj in Iskra - Varjenje BARVE, LAKI, RAZREDČILA

Znižanje cen velja za takojšnja plačila nad 1.000,00 tolarjev in člane stanovanjskih zadrug. Podrobnejše informacije dobite pri prodajalcih!